

ဘုရားရှင်နှင့် တန်ခိုးကြီးရဟန်းတော်များ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူရာလမ်းခရီး၌ ဟန်တားနှောင့်ယှက်ခဲ့သော နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းအား မဟာကရုဏာရှေ့ထားလျက် ရှင်မောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်ကို ဆုံးမစေပြီး အောင်မြင်တော်မူပုံ

အပ္ပမာဒဓမ္မရသစာစဉ်၏ ဓမ္မဒါန
(ပန်းချီ ကိုကျော်သိုက် ၏ အထူးလက်ရာ)

ကိုးကွယ်အားထားရာအမှန် ပါဠိတော်မြန်မာပြန်
ရနိုင်ခဲ့သောတရားဆယ်မျိုး
(အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ အာကင်္ခဝဂ်၊ ဣဋ္ဌဓမ္မသုတ်)

မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား-

ရဟန်းတို့-လောက၌ အလိုရှိအပ်ကုန်၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေအပ်ကုန်သော ဤတရားဆယ်မျိုးတို့ကို ရနိုင်ခဲ့၏။ အဘယ်ဆယ်မျိုးတို့နည်းဟူမူ လောက၌ အလိုရှိအပ်၊ နှစ်သက်အပ်၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော စည်းစိမ်တို့ကို ရနိုင်ခဲ့၏။ အဆင်းလှခြင်းကို ရနိုင်ခဲ့၏။ အနာကင်းခြင်းကို ရနိုင်ခဲ့၏။ သီလကို ရနိုင်ခဲ့၏။ မြတ်သောအကျင့်ကို ရနိုင်ခဲ့၏။ မိတ်ဆွေတို့ကို ရနိုင်ခဲ့၏။ အကြားအမြင်များခြင်းကို ရနိုင်ခဲ့၏။ ပညာကို ရနိုင်ခဲ့၏။ တရားတို့ကို ရနိုင်ခဲ့၏။ နတ်ပြည်တို့ကို ရနိုင်ခဲ့၏။

ရဟန်းတို့-လောက၌ အလိုရှိအပ်ကုန်၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်၊ ရနိုင်ခဲ့ကုန်သော ဤတရားဆယ်မျိုးတို့၏ အနှောင့်အယှက်တို့သည် ဆယ်မျိုးတို့တည်း။ ပျင်းရိမှု၊ ထကြွလုံ့လ မရှိမှုသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ တန်ဆာမဆင်မှု၊ အတင့်အတယ်မပြုမှုသည် အဆင်းလှခြင်း၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ မသင့်လျော်သော အပြုအမူသည် အနာကင်းခြင်း၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ မိတ်ဆွေယုတ်ရှိမှုသည် သီလတို့၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ ဣန္ဒြေတို့၌ မစောင့်စည်းမှုသည် မြတ်သောအကျင့်၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ ချွတ်ယွင်းစေမှုသည် မိတ်ဆွေတို့၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ သရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုခြင်းသည် အကြားအမြင်များခြင်း၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ မကြားနာလိုမှု၊ မမေးမြန်းမှုသည် ပညာ၏ အနှောင့်အယှက်တည်း။ မစိစစ်မှု၊ မဆင်ခြင်မှုသည် တရားတို့၏

အနောင်အယုက်တည်း။ အမှားကျင့်မှုသည် နတ်ပြည်တို့၏ အနောင် အယုက်တည်း။ ရဟန်းတို့၊ လောက၌ အလိုရှိအပ်ကုန်၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်၊ ရနိုင်ခဲကုန်သော တရားဆယ်မျိုးတို့၏ အနောင်အယုက်တို့ကား ဤဆယ်မျိုးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့-လောက၌ အလိုရှိအပ်ကုန်၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်၊ စိတ်နှလုံး ကို ပွားစေတတ်ကုန်၊ ရနိုင်ခဲကုန်သော တရားဆယ်မျိုးတို့၏ အကြောင်း တရားတို့သည် ဆယ်မျိုးတို့တည်း။ ထကြွလုံ့လရှိမှု၊ မပျင်းရိမှုသည် စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့၏ အကြောင်းတည်း။ တန်ဆာဆင်မှု၊ အတင့်အတယ်ပြုမှုသည် အဆင်းလှခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ သင့်လျော်သည်ကို ပြုမှုသည် အနာ ကင်းခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ မိတ်ဆွေကောင်းရှိမှုသည် သီလတို့၏ အကြောင်းတည်း။ ဣန္ဒြေတို့၌ စောင့်စည်းမှုသည် မြတ်သောအကျင့်၏ အကြောင်းတည်း။ မချွတ်ယွင်းစေမှုသည် မိတ်ဆွေတို့၏ အကြောင်းတည်း။ သရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုခြင်းသည် အကြားအမြင်များခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ကြားနာလိုမှု၊ မေးမြန်းမှုသည် ပညာ၏အကြောင်းတည်း။ စိစစ်မှု၊ ဆင်ခြင်မှု သည် တရားတို့၏ အကြောင်းတည်း။ အမှန်ကျင့်မှုသည် နတ်ပြည်တို့၏ အကြောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ လောက၌ အလိုရှိအပ်ကုန်၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်၊ ရနိုင်ခဲကုန်သော တရားဆယ်မျိုးတို့၏ အကြောင်းတို့ကား ဤဆယ်မျိုးတို့တည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မြန်မာပြန်၊ အာကခံဝဂ်၊ ဣဋ္ဌဓမ္မသုတ်မှ
ကောက်နုတ်ရေးသားပါသည်။

အယ်ဒီတာတစ်ဦး

ပန်းချီကို ကျော်သိက်

အပ္ပမာဒေါ အမတ် ပဒံ

ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌
မမေ့မလျော့ခြင်းသည်
သေခြင်းကင်းရာ
နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းဖြစ်သည်။

အပ္ပမာဒ

ဥပဓမ္မရသမဂ္ဂဇင်း

အတွဲ (၅) ၊ အမှတ် (၁၀) ၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ၊ အောက်တိုဘာလ

ကိုးကွယ်အားထားရာအမှန်

ပါဠိတော်မြန်မာပြန်

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ အာကင်္ဂဝဂ်၊

ဣဒ္ဓဓမ္မသုတ်

၂

ပြန်လည်ပူဇော်ခြင်း

မဟာစည်ဆရာတော်

အရိယာဝိသတရာတော်

၈

ဟောစဉ်တရားတော်

မဟာဗောဓိပြိုင်ဆရာတော်

စားသောက်မှုကမ္မဋ္ဌာန်း

၁၃

တိပိဋကဓရ(ယော)ဆရာတော်

ကိုယ်ပိုင်စိတ်ထား ကိုယ်စွမ်းအား

၁၈

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်

နိုင်ငံခြားသား ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး၏

ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင် အမေးအဖြေများ

၇၁

မဟာဗောဓိပြိုင်ဆရာတော်

အမှတ်တရ လက်ဆောင်ပေးခြင်း

(သတိစိန္တာကာ)

၉၄

ဓမ္မဒူတအရှင်ဆေကိန္ဒ

ယခုကောင်း နောင်ကောင်းရလိမ့်မည်

၁၁၀

ဓမ္မဆိုင်ရာအမေးအဖြေ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော်

ဘဒ္ဒန္တဩဘာသာဘိဝံသ

၂၇

ဓမ္မရသအပုံပုံ

မင်းနန် (မော်ကျွန်း)

ဩဝါဒအလင်းပွင့် - ၁၀

၂၄

အရှင်ဉာဏောဘာသ (အေးစေတီမင်းဘူး)

လွယ်ယောင်ခက် ကျင့်နိုင်ခဲ (ပတ္တပိုက်စုတင်)

၃၆

ဦးတင်ဦး (ပြောင်)

ဉာဏ်မှန်နယ်ပယ် ပြောင်းကြွတယ်

၄၁

မောင်သွေးချွန်

ကိုရင်ကြီးရှင်ဝိမလ၏ ဘဝဒုက္ခအပေါင်းမှ

လွတ်မြောက်ကြောင်းတရားလမ်းစဉ်

၄၅

ဦးစန္ဒိမ (စလင်း)

ဘုရားပွဲလား ပွဲတုရားလား

၅၀

ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်

စွန်းလွန်းဆရာတော် ဦးကဝိ (၁၂၃၉-၁၃၁၄)

၅၅

အရှင်သုပန (ရွှေဂူ)
အလှမာန်ယစ်မှူး လွန်မကြူးမီ ၆၀

မောင်သုဆွေ (သပြေရုံ)
အရှင်တည်၍ မြစေသော် ၆၆

အရှင်ပါရမီ (Ph.D -Thesis)
အမှန်တရား ရှာပုံတော် ၇၅

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ဩဟူဏ)
ညီတော်နန္ဒမင်းသာနှင့်
လောကအမြင်မတူသော နန္ဒထေရ် ၇၉

အရှင်သောမ (ရွှေပုံတောင်တောရ)
မရှိမဖြစ် ၈၆

ပဏ္ဍရ
ထွက်လမ်း ၈၉

ဦးလှရွှေ
သံဝေဒနီယလေးဌာနခရီး ၉၅

လေယျာလှပိုး
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေကျင်နိကာယ ဒဿမသာသနာပိုင်
ပြောင်းပြင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀၁

အရှင်ပဏ္ဍဝ (ရွှေမင်းဆံ)
ပမာဒအကြောင်း သိကောင်းစရာ ၁၀၄

အရှင်ပဏ္ဍိတ (ဝေဒါရီဂူတောရ)
လှမိုက် တိရစ္ဆာန်၊ နိဗ္ဗာန်စကား အလွန်ခါး၏ ၁၀၆

ဝနဝါသီ-အရှင်ဝါသေဠာဘိဝံသ
ခုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ၁၁၇

ဦးစန္ဒောဘာသ (ရွှေလရောင်၊ မင်းဘူး)
စိတ်ကောက်သည်အခါ ဖြောင့်လိုက်ပါ ၁၂၀

တွေ့ဆုံမေးမြန်း ဓမ္မလမ်း

လွင်ငြိမ်း
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဖရီးမောင်မြို့၊
မေတ္တာနန္ဒဝိဟာရဓမ္မရိပ်သာဆရာတော်
ဒေါက်တာအရှင်ဓမ္မဝိယ (Ph.D)နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း ၃၁

အပ္ပမာဒဓမ္မပုံပြင်

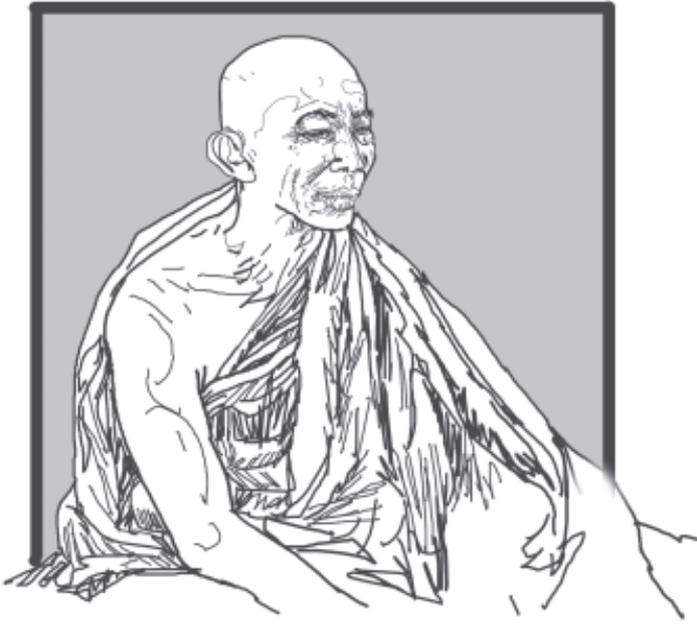
တော်ဝင်နွယ်
ခံသင့်သလောက်ပဲ ခံမည် ၂၀

ထွက်ခွဲသမျှ စာဓမ္မ

သန်းထိုက်သူ ၁၂၄

E-mail: mts@mptmail.net.mm

အယ်ဒီတာချုပ်
 မြသန်းစံ
 တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
 လွင်ငြိမ်း၊ သန်းထိုက်သူ
 အဖွဲ့ဝင်အယ်ဒီတာ
 ဦးအောင်သန်း
 ဒီဇိုင်းပွဲစည်းမှု
 ပန်းဈာန်
 အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
 ဒေါ်သီရိမိုး
 မျက်နှာပုံးပန်းချီ
 ကိုကျော်မင်းမောင်
 အတွင်းပန်းချီ
 ကိုမောင်မောင်သိုက်၊ ဆရာကျော်၊ ဇော်မင်း၊
 ကိုကျော်သိုက်၊ ပန်းဈာန်၊ ပန်းချီရွှေစိုး၊ ဟန်
 ပြင်ပဆက်သွယ်ရေး
 မျိုးဇော်အောင်၊ ဇော်မင်း
 ကွန်ပျူတာစာစီ
 နန်းစန်းမာချို၊ ကေခိုင်မင်းမင်းထွန်း
 ထုတ်ဝေသူ နှင့် ပြန်ချိရေး(ပင်ရင်း)
 ဦးမြသန်းစံ (ဖြေ-၀၃၈၈၁)
 အပွမာဒစာစဉ်
 (၁၈၉)ရွှေဝါထွန်း(၂)လမ်း၊ (၃၃)ရပ်ကွက်၊
 ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
 ဖုန်း-၅၈၄၇၃၈
 တစ်ပြည်လုံးပြန်ချိရေး
 ဦးအောင်မြင့်(ဆင်တောင်ကြီးစာပေ) ၄၁၊
 ၂၉လမ်း(အောက်)၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-၃၈၁၈၃၄
 ပုံနှိပ်သူ
 ဦးမောင်မောင်လှ (၀၅၇၄၅)
 ရွှေနိုင်ငံပုံနှိပ်တိုက်၊
 အမှတ်-၉၀(စီ)၊
 ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
 ဖလင်
 Best Color ၊ ဓမ္မတလူ၊ Stars
 အုပ်ရေး-၈၀၀၀၊ တန်ဖိုး-(၄၅၀)ကျပ်

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး

နိသင်စုတင်

“ဘုရားဆုံးမတာက ဆင်းရဲအောင် မဆုံးမဘူး။
 ချမ်းသာအောင်ချည်းပဲ။ ကိုယ်ကသာ ထင်ချင်သလို ထင်
 နေတာ ...။”
 “တွေးတယ်၊ ထင်တယ်ဆိုတာ ရမ်းရတာဗျာ၊
 တည့်ချင်မှ တည့်တာ။”
 “တစ်ရက် (၂၄-နာရီ)ပြည့်သွားပြီဆိုတော့
 ကောင်းကောင်းလှလှကြီး သိပါလိမ့်မယ်၊ တချို့ အား
 ထုတ်တာ အနှစ် လေး၊ ငါးဆယ်ရှိပြီလို့ ပြောကြတယ်၊
 သေသေချာချာ စိစစ်ပြီးကြည့်ပါ၊ တစ်ရက်ပြည့်ရဲ့လား”
 “နေ့တိုင်း အိပ်နေတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ အိပ်ရေး
 မဝကြသလဲ၊ အိပ်ရေးဝအောင် လုပ်တာမှ မဟုတ်ဘဲ၊
 အိပ်ချင်ရင် မအိပ်ချင်တဲ့ နေရာရှိတယ်၊ အဲသည့်နေရာကို
 ရောက်အောင်သွား၊ အိပ်ရေးဝသွားလိမ့်မယ်။”
 “အဲဒါ (နိသင်စုတင်)ဟာ ရန်သူ (ထိနမိဒွ)ကို
 နိုင်တဲ့ လက်နက်ဗျာ၊ စစ်တိုက်မယ်၊ စစ်တိုက်မယ်နဲ့
 ခေါင်းအုံးကြီးတွေနဲ့ဆိုတော့ မနိုင်တာဟာ ဒါကြောင့်ဗျာ”

စာမူခွင့်ပြုချက် - ၅၂၃/၂၀၀၄ (၈)
 မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက် - ၅၂၇/၂၀၀၄ (၉)

ကျေးဇူးတော်ရှင်တို့၏ ကျေးဇူးစကား

ပိဋကသုံးပုံ၏ လိုရင်းအချုပ်

ပိဋကသုံးပုံဆိုတာ အလွန်ကျယ်ဝန်းတယ်။
ပိဋကသုံးပုံကို အဆီထုတ်ပါဆိုလျှင် ‘ဗောဓိပက္ခိယ’
တရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး ရတယ်။
ဗောဓိပက္ခိယ တရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးကို အဆီ
ထုတ်လျှင် ‘မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး’ရတယ်။
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အဆီထုတ်လျှင် ‘သိက္ခာသုံးပါး’
ရတယ်။ သိက္ခာ သုံးပါးဆိုတာ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊
အဓိပညာ ပါပဲ။
သိက္ခာသုံးပါးကို အဆီထုတ်လျှင် ‘ဧကော
ဓမ္မော=တရားတစ်ခု’ရတယ်။
ရုပ်ပေါ်၊ နာမ်ပေါ်မှာနေပြီး ယခုလိုဆောင်ထား
တော့ (ရှုမှတ်နေတော့)ကာယကံ သောင်းကျန်းမှု၊ဝစီကံ
သောင်းကျန်းမှု မရှိဘူး။ အဲဒါ ‘အဓိသီလ’လို့ခေါ်တယ်။
အဓိသီလ အားကောင်းလျှင် စိတ်တွေ သောင်း
ကျန်းမှုမရှိဘဲ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားပြီး တည်နေတော့တယ်။ အဲဒါ
‘အဓိစိတ္တ’လို့ ခေါ်တယ်။
အဓိစိတ္တ (သမာဓိ)အားကောင်းလို့ အချိန်ကြာ
လျှင် ဘယ်လူ၊ ဘယ်နတ်၊ ဘယ်ဗြဟ္မာမှ ဖန်တီးလို့
မဖြစ်ဘူး။ လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း ကုဋေတစ်သိန်းဖြစ်ပြီး
ပျက်နေတယ်။ ရုပ်ကို နာမ်က သိနေလျှင် ဖြစ်ပျက်ကို
သိတော့တာပဲ။ ဖြစ်ပျက်ကိုသိတာ ‘အဓိပညာ’လို့ ခေါ်
တယ်။

အခုချမ်းသာ၊ နောင်ချမ်းသာ

ဘုရားရှင်ရဲ့အဆုံးအမကို အရယူကြမှဖြင့် သမ္မာ
သမ္မောဓိ၊ ပစ္စေက၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊
ပကတိ သာဝက အစရှိတဲ့ အစားစားသော ဗောဓိဆု
များကို မိမိတို့ လိုချင်လျှင် ရကြပါ့ဗျာ။ ဘုရားရှင်ရဲ့
အဆုံးအမနှင့် အခုနေ အခုချမ်းသာရ၊ အခုလည်း
ချမ်းသာ၊ နောင်လည်း ချမ်းသာတာပေါ့ဗျာ။

ကြိုက်ရာရွေး ဘယ်သွားကြမလဲ

ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမနဲ့နေရင် ခန္ဓာကိုယ်မှာ
ဘယ်နတ်၊ ဘယ်ဗြဟ္မာမှ ပြုပြင်စီရင် ဖန်တီးမှု မပြုရဘဲ
ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဲဒီရုပ်ပေါ်၊ နာမ်ပေါ်မှာ စိတ်ကလေးထား
ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာကို သိနေတဲ့ စိတ်
ကလေးနဲ့ သေရင်နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးတောင်
လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတော့ ဖြစ်မှာပဲ။

သီလကို ပြည့်စုံအောင်

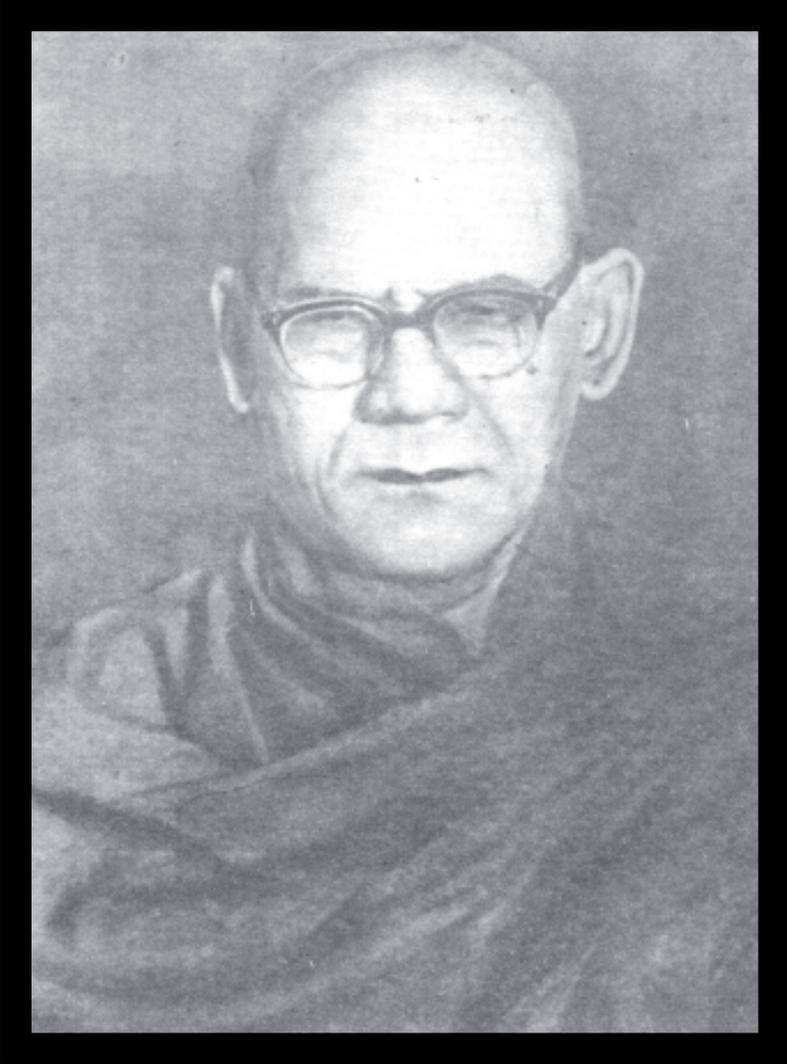
“စေတီယင်္ဂဏဝတ်၊ ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ်၊ ဆရာ
သမားမိဘဝတ်၊ သားမယားဝတ်၊ ဒါတွေ လုပ်ရတာက
စရဏကုသိုလ်၊ သီလဘက်က ဗျာ။
ဒါတွေလုပ်ရင်းနဲ့ ဆောင်လို့၊ ရှုမှတ်လို့ရော မရ
ဘူးလား။ ဒီဝတ်တွေ မဖြည့်ဘဲနဲ့ သီလ ပြည့်စုံပါ့မလား။
သီလ မပြည့်စုံရင် လိုလားတောင့်တတဲ့ ချမ်းသာ
ရော ရပါ့မလားဗျာ၊ ချမ်းသာမှု မရှိရင် သမာဓိ မရဘူး။
သမာဓိ မရတော့ ပညာလည်း မရနိုင်ဘူးဗျာ။”

(ယခင်လမှအဆက်)

ဒါနကထာ၊ သီလကထာ
စသည်

တရားတော်ဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ပထမပေးလှူမှုနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဒါနကထာကို ဟောရပါတယ်။ ပြီးတော့ သီလကထာကို ဟောရပါတယ်။ သီလဆိုတာ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ရဘူး၊ သူတစ်ပါး ဥစ္စာကို မခိုးရဘူး၊ သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို မပြစ်မှားရဘူး၊ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် မလိမ်ရဘူး၊ မူးယစ်မိုက်မဲစေတတ်တဲ့ သေရည် သေရက်ကို မသောက်ရဘူး စသည်ဖြင့် ကိုယ်နဲ့နှုတ်ကို စောင့်စည်းရတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားပါပဲ။ အဲဒီသီလကို ကျူးလွန်ရင် အပါယ်ငရဲလည်း ကျတတ်တယ်။ လူဖြစ်တဲ့အခါ မှာလည်း အသက်တိုခြင်း၊ အနာများခြင်း၊ ရန်သူများခြင်း၊ ပစ္စည်း

အရိယာဝါသတရားတော်ကြီး မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဥစ္စာမရှိ ရှားပါးခြင်းအစရှိတဲ့ မကောင်းကျိုးတွေနဲ့တွေ့ပြီး ဆင်းရဲတတ်တယ်။ သီလလုံခြုံရင်တော့ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ချမ်းသာတဲ့ဘဝတွေမှာ ဖြစ်ရတယ်။ ဖြစ်ရာဖြစ်ရာမှာ အသက်ရှည်ခြင်း အစရှိတဲ့ ကောင်းကျိုးတွေနဲ့ ပြည့်စုံပြီးချမ်းသာရတယ် စသည်ဖြင့် သီလအကြောင်းကို ဟောရပါတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ နတ်ပြည်

အကြောင်း သဂ္ဂကထာကို ဟောရပါတယ်။ ဝိပဿနာဆိုတော့ လောဘ၊ ဒေါသစိတ်ကူးကလေးမျှဖြစ်ခွင့် မရအောင် မပြတ်ရှုနေပုံကို ဟောရတာကိုး။ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟောတဲ့ တရားတွေက အလွန်သိမ်မွေ့နေတယ်။ အဲဒီလို သိမ်မွေ့တဲ့ တရားတွေကို နာရတော့ တမ္မဒါဠိကမှာ ရှေးကပြုခဲ့တဲ့ မကောင်းမှု

အကုသိုလ်အကြောင်းက ပြန်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါကို စဉ်းစားပြီးတော့ စိတ်ပူပန်နေရှာတယ်။ “ဪ ... ငါ့မှာ မကောင်းမှုတွေ များလိုက်ပါဘိ။ ဒီလောက်မကောင်းမှုများနေတဲ့ ငါဟာ ဒီလောက်သိမ်မွေ့တဲ့ တရားနဲ့တော့ မတန်ပါဘူး” စသည်ဖြင့် စဉ်းစားပြီးတော့ စိတ်ပျံ့လွင့်ပူပန်နေရှာသတဲ့။ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ

က သိတော်မူတဲ့အတွက် စိတ်အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ တရားနာနိုင်အောင် မေးမြန်းတော်မူပါတယ်။ “ဒါယကာ တမ္မဒါဠိက၊ သင်ဟာ ငါဟောတဲ့ တရားကို စူးစူးစိုက်စိုက်မနာနိုင်ဘူး ထင်တယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲ” လို့ မေးပါတယ်။ “အရှင်ဘုရားဟောတဲ့ တရားကတော့ သိပ်ကောင်းတာပါပဲ ဘုရား၊ ဒါပေမယ့်လို့ တပည့်တော် မှာ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေက အလွန်များနေပါတယ်။ အဲဒါကို တွေးတောဆင်ခြင်မိတာနဲ့ စိတ်က ပူလောင်ပြီး ပျံ့လွင့်နေပါတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်တယ်။ ဒီတော့ အရှင် သာရိပုတ္တရာက တမ္မဒါဠိကမှာ စိတ် ပူပန်မှု ငြိမ်းစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပရိယာယ်နဲ့ မေးခွန်းများထုတ်ပါတယ်။ “တမ္မဒါဠိက၊ သင် အဲဒီ မကောင်းမှုတွေကို ပြုတာဟာ သင် ကိုယ်တိုင်က ပြုချင်လို့ ပြုတာလား၊ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးက စေခိုင်းလို့ မလွှဲမရှောင်သာတဲ့ အတွက်ပြုရတာ လား” လို့ မေးတော့ “အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော် ကိုယ်တိုင်တော့ ဘယ် မှာ ပြုချင်မှာလဲ၊ မင်းမှထမ်းဆိုတော့ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့ မလွှဲမရှောင်သာတဲ့အတွက် ပြုရပါတယ်” လို့ ပြန်လျှောက်ထားပါတယ်။

ပရိယာယ်နဲ့မေး

ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက “နေပါဦး၊ ဒီလိုဆိုရင် အဲဒါတွေဟာ သင့်မကောင်းမှုတွေ ဟုတ်ပါ မလား” လို့ ပရိယာယ်နဲ့ ထပ်ပြီး မေးပြန်တယ်။ ဒီနေရာမှာ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြနော်၊ တမ္မဒါဠိက ရဲ့ မကောင်းမှုတွေ မဟုတ်ဘူးလို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက မဆိုပါဘူး၊

တမ္မဒါဠိက စိတ်သက်သာရာရပြီး တရားနာနိုင်အောင်လို့ သင့်မကောင်း မှုတွေ ဟုတ်ပါ့မလားလို့ ပရိယာယ်နဲ့ မေးတာသာ ဖြစ်တယ်။ အမှန်က တော့ မကောင်းမှုဆိုတာ ကိုယ့်သဘောအတိုင်းပဲ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သူများခိုင်းလို့ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်တဲ့သူမှာ အကုသိုလ်ကတော့ ဖြစ်တာချည်းပါပဲ။ စိတ်ထက်သန်ရင် အပြစ်ကြီးတယ်။ စိတ်မထက်သန်ရင် အပြစ်ငယ်တယ်။ ဒါလောက်သာ ခြားနားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တမ္မဒါဠိက မှာတော့ ဗဟုသုတက မရှိတဲ့အတွက် “အင်း ...ဒီမကောင်းမှုတွေဟာ ငါက လုပ်ချင်လို့ လုပ်ရတာမဟုတ် ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့ လုပ်ရတာ၊ ဒီမကောင်းမှုတွေဟာ ငါနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ မကောင်း မှုတွေချည်းပဲ” လို့ သူက တစ်ခါ တည်းဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူမှာ စိတ်ပူပန်မှုတွေ ငြိမ်းအေးပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူတဲ့တရားကို စူးစူးစိုက်စိုက် နာနိုင်သွားပါသတဲ့။

အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး တော့ ဘုန်းကြီးတို့ရွှေဘိုက ဒကာကြီး တစ်ယောက်က ကတ်လုံးစကား တစ်ခုကို ပြောတယ်။ “ဟေ့ ..လူဟာ အသိဉာဏ် ပညာရှိတိုင်းလည်း နေရာတကာ ကောင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ အသိဉာဏ်မရှိတာ၊ ထူတာ နတာလည်း နည်းနည်းတော့ ကောင်းတာ ရှိသေးတယ်” လို့ သူကပြောတော့ တခြားလူတွေက “ဘယ်လိုဟာလဲ ဗျာ” လို့ ဝိုင်းမေးတယ်။ ဒီတော့ သူက “ကြည့်ပါလားကွ၊ တမ္မဒါဠိကဟာ ဗဟုသုတအသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံရင် သူ့ရဲ့ ပူပန်မှုဟာ ငြိမ်းမှာမဟုတ်ဘူး၊

‘ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့လုပ်ရရင် အသင့်အကုသိုလ် ဟုတ်ပါ့မလား’ လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ပရိယာယ်နဲ့ မေးတာကို သူက ဗဟုသုတအသိ ဉာဏ်မရှိတဲ့ ထူထူလူမို့ ဘုရင်မင်း မြတ်ရဲ့ အကုသိုလ်ချည်းပဲလို့ တစ်ထစ်ချ ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ စိတ်ပူပန်မှု ငြိမ်းအေးသွားတာကွ။ ဒါကြောင့်ထူတာလဲ နည်းနည်းတော့ ကောင်းတယ်” လို့ အဲဒီ ဒကာကြီးကပြောတယ်။ တော်တော်ရှာရှာဖွေဖွေ ပြောတတ်တဲ့ ဒကာကြီးပဲ။ ဒါပေမယ့် တို့ဒကာတွေက တမ္မဒါဠိကကို အားကျပြီးတော့ အသိဉာဏ်နည်းအောင် တော့ ခိုမနေကြနဲ့၊ အသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် တရားကို နာကြရတယ်။ တရားစာများကိုလည်း ကြည့်ရှုလေ့လာရတယ်။ ဗဟုသုတရှိတဲ့သူတွေကို မေးမြန်းရတယ်။

အနုလောမဉာဏ်

တမ္မဒါဠိကဟာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ ပရိယာယ်မေးခွန်းကြောင့် စိတ်အေးချမ်းသာပြီးတော့ ရိုရိုသေသေနဲ့ စူးစိုက်ပြီး တရားနာနေပါတယ်။ အရှင် သာရိပုတ္တရာကလည်း အစဉ်အတိုင်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတွေကို ဟောသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် တမ္မဒါဠိကဟာ တရားနာနေရင်း နှလုံးသွင်းပြီး လိုက်သွားတဲ့အတွက် အနုလောမဉာဏ်ကို ရသွားပါသတဲ့။ အနုလောမဉာဏ်ဆိုတာ သုံးမျိုးရှိတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်မှစပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်အားလုံးကို အနုလောမဉာဏ် လို့ခေါ်တာလည်း ရှိတယ်။ မဂ်ရောက်

ခါနီး သင်္ခါရပေက္ခာအရင့်ပိုင်းကို အနုလောမဉာဏ်လို့ ခေါ်တာလဲရှိတယ်။ မဂ်ဝိထိထဲက အနုလောမဉာဏ် ဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီ သုံးမျိုးထဲမှာ တမ္မဒါဠိက ရသွားတာကို ဘယ်ဉာဏ်လဲလို့ အတိအကျဆုံးဖြတ်ဖို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူး။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဩရတော-သောတာပတ္တိမဂ်ရဲ့ အောက်ဘက်က အနုလောမဉာဏ်လို့ ဆိုထားတာကို ထောက်ဆကြည့်ရင်တော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်လုနီးမှာဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာအရင့်ပိုင်းဉာဏ်ကို ဆိုလိုဟန်ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သမ္မသနဉာဏ်ကို ဆိုလိုရင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မရောက်မီလို့ရင်လည်းဆိုဖွယ်ရှိပါတယ်။ သို့မဟုတ် တရုဏဝိပဿနာလို့ရင်လည်း ဆိုဖွယ်ရှိပါတယ်။ အလွန်ဆေးတဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့တော့ ထောက်ပြီးဆိုဖွယ်မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်၏ အောက်ဘက်က အနုလောမဉာဏ်လို့ ဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ မဆေးလှတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်အရင့်ပိုင်းကို ဆိုလိုတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီလိုယူရတာများရှိပါရဲ့လားလို့ဆိုရင် ရှိပါတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်များဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာမှာဝင်ပြီး ရဟန်းပြုလျှင် အနုလောမဉာဏ်အထိ ဝိပဿနာကို ပွားများအားထုတ်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလို ဆိုလိုရာမှာ မဂ်ဝိထိထဲက အနုလောမဉာဏ်ကိုတော့ မယူရပါဘူး။ မဂ်ဝိထိထဲက အနုလောမဉာဏ်ကို ရောက်ရင်တော့ မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်း တစ်ခါတည်းရောက်

သွားတော့တာပါပဲ။ အနုလောမဉာဏ်တွင် ရပ်တန့်နေရိုးမရှိပါဘူး။ပြီးတော့ ဘုရားလောင်းဆိုတာကလည်း ဘုရားဖြစ်မည့် နောက်ဆုံးဘဝ ဘုရားဖြစ်မည့် အချိန်ကျမှသာ မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ရှေးရှေးစောစောဘဝတွေတုန်းကတော့ မဂ်ဖိုလ်ကို မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အနုလောမဉာဏ်လို့ ဆိုပေမယ့် ဘုရားအလောင်းတော်များ နုစဉ်ဘဝက ရောက်တယ်ဆိုတဲ့ အနုလောမဉာဏ်ဟာ သင်္ခါရပေက္ခာ အရင့်ပိုင်းဉာဏ်လို့သာ ယူရပါတယ်။ယခု တမ္မဒါဠိက ရသွားတယ်ဆိုတဲ့ အနုလောမဉာဏ်ကိုလည်း နည်းတူပဲ ယူသင့်ပါတယ်။

တမ္မဒါဠိက သေဆုံး

ယခုပြောနေတဲ့ “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု။သတိပြု။ စောင့်မှုအစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသတရားနဲ့ စပ်ပြီး ပြောရရင်တော့ ဝိပဿနာဉာဏ်သာမန်ကို ယူလျှင်လည်း ယူသင့်ပါတယ်။ အောက်ထစ်ဆုံး သမ္မသနဉာဏ်ယူလျှင်လည်း သင့်ပါတယ်။ ယူချင်ရာ ယူနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်ဟာကိုပဲယူယူ အမှတ်ရမှု၊သတိအစောင့်အရှောက် အကာကွယ်ကလေးကတော့ သူ့မှာ ရသွားပါပြီ။ အရိယာနေအိမ်ထဲလည်း ရောက်နေသည်မည်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးက “ဒါလောကီဆိုရင် အပါယ်လေးပါးမှကာကွယ်နိုင်တဲ့ သတိအစောင့်အရှောက်ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံသွားပြီ။ ဒါလောကီဆိုရင် စိတ်ချရပြီ။ တော်လောက်ပြီ။ သူ့မှာ ဒါထက်လည်း တိုးတက်စရာမရှိသေးဘူး” လို့ ယူဆပြီးတော့ တရားကို နိဂုံးချုပ် အဆုံး

သတ်တော်မူလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားဟောပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ပြန်ကြွတော်မူတယ်။ တမ္မဒါဠိကလည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လိုက်ပို့ပြီး လမ်းခုလတ်က ပြန်လာတဲ့အခါမှာ ရှေးဘဝဟောင်းတွေက ရန်ငြိုးဖွဲ့လာခဲ့တဲ့ ဘီလူးမက နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝှေ့သတ်လို့ သေဆုံးသွားရရှာသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝှေ့သတ်တယ်ဆိုတာကို မကြိုက်ရင်၊ နွားမမှာ ပူးကပ်ပြီး ဝှေ့သတ်တယ်လို့ ဒီလိုပဲယူနိုင်ပါတယ်။ ဒါက ဘာကြောင့်ပြောရသလဲလို့ ဆိုတာကတော့ ယခုကလမှာ ဝေဖန်တဲ့လူတွေက ပေါလွန်းလို့၊ ကျမ်းဂန်ထဲမှာရှိတဲ့အတိုင်း အတိအကျပြောလိုက်ရင် ယုတ္တိရှိ မရှိ ဝေဖန်တတ်ကြလို့ ယခုခေတ်လူငယ်တွေရဲ့အမြင်နဲ့ ပြင်ယူချင်လည်း ယူရအောင် ပြောရတာပါပဲ။ သူ့ကျမ်းစာ အဆိုကတော့ နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝှေ့သတ်တယ်လို့ပဲ ရှိပါတယ်။

တုသိတာ နတ်ပြည်ရောက်

အဲဒီ ဝှေ့သတ်လို့ သေဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ တမ္မဒါဠိကကြီးဘယ်ကိုရောက်သွားသလဲလို့ ဆိုတော့ တုသိတာဆိုတဲ့ နတ်ဘုံကို ရောက်သွားပါသတဲ့။ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ၊ ယာမာ၊ တုသိတာဆိုတော့ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ စတုတ္ထနတ်ပြည်ပေါ့။ အဲဒီနတ်ပြည်ဟာ ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ စံရာလည်းဖြစ်လို့ အင်မတန်အလေးပြုအပ်တဲ့ နတ်ပြည်ပါပဲ။ အဲဒီ တမ္မဒါဠိကကြီး သေဆုံးသွားတယ်ဆိုတာကို ကြားသိရတဲ့ ရဟန်းတော်တွေက

ဒါကြောင့်
“ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊
စောင့်ရှုအစဉ်ထား”ဆိုတဲ့
ဒီအရိယာဝါသ
သတိအစောင့်အရှောက်
ကလေးဟာ အင်မတန်ပဲ
ကောင်းပါတယ်။
ဒီအရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ
မနေပူးသေးတဲ့သူတွေကို
“ဆားမြည်းအစမ်းသဘောနဲ့
နေစမ်းကြည့်ကြပါ”လို့
ဘုန်းကြီးက
အထူးတိုက်တွန်းပါတယ်။

တရားသဘင်မှာ ဆွေးနွေးကြတယ်။
တမ္မဒါဠိကကြီးဟာ (၅၅)နှစ်ကာလ
ပတ်လုံး အင်မတန်ကြမ်းကြုတ်တဲ့
မကောင်းမှုတွေကို ပြုသွားတယ်။ ဒီ
ကနေ့ပဲ အဲဒီရာထူးက ထွက်ရတယ်။
ဒီကနေ့ပဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို
ယာဂုဆွမ်းလှူပြီး ဒီကနေ့ပဲ သေသွား
ရှာပြီ။ ဘယ်မှာများ ဖြစ်ရှာလေမည်
လဲ စသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးကြတယ်။
အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ကြွ
လာတော်မူပြီးတော့ တမ္မဒါဠိက
တုသိတာနတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ကြောင်းကို
ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့
ရဟန်းတော်တွေက “မြတ်စွာဘုရား၊
ဒီလူကြီးဟာ (၅၅)နှစ်ပတ်လုံး
လူတွေကို သတ်ပြီးတော့ တုသိတာ
နတ်ပြည်ကို ရောက်သွားပါသလား
ဘုရား”လို့ ထပ်မံပြီး မေးလျှောက်
ကြပြန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း
“ဟုတ်တယ် ချစ်သားတို့၊ သံသယ
မရှိကြနဲ့၊ သူကသေခါနီး ပန်းဝင်ချိန်
ကလေးမှာ ကလျာဏမိတ္တ-မိတ်ဆွေ
ကောင်းဖြစ်တဲ့ သာရိပုတ္တရာကို အမှီ
ရသွားတယ်။ သာရိပုတ္တရာ၏ တရား
ကို နာယူပြီး အနုလောမဉာဏ်ကို
ရသွားတဲ့အတွက် အပါယ်ဘေးက
လွတ်ပြီး တုသိတာနတ်ပြည်ကို ရောက်
သွားတယ်”လို့ မြတ်စွာဘုရားက
ရှင်းလင်းမိန့်ကြားတော်မူတယ်။

သုဘာသိတံ သုဏိတွာန၊
နာဂရေ စောရဃာတကော။
အနုလောမဓန္တိ လဒ္ဓါန၊
မောဒတိ တိဒိဝံ ဂတော။
နာဂရေ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊
စောရဃာတကော-တမ္မဒါဠိကမည်
သော ခိုးသူသတ် ဗိုလ်ကြီးသည်၊
သုဘာသိတံ-အရှင်သာရိပုတ္တရာ
ကောင်းစွာဟောကြား မြတ်တရားကို

သုဏိတွာ-န-ကြားနာရ၍၊ အနု
လောမဓန္တိ-အနုလောမ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ကို၊ လဒ္ဓါန-ရ၍၊ ဝါ-ရသော
ကြောင့်၊ တိဒိဝံ-တုသိတာမည်သော
နတ်ပြည်လောကသို့၊ ဂတော-ရောက်
လျက်၊ မောဒတိ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
လျက် နေရပေသတည်း။

အဲဒါ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ
မှာ အထင်အရှားပြဆိုထားတဲ့ စကား
ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ သတိ
အစောင့်အရှောက်ကလေးဟာ အစ
စ အရာရာမှာ လုံခြုံတယ်။ စိတ်ချ
ရတယ်။ အားကိုးရတယ်ဆိုတာဟာ
အလွန်ပဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီသတိ
အစောင့်အရှောက် ကလေးသာ မရှိ
ရင်တော့ တမ္မဒါဠိကကြီးဟာ လူ
ဘဝက သေဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်
နက် အပါယ်ငရဲကျသွားမှာ သေချာ
နေပါတယ်။ သူ့အကုသိုလ်တွေက
သူ့ကို ဆွဲချမယ်လို့ အဆင်သင့်ရှိနေ
ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သေခါနီး
ကလေးမှာ ကပ်ပြီးတော့ တရားနာ
ပြီး ဝိပဿနာသတိ အစောင့်
အရှောက်ကလေးကို ရသွားတဲ့အတွက်
သူ့အကုသိုလ်တွေက ဝင်မဆွဲနိုင်ဘူး။
နိုင်ငံခြားသံရုံးထဲဝင်ပြီး ခိုနေတဲ့လူကို
ရဲသားတွေက ဖမ်းခွင့်မရတာနှင့်
လည်း ခပ်တူတူပဲ။ ဒါကြောင့် တမ္မ
ဒါဠိကမှာ အပါယ်ငရဲကလည်း လက်
မတင်ကလေး လွတ်သွားတယ်။ အပါယ်
လွတ်ရုံတွင် မကသေးဘူး။ နတ်ပြည်
လောကထဲ ရောက်သွားလိုက်သေး
တယ်။ ဘယ်လောက်နေရာကျသလဲ
ဆိုတာ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပေတော့။

ဓနဉ္ဇာနီ ပုဏ္ဏားမဖြစ်ပုံ
ယခု တရားနာပြီး တရား
အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း

စိတ်ပါ လက်ပါနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် အားထုတ်ထားရင် နတ်ရွာသုဂတိ ရောက်ဖို့ကတော့ သေချာပါတယ်။ အချို့ယောဂီဟောင်းတွေက သူတို့ မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရောဂါဝေဒနာ တစ်ခုခုဖြစ်လာရင် သူ့အလိုလိုပဲ အမှတ်သတိကလေးက ပေါ်လာတဲ့ အကြောင်း၊ အဲဒီလိုသတိကလေးနဲ့ ရှုမှတ်လိုက်တော့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ လည်း သက်သာသွားတဲ့အကြောင်း ကို ပြောကြပါတယ်။ အဲဒီလို သတိ က အလိုလိုဖြစ်လာတာဟာ မြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တော်က ဓနဉ္စာနီ ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားမမှာ ဖြစ်ပုံနဲ့လည်း တူပါ တယ်။ ဓနဉ္စာနီက သောတာပန် ဥပါ သိကာမ ပဲ။ သူ့ရဲ့ခင်ပွန်း ပုဏ္ဏားက ဗြာဟ္မဏအယူရှိတဲ့အတွက် တစ်နေ့ သောအခါမှာ ဗြာဟ္မဏဆရာတွေကို ပင့်ဖိတ်ပြီး ကျွေးမွေးပူဇော်ပါသတဲ့။ အဲဒီလို ကျွေးမွေးတဲ့အခါမှာ ဓနဉ္စာနီ ကလည်း အိမ်သူတို့ရဲ့ ဝတ္တရား ကျေပွန်စွာနဲ့ ထမင်း၊ ဟင်း စား သောက်ဖွယ်ရာများကို လိုက်ပြီး ကမ်း လှမ်းပေးနေပါသတဲ့။ ပုဏ္ဏားဆရာ တွေကို ကျွေးမွေးစဉ်ခံနေတုန်းမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်းရှိခိုးတဲ့ စကားမျိုးကို မဆိုဖို့လည်း သူ့ခင်ပွန်း က အလျင်နေ့ကတည်းက ပိတ်ပင် တောင်းပန်ထားသတဲ့။ ဒါပေမယ့် ခလုတ်တိုက်မိပြီး ခြေချော်သွားတဲ့ နာကျင်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်လာတော့ အမှတ်သတိက သူ့အလိုလို ရောက် လာတယ်။ အဲဒီလို ဝေဒနာနဲ့တရား ကို သတိရပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ကိုလည်း သတိရလာတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာဆီ လက်အုပ်ချီ ပြီးတော့ နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ လို့

သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်ဆိုပြီး ရှိခိုးမိသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခနဲ့တွေ့ရတဲ့အခါမှာ သတိက သူ့အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာ တတ်ပါတယ်။ သေခါနီးမှာ ဒုက္ခ ဝေဒနာတွေနဲ့ တွေ့ရတော့လည်း တရားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီလိုပဲ အမှတ်သတိက သူ့အလိုလို ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်ပြီး သုဂတိကို ရောက် သွားနိုင် တာ။ ဒီအမှတ်ရတဲ့ သတိဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အင်မတန် အားကိုးရ စိတ်ချရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေ အိမ် လို့ ဟောထားပေတာပဲ။ အားမထုတ်ဖူးသေးတဲ့သူတွေဟာ အားထုတ်စရာ အင်မတန်ကောင်းပါ တယ်။ အားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဘုန်းကြီးတို့က အထူးတိုက်တွန်းစရာ မလိုပါဘူး။ သူ့သတိက သူ့ဟာသူ တိုက်တွန်းနေပါလိမ့်မယ်။

အားထုတ်ကြည်ကြစမ်းပါ

အားမထုတ်ရသေးတဲ့ သူ တွေကိုတော့ အားထုတ်ကြည့်စမ်း ပါလို့ ဘုန်းကြီးတို့က တိုက်တွန်း ဟောပြောရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ သူတို့က တရားအရသာ ကို မသိကြသေးလို့ပါပဲ။ တရားဟော ရတာက ဈေးရောင်းရတာနဲ့လည်း တူပါတယ်။ ဈေးရောင်းတဲ့ သူဟာ မသိသေးတဲ့သူတွေ သိအောင် သူ ပစ္စည်းကောင်းကြောင်း ပြောပြ ကြော်ငြာရတယ်။ မုန့်ဆိုရင် ချိုပါ တယ်။ ဆိမ့်ပါတယ်။ ကောင်းပါတယ် စသည်ဖြင့် ကြော်ငြာရတယ်။ အဝတ် အထည်ဆိုရင်လည်း လှပါတယ်။ ခိုင်ပါတယ်။ ပေါ့ပါတယ် စသည်ဖြင့်

ကြော်ငြာရတယ်။ သုံးဖူးတဲ့ သူတွေ အတွက်ဆိုရင်တော့ ဘာမျှကြော်ငြာ နေဖို့ မလိုပါဘူး။ ကောင်းမှန်းသိတဲ့ အတွက် သူ့အလိုလို ဝယ်ယူနေတော့ တာပါပဲ။ တရားကလည်း ဒါလိုပါပဲ။ မသိသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် တရားရဲ့ အကျိုးကို ပြောပြပြီးတိုက် တွန်းရပါတယ်။ တရားအားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ တိုက်တွန်းဖို့ မလိုပါဘူး။ သူတို့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ သူ့ အလိုလို သတိရပြီး အားထုတ်နေ ကြပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို မလာပါနဲ့ဦးလို့ တားလို့တောင်မရဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း က အားထုတ်စ ယောဂီအသစ်တွေ နဲ့ ပြည့်ကျပ်နေတယ်။ အဲဒီလိုအခါ မှာ ယောဂီအဟောင်းတွေကို မလာ ပါနဲ့ဦးလို့ တောင်းပန်ရတယ်။ ဒါပေ မယ့်မရပါဘူး။ သူတို့မှာလည်း အခွင့် သာတဲ့ အခါကလေးမှာ အားထုတ် ချင်လွန်းလို့ပါဆိုပြီးတော့ အတင်း လာပြီး အားထုတ်ကြတာပါပဲ။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ နေရတာကို ကောင်းမှန်း သိသွားလို့ပါပဲ။ ပြီးတော့ သူတို့မှာ ရရှိသွားတဲ့ သဒ္ဓါနဲ့သတိကလည်း သူ့အလိုလို တိုက်တွန်းနှိုးဆော်နေလို့ ပါပဲ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရ။ သတိပြု။ စောင့်မှုအစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ ဒီအရိယာဝါသ သတိ အစောင့် အရှောက်ကလေးဟာ အင်မတန်ပဲ ကောင်းပါတယ်။ ဒီအရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ မနေဖူးသေးတဲ့သူတွေကို “ဆားမြည်းအစမ်းသဘောနဲ့ နေစမ်း ကြည့်ကြပါ” လို့ ဘုန်းကြီးက အထူး တိုက်တွန်းပါတယ်။

■ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

စားသောက်မှုကမ္မဋ္ဌာန်း

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်

(ယခင်လမှအဆက်)

“တို့စာကတော့ ဘာတုံး။ အမိုးများမိုးသလိုပြော တယ်။ အမိုးများမိုးထားတာ စပ်ရုံလား။ ထပ်ထားရတာ လား”

“ထပ်ထားတာပါဘုရား”

“ထပ်ထားရတာ၊ သွပ်မိုးတာတောင် သွပ်သည် ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း စပ်ရုံလေးဆို ဘယ်နှယ် တုံး။ ထပ်ထားရတာပဲ။ သွပ်လောက် စိတ်ချရတာ မရှိ ဘူးထင်တယ်။ ဒါတောင် စပ်နေတဲ့နေရာကို ထပ်ထား ရတယ်။ ဒါမှ မိုးမယိုတာကိုးဗျ။ ဒီမှာလည်း အမှတ်စပ်ရုံ တွင် မဟုတ်ဘူး။ ထပ်နေအောင်ကို မှတ်စမ်းပါ။ မှတ် စမ်းပါ။ ဟောဒီ ယောဂီတို့ကို သတိပေးခိုင်းတာထင်

တယ်။ ဘယ်သူ့ ငှားရဦးမှာလဲ”

“မငှားရပါဘုရား”

“ဘယ်သူမျှ မငှားရပါဘူး။ ပြီးတော့ ဝီရိယရော ရှာဦးမလား”

“မရှာရပါဘုရား”

“အဲ ..ရှိတာပဲ။ ယောဂီတို့ထဲ ရှိတဲ့ဝီရိယနဲ့ ရှိတဲ့သတိနေရာကို အိတ်သွန်ဖာမှောက် အသုံးချပစ်လိုက် စမ်းပါ။ အသုံးချတတ်ရင် အဲဒီအဆင့်သုံးဆင့် မြင်နိုင် တယ်။ ဒါက တို့အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတစ်ယောက်ရဲ့ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးလို့ ပြောမှာပေါ့လေ။ မှတ်အား၊ အမှတ်လှေ့ကျင့်ခါစ၊ မှတ်လို့ သမာဓိရင့်သန်လာတဲ့အပိုင်း လား။ သမာဓိဉာဏ်ဆိုတာနဲ့ မှတ်ဉာဏ်ဆိုတာ အတူတူ

ပဲ။ မှတ်လိုရတဲ့အသိတွေ ပြောတာလေ။ ကိုယ်ကြည့်နေ တဲ့အကြောင်းအရာလေးကို တိတိပပ သိလာတာလေ။ ဖြစ်ပျက်လှုပ်ရှားမှု မြင်လာတာလေ။ အဲဒီဖြစ်ပျက်နဲ့ လှုပ်ရှားမှုနဲ့ အဲဒါ သမာဓိဉာဏ်ကြီးပဲ။ အဲဒါ မှတ်အား ကောင်းမှ မှတ်ဉာဏ်တက်မှာ မဟုတ်ဘူးလား။ မှတ်ဉာဏ် တက်မှ ဟိုက အသိဉာဏ်က ထွက်မယ်။ အဲဒီအသိဉာဏ် ကလည်း မှတ်ဉာဏ်အားကောင်းလာလို့ရှိရင် အိမ်က တည်းက ထွက်လာပြီ။ ခင်ဗျားတို့ ဒီဓမ္မာရုံထဲမှာ အသိ ဉာဏ်ထွက်လာလိမ့်မယ်လို့ မထင်နဲ့၊ သူ့အမှတ်ကို ဒီ ဉာဏ် မိနိုင်းလောက်တဲ့ မှတ်အားကောင်းတဲ့နေရာဟာ ဉာဏ်ပွင့်တာပဲ။ စင်္ကြံသွားရင်းနဲ့လည်း ပွင့်မယ်။ စားရင်း နဲ့လည်း ပွင့်မယ်။ စိတ်သာချ၊ သူ့ဘက်က လက်ပေါက် မကတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ကို မျှော်နေတယ်။ ဉာဏ်ဘက်က ဟုတ်လား။”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“သူ့နေရာရောက် သူပွင့်ပေးမှာပဲ။ လက်ပေါက် မကတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ ဘယ်သူလုပ်လုပ်၊ သဘောပေါက် လား။ အဲဒီတော့ တို့ဘက်က အမှတ်ကို စပ်နေထပ်နေ အောင် မှတ်ရမှာ၊ အဲလိုစပ်နေ၊ ထပ်နေ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်ပြီး ဟိုဘက်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် တက်သွားပြီ။ တက်သွားလို့ လက္ခဏာဉာဏ်ကိုမြင်တဲ့ ယောဂီတစ် ယောက်၊ လက္ခဏာဉာဏ်ဆိုတာ အနိစ္စရဲ့သဘောလေ။ အနိစ္စလို့ ဆိုင်းပေါက်မလာဘူး။ တို့ဆိုင်းပေါက်ရဲ့သဘော နဲ့ တူပါ့မလား။”

“မတူပါဘုရား”

“ဒီအနားမှာ ကျီကျင်းဆိုတာ ရှိလား”

“ရှိပါတယ်ဘုရား”

“ဘူးကုန်းရော”

“ရှိပါတယ်ဘုရား”

“ရှိတယ်။ ကျီကျင်းဆိုတာ ဘာခေါ်တုံး။ စပါး ကျီ ပြောတာထင်တယ်။ ဘာပြောတာတုံး။ ကျီကျင်းရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ရှိပါတယ်။ ကျီကျင်းဆိုလို့ ရွာထဲသွားခဲ့တော့ ကျီကျင်းတွေ့ခဲ့သလား”

“မတွေ့ခဲ့ပါဘုရား”

“မတွေ့ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ ကျီကျင်းလိုက်ရှာမနေ နဲ့၊ မတွေ့ဘူး။ ဘူးကုန်းရော ရွာထဲကျတော့ တွေ့ဖူး လား”

“မတွေ့ပါဘုရား”

“ဘယ်နား တွေ့ဖူးခဲ့တုံး။ မရှိဘူး။ အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့ ဘူးကုန်း လိုက်ရှာမနေနဲ့၊ ကျီကျင်းလိုက်ရှာ မနေနဲ့၊ ကျီကျင်းဦးလည်း လိုက်ရှာမနေနဲ့။ ဒီအတိုင်းပဲ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လိုက်ရှာမနေနဲ့၊ သူ့သဘောသူ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတာ ပညတ်ထင်တယ်။ ဟိုမှာ သဘောတွေ့လိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါကျရင် တို့ လက္ခဏာ ရုပ်တွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီရှုကွက်ကတော့ အံ့ပဲရှု ရမှာပဲ။ စားတဲ့ယောဂီတစ်ယောက်ရဲ့ ရှုကွက်သည် အောက်အံ့ကိုသာ အဓိကထားပါတဲ့။ ဘယ်နေရာရောက် ရောက် သဘောပေါက်လား။ တို့တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ နှာသီးဝ သည် ရှုကွက်ဖြစ်သလိုပေါ့လေ။ စင်္ကြံကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ ဖဝါး ပြင် အလယ်သည် ရှုကွက်ဖြစ်သလိုပေါ့လေ။ စားတဲ့ နေရာနဲ့ အထွေထွေအမှုအရာအပိုင်းမှာ အောက်အံ့သည် ရှုကွက်ပဲ။ ညာဘက်ကဝါးရင်၊ ညာဘက်အောက်အံ့ပေါ့။ ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“အဲဒါလေးကို ရှုရင်းမတ်တတ်နဲ့ အောက်က ငရုတ်ဆုံ၊ အထက်က ငရုတ်ကျည်ပွေ့ထင်တယ်ဟေ့။ တစ်ခါတည်း ဒီကတံတွေးလေးနဲ့ဆွတ်ပြီးတော့ အဖတ် ကလေးကို လျှာကလေးပေါ်တင်လိုက်တယ် ထင်တယ် ဟေ့။ အဲဒီတော့ ရိုက်မချလိုက်ဘူးလား။ ရိုက်ချလိုက်တဲ့ အခါကျရင် ခရမ်းချဉ်သီးမီးဖုတ်နဲ့ ငရုတ်သီးထောင်းတော့ အရည်စဉ်သလိုဗျာ။ လျှာကိုသွားပြီး ‘ဒတ်’ခနဲစဉ်လိုက် တာ၊ ‘ဒတ်’ခနဲ စဉ်တာပဲ။ အဲဒီအချိန်မှာ လျှာပေါ်မှာ အဲဒီထင်နေတာလေးကို ကြည့်လိုက်တဲ့ယောဂီတစ်ယောက် ဟာ ‘ဒတ်’ခနဲဆို ‘ရှု’ခနဲ တစ်ခါတည်း လျှာတစ်ပြင်လုံး ပြန့်ထွက်တာ၊ စပ်တာလေး၊ ချိုတာလေးဆို လျှာခေါင်း ထဲမှာ နည်းနည်းလေး၊ ချဉ်တာလေးဆို လျှာခေါင်းထဲမှာ တံတွေးလေးနဲ့ရောရာ အချဉ်လေးနေမှာပေါ့လေ။ အချဉ်က နည်းနည်း နေမှာပါ။ ခံတွင်းရည်များများနေမှာပေါ့။ ခံတွင်းရည်လေးပါ စဉ်သွားမှာပေါ့။ ခရမ်းချဉ်သီးမီးဖုတ် ငရုတ်ဆုံနဲ့ ထောင်းလိုက်တော့ ဘယ်လိုနေတုံး။ အဲလို ပဲဗျာ၊ စဉ်တာလေးနည်းနည်းလေး။ အဲဒီစဉ်တာလေးလို ဒီဘက် လျှာခေါင်းက တစ်နေရာလေးကို သွားရိုက်တာ ကွယံ။ ‘ဗျစ်’ဆိုတော့ အဲဒါလေး သွားရိုက်တာကိုး။ လျှာနဲ့ ထိကာ ပြန့်ထွက်သွားတာ၊ ချိုတယ်ဆိုရင် တစ်ပြင်လုံးလို့ ထင်တယ်။ ချဉ်တယ်ဆို တစ်ပြင်တည်းလို့ ထင်တယ်။ အဲဒါကြီးကို သေချာမှတ်။ မှတ်ရင်းမတ်တတ်နဲ့ တစ်ခါ

တည်း ချဉ်တာလည်း လျှာပေါ်မှာ မိုးပြေးလေးလိုပဲ၊ ဖျတ်ဆိုပြေး၊ အနိစ္စလက္ခဏာဆိုတာ အဲလို၊ ကိုယ်ရှုနေတဲ့ ရုပ်တစ်ခုက ငြိမ်းပျောက်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာ၊ အေး ..ငြိမ်းပျောက် ပျောက်သွားတာလိုပဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ယောဂီကနေပြီးတော့ တပည့်တော် ဒီလိုတွေ့ရပါတယ်ဆို ခင်ဗျားတို့က အနိစ္စတွေ့ဖူးတာကိုး။ အနိစ္စရဲ့ သဘော တွေ့ဖူးလား”

“မတွေ့ဖူးပါဘုရား”

“မတွေ့ဖူးဘူး။ အဲဒီရှုကွက်ထဲမှာ ချိုတာလေးက ရိပ်ခဲဆို ပျောက်သွား၊ ရိပ်ခဲဆို ပျောက်သွား၊ အဲလောက်ပဲ တွေ့ရတယ်။ ဒါက ကိုယ်ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့တာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာကို အားကောင်းတဲ့ ယောဂီတစ်ယောက်က ဒီနေရာမှာ ချိုတာလေး စားကြည့်ရင်းနဲ့ကို ဖွားဆို ပျက်ကျသွားတာ၊ တက်လာလိုက်၊ ဖွားဆို ပျက်ကျသွား၊ တက်လာလိုက် ဖွားဆိုပျက်ကျသွား၊ အဲဒါမျိုး မြင်ရတယ်။ ချိုတာလေးက ပေါ်လာလိုက်၊ ပျက်ကျသွားလိုက်၊ ပေါ်လာလိုက် ပျက်ကျသွားလိုက်၊ အဲဒါမြင်ရမှာပဲ။ အနတ္တထိအောင်ပိုင်တဲ့ယောဂီ၊ စူးစိုက်အားကောင်းလို့ အနတ္တထိအောင်မြင်တဲ့ ယောဂီကျတော့ အဲဒါလေးက လျှာအလယ်ကောင်တည့်တည့်မှာ သူများနောက် ဖြတ်မလိုက်တော့ဘူးလေ။ ဒီအနားလေးမှာ မီးအိုကင်းပေါ်ကို ရေစိမ်းလေး တောက်ချလိုက် သလိုပဲ။ တောက်ဆို မြင်ရပြီး ရှုဆို ပျောက်သွားတာလေ။ ချက်ချင်းပျောက်တာ၊ ဒီနေရာမှာပေါ်၊ ဒီနေရာမှာ ချက်ချင်း ပျောက်တယ်။ ကြည့်လည်း ဘာမျှမတွေ့ဘူး။ သဘောပဲထင်တယ်။ ချိုတာကြည့်လိုက်တော့ တကယ်တွေ့လား။ ချဉ်တာကြည့်လိုက်တော့ တကယ်တွေ့လား”

“မတွေ့ပါဘုရား”

“သဘောပဲတွေ့တာ။ အသာရကဋ္ဌေန၊ ရှာမနေနဲ့၊ အသာရကဋ္ဌေန-အနစ်သာရမရှိဘူး၊ ငါ မပိုင်ဘူးလို့၊ ရှာမနေနဲ့။ အဲဒါ အတွေးတွေ၊ နောက်မှ စိန္တဉာဏ်နဲ့ တွေးယူရတာ၊ ရှုကွက်ထဲ တကယ်ဒက်ထိတွေ့တာက သဘောပဲဗျာ။ ဘာမျှလည်း တို့ လက်ငင်းမတွေ့လိုက်ဘူးလေ။ ချိုတာဆိုလည်း တို့လက်ဆုပ်လက်မိ မတွေ့လိုက်ဘူးလေ။ ချဉ်တာဆိုလည်း တို့ လက်ဆုပ်လက်မိ မတွေ့လိုက်ဘူးလေ။ ဒါလေးနဲ့ တွေ့ရမယ်ဗျ။ ဒါဆိုရင်တော့ စားတဲ့နေရာ လက္ခဏာဉာဏ်တွေ ပိုင်မနေဘူးလား”

“ပိုင်နေပါပြီဘုရား”

“အေး-အဲဒီတော့ စားတာတွေ ဗိုက်တင်းရုံတွင် မဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်ဗိုက်လည်းတင်းသလို ဉာဏ်ဗိုက်လည်း တင်းအောင်စားခဲ့စမ်းပါ။ တို့က ရုပ်ဗိုက်တင်းဖို့ စားတာလားဟေ့။ ဉာဏ်ဗိုက်ရော တင်းခဲ့ရဲ့လား။ ရုပ်ကျတော့ စားခဲ့တယ်။ စိတ်ကျတော့ စားခဲ့ရဲ့လား။ စိတ်အစာက သတိထင်တယ်။ သတိကနေပေးတဲ့ အစာထင်တယ်ဟေ့။ အေး-စိတ်အစာပါ စားခဲ့ရမယ်။ သဘောပေါက်ပြီလား”

“ပေါက်ပါပြီဘုရား”

“အေး-အဲလိုနဲ့ ဒီဟာကို မှတ်ရင်းမှတ်ရင်းနဲ့ မှတ်စမ်းပါ။ ဒါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သွားပြီထင်တယ်ဟေ့။ ဒါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သွားပြီ။ သူ့မှတ်စမ်း။ မှတ်အားကောင်းလာပြီ။ မှတ်ဉာဏ်တွေ ဒီထက်တက်လာပြီ။ တစ်ခါတည်း အသိဉာဏ်ကလည်း သူ့နဲ့တွဲပြီးတော့ကို တက်လာပြီ။ အသိဉာဏ်ရင့်ကျက်လာတဲ့ ယောဂီတစ်ယောက်အတွက် ကျတော့ ချိုတာကို လျှာပေါ်တင်စွမ်း။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် ပိုင်သွားပြီထင်တယ်။ သမာဓိဉာဏ်ရင့်သန်ပြီလေ။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် ဒီနားနေဟဲ့ဆို နေလိုရပြီထင်တယ်။ အဲဒါ ချိုတာတစ်ခုသုံးကြည့်၊ ပထမချိုတာဖြစ်တဲ့ သူ့ရဲ့ဓာတ်ကို တွေ့လိမ့်မယ်ထင်တယ်ဟေ့။ ဓာတ်လွန်တယ်ထင်တယ်။ မူရင်းဓာတ်လေးပါးအပြင်ကို ဓာတ်လွန်ဓာတ်ဆိုတာ ရှိတယ်ထင်တယ်။ ခါးတာသည် ကြက်ဟင်းခါးရဲ့ ဓာတ်လွန် မဟုတ်ဘူးလား။ ဝါယောသတ္တိရဲ့ ဓာတ်လွန်မဟုတ်ဘူးလား။ ချိုတာလည်း ချိုတာရဲ့ဓာတ်လွန်ရှိမှာလေ။ ဒါ ပထဝီရဲ့ဓာတ်လွန်မဟုတ်ဘူးလား။ သူ့ဓာတ်လွန်တာ အရှေ့က ပေါ်တာရှိမှာပဲ။ သေချာဝါး၊ ဆယ်ချက်ထက် မပိုဘူး။ အဲဒီဓာတ်လွန်ကို ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလား။ ကြက်ဆိုလည်း ကြက်ဟာ ကုန်သွားတာပဲ၊ ချိုတဲ့သတ္တိ၊ ဝက်ဆိုလည်း ဝက်ရဲ့အိတ်သတ္တိ ကုန်သွားတာပဲ။ ဟုတ်ရဲ့လား”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“အဲဒီတော့ ဒီဝက်တစ်ခုတည်း ပြောကြည့်ပါစို့ဗျာ။ ပထမဆုံး အိတ်သတ္တိ ဆယ်ချက်လောက်တော့ တွေ့မှာပဲ။ ဝါးဆို သေသေချာချာဝါး၊ ဆယ်ချက်လောက်ကိုပဲ ကြာကြာဝါးလို့ရှိရင် အဲဒီအိတ်သတ္တိ၊ အရသာသတ္တိ ကုန်သွားပြီ။ ချဉ်ဖန်ဖန်ဆိုတာလေး ပေါ်လာတယ်။ ချဉ်ဆိုတာ တေဇောသတ္တိထင်တယ်။ ဖန်ဆိုတာ ဝါယော

သတ္တိထင်တယ်။ ဒီလိုဆို အတိုက်ဓာတ်ရဲ့ အာရုံပေါ် လာတာမဟုတ်ဘူးလား။ သူဟာ တေဇောမဟုတ်ဘူး လား။ အဲဒါပေါ်လာမှာ ချဉ်ဖန့်ဖန့်၊ အဲဒီကနေစိုက်မှတ် ဦး။ စိုက်မှတ်တဲ့အခါ ချဉ်တာပျောက်သွားရင် ဖန်သက် တက်တက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဝါယောသတ္တိထင်တယ်။ အဲဒီဖန်သက်တက်တက်လည်း မှတ်စမ်းပါဦး။ မှတ်လိုက် ရင် ဝါယောသတ္တိ အတိုက်ဓာတ်တွေကုန်သွားပြီဆို အခဲ ဓာတ်ဘက်ကခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ အာပေါဓာတ်ထင် တယ်။ တို့ မြေဖြူခဲဝါးရသလိုပဲဗျာ။ မြေဖြူမှုန့်လား၊ မြေဆုပ်ပြီး ဝါးရသလိုပေါ့ဗျာ။ စေးဖန့်ဖန့်ပေါ့။ ဒါလေး မှတ်ဗျာ။ ဒါလေးမှတ်တော့ စေးဖန့်ဖန့်၊ စေးတွဲတွဲတောင် ပျောက်သွားပြီ။ နောက်ဆုံး ဖွာကြဲကြဲမြေယာတွေပဲ ကျန် တော့တယ်ထင်တယ်။ မူရင်းပထဝီဓာတ်ပဲမဟုတ်လား။ အဲဒီတော့ ဝါးရင်းဝါးရင်းနဲ့ ဘာဖြစ်တာတုံး။ ဖိနပ်အောက်က ရော်ဘာဆိုး ဝါးရတာမှကောင်းသေး။ ဘယ်မှာတုံး ဝက် သား၊ ဘယ်မှာတုံး ကောင်းသလား၊ ပိုင်သလား၊ ဘယ် သူ့မေးစရာလိုသလဲ။ ဒီမှာ မှတ်ရင်းမှတ်ရင်းနဲ့ကို အပိုင်း ပိုင်းအပြတ်ပြတ်ကို ရုပ်အဆင့်ဆင့် ပျက်မသွားဘူးလား။

“ပျက်ပါတယ်ဘုရား”

“အေး-အဲဒီအတိုင်းပဲ။ ထန်းလျက်ဝါးလိုရှိရင် လည်း ပထမဆုံး သူ ချိုတဲ့သတ္တိပေါ်မှာပဲ။ ဒါပြီးရင် နောက်မှာတော့ ချဉ်ဖန့်ဖန့် သက်တက်တက်၊ ပြီးတော့ စေးတွဲတွဲ၊ ဖွာကြဲကြဲ ဒီအတိုင်းသွားမှာပဲ။ ဘယ်ဟာဖြစ် ဖြစ် အဲဒီလေးချက်ကတော့ ပါတာချည်းပဲ။ ရှေ့မှာဓာတ် လွန်ရင် ပေါ်မှာပဲ။ ခါးတာဝါးရင် ပထမခါးတာပေါ်မှာပဲ။ နောက်ပြီးရင် ချဉ်ဖန့်ဖန့် သက်တက်တက်၊ စေးတွဲတွဲ၊ ဖွာကြဲကြဲသွားမှာပဲ။ ဘယ်ဟာမှတ်မှတ်၊ အဲဒီတော့ ဘယ် ဟာစားစား၊ ဘယ်မှာတုံး တို့ရှိတာ”

“မရှိပါဘုရား”

“အဲဒီတော့ ယောဂီတို့ သင်္ကန်းရှိတဲ့အရောင်ကို ကိုင်ကြည့်စမ်း။ ဘာတွေ့တုံး။ ပိတ်စပဲ ကိုင်မိမှာပေါ့။ ဟိုက အရိပ်အယောင်ပဲ။ ဒီအညိုရောင်ရှိလား”

“မရှိပါဘုရား”

“မရှိဘူး။ အညိုရောင်ဟာဆို ကိုင်လိုက်ရင် ပိတ်စကိုင်ရသလိုပဲ။ ဝက်သားဖတ်ကလေးလည်း ကိုင် ကြည့်လိုက်လည်း ပိတ်စကိုင်ရသလိုပဲ။ ခင်ဗျားတို့ အရိပ် အယောင်ပဲရှိတာ။ အိတဲ့သတ္တိ ဒါ၊ ချိုတဲ့သတ္တိရော၊ အရိပ် အယောင်ပဲရှိတာ။ အဲဒါ ခင်ဗျားတို့ မမှတ်ဘဲနဲ့ဆိုရင်တော့

**တွေးမိတာနဲ့
စားတာနဲ့အတူတူပေါ့ဗျာ။
အဲဒါ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရင်း
အစာစားနေတာ။
ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ရင်းတော့
အစာမစားနဲ့၊
အစာစားရင်းတော့
ကမ္မဋ္ဌာန်းသာထိုင်၊
ဟုတ်ရဲ့လားဟေ့။
ဒီလိုအစာစားနေလို့
ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ပျက်တယ်လို့
ဆင်ခြေပေးစရာလိုသေးသလား**

အမြဲပဲအိနေတာမဟုတ်ဘူးလား။ အမြဲကြီး ကောင်းတယ် ထင်တာမဟုတ်ဘူးလား။ ကြက်သားကြိုက်သူကရော အမြဲကြီးချိုနေမှာပဲထင်တယ်။ ကြက်ဟင်းခါးသီးကြိုက်သူ ကရော အမြဲကြီးကို ခါးနေမှာဗျာ။ သရက်ချဉ်ကြိုက်တဲ့ သူရော အမြဲကြီး ချဉ်နေမှာပဲကွယ့်။ အေး-ကြိုက်တာ ချင်းတူရင် ကြက်ဟင်းခါးသီး၊ သရက်သီးနဲ့ ဝက်သား၊ ကြက်သား ဘယ်ဟာပိုကောင်းမှာတုံး။ ကြိုက်တာချင်း တူရင် ဘယ်ဟာ ကြိုက်တာက ပိုအဆင်ပြေမှာတုံး။ ဘယ်နှယ်တုံး၊ ဘယ်ဘက်က ပိုကောင်းမှာတုံး”

“ကိုယ်ကြိုက်တာ စွဲမှာပါဘုရား”

“အဲဒါအစွဲတွေ၊ အဲလိုဆို ကောင်းကောင်း ကွဲကွဲပြားပြားရတာကို သမ္မဇညပဗ္ဗပိုင်းလို့ခေါ်တာ။ ဝက် သားလို့ သိတာပြောတာ မဟုတ်ဘူးဗျာ။ ချဉ်တယ်လို့

သိတာပြောတာ မဟုတ်ဘူးဗျ။ အီတယ်လို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူးဗျ။ ဒါကတော့ သူပြောလို့ပြောတာ၊ ကိုယ် ကိုယ်တိုင် လူတိုင်းသိတယ်။ တို့ကသာ အီတယ်ပြော တာပါ။ တရုတ်ပြည်သွားမေး၊ အီတယ်လို့ပြောပါမလား ဟေ့။ တရုတ်ပြည်က ဘယ်လိုခေါ်မှာတုံး။ ဝက်သားကို အရသာ ဘယ်လိုပြောတုံး။ မြန်မာက အီတယ်လို့ ပြော တယ်။ တရုတ်က ဘယ်လိုပြောမှာတုံး”

“တစ်မျိုးပြောမှာဘုရား”

“တစ်မျိုးပြောမှာပဲ။ တို့ပြောသလို အီတယ်လို့ မဖြစ်နိုင်ဘူးလေ။ တရုတ်လိုပြောမှာပဲ။ ရှမ်းပြည်နယ်သွား မေးတော့ ရှမ်းကလည်း တစ်မျိုးပြောမှာပဲ။ အဲဒီတော့ အီတယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှမဟုတ်ဘဲ။ အဲဒါကို ကောင်း ကောင်းသိမှ မဟုတ်ဘဲ။ အဲဒီတော့ ကောင်းကောင်းသိ အောင် အဲလောက်ထိ မှတ်ခဲ့စမ်းပါ။ ဒီလိုဆိုတော့ အစာ စားရင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်လို့ မရဘူးလားဗျာ”

“ရပါတယ်ဘုရား”

“အစာစားရင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်စမ်းပါ။ သည်လိုဆို အစာစားရော ပျက်မလား”

“မပျက်ပါဘုရား”

“ကမ္မဋ္ဌာန်းရော ပျက်မလား”

“မပျက်ပါဘုရား”

“တရားရော အစာရော နှစ်ပါးစုံဗျ။ ရှေ့ခရီး လမ်းက ပြနေပါလိမ့်မယ်။ တရားအားထုတ်ရင်းတော့၊ သွားမစားကြနဲ့ဗျာ။ ထိုင်ပြီး ဒီမှာ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ စားရင် ဘယ်နှယ်တုံး။ ရုပ်ကြီးက ထိုင်နေပြီးတော့ စိတ် ကြီးက နံနက်(၆)နာရီ ဘယ်လို၊ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ သွားမစားနဲ့ဗျာ။ တရားလည်း ပျက်မယ်ထင်တယ်။ အစားရော မပျက်ဘူးလား”

“ပျက်ပါတယ်ဘုရား”

“တရားလည်းပျက်မယ်၊ အစားလည်းပျက်မယ်။ ရှေ့ခရီးသွားဖို့ ခပ်ခက်ခက်ဖြစ်သွားမယ်နော်။ အစာစား ရင်း တရားထိုင်ရင်တော့ အစားရော တရားရော နှစ်ပါးစုံ ရနိုင်တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ရင်းက အစာမစားကြပါနဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ရင်းနဲ့ အစာမစားဘူးလား။ ဘာလေးမစား ရဘူး၊ ဘာလေးမစားရတာဖြင့် ကြာပြီနဲ့ မတွေးမိဘူး လား”

“တွေးမိပါတယ်ဘုရား”

“တွေးမိတာနဲ့ စားတာနဲ့အတူတူပေါ့ဗျ။ အဲဒါ

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရင်း အစာစားနေတာ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင် ရင်းတော့ အစာမစားနဲ့၊ အစာစားရင်းတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း သာထိုင်၊ ဟုတ်ရဲ့လားဟေ့။ ဒီလိုအစာစားနေလို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ပျက်တယ်လို့ ဆင်ခြေပေးစရာလိုသေးသလား”

“မလိုတော့ပါဘုရား”

“မလိုတော့ပါဘူးဗျာ။ အဲဒီအစာစားခြင်းသည် ပင်လျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သွားဘူးလား။ အဲဒီတော့ ကြက် ဖျင်းတို့အတွက်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းရှားသလား”

“မရှားပါဘုရား”

“ကမ္မဋ္ဌာန်းမရှားပါဘူးဗျာ။ တို့ကြက်ဖျင်းတွေ အတွက် တွေ့တဲ့နေရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်လိုက်တော့။ ကြက် ဖျင်းတွေကို ဆေးစက်ကျရာ အရုပ်ထင်ပါသဗျာ။ မှတ်မိ လားဟေ့”

“မှတ်မိပါတယ်ဘုရား”

“ဒါ အရင်တုန်းက သာဝတ္ထိပြည်သူပြည်သား တွေသုံးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း။ အဲဒီတော့ ဒီလို စားရင်းနဲ့မှတ်လို့ သီဟိုဠ်ပြည်(သီရိလင်္ကာ)မှာရှိတဲ့ ဆွမ်းစားကျောင်းမှန်သမျှ ရဟန္တာမဖြစ်တဲ့ ဆွမ်းစားကျောင်းဆိုတာ မရှိဘူးလို့ သူတို့ စာက မှတ်တမ်းတင်ထားပါသဗျာ။ အဲဒီစာရေးစဉ်ကာလ က သာသနာသက္ကရာဇ် ၉၇၀-လောက်ကလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီတော့ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀-ဆိုပါတော့လေ။ အခု ၂၅၀၀-ဆိုတော့ ၁၅၀၀-ကျော်လောက်ကပေါ့။ ၁၅၀၀- ကျော်လောက်က သီဟိုဠ်ဆွမ်းစားကျောင်းကို ဆိုလိုတာ ပါ။ အဲဒီ ၁၅၀၀-ကျော်လောက်က သီဟိုဠ်ဆွမ်းစား ကျောင်းမှာ ဒီလိုအမှတ်တွေနဲ့ စားကြတာ မဟုတ်ဘူး လား။ ဒီလိုအမှတ်တွေနဲ့ စားနေတော့၊ ဟော-ဆွမ်းစား ရင်းနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တဲ့အတွက် ဒီနေရာကပဲ အမှတ် ပြည့်တယ်။ ဒီနေရာကပဲ ဉာဏ်ပွင့်တာ ထင်တယ်ဟေ့။ ဒီနေရာကပဲ သူတို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်ဗျ။ အဲဒီတော့ ခွေးကိုက်လို့ရရ၊ တုတ်ပစ်လို့ရရ၊ ရတာလိုရင်းထင်တယ်။ ဘယ်နှယ်တုံး။ ခွေးကိုက်လို့ စောင့်နေမလား။ ဒါမှမဟုတ် ငါ့တုတ်နဲ့ပစ်မှ မှန်မှလို့ စောင့်နေမလား”

“မစောင့်ပါဘုရား”

“စောင့်မနေနဲ့ဗျ။ ခွေးကိုက်လို့ရရ၊ တုတ်ပစ်လို့ ရရ၊ ရတာလိုရင်း၊ သေချာမှတ်ခဲ့ပါ။ ကဲ-ဒီကနေ့ နား ကြစို့”

“သာဓု ...သာဓု ...သာဓု”

ကိုယ်ပိုင်စိတ်ထား ကိုယ်စွမ်းအား

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ တိပိဋကဓရ (ယော)ဆရာတော်

လောကမှာ 'ရေ'ဟာ နေရာတိုင်း အသုံးဝင်ပါတယ်။ ရေမရှိရင် နေလို့မဖြစ်ပါဘူး။ သုံးတတ်သလောက်လည်း ရေဟာ အဖိုးတန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ထည့်စရာနေရာမရှိ အဖိုးအပိတ် အကာအကွယ်ကင်းမဲ့စွာနဲ့ လမ်းဘေးမှာ စွန့်ပစ်ထားတဲ့ 'ရေ' ကတော့ ဖုန်မြူမှုန်အညစ်အကြေးတွေ ရောနှောဝင်ရောက်နေတာမို့ လူတွေ သောက်မရ၊ သုံးမရတော့ပါဘူး။ ကြာလာရင် သောက်သုံးသူကို အကျိုးမပြုရုံသာမက အန္တရာယ်တောင် ပေးလာတတ်ပါတယ်။

ဒီဥပမာလိုပဲ၊ စိတ်ကို နေရာတိုင်း သုံးနေရပါတယ်။ စိတ်မရှိလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ စိတ်ဟာ သုံးတတ်သလောက် သုံးနိုင်သလောက် အဖိုးတန်လှပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တရားလုပ်ငန်း ထည့်စရာနေရာမရှိဘဲ တရားအဖိုးအပိတ် ကင်းမဲ့စွာနဲ့ ပစ်စလက်ခတ် လွှတ်ထားတဲ့ စိတ်ကတော့ ကိလေသာ နီဝရဏဖုန်မြူမှုန်အမှိုက် သရိုက်တွေ ဝင်ရောက်ကာ ညစ်ထည်းပေကျနေတာမို့ ဘာမျှ အသုံးမကျတော့ပါဘူး။ အများအတွက် မဆိုထားနဲ့ ကိုယ့်အတွက်တောင်

ကောင်းကျိုးပေး အသုံးဝင်မှာ မဟုတ် တော့ပါဘူး။ လောကုတ္တရာအတွက် ဆို ဝေးလို့ လောကီကိစ္စအတွက် တောင် တန်ဖိုးမရှိ အသုံးမဝင်တော့ ပါဘူး။ ကောင်းကျိုးမပြုတော့ရုံသာ မက အဆိပ်အတောက် အန္တရာယ် တောင် ပြုလာတော့တာပဲ။ နောက် ဆုံး နေရေး၊ သေရေးကိုပါ ခြိမ်း ခြောက်လာတော့တာ။

ဒါကြောင့် ရေဟာ လုံခြုံ သန့်စင်မှ ကောင်းကျိုးပြုသလိုပဲ စိတ်ဟာလည်း သဒ္ဓါတရားနဲ့ သန့်စင် ပြီး သတိနဲ့ လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်း အသုံးပြုတတ်မှ ကောင်းကျိုးပြုပါ လိမ့်မယ်။ ကိုယ်ပိုင်အလုပ်ကိုလည်း တကယ်ထိရောက်အောင် ဆောင် ရွက်ပေးနိုင်လိမ့်မယ်။ တကယ်တော့ စိတ်သာ ပဓာနမို့ စိတ်စင်ကြယ်ရေး ဟာ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။

မိမိတို့ရဲ့ နှလုံးသားခန္ဓာအိမ် ဆိုတာ ငွေကြေးအမြောက်အမြား အကုန်အကျခံပြီး ဆောက်လုပ်ထား တဲ့ တိုက်အိမ်ကြီးတစ်လုံးနဲ့ တူပါ တယ်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ အရင်း အနီးများစွာစိုက်ပြီး ဆောက်လုပ် ထားတဲ့ အဖိုးတန်အိမ်ကြီးလို့ ဆိုရ မှာပေါ့။ ဒီအဖိုးတန် နှလုံးသားအိမ် ကြီးမှာ အိမ်ရှင်ကိုယ်ပိုင်စိတ်များ မနေနိုင်အောင် အိမ်ငှားပမာ ကိလေသာ စိတ်တွေက အစီအစဉ်မဲ့ စိတ်တွေက နေရာယူနေတတ်ကြပါတယ်။ ကိုယ့် စိတ်က မနေနိုင်ရင် သူများစိတ်တွေ က ဝင်နေကြမှာပဲ။ “သူများစိတ်” ဆိုတာ တင်စားခေါ်တာပါ။ ကိုယ့်အလို အတိုင်း ဘာမျှဆောင်ရွက်မပေးဘဲ ကိုယ်လိုချင်သမျှကိုလည်း ဘာမျှ မပေးဘဲ သူတို့အလိုအတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်သွားကြတာမို့ ကိလေသာ

စိတ်၊ အစီအစဉ်မဲ့စိတ်တွေကို “သူများ စိတ်” လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ကိုယ့် နှလုံးသားမှာ ဝင်ရောက်ပြီး နေကြ တာဖြစ်သော်လည်းပဲ ကိုယ့်အကျိုး မလိုလားတဲ့ ဧည့်ဆိုးပမာ ဖြစ်တာ ကြောင့်မို့ ကိုယ့်စိတ်မဟုတ်ဘဲ သူများ စိတ်၊ အငှားစိတ်များ ဖြစ်ကြပါတယ်။

နှလုံးသားအိမ်ထဲမှာ သူ များစိတ်တွေ ဝင်ရောက်နေတဲ့အခါ မိမိကိုယ်ပိုင် ကောင်းမှုကုသိုလ်တရား ကို အလုပ်ခိုင်းလို့ လုံးဝမရပါဘူး။ မိမိက ကိုယ်ပိုင်ကောင်းမှုတွေလုပ် လိုတာမို့ “နှလုံးသားထဲမှ ဆင်းပေး ကြပါ” လို့ အဆင်းခိုင်းလို့လည်း မရ ပါဘူး။ အိမ်ငှားစိတ် သူများစိတ်တွေ ဟာ အဖိုးအခလည်း လုံးဝပေးတာ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ရဲ့နှလုံးသားအိမ်ပေါ် တက်ပြီး အိမ်ကို လုံးဝအပိုင်စီးထား တာ။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ဘာလုပ်လုပ် ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်ပိုင်အလုပ်မဟုတ် တော့ဘဲ အငှားအလုပ်၊ သူတစ်ပါး အလုပ်တွေချည်း ဖြစ်နေတော့တာ ပဲ။ တစ်နေ့လုံး မနေမနား ကုန်းရုန်း ကြိုးစားလုပ်နေရပေမယ့် ကိုယ့်အ တွက် အားကိုးစရာ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအား ဆိုလို့ ဘာမျှ မည်မည်ရရ ပေါ်မလာ ပါဘူး။ ရုပ်ပစ္စည်းလောက်ပဲ တက် လာတတ်ပြီး စိတ်စွမ်းအားဘက်က အတက်မပြုနိုင်ပါ။ ဒီလို ကိုယ်ဖြစ် ချင်တာကိုလည်း လုပ်မပေး၊ ကိုယ် လိုချင်ရာကိုလည်း ယူမပေးရင် “ငါ့ နှလုံးသားအိမ်ထဲမှာ သူများစိတ်၊ အငှားစိတ်တွေ ဝင်နေကြပြီ” လို့ နား လည်ရမယ်။

အဲဒီအခါ အမှိုက်တွေကို တံမြက်စည်းနဲ့ လှည်းပစ်သလို သဒ္ဓါ တရားနဲ့ နှလုံးသားအိမ်ကို သန့်ရှင်း ပစ်ရမယ်။ ဝီရိယနဲ့တွဲပြီး သူများ

စိတ်၊ အငှားစိတ်တွေကို ဖယ်ရှား ထုတ်ပယ်ပစ်ရမယ်။ သဒ္ဓါတရားအား ကောင်းလာတာနဲ့ တစ်ဖြိုင်နက် ကိုယ်ပိုင်စိတ်တွေ ချက်ချင်းပေါ်လာ နေရာရလာတယ်။ သဒ္ဓါတရားဟာ ကိုယ်ပိုင်စိတ် ဖော်ထုတ်ရေး၊ စိတ် ကောင်း ဖော်ထုတ်ရေး တာဝန်ကို ယူနိုင်ပါတယ်။ ကိုယ့်နှလုံးသားအိမ် မှာ ကိုယ်ပိုင်စိတ်တွေ ဝင်ရောက် နေရာယူလာရင် ကိုယ်လုပ်လိုတဲ့ ကိုယ်ပိုင်အလုပ်တွေကို စကန်လုပ် နိုင်တော့မှာပါ။ ကိုယ်ပိုင်တရား ကိုယ့် စွမ်းအားဆိုတာ ကိုယ့်နှလုံးသားထဲ မှာ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ဖြစ်လာမှပဲ ရရှိနိုင် ပါတယ်။

“အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်”

- ✓ ယုံကြည်သဒ္ဓါ၊ ရှိသူမှာ၊ ကောင်းစွာသန့်ရှင်းရ။
- ✓ ကိုယ်ပိုင်စိတ်တွေဖြစ်လာလေ၊ လုပ်လေသမျှ ကိုယ်ပိုင်ရ။
- ✓ သဒ္ဓါယှဉ်တွဲ၊ စိတ်မှာလည်း၊ အမြဲကြည်လင်ရ။
- ✓ အမြဲကြည်လင်၊ စိတ်အစဉ်၊ ပြုလျှင် အမှန်ရ။
- ✓ အမြဲကြည်လင်၊ စိတ်အစဉ်၊ ပြောလျှင် အမှန်ရ။
- ✓ အမြဲကြည်လင်၊ စိတ်အစဉ်၊ တွေးလျှင် အမှန်ရ။
- ✓ အလုပ်အပြော၊ စိတ်သဘော၊ မနောဖြူစင်က။
- ✓ အရိပ်ပမာ၊ မြတ်ချမ်းသာ၊ နောက်မှာ လိုက်နေကြ။
- ✓ ကိုယ်ပိုင်တရား၊ ကိုယ့်စွမ်းအား၊ တိုးပွားမြင့်တက်ရ။

အပ္ပမာဒဝမ္မပုံပြင်

အမှတ်စဉ် (၄၅)

တော်ဝင်နွယ်

နားလည်မှု မှားယွင်းလို့ ကျင့်စဉ်လွဲချော်နေတဲ့ ပါဠိစကားလုံး (၂)ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေက “သန္တန္တိ နဲ့ ခန္တိ”ပါ။ ခန္တိ=ကို သည်းခံခြင်းလို့ ရိုးရိုးလွယ်လွယ် မြန်မာပြန်ဆိုလို့ရပေမယ့် ဘယ်လိုသည်းခံရတယ်၊ ဘယ်လောက်ထိ သည်းခံရမယ်ဆိုတာ လေ့လာမထားရင် ရှင်းပြဖို့ အတော်ခက်ခဲပါတယ်။

ခန္တီ-ဆိုတာက သူ့ရဲ့ပင်ရင်း သဘောက စိတ်နှလုံးခိုင်ခံ့တဲ့ သွင် ပြင်လက္ခဏာရှိပြီး အကြောင်းအား လျော်စွာ တွေ့ကြုံလာတတ်တဲ့ ကောင်းဆိုးနှစ်တန် လောကဓံတရား တွေကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ကြံဖြေ ရရ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း လက်ခံနိုင်တဲ့ အစွမ်းသတ္တိရှိပါတယ်။ ပါရမီမြောက်တဲ့ ခန္တီဟာ (ဘဝနဲ့ လောကအကြောင်းကို နောကျေ အောင် သိထားတာမို့ သဘောထား၊ ကြီးမြတ်နားလည်ခွင့်လွှတ်တတ်တဲ့) သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ ရင်ခွင်တွင်း ကသာ သက်ဆင်းလာရိုးရှိပြီး သူ့ရဲ့ ပုံစံအချင်းအရာဟာ သူတစ်ပါးတွေ က မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံစွပ်စွဲပြီး လွန်လွန်ကြူးကြူး အပြစ်ဖို့စော်ကား လာရင်တောင်မှ အကြမ်းမဖက် အမျက်မာန်မပါ နူးညံ့ချိုသာ မှန်ကန် စွာနဲ့ သည်းခံဖြေရှင်းတတ်ပါတယ်။

အနိုင်အထက်ပြုမှုနဲ့ တွေ့ ကြုံရတဲ့အခါ “ငဲ့ခံခဲ”တာဟာ မကောင်းလှသလို “လက်တုံပြန်” တာဟာလည်း မှားယွင်းပါတယ်။ အဓမ္မမှုတစ်ခုဟာ ငဲ့ခံလိုက်ရုံနဲ့ ပပျောက်သွားမှာ မဟုတ်သလို လက် တုံပြန်လိုက်တာနဲ့လည်း ပြေလည် သွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငဲ့ခံတာဟာ အစွန်းတစ်ခုဖြစ်သလို လက်တုံပြန် တာဟာလည်း အစွန်းတစ်ခုပဲ ဖြစ် ပါတယ်။ အဲဒီလို အစွန်းနှစ်ဖက် မထွက်စေဘဲ မရွံ့မပဋိပဒါဆိုတဲ့ အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်အတိုင်း အကြမ်းမဖက်တဲ့ နည်းနဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းခြင်းကိုပဲ ခန္တီ=သည်းခံခြင်း လို့ ခေါ်တာပါ။

သည်းခံခြင်းဆိုတာ တစ် ဖက်သားကို အနိုင်ရဖို့ အားထုတ်

တာ မဟုတ်သလို အရုံးပေး အညံ့ခံ တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အနိုင်- အရုံးမဖက် သရေသဘောထား သက်သက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်းခံ ခြင်းမှာ လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ စိတ် ထား၊ ယဉ်ကျေးပျူငှာတဲ့ နှလုံးသား၊ ချစ်ကြည်နွေးထွေးတဲ့ ကမ်းလှမ်းမှု များနဲ့အတူ စာနာနားလည်မှုများ လည်း ဖွဲ့စည်းပါဝင်နေပါတယ်။ သည်းခံခြင်းဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့ အလားအလာတွေနဲ့ တောက်ပနေ တဲ့ ကျယ်ဝန်းတဲ့ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းကြီး တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

သည်းခံခြင်းမှာ လှပတဲ့ မျက်နှာစာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ သည်းခံတတ်သူဟာ လူများစုရဲ့ ချစ် ခင်နှစ်သက်မှုကို ခံယူရတယ်။ဘေး ရန် မရှိဘူး၊ အမှားအယွင်း နည်း တယ်။ မတွေ့မဝေ သေရတယ်။ သေပြီးနောက် ကောင်းတဲ့ဘဝ ရောက်ရတယ်လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဟောတော်မူခဲ့တာပါ။ တကယ်တော့ သည်းခံခြင်းဆိုတာ သဘောထား ကြီးခြင်းရဲ့ သင်္ကေတ၊ အနစ်နာခံနိုင် မှုရဲ့ စံနမူနာ၊ ခွင့်လွှတ်နိုင်မှုရဲ့ သက် သေ သာဓကတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အခု သည်းခံခြင်း=ခန္တီနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပုံပြင်ကလေးတစ်ပုဒ် ကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ ဒီဓမ္မပုံပြင် ကလေးဟာ ငယ်ငယ်တုန်းက စာချ ဆရာတော်တစ်ပါး ပြောပြခဲ့တာပါ။

“ခံသင့်သလောက်ပဲ ခံမည်”

တစ်ခါတုန်းက ဟိမဝန္တာ တောအုပ်ကြီးထဲမှာ တရားကျင့်နေ တဲ့ ရသေ့ကြီးတစ်ပါး ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီရသေ့ကြီးဟာ “လောကမှာရှိတဲ့ အကျင့်တွေထဲမှာ သည်းခံခြင်း= ခန္တီ

ဟာ အမြတ်ဆုံးပဲ”လို့ အယူရှိပြီး သည်းခံခြင်းကို အဓိကထားကာ တရားကျင့်လေ့ရှိတာမို့ “ခန္တီဝါဒီ ရသေ့ကြီး”လို့လည်း အများက ခေါ် ကြသတဲ့။

တစ်နေ့တော့ ဗာရာဏသီ ပြည်ကို လာရင်း ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ရဲ့ ဥယျာဉ်ထဲမှာပဲ ခေတ္တခဏသီတင်း သုံးနေတယ်။ ညနေတိုင်းမှာ ဗာရာ ဏသီပြည်သူ၊ ပြည်သားတွေဟာ ပန်းနဲ့သာတွေကို လက်ဆွဲပြီး ရသေ့ ကြီးထံမှာ တရားနာလာတတ်ကြ သလို နေ့လယ်ဘက်မှာလည်း နွား ကျောင်းသားတစ်ယောက်နဲ့ မြွေ ဟောက်ကြီးတစ်ကောင်ဟာ မကြာ မကြာ တရားနားလာတတ်သတဲ့။

အဲဒီလိုနဲ့ တစ်ချိန်မှာ ရသေ့ ကြီးက နွားကျောင်းသားနဲ့မြွေဟောက် ကြီးကို ဒေါသမကြီးဖို့၊ ဒေါသဖြစ်ခဲ့ လို့ ရှိရင်လည်း သတ္တဝါတွေကို မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်ဖို့ ဆုံးမရင်း လောကမှာရှိတဲ့ အကျင့်တွေထဲမှာ သည်းခံခြင်း=ခန္တီဟာ အမြတ်ဆုံး အကျင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ သည်းခံခြင်း= ခန္တီအကျင့်ဆိုတာ သူတစ်ပါးတွေက ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဆဲဆိုလာရင် “ကိုယ်ထိလက်ရောက် မရိုက်နှက် မပုတ်ခတ်တာ တော်သေးရဲ့”ဆိုပြီး တကယ်လို့ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်လာခဲ့ရင်လည်း “သေအောင် မသတ်ဖြတ်တာ တော်သေးရဲ့”ဆိုပြီး၊ ဒီထက်မက သေအောင် သတ်ဖြတ်လာရင်တောင် မှ “ဪ-တချို့သူတွေဟာ ကိုယ် ဟာကိုယ်သတ်သေဖို့ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြရတယ်၊ ငါမှာတော့ ဒီလိုကြောင့်ကြရတာမျိုး မရှိဘူး”ဆို ပြီး ကောင်းတဲ့ဘက်လှည့်တွေးကာ

သည်းခံခွင့်လွှတ်တတ်ရမှာဖြစ်ကြောင်းကို ဟောကြားသင်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။

နွားကျောင်းသားနဲ့ မြေဟောက်ကြီးတို့ကလည်း ရသေ့ကြီးသင်ပေးလိုက်တဲ့ ခန္တီဝါဒကို လိုက်နာကျင့်ကြံပါမယ်ဆိုတဲ့ ဝန်ခံချက်နဲ့ ရသေ့ကြီးကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး ကိုယ့်နေရာ ကိုယ်ပြန်သွားကြတယ်။ နွားကျောင်းသားက ကိုယ့်နေရာရောက်တဲ့အခါ “ယနေ့ကစပြီး ခန္တီဝါဒကို ကျင့်သုံးမယ်၊ ဒါပေမယ့် လူမသိမှာ စိုးရတယ်။ အကုန်လုံးသိအောင် အိမ်ရှေ့မှာ စာရေးကပ်ထားမယ်” ဆိုပြီး “ကျွန်ုပ်သည်းခံသည်” လို့ စာရေးပြီး ကပ်ထားသတဲ့။

ဒီလိုနဲ့ ရွာလည်လျှောက်ပြီး သောင်းကျန်းနေတဲ့ လူငယ်တွေဟာ နွားကျောင်းသားရဲ့ အိမ်ရှေ့က ကပ်ထားတဲ့ စာကိုဖတ်ရတော့ တကယ်တမ်း သည်းခံသလားဆိုတာ စမ်းသပ်ကြမယ်ဆိုပြီး နွားကျောင်းသားကို တချို့က ခဲနဲ့ပေါက်ကြ၊ တချို့က တုတ်တွေနဲ့ ရိုက်ကြတယ်။ နွားကျောင်းသားကတော့ ဆရာရသေ့ရဲ့ အဆုံးအမကို အသက်နဲ့လဲပြီး ကာကွယ်မယ်ဆိုကာ အင်မတန်သည်းခံပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ လူငယ်တွေက စိတ်တိုင်းကျ အားရအောင် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ပြီး ပြန်သွားကြတဲ့အခါ နွားကျောင်းသားဟာ ဒဏ်ရာတွေ ဗရပူနဲ့ ခွေခွေလေး လဲကျကျနဲ့ခဲ့တယ်။

ဒီလိုပဲ မြေဟောက်ကြီးကလည်း “ယနေ့ကစပြီး ခန္တီဝါဒကို ကျင့်သုံးမယ်” ဆိုပြီး သူ့နေရာ သစ်ပင်ခြေရင်းမှာ ခွေခွေလေး အိပ်နေသတဲ့အဲဒီအချိန်မှာ နွားကျောင်းသားတချို့ရောက်လာပြီး မြေဟောက်

ကြီးကို အဝေးကနေကာ တုတ်တွေ၊ ခဲတွေနဲ့ ပစ်ခတ်တို့ထိ စကြတယ်။ ခါတိုင်းဆိုလိုရှိရင်တော့ မြေဟောက်ကြီးဟာ သူ့ကို ထိဖို့မဆိုထားနဲ့ အနားကပ်လာတာနဲ့ ပါးပျဉ်းကြီးထောင်ပြီး တရူးရူးမှုတ်ကာ ပြေးလိုက်တော့တာပဲ။ အဲဒီအခါ နွားကျောင်းသားတွေလည်း သေပြေးရှင်ပြေး ပြေးကြတော့တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီကနေတော့ ဆရာရှင်ရသေ့ရဲ့ အဆုံးအမကို လိုက်နာမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးနဲ့ မြေဟောက်ကြီးဟာ ငြိမ်ကုပ်ပြီး နေတယ်။

မြေဟောက်ကြီးက ဘာမျှ မတုံ့ပြန်မှန်းသိလေ နွားကျောင်းသားတွေဟာ ကဲလေပါပဲ။ တချို့က ခဲတွေနဲ့ပစ်လို့ အားမရတော့ စူးချွန်တွေနဲ့ ထိုးကြတယ်။ တချို့ ရိုက်နှက်ရတာ အားမရလို့ အမြီးကိုဆွဲပြီး လေထဲမှာ ဝှေ့ရမ်းကြတယ်။ ပြီးတော့ သစ်ပင်နဲ့ ရိုက်ပြီး ပစ်ထားခဲ့ကြတယ်။ နွားကျောင်းသားတွေ ပြန်သွားမှ မသေရတစ်မည် ကျန်ခဲ့တဲ့ မြေဟောက်ကြီးဟာ သူ့နေရာသစ်ပင်ရင်းကို မနည်းရောက်အောင် ပြန်ခဲ့ရသတဲ့။

ဒီလိုနဲ့ ၂-၃ရက်လောက် ကြာတဲ့အခါ ခန္တီဝါဒီရသေ့ကြီးဟာ သူ့တပည့် နွားကျောင်းသားနဲ့ မြေဟောက်ကြီးတို့ “ဘာကြောင့်များ သူ့ဆီကို မလာကြပါလိမ့်၊ နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်နေကြသလား” ဆိုပြီး သူတို့နဲ့ တွေ့ရအောင် ထွက်လာခဲ့တယ်။ ပထမဦးဆုံး နွားကျောင်းသားထံ ရောက်တဲ့အခါ ပတ်တီးအဖွေးသားနဲ့ သူ့တပည့်ကို မြင်လိုက်ရတော့ ရသေ့ကြီးက “ဘယ့်နှယ်ဖြစ်တာတဲ့” လို့ တအံ့တဩမေးမြန်းပါ

တယ်။ ဖြစ်ပျက်ပုံ အလုံးစုံကို နွားကျောင်းသားက ပြောပြတဲ့အခါ ရသေ့ကြီးက “ဖြစ်-ဖြစ်ရလေ ငါ့တပည့်ရယ်၊ သည်းခံတယ်ဆိုတာ အဲဒီလို အဓိပ္ပါယ်မဲ့ ပေါက်ကရလေး ဆယ်ကို ငုံ့ခံရမယ်လို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူးကွယ့်၊ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ကို ယုံကျင့်စဉ်ကို ထိပါးပုတ်ခတ်စော်ကားလာတဲ့အခါ ကိုယ့်လမ်းကြောင်း ပျောက်မသွားရအောင် တစ်ဖက်သားကို အမျက်ဒေါသနဲ့ လက်တုံ့မပြန်နဲ့လို့ ဆိုလိုတာပါ။ ကဲ-ကဲ-ငါပြုပြင်ပေးခဲ့ပါမယ်” ဆိုပြီး နွားကျောင်းသားအိမ်ရှေ့မှာ ကပ်ထားတဲ့ စာကို “ကျွန်ုပ်သည်းခံသည်၊ သို့သော် ခံသင့်သလောက်ပဲ ခံမည်” လို့ ဆက်ရေးထားခဲ့သတဲ့။

ရသေ့ကြီးဟာ အဲဒီကနေ ဆက်ပြီး မြေဟောက်ကြီးဆီကို ရောက်သွားတယ်။ မြေဟောက်ကြီးလည်း ဒဏ်ရာအနာတရတွေနဲ့ မချိမဆုံ ခံစားနေရတာကို တွေ့ရတဲ့အခါ “တပည့်ရယ်၊ သည်းခံတယ်ဆိုပေမယ့် အစွန်းရောက်အောင် မကျင့်ရဘူးကွယ့်” လို့ ဆုံးမသတဲ့။ အဲဒီအခါ မြေဟောက်ကြီးက “ဒါဆို ဘယ်လို ကျင့်ရမလဲအရှင်” လို့ ထပ်မေးတယ်။ ရသေ့ကြီးက “အရင်တုန်းက မင်းကို တုတ်တွေ၊ ခဲတွေ ပစ်ကြတဲ့အခါ တပည့်ဘယ်လို လုပ်သလဲ” ဆိုတော့ မြေဟောက်ကြီးက “အဲဒီတုန်းကတော့ တစ်ခါတည်း ပါးပျဉ်းထောင်ပြီး တရူးရူးမှုတ်ကာ လိုက်ပေါက်သတ်ပစ်လိုက်တာပဲ” လို့ ဖြေတယ်။

အဲဒီအခါ ရသေ့ကြီးက “အခုလို ငုံ့ခံတာဟာ မကောင်းသလို အရင်တုန်းကလို ဒေါသနဲ့ လိုက်

ဘဝမှာ
အမျက်ဒေါသကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့
ဆုံးရှုံးမှုတွေနဲ့
သည်းခံခွင့်လွတ်နိုင်မှုကြောင့်
ရလာနိုင်မယ့်
အောင်ပွဲတွေကို
အသေ အချာ
လေ့လာသုံးသပ်မိရင်
လူသားတိုင်း “ခန္တီဝါဒီ”တွေ
ဖြစ်လာကြမှာပါ။

ကိုက်တာလည်း မကောင်းဘူး၊သည်းခံ
တယ်ဆိုတာ အဲဒီအစွန်းနှစ်ဖက်ကြား
ထဲမှာ ကိုယ့်အကျိုးစီးပွား၊ သူ့အကျိုး
စီးပွား မထိခိုက်အောင် လိမ်လိမ်မာ
မာ နေတတ်တာကို ခေါ်တာပဲ။
ဥပမာဆိုပါတော့ နွားကျောင်းသား
တွေ နောက်တစ်ခါလာပြီးတော့
တပည့်ကို တုတ်တွေ၊ ခဲတွေနဲ့ ပစ်
ပေါက်ကြရင် အခုလိုလည်း ငုံ့မခံဘဲ
အရင်တုန်းကလိုလည်း ဒေါသနဲ့
လိုက်မကိုက်ဘဲ သူတို့အပေးကို
ထွက်ပြေးရုံလောက် ဟန်ဆောင်ပန်

ဆောင် ပါးပျဉ်းထောင်ပြီး ရှူးခနဲ၊
ရှုံ့ခနဲ မှုတ်ပြလိုက်ရင် တပည့်လို
မြွေဟောက် တစ်ကောင်အတွက်
သည်းခံခြင်း ခန္တီဆိုတာ ပြည့်စုံပါပြီ
ကွ”လို့ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ဆုံးမ
သတဲ့။

ရသေ့ကြီးပြန်သွားပြီးတဲ့
နောက်တစ်နေ့မှာ ရွာလယ်က လူ
ငယ်တွေဟာ နွားကျောင်းသားကြီး ရဲ့
အိမ်ကိုနောက်တစ်ခေါက် ရောက်
လာကြပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ရသေ့ကြီး ပြင်ဆင်ရေးသားထားခဲ့
တဲ့ အိမ်ရှေ့က စာတန်းကိုဖတ်ပြီး
ပုခုံးနှစ်ဖက်ကိုတွန့်ကာ သူတို့အားလုံး
အသာတကြည်ပဲ ပြန်သွားခဲ့ကြပါ
တယ်။ အဲဒီလိုပဲ မြွေဟောက်ကြီးကို
နှိပ်စက်မယ်ဆိုပြီး လာကြတဲ့ နွား
ကျောင်းသားတွေဟာလည်း မြွေ
ဟောက်ကြီးက ပါးပျဉ်းထောင်ကာ
တရားရှူးမှုတ်ပြီး လိုက်တာကြောင့်
ထွက်ပြေးသွားကြပြီး နောက်ထပ်
လည်း မစရဲတော့ပါဘူး။

အဲဒီနေ့ကစပြီးတော့ နွား
ကျောင်းသားနဲ့ မြွေဟောက်ကြီးတို့
ဟာ ခန္တီဝါဒီရသေ့ကြီးရဲ့ အဆုံးအမ
အောက်မှာပဲ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း
တရားကျင့်သုံးသွားနိုင်ကြပါတော့
တယ်။

ဒီပုံပြင်ကလေးဟာ သည်းခံ
မှု အနုပညာရဲ့ နက်ရှိုင်းသိမ်မွေ့လှပ
ပုံ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ထုတ်ဖော်
ပြသပေးတာဖြစ်သလို ခန္တီပါရမီ
အပေါ်မှာ အုပ်စိုးနေတဲ့ မသိနား
မလည်မှုဆိုတဲ့ မြူတိမ်၊ မီးခိုးတွေကို
လည်း အထိုက်အလျောက် မှုတ်လွင့်
ပေးတာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ
လုံးဆိုင်ရာ ရန်ငြိုး-အာဇာတ-
အကြမ်းဖက်မှုတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေတဲ့

ယနေ့ခေတ်လို ကာလမျိုးမှာ
သည်းခံခြင်း=ခန္တီတရားဟာ တိမ်ညို
တိမ်မည်းတွေကြားက ဘွားခနဲပေါ်
လာတဲ့ လပြည့်ဝန်းကြီးလို အင်မတန်
ချစ်ခင်အားကိုး ကြည်နူးကျေနပ်စရာ
ကောင်းပါတယ်။

ခန္တီဝါဒဟာ တစ်ဦးချင်းက
စပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးအထိ မေတ္တာ
တရားနဲ့ ဖြန့်ကြက်လွှမ်းခြုံပေးပြီး
အပြစ်ကင်း ကောင်းကျိုးရတဲ့ ကိစ္စ
တွေကို ကမ္ဘာ့အဝန်း ဖြစ်ထွန်းပေါ်
ပေါက်စေပါတယ်။ ခန္တီဝါဒ မထွန်း
ကားသေးသမျှ ကမ္ဘာဟာ စစ်မှန်တဲ့
ငြိမ်းချမ်းရေးကို လုံးဝရနိုင်စရာ မရှိ
ပါဘူး။ တကယ်တော့ သည်းခံခြင်း
ဆိုတာ အာဇာတနဲ့ မုန်းတီးမှုတွေ
ကို ကာကွယ်ဖို့ သဘောကွဲလွဲမှုရဲ့
အောက်ခြေမှာ အချင်းချင်း ယုံကြည်
လေးစားမှုကို အခြေခံပြီး မေတ္တာ
ကမ္ဘာကို တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်ပါ
တယ်။

သည်းခံခြင်းဟာ လူ့ဘဝ
ကို နေခြည်နုလို နွေးထွေးပြီး ယုံ
ကြည်ရဲရင့်စေပါတယ်။ လေခြည်နု
လို အေးချမ်းပြီး ကြည်ရွှင်လန်းဆန်း
စေပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပုံပြင်ထဲက
လို ငုံ့မခံနိုင်ရင်တောင်မှ “ခံသင့်
သလောက်တော့ ခံကြစေ”ချင်ပါ
တယ်။ဘဝမှာ အမျက်ဒေါသကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေနဲ့
သည်းခံခွင့်လွတ်နိုင်မှုကြောင့် ရလာ
နိုင်မယ့် အောင်ပွဲတွေကို အသေ
အချာ လေ့လာသုံးသပ်မိရင် လူသား
တိုင်း “ခန္တီဝါဒီ”တွေ ဖြစ်လာကြမှာ
ပါ။

■ တော်ဝင်နွယ်

ဩဝါဒအလင်းပွင့်(၉)

မင်းနန်(မော်ကျွန်း)

နေ့စဉ်စိစစ်ပါ

လူသားမှန်သမျှ လုံးဝဥသည့် အမှားအယွင်းကင်းစင်သူဟူ၍ မရှိနိုင်ပါ။ ချို့ယွင်းချက်၊ အားနည်းချက်၊ မှားယွင်းချက်တို့ အနည်းနှင့်အများ ရှိနေတတ်သည်မှာ ပုထုဇဉ်တို့၏ သဘာဝသာ ဖြစ်ပါ၏။

ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဟူ၍ ရှိရာတွင် ကံသုံးပါးစလုံးတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ကံတစ်ပါးပါးတွင် သော်လည်းကောင်း အားနည်းချက်၊ ချို့ယွင်းချက်တို့ ရှိနေနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အားနည်းချက်ရှိသည်ကို ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အဖြစ် လက်သင့်ခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း 'အမှား'ကို မှားမှန်းသိအောင် မလုပ်ခြင်း၊ 'မှား'မှန်းသိလျက်နှင့် မပြုပြင်ခြင်းတို့မှာမူ လက်ခံနိုင်ဖွယ် မရှိချေ။ မိမိ၏ချို့ယွင်းချက်၊ အားနည်းချက်ကို သိအောင်မလုပ်ခြင်းသည် အသိဉာဏ်ရေးရာအရ လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ဆည်းခြင်းဖြစ်ပြီး၊ မှားမှန်းသိလျက်နှင့် မပြုပြင်ခြင်းတို့မှာမူ စိတ်အားသတ္တိ ပျော့ညံ့ချက်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ယေဘုယျအားဖြင့် လူတို့၏ အတ္တမာနအရ မိမိပြောသမျှ 'အမှန်'ဟုချည်း ထင်တတ်ကြ၏။ မိမိလုပ်သမျှ 'အကောင်း'ဟုချည်း ထင်တတ်ကြ၏။ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက် မှန်သမျှ မကောင်းသော ရလဒ်တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာသည့်အခါတွင်လည်း မိမိ၏ အားနည်းချက်ကို မမြင်၊ မိမိ၏ချို့ယွင်းချက်ကို မမြင်၊ ဘယ်သူကြောင့် ဘယ်အခြေအနေကြောင့် စသည်ဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ပြ'ချေတော့သည်။ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အခြေအနေအထွေထွေအပေါ် ယိုးမယ်ဖွဲ့ 'ပုံချ'လေတော့သည်။ မိမိ၏ အားနည်းချို့ယွင်းချက်ကို မမြင်ဘဲ၊ ပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အခြေအနေအပေါ် အပြစ်ပုံချနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုသူအဖို့ 'မှား'ပြီးရင်း 'မှား'၊ 'ရှုံး'ပြီးရင်း 'ရှုံး'နေဦးမည်သာ ဖြစ်ပါ၏။

နေ့စဉ် အိပ်ရာမှထပြီး အိပ်ရာဝင်သည်အထိ လူသည် ကြံတွေးနေသည်၊ ပြောဆိုနေသည်၊ ပြုမူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည်။ နိစ္စဂူဝ အလုပ်ကိစ္စများမှ

လုံးဝရပ်နားပြီး၊ ရုပ်ရောစိတ်ပါ အနားယူနေချိန်တွင် မိမိ၏ တစ်နေ့တာလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် ဖြည်းဖြည်းဆေးဆေး တွေးတွေးဆဆ ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်ပါသည်။ ပြန်လည်ဝေဖန်သင့်ပါသည်။

နေ့စဉ် လူသည် မိမိ၏ ကံသုံးပါးကို ပြန်လည်စိစစ်သင့်ကြောင်း ကျေးဇူးရှင် သတ္တမကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်ကြီးက ဤသို့ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါ၏။

“ငါ့၌ တရားရှိ မရှိ
ငါသိတာ မှန် မမှန်
ငါကြံတာ ဟုတ် မဟုတ်
ငါလုပ်တာ လျော် မလျော်
ငါသူတော်ကောင်း မကောင်း
အကြောင်းနှင့်တကွ နေ့စဉ်စိစစ်ပါ။”

ဝေဖန်စိစစ်ပါ

ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံ စသည်တို့တွင် “အစဉ်အလာ”ဆိုသလို ဆောင်ရွက်နေသည်များ ရှိပါ၏။ အစဉ်အဆက် အများသူငါဆောင်ရွက်လာသည့်အတွက် “အစဉ်အလာ”ဖြစ်တိုင်း၊ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်၊ မဝေဖန်၊ မသုံးသပ်ဘဲ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်လော။ လက်ညှိုးထောင်၊ ခေါင်းညိတ်ရမည်လော။ ထေရဝါဒ ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာပြန်ဆိုမှု မပြုနိုင်သေးသောအချိန်၊ ပြည်သူလူထုကြားဝယ် ရှင်းလင်းသော မြန်မာစကားပြေ အရေးအသားဖြင့် ရေးသားထားသော ဓမ္မစာအုပ်များ ပျံ့နှံ့မှု မရှိသေးချိန်၊ ဘာသာပြန်စာပေများ မဖွံ့ဖြိုးသေးချိန်၊ ခေတ်မီအတွေးအခေါ် ဗဟုသုတတို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လင်းပွင့်မှု မရှိသေးချိန်များက လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သော “အစဉ်အလာများ”ကို အစဉ်အလာဟုဆိုပြီး လိုက်နာဆောင်ရွက်မည်လော။

အစဉ်အလာတို့တွင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဓမ္မနှင့် ကိုက်ညီသည်တို့လည်း ရှိမည်။ မကိုက်ညီသည်တို့လည်း ရှိမည်။ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည်တို့ ရှိသလို အကျိုးမဲ့ စေနိုင်သည်တို့လည်း ရှိမည်။ မျက်မှောက်အချိန်အခါ အခြေအနေတို့အရ ဆောင်ရွက်သင့်သည်တို့ ရှိသလို မဆောင်ရွက်သင့်သည်တို့လည်း ရှိမည်။ ယင်းသို့ရှိရာတွင် ဤအစဉ်အလာကား ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဓမ္မနှင့် ညီညွတ်သည်။ ဤအစဉ်အလာကား ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဓမ္မနှင့် မညီညွတ်။ ဤအစဉ်အလာကား အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်ထွန်း

စေနိုင်သည်။ ဤအစဉ်အလာကား အကျိုးစီးပွားမဲ့စေနိုင်သည်။ ဤအစဉ်အလာကား အခြေအနေ၊ အချိန်အခါနှင့် သင့်လျော်၏။ ဤအစဉ်အလာကား အခြေအနေ အချိန်အခါနှင့် မကိုက်ညီ ဟူ၍ ဝေဖန်စိစစ်ရပေလိမ့်မည်။ အစဉ်အလာဟူသမျှကို ထေရဝါဒမှတ်ကျောက်ပေါ်တင်ပြီး လက်ခံသင့်သည်တို့ကို လက်ခံ၍၊ လက်မခံသင့်သည်ကို ရက်ရက်ရောရော ပစ်ပယ်ရပေလိမ့်မည်။

အသိပညာ ဗဟုသုတနည်းပါးသူများကလည်း ‘စာအုပ်’ထဲပါလျှင် ‘အမှန်’ဟု ထင်တတ်သည်။ စာရေးဆရာရေးတိုင်း ‘အမှန်’ဟု မထင်သင့်။ မိမိ၏ အတ္တဇောမတိဖြင့်၊ ငွေကြေးအလိုငှာ ပရိသတ်အကြိုက်လိုက်ပြီး ရေးနေသော ဂမ္ဘီရစာပေတို့ကို ‘အမှန်’ဟုထင်လျှင်၊ တစ်ဘဝတာအတွက်သာမက၊ တစ်သံသရာလုံး စုန်းစုန်းနစ်ပေတော့မည်။ အဓိကကျသည်မှာ မည်သည့်အစဉ်အလာဖြစ်ဖြစ်၊ မည်သည့်အရေးအသားဖြစ်ဖြစ် မည်သည့်ဟောပြောချက်ဖြစ်ဖြစ် ‘မှန်၏’ ‘မမှန်၏’၊ အကျိုးစီးပွားဖြစ်စေ၏၊ မဖြစ်စေ၏ဟူသည်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဝေဖန်ခွဲခြားနိုင်ဖို့ လိုပါသည်။ အစဉ်အလာဆိုတိုင်း လွယ်လွယ်ခေါင်းညိတ်လိုက်နာခြင်း၊ အများယောင်တိုင်း လိုက်ယောင်ခြင်းတို့သည် ဦးနှောက်ကြောမတင်းမှုဖြစ်ပြီး လူဘောင်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်ပါ၏။ အနုတ်လက္ခဏာကို ဆောင်ကြဉ်းပါ၏။

ရှေးအစဉ်အလာဆိုတိုင်း နဂိုမှန်မှ မှန်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အရာရာမှာ အသိဉာဏ်လိုလှကြောင်းကို ကျေးဇူးရှင် ဒီပဲယင်းဆရာတော်ကြီးက ဤသို့မိန့်တော်မူခဲ့ပါ၏။

“ရှင်ရော၊ လူရော၊ ရှေးအစဉ်အလာဆိုလျှင်၊ အမှန်ချည်းသာ ထင်တတ်သည်။လူတို့ကလည်း ဘုန်းကြီးများ ပြောလျှင် ကျမ်းဂန်ထွက် ထင်တတ်သည်။ ကျမ်းဂန်ဆိုလျှင် ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်ကဲ့သို့ အလွန်အလေးပြုကြ၏။ ကျမ်းဂန်တွေကလည်း ရှုပ်၊ အသိဉာဏ်တွေကလည်း နုတ်ကြလှ၏။

အရာရာမှာ အသိဉာဏ်လိုလှ၏။ အစဉ်အလာဆိုသော်လည်း နဂိုမှန်မှ မှန်မည်။ ကျမ်းဂန်ဆိုသော်လည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကိုချန်၊ နဂိုမှန်မှ မှန်သည်။”

စာတတ်မှသာ တရားရနိုင်
ပရိယတ္တိကို မပယ်နဲ့၊ ကျေးဇူးမကန်းနဲ့၊ ပယ်လို့လည်း မရဘူး။ ပယ်ရင် ကျေးဇူးကန်းရင် မွေးလို့မဆုံး၊

အိုလိုမဆုံး၊ သေလိုမဆုံး၊ သေလျှင် အပါယ်ကျမယ်ဆို တဲ့ သေခြင်းဆိုနဲ့ သေရမယ်။ မသေသေးလို့နေရရင် လည်းရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟစတဲ့မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါး အမြဲ လောင်မြိုက်ခံနေရမှာမို့ သက်ဆိုးရှည်မယ်ယောဂီတို့။”

ဆရာဦးအေးကြည် (စာတိုက်)၏ “စေတနာ ကောင်းဖြင့် ဘုရားဖူးခေါ်သည်”စာအုပ်မှာ အထက်ပါ စာပိုဒ်ကို “တရားအားထုတ်ရာမှာ စာဖတ်ဖို့မလို၊ စာနဲ့ လက်တွေ့တခြားစီပဲ”ဟူ၍ ပြောဆိုနေသောယောဂီများ အလေးအနက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြည့်စေလိုပါသည်။ ဤ၌ ‘စာ’ဟူသည်မှာ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဓမ္မတရားတော်များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်း အားဖြင့် ပရိယတ္တိစာပေကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ဘုရား ရှင် (၄၅)ပါကာလပတ်လုံး ဟောတော်မူခဲ့သော ဓမ္မစာပေ များကို ဖတ်ဖို့မလို၊ တတ်ဖို့မလိုဟု ဆိုလိုက်ခြင်းသည် ဓမ္မကို ပစ်ပယ်ရာကျ၏။ မကျ၏ဟူသည်ကို အသိဉာဏ် ရှိသူတိုင်း ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

မည်သူကစတင်၍ ဖြန့်ဖြူးလိုက်သည်မူ မသိပါ။ “စာခံနေရင် တရားရရန်ခက်သည်”ဟူသော အယူအဆ သည် ယောဂီအတော်များများတွင် ပျံ့နှံ့စွဲမြဲနေသည်။ စင်စစ် ဤအယူအဆသည် ပရိယတ္တိသာသနာတော် အတွက် အတားအဆီးအဟန့်အတား ဖြစ်ပါ၏။ဘုရားရှင် သည် အဂ္ဂတ္တိရုံပါဠိတော်၊ ဒသကနိပါတ်တွင် ရှင်ပုဏ္ဏိယ အား တရားဉာဏ်ပေါက်မြောက်နိုင်ရေးအတွက် အဆင့်ဆင့်သော လိုအပ်ချက်များကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ ရာတွင် တရားစကားကို ကောင်းစွာဆွေးနွေးခြင်း၊ နား ထောင်ခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်းများကို ထည့်သွင်းဟောတော် မူခဲ့ပါ၏။ အဂ္ဂတ္တိရုံပါဠိတော်၊ သတ္တကနိပါတ်၊ ပစလာယ မာနသုတ်၌လည်း ယောဂီများ တရားအားထုတ်စဉ် ထိန မိဒ္ဓဝင်လာပါက ပယ်ဖျောက်ရန် နည်း (၇)နည်းကို ဟော ကြားတော်မူခဲ့ရာတွင် တရားကျမ်းဂန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ တရားစာ ရွတ်ဖတ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ခဲ့ပါ၏။ ထိုပြင် မူလ ပဏ္ဏာသ၊ ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ်၌လည်း ဘုရားရှင်သည် ယောဂီများ ပထမဆုံးရင်ဆိုင်ရသော ဝိတက်သုံးမျိုးကို ပယ်ဖျောက်နည်း ငါးမျိုးကို ညွှန်ပြတော်မူရာတွင်လည်း ‘မေပျောက်ရှောင်လွဲနည်း’ပါဝင်ခဲ့ရာ၊ ယင်းမေပျောက် ရှောင်လွဲနည်းကို အသေးစိတ်လမ်းညွှန်တော်မူရာတွင် (၁)ဝိတက်ကို မေပျောက်ထားပြီး ရသမျှ တရားစာများကို စိတ်ပါလက်ပါ ရွတ်အံခြင်း ပါဝင်ပါသည်။ ဘုရားရှင်၏

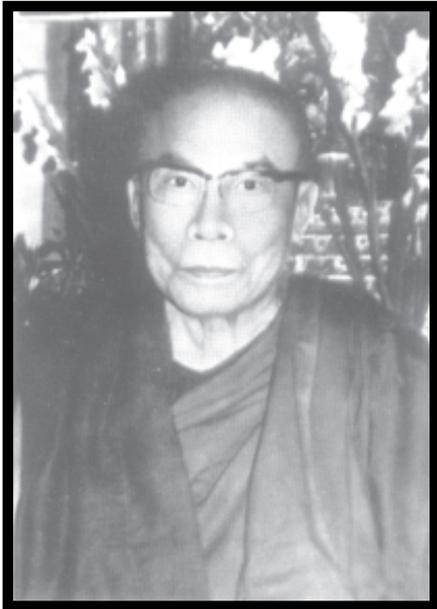
အထက်ပါဟောတော်မူချက်နှင့် တရားအားထုတ်ရာမှာ စာတတ်ဖို့၊စာဖတ်ဖို့မလိုဟူသောအယူအဆတို့ မည်မျှ ဆန့်ကျင်ခြားနားနေသည်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်နိုင် ပါသည်။

‘စာ’နှင့် ‘လက်တွေ့’ တခြားစီဆိုလျှင်၊ စာက မမှား၊ လက်တွေ့က ‘မှား’သည်မှာ သေချာသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဟူမူ ‘စာ’က ဘုရားရှင်၏ကိုယ်တွေ့ကို ဖော်ပြထားသောကြောင့် ‘အမှန်’ချည်းသာ။ ယောဂီ၏ လက်တွေ့ကမူ သူ၏အတ္တနောမတိဖြင့် ထင်ရာမြင်ရာ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် မှားနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် ပရိယတ္တိစာပေဖြင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ မတူညီ၊ မကိုက်ညီဘူးဆိုလျှင် ယောဂီ၏ ကိုယ်တွေ့သည် ကြိမ်းသေမှားနေချေပြီ။ စာမတတ်သူများ၊ စာမဖတ်သူ များသည် မိမိ၏ ‘အသိ’ ‘အတွေ့’မျှကိုပင်၊ မမြင်ဖူး မှူးမြစ်ထင်သည်ပမာ ‘ဟုတ်’လှပြီ ‘မှန်’လှပြီဟု ထင်တတ် ကြပါ၏။ တရားအားထုတ်ရာမှာ စာတတ်စရာမလိုဟူ သော စကားသည် အကြီးအကျယ် မှားယွင်းကြောင်း၊ ရဟန္တာဟု အကျော်အစောရှိတော်မူခဲ့သော သပိတ်အိုင် ဆရာတော်ကြီး ဦးကိတ္တိက ဤသို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါ၏။

“တချို့က ‘စာတတ်စရာမလို၊ ဘုရားလက် ထက်က စာမတတ်ဘဲ တရားရသွားသူတွေအများကြီး’ဟု ဆိုကြ၏။ ယင်းစကားသည် အကြီးအကျယ်မှား၏။ စာမတတ်ဘဲ တရားမရနိုင်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်က တရားရသွားသူများသည် စာတတ်၍သာ ရသွားကြ၏။ ချဲ့ဦးအံ့။ ဘုရားရှင်လက်ထက်က စာအုပ်ထဲမှာ ရေးထား သောစာဟူ၍ မရှိသေးပေ။ ဘုရားရှင်ဟောတရားတော် ကို တရားနာပရိသတ်အာရုံရ၍ သဘောသဘာဝ အတိ အကျကို မိမိရရ သိရှိသွား၏။ ယင်းသည် စာတတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။”

မှန်၏။ စာအုပ်ထဲရေးထားသည့်စာကို ဖတ် တတ်သော်လည်း အယူအဆ သဘောသဘာဝ အတိ အကျမသိသော်၊ အဘယ်သို့ အလုပ်ဖြစ်နိုင်မည်နည်း။ သို့ဖြစ်၍ ယင်းကို စာမတတ်သူဟုပင် ဆိုရပါ၏။ စာအုပ် ထဲရေးထားသည့်စာကို မဖတ်တတ်သော်လည်း ယခုခေတ် တွင် တရားနာရ၍ သဘောသဘာဝ အယူအဆ အတိ အကျသိပါလျှင် ယင်းကို စာတတ်သူဟု ဆိုရ၏။ သို့ဖြစ်၍ စာမတတ်ဘဲ တရားမရနိုင်၊ စာတတ်မှသာ တရားရနိုင်၏ ဟု အတိအကျ စွဲယူမှတ်သားထားပါ။”

■မင်းနန်(မော်ကျွန်း)

သုတေသနသရုပ်ပြ
အဘိဓာန်ကျမ်းပြုဆရာတော်
အရှင်ဩဘာသာဘိဝံသ

အမေးအဖြေကဏ္ဍ

ခွန်းလွန်းဝိပဿနာ အမေးအဖြေကျမ်းနှင့် ယောဂီအခြေခံကျင့်စဉ်ကျမ်း

(ယခင်လမှအဆက်)

ဒကာ။ မှန်ပါ။ ဒါတွေကို ညွှန်ပြချက်က ဘယ်လိုအကျိုးတရားမျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက်ပါလဲဘုရား။ ဆက်လက်မိန့်ကြားတော်မူပါဦး။
ဆရာ။ အေး ..အဲသည်အချက်တွေကို ညွှန်ပြပွားများခိုင်းလို့ အဲသည်လို ထင်မြင်မှုဝိပဿနာ အသိဉာဏ်ရင့်သန်စွာ ဖြစ်လာခြင်းဟာ ဆင်းရဲအမှန် ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ပိုင်းခြားသိမြင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက်ပင် ဖြစ်တယ်ကွ။

ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲအမှန်ကို ပိုင်းခြားသိမြင်နေတဲ့ ယောဂီဟာ လောကကြီးထဲမှာ ဘာတစ်ခုမျှ တပ်မက်နှစ်သက် လိုလားတောင့်တခြင်း အာသာမရှိတော့ဘဲ တဏှာစွဲကင်းကာ ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းမှန် သမုဒယသစ္စာတရားကို ပယ်ဖြတ်ချင်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပယ်ဖြတ်ခြင်း တရားမျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ အတွက်ပင် ဖြစ်တယ်။
နောက် ထိုထိုဒုက္ခမျိုးစုံကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ သမုဒယသစ္စာ တဏှာစွဲကို ပယ်ဖြတ်စွန့်ပစ်လိုက်ခြင်းသည်

ပင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းအမှန်ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာတရားကို ပွားများချင်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက်ပင် ဖြစ်တယ်။
နောက် ယင်းသည် တပ်မက်နှစ်သက် နှမြောစုံမက် လိုလားတောင့်တခြင်း အာသာတဏှာစွဲ ပြတ်စဲသွားခြင်းသည်ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအမှန် နိရောဓသစ္စာတရား ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက်ပင် ဖြစ်လေတော့သည်တဲ့။
ကဲ ..ဒါတွေကို ညွှန်ပြလို့ သည်လို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အကျိုး

တရားမျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက် ကိုယ်ခန္ဓာထဲက ဝေဒနာတွေကို လိုက်မှတ်ကာ အသိစိပ်စိပ် အမှတ် တိုးတိုးပြီး စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး က သိမှတ်ခိုင်းရပြန်ပါသတဲ့ဗျာ။ ရှင်း ရဲ့လားဟေ့။

အင်း ..မင်းအမေးက နက်နဲခက်ခဲ ကျယ်ဝန်းသလောက် ငါ့အဖြေကတော့ မကျဉ်းမကျယ် လွယ်လွယ်နဲ့ ရှင်းရှင်းပဲ။ ဒါမှလည်း မင်းဥာဏ်ထဲမှာ မြန်မြန်စွဲမှာကိုးကွ။

ဒါမှ နားမလည်သေး မစွဲ သေးရင်လည်း အိမ်ကျတော့ အဲသည် အဖြေစကားကို စဉ်းစဉ်းစားစားနဲ့ အခေါက်တစ်ရာလောက် ပြန်ပြန်ပြီး ဖတ်နေပေါ့ကွာ။ မင်းဥာဏ်ထဲမှာ စွဲ ကာ အကွင်းသား၊ အကွင်းသား ရှင်းရှင်းပြီး သွားလိမ့်မယ်ဟေ့။အပျင်း တော့ များမနေနဲ့နော်။

ဒကာ။ မှန်ပါ။ ခုဆရာတော် ပြော တာနဲ့ပဲ နည်းနည်းတော့ နားလည်လာလို့ ဉာဏ်ထဲ မှာလည်း စွဲလာပါပြီဘုရား။ များစွာ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဆရာတော်။

အသာသ ပသာသစခန်း မှာ လေးဆင့်မြောက်ဖြစ်တဲ့ စတုတ္ထ နည်းအရ ထွက်လေ၊ ဝင်လေတို့ရဲ့ နူးညံ့သိမ်မွေ့ ငြိမ်းအေးမှုဆိုတဲ့ သမာဓိစခန်းကျမှပဲ အဲသည်ရုပ်နာမ် တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်မှု သမုဒယ ဝယ သဘောတို့ကို ရှုမြင်ပွားများ ရန်အတွက် ဝိပဿနာစခန်းကို တက်လှမ်းအားထုတ်ရတော့မှာလား။

သမထကိုမလုပ်ဘဲ ဝိပဿ နာချည်းသက်သက်ကိုရော အား မထုတ်ကောင်းဘူးလား ဘုရား။သည် နှစ်ရပ်ကို ဘယ်လိုမှတ်သားလိုက်နာ ရမည်ဆိုတာ မိန့်ကြားတော်မူပါဦး။

ဆရာ။ အေး ...သည်အမေးမှာ ဝိသေသ၊ သာမညအဖြေ နှစ်ချက်ရှိတယ်ကွ။ သတိ ပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ရဲ့ ဝိသေသညွှန်ပြ လိုရင်းကတော့ အသာသ ပသာသ စခန်းတွင် လေးဆင့်မြောက်ဖြစ်တဲ့ ‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ’နည်းရဲ့ အပွနာ သမာဓိပိုင်းကျလို့ သမာဓိ အတော်ရင့်သန်လာမှသာ သို့မဟုတ် စတုတ္ထဈာန် သမာဓိမျိုးလောက်ကို ရပြီးနောက်မှသာ ရုပ်နာမ်တို့ ဖြစ် ပျက်မှု သမုဒယ ဝယ သဘောကို ရှုမြင်ပွားများရန် ဝိပဿနာစခန်းမှန် ခဏိကသမာဓိကို ညွှန်ပြပေးလိုရင်း ဖြစ်တယ်။

အထူးသိထားဖို့က တစ်စုံ တစ်ရာ ဘာသမာဓိကိုမျှ မရသေး တဲ့ ယောဂီစိမ်းကို သမုဒယ ဝယ ရှုမြင်ရေးတွေ ပြပေးနေတဲ့ သမထ ပျက်၊ဝိပဿနာပျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း မျိုးတွေကိုတော့ မလိုလားရဘူးကွ။ အပွနာသမာဓိမှ ခဏိကသမာဓိသို့ တင်ပေးရစေပဲ။

ဒကာ။ သည်လိုဆို သမထနှင့်ကင်း ပြီး ဝိပဿနာနယ်အတွင်း မဝင်ရသမထကိုသာ အစ ထားပြီး ပွားများအားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။

ဆရာ။ ဒါကတော့ သည်လိုလေ၊ သမထနှင့်ကင်းပြီး ဝိပဿနာ မဖြစ်နိုင်၊ သမထရှိမှသာ ဝိပဿနာဖြစ်နိုင်တယ်လို့တော့ မဆို လိုပါဘူး။ တို့များဆိုလိုရင်းက သမ္မာ သတိနှင့် သမ္မာသမာဓိ အစစ်ဖြစ်ဖို့ ရန်နှင့် သမထယောင်ယောင်၊ ဝိပ သနာယောင်ယောင် တောင်မကျ မြောက်မကျဖြစ်တဲ့ သမထ ဝိပဿနာ ရှုနည်းမျိုးတွေကို မလိုက်နာ မကျင့်

ကြံရန်သာ ဆိုတာပါ။

သာမညအားဖြင့် တော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ဟာ သမထ ဝိပဿနာ နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ဘုရားရှင် ညွှန်ပြတော်မူတယ်လို့ မှတ်ရမှာပဲ။ ကိုယ့်အားထုတ်လိုရာကိုဖြစ်စေ သို့မဟုတ် နောက်နောက်က ကိုယ် အားထုတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ တရားတစ်ပါးပါး ကိုပဲဖြစ်စေ ပွားများအားထုတ်နိုင်ပါ တယ်။ ဝိပဿနာကိုချည်း ရှုမှတ် ပွားများရင်လည်း ကောင်းတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အပွနာသမာဓိကို မယူဘဲ ခဏိကသမာဓိ သက်သက်နှင့် ဝင်ဖို့ ကတော့ မလွယ်လှဘူးပေါ့ကွာ။

သမထကို ရှေးဦးစွာလုပ် ပြီးနောက် သမာဓိဉာဏ်ကလေး အတော်အတန်ရောက်လာမှ ဝိပဿနာ တရားကို ပွားများရှုမှတ်တာကတော့ “အပွနာသမာဓိမှ ခဏိက သမာဓိ သို့ ဆိုတဲ့” အလုပ်သဘောတရား လည်းကျ ဘုရားဟောဓမ္မနှင့်လည်း ကိုက်ညီနေတာကြောင့် ပိုပြီးကောင်း တယ်လို့ မှတ်ပေါ့လေကွာ။ဒါကြောင့် လည်း စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက ထိသိနည်းကို အရင်မှတ်ခိုင်းတာပေါ့။ ဒကာ။ ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင် မှတ် သားလျက်ပါဘုရားအဲသည် နည်းနှစ်ပါးမှာ ဆရာတော် ဘုရားက ဘယ်နည်းကို ကြိုက်နှစ် သက်ပါသလဲ ဘုရား။

ဆရာ။ တို့များရဲ့ အကြိုက်ကတော့ သမထပိုင်းမှာ အရင်ထိုင်၊ အဲသည်က သမာဓိဉာဏ် တော်တော်ပိုင်လာရင် ဝိပဿနာ ဘက်ကို အလိုလိုယိုင်သွားကာ လောကကြီးရဲ့ မခိုင်မြဲမှု၊ ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်မရှိမှု ဖြစ်ပျက်ပုံစံတဲ့ သမ္မာ သမာဓိ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တွေ

ဘာတွေဟာ အပြိုင်အဆိုင် ပေါ်လာ တတ်တာမို့ သမထကို အရင်ထိုင် တာပဲ ကြိုက်တယ်ကွ။

ဒကာ။ သည်လိုကြားသိရတာ ကျေးဇူးများလှပါတယ်

ဘုရား။ ဆရာတော် မိန့် ကြားချက်အတိုင်း မှတ်သားပါမည်။

အနို့ သူတို့ရဲ့နည်းဟာ “အတ္တ ကိလမထာနယောဂ” မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ဆင်းရဲအောင် အား ထုတ်ကျင့်ကြတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနည်းလို ပြောဆိုစွပ်စွဲနေကြတာရော ဘယ်လို သဘောရပါသလဲ။ အမှန်အမှား မိန့် ကြား ဆုံးဖြတ်ပေးပါဦး ဘုရား။

ဆရာ။ ဟ ..သည် “အတ္တကိလ မထာနယောဂ ကလည်း စွဲတုန်း၊ သဲတုန်း၊ ဆဲတုန်း ပဲကိုကွ။ သည်လိုဆဲဆဲနေတာတော့ မကောင်းပါဘူးကွာ။ ရိုင်းလှပါတယ်။ ကိုင်း ..အဆုံးအဖြတ်လိုချင်ရင် နား ထောင်ရေးမှတ်ပေတော့ကွာ။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရား ကြီးက သူ့ယောဂီတွေကို ဟူးဟဲ၊ ရှူးရဲနဲ့ မူးလဲ မေ့မျောပင်ပန်းဆင်းရဲ ကုန်အောင် ဆင်ခြင်ဉာဏ် သတိ မနောဘဲ အတ္တစွဲသဘောနဲ့ အရမ်း ကာရော ရှုရှိုက်ခိုင်းနေတာ မဟုတ် ဘူးကွ။

အမှန်က “ထိမ္မုသိမ္မု သတိ ပြုဆိုတဲ့ နည်းနဲ့” သတိအမှတ် ထက်ကြပ်မကွာရအောင် လိုက်မှတ် ခိုင်းနေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားမြတ်ကို အတ္တကိလမထာနယောဂလို စွပ်စွဲ ဆဲရေးနေရင် စွန်းလွန်းရဲ့ ရှူးရဲကို ဆဲရာမကျဘဲ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ သတိ ပဋ္ဌာန်တရားတော်မှန်ကိုသာ ဆဲရာ ကျနေလိမ့်မယ်ကွ။ အဲဒါကို ကြပ် ကြပ်ဆင်ခြင်ပါ ဒကာရာ။

ဒကာ။ ဆရာထံ ဖူးမြော်လာတာက စွန်းလွန်းဝိပဿနာ တရား မှန် မမှန် ဆွေးနွေးစိစစ်ရန် ဓမ္မသာကစ္ဆာအတွက်သာ လာတာပါ ဘုရား။

ဆရာ။ အေး ..မင်းက ဆွေးနွေး တာပါ ပြောပေမယ့် ဆဲ နည်းတွေသာ ဖြစ်ဖြစ်နေ တယ်ကွ။ ကိုင်းဆက်ပြီး တစ်ပုဒ် လောက် ထုတ်လိုက်စမ်းပါဦး။

ဒကာ။ မှန်ပါ။ ဆွေးနွေးမှု ဓမ္မ သာကစ္ဆာ မင်္ဂလာလိုသာ သဘောထားတော်မူပါ ဘုရား။ ဆက်ပြီးလျှောက်ထားလို တာကတော့ သူတို့နည်းဟာ နှပ်ချေး တွေထွက်၊ တံတွေးတွေကျ၊ ချွေး တွေက ရေချိုးထားသလို နစ်နေ အောင် ထွက်ပြီး အသက်ရှူကြမ်း လွန်းလို့ အရမ်းမော၊ အားကြီးပင် ပန်းကြည်လင်လန်းဆန်းခြင်းလည်း မရှိကြဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ “အတ္တ ကိလမထာနယောဂ” အကျင့် လို့ ပြောကြားနေကြတာ မမှန်ဘူးလား ဘုရား။

ဆရာ။ အဲ ..ခုအထိ အတ္တကိလ မထထဲ စွဲတုန်းပဲရှိသေး သကိုကွ။ သည်ဟာတွေကို တို့များ စိစစ်ကြည့်တော့ စွန်းလွန်း တရား အားထုတ်ပွားများတဲ့ ယောဂီ ဟာ နာရီဝက်အတွင်းလောက် သမာဓိဘက် မရောက်ခင်သာ မော ပန်းတာပါတဲ့၊ သည်ကကျော်သွား လို့ သတိအမှတ်ကောင်းပြီး တည် ကြည်မှု သမာဓိဘက်သို့ ပြောင်းလာ ရင် သူ့အမှတ်နဲ့သူ ရှောရှောရှုရှု လန်းလန်းဆန်းဆန်းနဲ့ မမောပန်း တော့ပါဘူးတဲ့၊ သူ့သတိအမှတ်နဲ့ သူ သမာဓိတည်ကြည်မှု ရှိနေတာပဲလို့

ပြောကြားလျှောက်ထားကြတယ်ကွ။ သူတို့ပြောကြားချက်တွေဟာလည်း အမှန်တရားတွေပါပဲ။

ဒကာ။ ဪ သည်လိုပဲ ပြော ကြားသလားဘုရား၊ ဒါဟာ သူတို့စိတ် အမှတ်ထဲမှာ အာရုံစွဲပြီး သမာဓိထဲရောက်နေလို့ သာ ဖြစ်မှာပဲပေါ့။ သူတို့ကိုကြည့်ရ တာကတော့ မောပန်းစရာကြီးပဲ ဘုရား။ တချို့များ ယိမ်းယိုနေတာ ပဲ။

ဆရာ။ အေး ..ဒါဟာ မှန်တယ် ကွ၊ မင်းတို့ ငါတို့ရဲ့ စိုင်း ချင်တိုင်း စိုင်းနေတဲ့ စိတ် ဆိုး၊ စိတ်ရိုင်း စိတ်ကြမ်းကြီးကို အမိ ဖမ်းပြီး ငြိမ်ဝပ်တည်ကြည်အောင် လုပ်ရတာဟာ လွယ်ကူတဲ့ ကိစ္စမှ မဟုတ်ဘဲပဲ။

သည်နေရာမျိုးမှာ စွန်းလွန်း ရဲ့ ရှူးရဲနည်းသာ မောပန်းနွမ်းနယ် တာ မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားဘယ်နည်း နဲ့ ဖမ်းဖမ်း သမာဓိမရခင် ရှေးဦး ပိုင်းစခန်းမှာတော့ မောပန်းနွမ်းနယ် တတ်တာချည်းပဲ။ အဲသည် မောပန်း ဆင်းရဲတာကလေးကို အတ္တကိလ မထထဲ ဆွဲဆွဲထည့်နေလို့ ဘယ်ဖြစ် ပါ့မလဲကွ။ သည်လိုလူစားမျိုးဟာ ဘယ်တော့မှလည်း တရားအားထုတ် ပွားများဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အမှန်က ယောဂီဟာ သတိ အမှတ်ကောင်းပြီး သမာဓိရလာရင် အဲသည်သမာဓိတရားရဲ့ နောက်နား က ပီတိတို့ သုခတို့ ဧကဂ္ဂတာတို့ သည့်ပြင်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် စတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ပါစွဲပြီး ရှုမှတ်နေတဲ့ တရားထဲက မခွဲမခွာချင်တော့ဘူး ပေါ့။ သည်လို မခွာချင်တာဟာလည်း “ဥတု-ဗီဇ၊ ကံ-ဓမ္မ၊ စိတ္တ-ပဉ္စမာ၊

ငါးပါးနိယာမ၊ သရုပ်ပြ၊ ဗုဒ္ဓဆရာ မိန့်ခွဲမှာ”ဆိုတဲ့ ဓမ္မတာခေါ်တဲ့ တရား ဓမ္မရဲ့ ဖြစ်ပေါ်ရိုးဖြစ်ပေါ်စဉ် နိယာမ သဘောမှန်ပဲကိုကွ။

နောက် တရားဂုဏ်တော် ခြောက်ပါးထဲမှာလည်း သန္နိဋ္ဌိကော ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌိ မျက်မှောက်ပြုတွေ့မြင် ခံစားလိုက်ရတဲ့ သုခချမ်းသာတရား မြတ်ကို ဩပနေယျိကခေါ် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သည်သုခ တရားကိုပဲ အမြဲမပြတ် ကပ်၍ဆောင် ချင်နေတဲ့ ဂုဏ်တော်မြတ်များပဲလို့ မင်းဉာဏ်ထဲမှာ မြဲမြံမှတ်ထားပေါ့ ကွာ။ တရားထိုင်တဲ့အခါမှာ သမာဓိ မြန်မြန်ရဖို့သာ ပစာနပါကွ။

ဒကာ။ မှန်ပါ။ ကျေးဇူးတင်လှပါ တယ်ဘုရား။ “သမာဓိမြန် မြန်ရဖို့သာ ပစာနပါကွ ဆို တာက” သည်လိုဓမ္မာရုံကြီးတစ်ခုထဲ မှာ ယောဂီအဖော်တွေ ရှိသမျှနဲ့ စု ပေါင်းပြီး ပြင်းထန်တဲ့ ရှူသံ၊ ရှိုက်သံ တွေ၊ ချောင်းဆိုးသံတွေ၊ လေတက် သံတွေ အမျိုးမျိုးကြားထဲက သမာဓိ တရားကို ဘယ်လိုများ မြန်မြန်ရနိုင် ပါမည်လဲ ဘုရား။

ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ်ဆိုတာ “ဧကော ဂူပကဋ္ဌော=တစ်ကိုယ်ထီး တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက်ဟူ ၍ လည်းကောင်း၊သော ဝိတ္တံသေနာ သနံ ပဇ္ဇတိ=ထိုယောဂီသည် ဆိတ် ငြိမ်သော ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့ မိုးကပ် ခိုအောင်း၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောကြားညွှန်ပြသော ပါဠိတော် စကားများနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် မကျ လွန်းဘူးလား ဘုရား။

ဆရာ။ ဟေ ....နေစမ်းပါဦးကွ၊ မင်းကို ဒါတွေ ဘယ်သူက သင်ပေးလိုက်တာလဲ ဟ။

ပါဠိဓမ္မတွေ ဘာတွေရွတ်လိုက်နီ။ အေးလေ ဒါကတော့ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်မှုဖြစ်တဲ့ ဝိဝေကတရားမျိုး သုံးပါးထဲမှာ စိတ္တဝိဝေကခေါ်တဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံစိတ်တွေ ဆိတ်ငြိမ် ဖို့ဟာသာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တယ်။ “စိတ္တဝိဝေက အစစ်ဆိုတာကတော့ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ် ဈာန်ဝင်စားနေတာကို သာ မုချလို မှတ်ရမယ်” အခုတို့များ ပြောကြားမည့် စိတ္တဝိဝေက ကတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းသဘောနဲ့ လျော်ကန်ရုံ လောက်ပဲလို့သာ မှတ်ထားပေါ့ကွာ။

သည်နေရာမှာ အသံတို့ဖြင့် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လှတဲ့ တော တောင်ကြီးထဲမှာ သွားရောက်နေထိုင် ပွားများနေပေမယ့် ကိလေသာကာမ ဂုဏ်အာရုံတွေထဲမှာပဲ မိမိစိတ်က တဝဲလည်လည်ရောက်နေရင် ဘယ် နည်းနဲ့မှ စိတ္တဝိဝေကခေါ်တဲ့ စိတ် ငြိမ်သက်မှုကို မရနိုင်ဘူး။ သည် တော့ သမာဓိတရားကိုလည်း မရ နိုင်ဘူးပဲ။

ဒါကြောင့် ဆိတ်ငြိမ်ရာဆို တာ ကိလေသာ ကာမဂုဏ်အာရုံထဲ ၌ တပ်စွဲပြီး တဝဲလည်လည်ပြေး သွားကြစည်နေတဲ့ မိမိရဲ့ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ရိုင်းတို့ ဆိတ်ငြိမ်ဖို့ကိုသာ အရေး တကြီးလိုအပ်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်ကွ။

စွန်းလွန်းယောဂီတွေဟာ ဓမ္မာရုံကြီးတစ်ခုထဲမှာ စုပေါင်းပြီး သောင်းပြောင်းထွေလာစကားတွေကို ပြောဆိုနေကြတာ မဟုတ်ဘူး။ကိုယ့် အမှတ်နဲ့ ကိုယ့်အသိကို သတိမလစ် ရအောင် ရှုမှတ်ပွားများ ကြိုးစား အားထုတ်ရှုရှိုက်နေကြခြင်းသာ ဖြစ် လေတော့ သမာဓိကို လွယ်လွယ်နဲ့ ပဲ ရနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။

ခြင်ထောင်ထဲ၊ မီးဖိုချောင် ထဲ၊ နန်းတော်ထဲ၊ အိမ်ထဲ၊ ရွာထဲ။

မြို့ထဲ၊ တရားနာပရိသတ်ထဲ၊ ပွဲခင်း ထဲ၊ ဘယ်ထဲမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တရားဓမ္မ ကို အောက်မေ့ပွားများဆဲခဏ၌ မိမိ စိတ်ကို တရားအာရုံထဲမှာ စူးစိုက် ငြိမ်သက်စွာ စွဲကပ်ထားနိုင်ရင်သည် ယောဂီမှာ ဧကော ဂူပကဋ္ဌော=တစ် ကိုယ်ထီးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ် နေသည် မည်တော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် ဆိတ်ငြိမ်မှုဆို တာ (၁)အချက် ကိုယ့်စိတ်သာ ပစာနလို မှတ်ပေးတော့ကွာ၊ ဆိတ် ငြိမ်သောနေရာ ကျောင်းသင်္ခမ်းဆို တာကတော့ (၂)အချက် ဆိတ်ငြိမ်မှု မျိုးထဲကဖြစ်လို့ တရားထိုင်ခါစ ယောဂီစိမ်း ယောဂီရိုင်းများအတွက် လောက်သာ အသုံးကျတာလို့ မှတ် ပေါ့။

ကျောင်းသင်္ခမ်းက ဘယ် လောက်ပဲ ဆိတ်ငြိမ်နေပေမယ့် မိမိ စိတ်က မငြိမ်သက်ရင် အလကား ပါပဲ။ သည်လိုဆိုတော့ မင်းခုနုရွတ်ပြ တဲ့ ဧကောဂူပကဋ္ဌော ပါဠိတော်နဲ့ လည်း မဆန့်ကျင်တော့ပါဘူး။ မင်း တို့က စွန်းလွန်းယောဂီတွေကို တယ် ပြီး အထင်သေးတာကိုကွ။ တခြား ရိပ်သာတွေမှာလည်း လူများတဲ့အခါ သည်လိုပဲ တစ်ခန်းထဲမှာ နှစ်ယောက် နေလိုနေ၊ ဓမ္မာရုံကြီးတစ်ခုထဲမှာ စု ထိုင်မှတ်သားခြင်းများလည်း ပြုကြ ရတယ်လို့ တို့များသိရပါတယ်။ ဒါကိုများ အထူးအဆန်းကြီးလုပ်ပြီး ပုစ္ဆာတစ်ခု ထုတ်နေရသေးလား။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

တွေ့ဆုံမေးမြန်း ပွေလမ်း

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဖရီးဟောင်မြို့၊
မေတ္တာနန္ဒဝိဟာရဓမ္မရိပ်သာဆရာတော်
ဒေါက်တာအရှင်ဓမ္မပိယ (Ph.D) နှင့်
တွေ့ဆုံခြင်း

(ယခင်လမှအဆက်)

လွင်ငြိမ်း

မေး။ အရှင်ဘုရား ပညာသင်ကြားစဉ်က နေထိုင်
သီတင်းသုံးရတဲ့ အခြေအနေလေး အမိန့်ရှိပါဦး
ဘုရား။

ဖြေ။ ဘုန်းကြီး တစ်ခုတော့ကံကောင်းပါတယ်။ ဒီမှာ
ဒကာကြီးတို့ အလုပ်လုပ်ရင်း ကျောင်းတက်
သလိုပေါ့။ ဘုန်းကြီးက မလေးရှားကို ကမ္မဋ္ဌာန်း
နည်းပြအနေနဲ့ သွားတာကိုး။ အဲဒီမှာ (၅) နှစ်လောက်လုပ်တဲ့
အခါကျတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ ယောဂီတွေလည်း တော်တော်
များများ ရှိတာပေါ့။ တချို့ယောဂီတွေက လျှောက်ပါ
တယ်။ တပည့်တော်တို့ တစ်လကို ဘယ်ရွှေဘယ်မျှ
လှူဒါန်းထောက်ပံ့ပါမယ်ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီး
က သူတို့ထောက်ပံ့မယ့်စရိတ်ကို မယူဘူး။ သူတို့ရဲ့ ဝန်ပို
နေမှာစိုးလို့။ သူတို့ စရိတ်စကယူပြီး ဒီပညာတွေသင်ပြီး
တတ်ခဲ့ရင် ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်လူမျိုးအတွက် မလုပ်ရဘဲ
သူတို့ကို ပြန်ပြီးကျေးဇူးပြုနေရတာနဲ့ အချိန်ကုန်မှာစိုးလို့။

ဘုန်းကြီးရတဲ့ နဝကမ္မအလှူငွေရယ်၊ နောက်
မလေးရှားမှာနေစဉ်ကတည်းက နွေရာသီဆို ဘုန်းကြီးတို့
သာသနာပြုခရီးတွေ ထွက်ရတယ်။ ဟောပြောပြသရ
တယ်။ ဘုန်းကြီး (၁၅) နိုင်ငံလောက် ရောက်ဖူးတယ်။
အဲဒီကရတဲ့ လာဘ်လာဘရယ်၊ ဆွမ်းစား၊ ကွမ်းစား
အလှူငွေလေးတွေရယ်နဲ့ တက်ခဲ့တာပါ။ နောက်ဘုန်းကြီးက
အမေရိကမှာ Green Card ရထားတယ်။ အဲဒီကတတ်
ရထားတော့ ကျောင်းစရိတ်ကို ပြည်ပကျောင်းသားနှုန်းနဲ့

မပေးရဘူး။ နိုင်ငံသားနှုန်းနဲ့ ပေးရတော့ သက်သာ
တယ်။ နောက်ကာလီဖိုးနီးယား တက္ကသိုလ်တွေရဲ့
နိုင်ငံသားနှုန်းကလည်း သိပ်မမြင့်တော့ အဆင်ပြေ
တာပေါ့။ ကျောင်းစရိတ်မရှိသေးရင်လည်း ကျောင်းက
Financial Aid ပေးတယ်။ လျှောက်လို့

ရတယ်။ စကောလားရှစ်လိုမျိုးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီး မလျှောက်ခဲ့ပါဘူး။ ကာလိဖိုးနီးယားရဲ့ ပညာသင်စရိတ်က အမေရိက အခြားပြည်နယ်တွေထက်လည်း သက်သာ တယ်။ သူတို့ဆီက ပညာရေးကလည်း ကျောင်းသားက အတန်းတက်ချိန် သိပ်များများမလိုဘူး။ အပြင်မှာ ကိုယ့် ဘာသာကိုယ် လုပ်ရတာများတယ်။ လေ့လာကျက်မှတ် ရတာများတယ်။

မေး။ အရှင်ဘုရား ပြည်ပနိုင်ငံအတော်များများလည်း ရောက်ဖူးတော့ အတွေ့အကြုံလေးတွေ အမိန့် ရှိပါဦးဘုရား။

ဖြေ။ ဘုန်းကြီးသာသနာပြုခရီးသွားရင်းနဲ့ ဘာသာ ရေးနဲ့ဆိုင်တာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ဆိုင်တာတွေလေ့လာ ကြည့်တယ်။ ကျောင်းတိုက်တွေပေါ့။ နောက် ကိုယ့်နိုင်ငံပြန်ရောက်တော့ ယဉ်ပြီးသုံးသပ်ကြည့်မိတယ်။ ဓမ္မပိုင်းဆိုင်ရာမှာ ထွန်းကားသလောက် လောကအမြင်နဲ့ ကြည့်ရင်တော့ အားနည်းနေသေးတယ်ထင်တယ်။ ကိုယ့် ဘာသာ၊ ကိုယ့်သာသနာ၊ ကိုယ့်ကျောင်းတိုက်တွေကို နိုင်ငံတကာက လေ့လာလိုရှိရင် သိက္ခာရှိရှိ၊ ဂုဏ်ရှိရှိနဲ့ ပြနိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်အောင် ပြုပြင်ဖို့လိုသေးတယ် လို့ ထင်တယ်။ လောက၊ ဓမ္မအဆင့်အတန်းမီတဲ့ကျောင်း တိုက်မျိုးတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်။ အခုလည်း မမီဘူးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မိပါတယ်။ သို့သော် ခေတ်နဲ့ညီတဲ့အနေ အထိုင်မျိုး၊ ခေတ်နဲ့ညီတဲ့ သပ်ရပ်မှုမျိုးကျတော့ လိုလာ ပြီ။

သာသနာတော် တိုးတက်ဖို့ကို ဆရာတော်များ တော့ အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုးဖွင့်ကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးစဉ်းစား မိတာကတော့ ကိုယ့်သာသနာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ တည်နေ နိုင်ဖို့ဆိုရင် (၁) စည်းကမ်းရှိဖို့ လိုတယ်လို့ ထင်တယ်။ (တောင်မြို့ ဆရာတော်ကြီးကတော့ စိတ်ကောင်းရှိဖို့ ပထမလို ဆိုပါတယ်။) (၂) စည်းကမ်းရှိဖို့ဆိုရင် သပ်သပ် ရပ်ရပ်နေတတ်တဲ့ အကျင့်မျိုးလိုလာပြီ။ (၃) သာသနာ အတွက် အလုပ်လုပ်ပြီဆို ရိုးရိုးသားသားနဲ့ အလုပ်လုပ်ဖို့ ကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ (၄) နိုင်ငံတကာနဲ့ပဲဖြစ် ဖြစ်ကိုယ့်ပြည်တွင်းမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာလည်း ဗြဟ္မစိုရ်တရားပါတဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်၊ အမူအယာမျိုးနဲ့ ဆက်ဆံရင် ဓမ္မအရည်အသွေးတွေ မြင့်တက်လာမယ်လို့ ဘုန်းကြီးထင်ပါတယ်။ (၅) သာသနာ့ဝန်ဆောင်တွေက ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အရည်အချင်းတွေ ရှိသင့်သလောက်

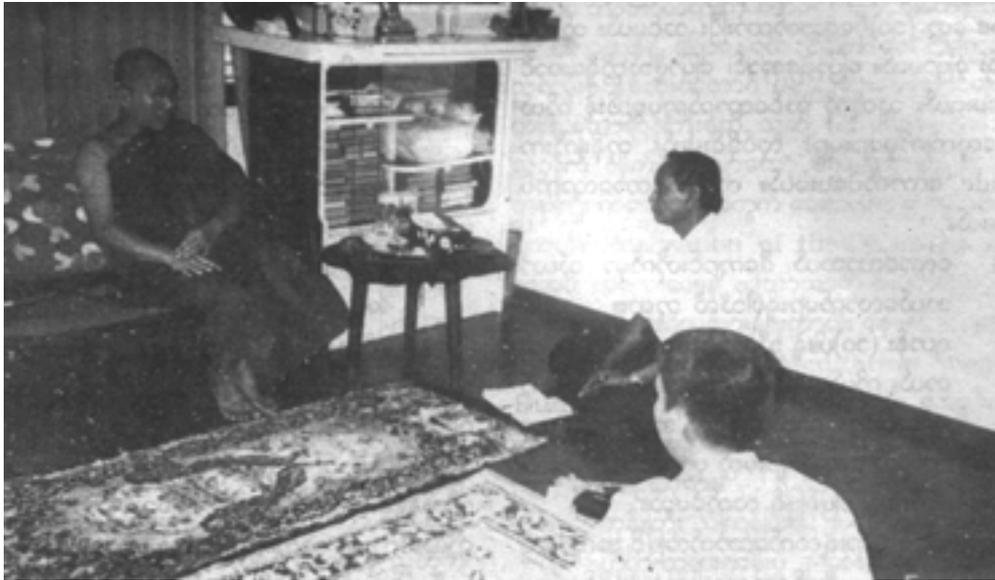
ရှိဖို့လိုပါတယ်။ (၆) နိုင်ငံတကာကို သာသနာပြုဖို့ဆိုရင် ဗုဒ္ဓတရားတွေ ပျံ့နှံ့ဖို့ဆိုရင် ဘာသာစကားကလည်း လိုလာတာပေါ့လေ။ ဒါကလည်း ကိုယ်က တတ်ထားလို့ ပြောတဲ့သဘောမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်လည်းလိုအပ်လို့ ပိုပြီးထိရောက်လို့ ပြောရတာပါ။ နိုင်ငံတကာက လာ လေ့လာရင် သပ်သပ်ရပ်ရပ်နေတတ်တဲ့အကျင့်၊ စည်းကမ်း ရှိရှိနေတတ်တဲ့အကျင့်ရှိတဲ့ ကျောင်းမျိုးဖြစ်စေချင်တယ်။ ပြချင်တယ်။

မေး။ ဒီမှာဘယ်လောက်ကြာကြာ သီတင်းသုံးမှာလဲ ဘုရား။

ဖြေ။ အရှင်နှစ်တွေတုန်းကတော့ စာသင်နေရတာ လည်း တစ်ဖက်၊ ဟိုကရိပ်သာကလည်းတစ် ဖက်နဲ့ဆိုတော့ တစ်နှစ်ကို တစ်ခေါက်လောက်ပဲ မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်ကြွနိုင်တယ်။ နွေရာသီကလေးတွေ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းဖွင့်ခါနီး၊ ဒါမှမဟုတ် ဝါဆိုခါနီး တရားစခန်းပွဲအချိန်ပေါ့။ ခုတော့ သုံးနှစ်လောက်တော့ ဒီမှာ အခြေချပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလုပ်လုပ်ပေး ချင်တယ်။ နောက်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ သာသနာပြု တက္ကသိုလ်မှာလည်း ပါမောက္ခချုပ်ဆရာ တော်က အမိန့်ရှိထားတာနဲ့ အချိန်ပိုင်း သင်ကြားပေးနေ ရတယ်။

မေး။ ဒီငါးကျမ်းပြန် (ထားဝယ်)သာသနာ့ရိပ်သာမှာ နှစ်စဉ် နွေရာသီမှာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ၊ လူငယ်လေးများကို ရှင်သာမဏေနဲ့ သီလရှင် များ ဝတ်စေကာ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုအခြေပြုသင်တန်း ဖွင့်လှစ်လို့ စာတွေ့ လက်တွေ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပုံ၊ ရှုမှတ်နည်းကအစ သင်ကြားပေးနေတယ်လို့ သိရပါတယ် ဘုရား၊ တရားစခန်းကရော ဘယ်နှကြိမ် ဖွင့်ပါသလဲဘုရား။

ဖြေ။ ဒီမှာ တစ်နှစ်ကို တရားစခန်း(၃)ကြိမ်ဖွင့်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ တရားစခန်း မဟုတ်ပေမယ့် ကိုယ့်ဘာသာအားထုတ်ချင်တဲ့သူလည်း လာ အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ အခု ဩစတြေးလျတစ်ဦး၊ အမေ ရိကန် သီလရှင်တစ်ပါး၊ မလေးရှားရဟန်း နှစ်ပါး၊ မလေးရှားယောဂီ သုံးယောက် ရှိပါတယ်။ အရှင်တုန်း ကတော့ ဘုန်းကြီးက အမေရိကနဲ့ဒီ သွားလိုက်ပြန်လိုက် နဲ့ဆိုတော့ သိပ်မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဒီနှစ်တော့ ဘုန်းကြီးက ဒီမှာအနေများမှာဆိုတော့ နိုင်ငံခြားသားတွေလည်း လာ

ကြမယ်ထင်တယ်။ ဒီနှစ်ဝါတွင်း ဘုန်းကြီးဒီမှာရှိမယ်။ တရားစခန်း (၃)လလုပ်မယ်။ ကိုယ့်ဘာသာ အားထုတ် သူလည်း အားထုတ်ပေါ့။ ကျောင်းက ကျယ်တော့ တရား အားထုတ်သူလည်း သူ့နေရာနဲ့သူ အားထုတ်၊ စာသင်တဲ့ သူလည်း သူ့နေရာနဲ့သူ သင်ပေါ့။

နောက်တစ်ခုက ဘုန်းကြီးစာသင်တဲ့ဘက်ကို လည်း နည်းနည်းပိုအားသာနေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆို ရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာက တရားအားထုတ်နိုင်တဲ့ ရိပ်သာတွေ လည်း အများကြီးရှိတယ်။ ဆရာတော်ကြီးတွေလည်း သူ့နေရာနဲ့သူ အများကြီးရှိနေတယ်။ ရိပ်သာတွေက ရန်ကုန်ပတ်ဝန်းကျင်မှာကို (၃၀)လောက် ရှိနေတော့ တရားအားထုတ်ချင်သူတွေ အားထုတ်ဖို့ လွယ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရဟန်းသံဃာတွေ၊ သီလရှင်တွေ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ ဘာသန္တရသင်ဖို့ကျတော့ အခက်အခဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ လိုအပ်ချက်ကို ကူညီပေးချင် တော့ စာသင်တာနဲ့ တရားအားထုတ်တာကို မျှလုပ်သွား မယ်။ နောက် ဘုန်းကြီး ဒီကျောင်းတိုက်ကိုလည်း သပ် သပ်ရပ်ရပ်၊ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းနဲ့ စည်းကမ်းတကျလေးဖြစ် အောင် လုပ်နေတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ဆက်ဆံတဲ့အခါကျ တော့ ဒါလေးတွေလိုတယ်။

နောက် ပရဟိတအတွက် ဒီကျောင်းတိုက်ထဲ မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ဆေးခန်း ဘုန်းကြီးဖွင့်ထားတယ်။ ၂၀၀၁-

ခုနှစ်က စဖွင့်တာ။ ရပ်ကွက်ထဲက လူတွေရော ကျောင်း တိုက်ထဲက ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော ကုသပေးနေတယ်။ ရဟန်း သံဃာတွေ၊ သီလရှင်တွေဆိုလည်း ဘယ်ကျောင်းတိုက် ကလာလာ ကုသပေးနေတယ်။ တစ်ပတ်ကို နှစ်ရက်ဖွင့် တယ်။ တစ်ရက်ကို ၄၀-၅၀လောက်အထိ ကုသပေးနေ တယ်။

နောက် ကလေးတွေလည်း ပညာရအောင်ဆို ပြီး ဘုန်းကြီး စာကြည့်တိုက်လည်း ဖွင့်ထားတယ်။ အဲဒါ လည်း ၂၀၀၁-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလက စဖွင့်တာ။ ကလေး တွေ ဆိုတော့ စာအုပ်ကိုင်တာ၊ တွယ်တာကအစ စည်း ကမ်းပိုင်းလေးတွေတော့ ပြောရဆိုရ သင်ရပြရတာပေါ့။ ဘယ်သူမဆို လေ့လာနိုင်ပါတယ်။

စာသင်တိုက်တွေက သာသနာ့တက္ကသိုလ်တို့၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု တက္ကသိုလ်တို့ တက်ခွင့်မရတဲ့ ဦးပဉ္စင်းလေးတွေကို ဘုန်းကြီး အကြောင်းကြားထားတယ်။ သူတို့ကို အင်္ဂလိပ်စာ အခမဲ့သင်ပေးမယ်။ သင်တဲ့အခါ မှာလည်း သူတို့ကို သင်နည်းအဓိကပေးရမယ်။ အမေရိက မှာ ESL တက်တုန်းက တစ်ပတ်ကို ဆရာက (၃)နာရီ သင်ရင် ကျောင်းသားက Teaching Lab မှာ နာရီ ၂၅-၃၀လောက်ဝင်ပြီး ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် လေ့လာရ တယ်။ Teaching Lab က ဒီမှာ သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလို၊ Multi Media Classroom လိုမျိုးပေါ့။

အဲဒီနည်းကို ဘုန်းကြီးက ဒီမှာသုံးမှာ။ ဒါကြောင့် Audio Tape တွေ (၁၀)စုံလောက်ထားပြီး သင်မယ်။ သူတို့နဲ့ လည်း ပြောမယ်။ ပြောရဲအောင်၊ ပြောဖို့သတ္တိရှိအောင် မွေးပေးမယ်။ သူတို့ကို သင်ထောက်ကူပစ္စည်းနဲ့ ကိုယ် တိုင်လေ့ကျက်မှုများများ လုပ်ခိုင်းမယ်။ ဘုန်းကြီးက Guide လောက်ပဲပေးမယ်။ လမ်းညွှန်တာလောက်ပဲ လုပ်မယ်။

မေး။ လောလောဆယ် ဒီကျောင်းတိုက်မှာ သံဃာ ဘယ်လောက်များရှိပါသလဲ ဘုရား။

ဖြေ။ ရဟန်း (၁၀)ပါးနဲ့ သီလရှင်ဆရာလေး (၂)ပါးရှိ တယ်။ ကိုယ်မနေနိုင်သေးတော့ များများလက် မခံသေးဘူး။ ကိုယ်မနေနိုင်တဲ့ အခါကျရင်တော့ သာသနာအတွက် ကျေးဇူးများမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘုန်းကြီး ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သီလရှင်ပဲဖြစ်ဖြစ် လက်ခံမယ်။

မေး။ အရှင်ဘုရားရဲ့လက်ထောက်အဖြစ် အကူအညီ ရနိုင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေထားတော့ အရှင်ဘုရား အခြားနေရာကြွနေတဲ့ အခါမျိုးမှာ လုပ်ငန်းတွေ ဆက်လည်ပတ်နိုင်တာပေါ့ ဘုရား။

ဖြေ။ ဟုတ်တယ်၊ ထားရမယ်။ ဘုန်းကြီးအမေရိက ဆန်ဟိုဆေးမှာတုန်းကလည်း ဦးပဋင်လေး(၃)ပါး ခေါ်ထားပြီး သင်ပေးတယ်။ ဖရီးမောင့်မေတ္တာ နန္ဒမှာလည်း (၂)ပါးရှိတယ်။ သိပ်တော့လည်း အားမကိုး ရသေးဘူး။ ဒီလိုပဲ တဖြည်းဖြည်းတို့ခေါ်နေရတာပေါ့ လေ။ နောင်တစ်ချိန်မှာ ကိုယ်သွားမယ့်လမ်း အထောက် အကူရအောင်ပေါ့။

နောက်ဘုန်းကြီးက ပါရဂူဘွဲ့လည်းရပြီးပြီ၊ အင်္ဂလိပ်လိုလည်း စနစ်တကျဟောနိုင်၊ ပြောနိုင်ပြီဆို တော့ ၂၀၀၃-ခုနှစ်မှာ အရှေ့အနောက်နိုင်ငံတွေက (၁၂) နေရာလောက် သွားဟောပြောခဲ့ရတယ်။ မလေးရှားမှာ ဆို ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းအဖွဲ့ အားလုံးလိုလိုသွားခဲ့ရတယ်။ စင်္ကာပူလည်း ရောက်ခဲ့တယ်။ စင်္ကာပူကလည်း အချိန် ကြာကြာနေဖို့ ပင့်တယ်။ ဘုန်းကြီးက အချိန်မရဘူး။ အမေရိက ကလည်း ကြာကြာနေစေချင်ကြတယ်။ အမေ ရိကမှာတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ အများ ကြီး လုပ်ရဦးမယ်။ အသင်းအဖွဲ့တွေမှာ တိဘက်တို့ ဘာ တို့ မဟာယာနတွေက ပိုထိုးဖောက်နိုင်ကြတယ်။ သူတို့က ဝိနည်းမှာ လျော့ရဲပေမယ့် လူမှုရေးကို အလေးပေးတော့ အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ပိုသဟဇာတဖြစ်တာပေါ့။

အရှေ့တိုင်းယဉ်ကျေးမှုက ဘုန်းကြီးတို့ ထေရဝါဒနဲ့ ပို သဟဇာတဖြစ်တယ်။

မေး။ ဗုဒ္ဓဝါဒရဲ့ အနှစ်သာရကို စစ်စစ်မှန်မှန်လိုက်စား သူတွေကတော့ ထေရဝါဒကို နှစ်သက်ကြမှာပါ ဘုရား။ ဒါပေမယ့် တပည့်တော်တို့ကြားဖူးတာ ကတော့ အမေရိကတို့လို အနောက်နိုင်ငံတွေမှာ မဟာ ယာနက ပိုအားကောင်းတယ်။ လူကြိုက်ပိုများတယ်တဲ့။

ဖြေ။ ဟုတ်တယ်၊ သူတို့က လူမှုရေးဦးစားပေးတဲ့လူ့ အဖွဲ့အစည်းတွေဆိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ခင် တရားမင် ဆိုသလိုပေါ့၊ သူတို့ မဟာယာနကျောင်းတွေ သွားကြတယ်။ တကယ်လေးလေးနက်နက် လိုက်စားရင် ဝိပဿနာအကျင့်တရားတွေက အင်မတန်ထိရောက်တာ ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီနေရာတွေမှာ သွားပြရတာထက် ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်နေရာမှာ ခုံခုံညားညားနေပြီးတော့ ကိုယ့်ဆီလာတဲ့ သူကို စနစ်တကျပြရတာက ပိုထိရောက် မယ်ထင်တယ်လေ။ ဒီမှာ ကိုယ့်ရဲ့ဗုဒ္ဓဘာသာပတ်ဝန်း ကျင်က ရှိထားပြီးသားဆိုတော့ ဒီကနေ စနစ်တကျပေး တာမျိုး လုပ်နိုင်တာ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက မြန်မာပြည် မှာပဲ အခြေချချင်တာ။ နောက်တစ်ခုက ကျယ်ကျယ်ပြန့် ပြန့်ဖြစ်အောင် နောက်မျိုးဆက်သစ်တွေကို ပျိုးထောင် ပေးချင်တာလည်း ပါတာပေါ့။

အခုအချိန်မှာ အင်္ဂလိပ်လို ပြောနိုင်၊ ဟောနိုင်တဲ့ ရဟန်းတော်က လက်ချိုးရေလို ရနေသေးတာကိုး။ ခုတော့ ကိုယ်တော်လေးတွေလည်း ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန် နဲ့လည်း သင်နေကြပါပြီ။ သာသနာ့တက္ကသိုလ်ကြီးတွေ လည်း ရှိနေပါပြီ။ ဘယ်ကပဲသွားသွားပေါ့လေ။ အင်္ဂလိပ် စာတတ်ဘုန်းကြီးလေးတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်။ စာချဘုန်း ကြီး၊ စာတတ်ဘုန်းကြီးလေးတွေကို အင်္ဂလိပ်စာတတ် ဘုန်းကြီးလေးတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်။ နိုင်ငံခြားသားတွေ က ကိုယ့်ဆီလာပြီး ဓမ္မနဲ့ပတ်သက်လို့ စုံစမ်းရင် ကိုယ် တိုင်တိုက်ရိုက်ပြောရတော့ ပိုလေးနက်တာပေါ့လေ။ စကားပြန်နဲ့ပြောရတဲ့အခါကျတော့ ဆိုလိုချင်တာ တိုက် ရိုက်မရောက်မှာမျိုးရှိမှာစိုးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဘုန်းကြီး စာတမ်းအတွက် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့စကားကို သုတေ သနလုပ်တဲ့အခါကျတော့ သူတို့ အမျိုးမျိုးအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ထားတာတွေ ရတယ်။ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတယ်။

ဒီအတိုင်းပဲ ကံအကြောင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကုသိုလ် အကြောင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိပဿနာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ အင်

မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီး ဒီမှာ(၃)နှစ် လောက် ဇောက်ချပြီး ကူညီမယ်။ပြီးရင် ပြည်ပတစ်လှည့်၊ ပြည်တွင်းတစ်လှည့် လုပ်သွားရဦးမယ်။

မေး။ အမေရိကမှာ အရှင်ဘုရားတို့ ထိတွေ့သလောက် အမေရိကန်နိုင်ငံသား စစ်စစ်တွေ ဘယ်လောက် များ ဗုဒ္ဓဘာသာကို စိတ်ဝင်စားကြပါသလဲ ဘုရား။

ဖြေ။ တကယ်တမ်းတော့ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာပြု ရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က အာရှအသိုင်းအဝိုင်းပဲ များ ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်တို့၊ တရုတ်တို့၊ မြန်မာတို့ ပေါ့။ အမေရိကန်တွေလည်း ရှိတော့ရှိပါတယ်။ နည်း တယ်။ ဦးစိုအင်ကာတို့ရဲ့ ရိပ်သာကြီးတွေမှာတော့ များ တယ်။ များဆို သူတို့က ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လည်း လုပ် နိုင်တယ်။ လက်ထောက်တွေကလည်း လူဖြူတွေ၊ သူတို့က ဦးစီးလုပ်တာကိုး။ သူတို့ပဲလုပ်တော့ စီမံခန့်ခွဲမှု အပိုင်းတွေမှာ လူဖြူတို့ရဲ့ ဓလေ့စရိုက်တွေကို သူတို့က သိထား ကျွမ်းကျင်ထားပြီး ဖြစ်နေတော့ ပိုအောင်မြင်တာ ပေါ့။ အားကောင်းပြီးသားလည်း ဖြစ်တော့ ဘယ်နေရာမှာ ရိပ်သာဖွင့်ဖွင့် ပီပီပြင်ပြင်ဖွင့်နိုင်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကျ တော့ အချိန်ယူရတယ်။ နှေးတာပေါ့။ မလေးရှားလိုနိုင်ငံ မျိုးကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ရတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ ထေရဝါဒနဲ့ မလေးရှား တရုတ်တွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့စရိုက်နဲ့က သဟဇာတဖြစ်ပြီးသားကိုး။

မေး။ အမေရိကမှာရှိတဲ့ မြန်မာအသိုင်းအဝိုင်းမှာရော ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်လိုရှိပါသလဲ ဘုရား။

ဖြေ။ အမေရိကမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိတယ်။ အမေရိက မြန်မာ အသိုင်းအဝိုင်းမှာ နောက်ပေါက် တဲ့ ကလေးတွေက မြန်မာလို မပြောတတ်ကြ တော့ဘူး။အဲဒီကလေးတွေကို ကိုယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေး မှု မပျောက်အောင် ဘုန်းကြီးယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းတွေ နှစ်တိုင်း ဖွင့်ပေးတယ်။ သူတို့က အင်္ဂလိပ်လို တတ်နေ ပြီးသားဆိုတော့ ကိုယ်က အင်္ဂလိပ်လိုသင်ပေးရတာပေါ့။ မနှစ်က ၆၈-ယောက်တောင် တက်တယ်။ တကယ်တမ်း ဆို ခန်းမက (၆၀)လောက်တောင် မဆုံးချင်ဘူး။ ဒီနှစ် တော့ နည်းနည်းကျယ်တဲ့ ခန်းမတစ်ခု စီစဉ်ခိုင်းထား တယ်။အဲဒီကလေးတွေ ထေရဝါဒယဉ်ကျေးမှု ပြတ်မသွား အောင်တော့ ဘုန်းကြီးအားစိုက်တယ်။

နောက် ကလေးတွေက လူငယ်တွေဆိုတော့ နဂိုကမှ ဘာသာတရားကို စိတ်ဝင်စားမှုနည်းတော့ သူတို့ ကို စကားပြန်နဲ့ ပြောနေရင် သိပ်စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစတောင် မနည်းနားဝင်အောင်ပြောရ တာ။ စကားပြန်ကြီးနဲ့ဆို သူတို့ စိတ်မရှည်ချင်ကြဘူး။ သူတို့ကို တိုက်ရိုက်ပြောတော့ စိတ်ဝင်စားကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီး ကလေးတွေအတွက် ရေးထားတဲ့ စာအုပ်သုံးအုပ် ရှိတယ်။ Realization of the Dhamma ဆိုတဲ့ စာအုပ်၊ ကလေးတွေနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို စတင်လေ့လာသူ တွေအတွက် အဓိကထားရေးတာပါ။ နောက် Under- standing Insight Meditation စာအုပ်နဲ့ Buddhist Ethic in Daily Life စာအုပ်။

မေး။ အရှင်ဘုရားရဲ့ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း အမိန့် ရှိပါဦးဘုရား။

ဖြေ။ ဘုန်းကြီး သင်္ကြန်ပြီးရင် အမေရိက ပြန်ဦးမယ်။ ဟိုမှာ တရားစခန်းပွဲ ၂-ခုလက်ခံထားတာရှိလို့။ တရားစခန်းတစ်ခုကို ၂-ပတ်ဆိုရင်ပဲ တစ်လ လောက်ကြာမယ်။ တချို့က ရက်တိုးပေးဖို့ တောင်းဆို ကြတာရှိတယ်။ တတ်နိုင်သလောက်တော့ လုပ်ပေးရတာ ပေါ့လေ။ သူတို့မှာ ချစ်စရာကောင်းတာက ဝိပဿနာ တရားကို မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးတွေဆီက သင်ယူလေ့ကျင့် ကြတဲ့အခါ သူတို့ကလည်း တတ်နိုင်သမျှ မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် ပစ္စည်းလေးပါးအတွက် ပြန်ပံ့ပိုးလှူဒါန်းကြ တယ်။ မြန်မာပြည်က ဆရာတော်ကြီးတွေကလည်း အသက်အရွယ်ကြီးပေမယ့် သူတို့အတွက် စေတနာထား ပြီး လုပ်ပေးနေကြတာ အံ့ဩကြည်ညိုဖို့ကောင်းပါတယ်။ ဘုန်းကြီး ဒီမှာတော့ သုံးနှစ်လောက် ဇောက်ချပြီး ဦးစား ပေးလုပ်မယ်။ ပြီးရင်တော့ မလေးရှားတို့၊ အမေရိကတို့ မှာလည်း လုပ်ပေးရမယ့် လုပ်သင့်တဲ့နေရာတွေပဲလေ။ မျှလုပ်သွားဖို့ရှိပါတယ်။ ကဲ-ဘာလျှောက်ချင်ကြသေးလဲ။

တော်တော်လေးလည်း စုံသွားပါပြီဘုရား။ အရှင် ဘုရားလည်း ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ သာသနာအကျိုး သယ်ပိုးသွားနိုင်ပါစေဘုရား။

■လွင်ငြိမ်း

လွယ်ယောင်ခက် ကျင့်နိုင်ခဲ

(ပတ္တပိုဏ်ရတင်)

အရှင်ဉာဏာဘာသ

(အေးဇေတီ-မင်းဘူး)

၁၂၃၄၅
၆၇၈၉၁၀
၁၁၂၃၄၅
၆၇၈၉၁၀
၁၁၂၃၄၅
၆၇၈၉၁၀

“ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ဆိုတာက ပတ္တဆိုတာက သပိတ်၊ ခွက်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ ပိဏ္ဍိကဆိုတာက အစိုင်အခဲပါ။ ပတ္တပိဏ္ဍိက=သပိတ်တစ်လုံးထဲမှာ သို့မဟုတ် ခွက်တစ်ခုထဲမှာ မပြတ်ဘဲ ဆက်စပ်နေတဲ့ အစိုင်အခဲဘောဇဉ်အာဟာရကို တစ်ထိုင်တည်း အပြီးဘုဉ်းပေးခြင်းကို ပတ္တပိဏ္ဍိကဂံဇုတင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ မြန်မာလိုတော့ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ပေါ့။ ပိုဏ်ဆိုတာမှာလည်း ငသတ်နဲ့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဏကြီးသတ်ပိုဏ်ပါ”

“ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ဆိုတာ တပည့်တော်တို့ သိထားတာကတော့ သပိတ်တစ်လုံးထဲမှာ ဆွမ်းရော ဟင်းတွေရော၊ ရောနှောဘုဉ်းပေးတာလို့ သာမန်သိထားတာပါဘုရား။ အခုအရှင်ဘုရားမိန့်တော့ အစိုင်အခဲဆိုတော့ ဘယ်လိုမျိုးပါလဲဘုရား”

“သပိတ်တစ်လုံးထဲမှာ ဆွမ်းရယ်၊ ဟင်းမျိုးစုံရယ်၊ မုန့်ပဲသရေစာတွေရယ် ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုးရောပြွမ်းနယ်လိုက်တော့ တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သွားဘူးလား။ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်နေတာကို တစ်စပ်တည်း အစိုင်အခဲလို့ ခေါ်တာပါ”

“ဒါဆိုရင် ပတ္တပိုဏ်တော့ ဘုဉ်းပေးတယ်ပေါ့ဘုရား။ ဆွမ်းစားပြီးမှ အချိုပွဲဘုဉ်းပေးလို့ မရဘူးလားဘုရား”

“မရဘူး ဒကာ။ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ဆောက်တည်ထားတဲ့ ရဟန်းဟာ ဆွမ်းနဲ့ဟင်းနဲ့ ရောနှယ်ထားတာက သတ်သတ်၊အချိုပွဲက သတ်သတ် စိထားပြီး၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးမှ အချိုပွဲဘုဉ်းပေးတယ်ဆိုရင်တော့

ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ပျက်ပါတယ်။ အချိုပွဲလည်း ဘုဉ်းပေးချင်တယ်ဆိုရင်တော့ သပိတ်ထဲမှာ အကုန်လုံးရောနှယ်ရပါမယ်။တစ်ဆက်တည်း အတူတူဘုဉ်းပေးရပါမယ်။

“ဟင်- ဒါဆိုရင်တော့ ချိုတာရော၊ ချဉ်တာရော၊ ခါးတာရော စုံနေမှာပဲ။ ဘယ်ဘုဉ်းပေးလို့ကောင်းတော့မှာလဲ ဘုရား။ အခုခေတ်တချို့ကိုယ်တော်ကြီးတွေ ပတ္တပိုဏ်ဘုဉ်းပေးတာကိုသာ တပည့်တော်တွေဖူးတာကိုးဘုရား။ သူတို့ကတော့ အချိုပွဲသတ်သတ်ခွဲထားလိုက်တော့ စားလို့ ကောင်းတာပေါ့ဘုရား”

“အဲဒါ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်စစ်စစ်ကျင့်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ဆိုပြီး နားမလည်လို့ရင်ဖြစ်မယ်။ လူ့အထင်ကြီးကောင်းရုံ ကျင့်ပြနေတာရင်လည်း ဖြစ်မယ်။ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခပ်ပျော့ပျော့နဲ့ အညံ့ဆုံးကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မှ မိမိစားနေဆဲ သပိတ်တစ်လုံးအပြင် ငါးရိုးစတဲ့ အရိုးအမျှင်တွေ ထည့်ဖို့ နောက်ထပ်ခွက်တစ်လုံးအပိုထားတာတောင် မအပ်ဘူးတဲ့။ဆွမ်းစားပြီးမှ နောက်ထပ်အချိုပွဲ ဘုဉ်းပေးတယ်ဆိုရင်တော့ ဘာပြောစရာရှိတော့မှာလဲ။ ခွက်များစွာ ဆေးကြောဖို့ ဒုက္ခငြိမ်းအောင်လို့ ရိုးရိုးပတ္တပိုဏ်ဘုဉ်းပေးတာပဲ ဖြစ်မယ်။ အဓိဋ္ဌာန်နဲ့ ဆောက်တည်ထားတဲ့ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင် အကျင့်မြတ်တော့ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ အသီးအရွက်၊ ကိုယ်စားချင်တာအားလုံး သပိတ်တစ်လုံးထဲမှာပဲ ရှိနေရပါမယ်။

“ဒါဆို ငါးဟင်းပါလာတော့ အရိုးထွင်ပြီး ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ဘုရား”

“သပိတ်ထဲမှာပဲ တစ်နေရာတစ်စောင်မှာပဲ ထားရမယ်ဒကာ”

“သပိတ်ထဲမှာ ဆွမ်းတွေများနေရင်ရော၊ ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲ ဘုရား”

“ကိုယ်စားလို့ ဝနိုင်မယ့် အနေအထားကို သိရမှာပေါ့။ အဲသလောက်ကိုသာ သပိတ်ထဲမှာ ချန်လှပ်ထားပြီး ကျန်တာကို အခြားခွက်တစ်ခုထဲမှာ ထည့်ရမယ်။ ကိုယ်က အခြားခွက်တစ်ခုထဲကို ထည့်လိုက်ပြီဆိုရင် ပြန်နှိုက်ယူခွင့်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီကိုယ်ထည့်လိုက်တဲ့ ခွက်ဟာ ကိုယ်နဲ့ လုံးဝမဆိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကြောင့် နှစ်ခုမြောက် ခွက်ကို မထားရဘူးလို့ ဆိုတာပေါ့။ အဲ-ကြံရိုးစုတ်တဲ့အခါမှာတော့ စုတ်ပြီးသား ကြံဖတ်ထည့်ဖို့တော့ နောက်ထပ်ခွက်တစ်ခုထားအပ်တယ်လို့ ဆိုပြန်ပါတယ်”

“သပိတ်ထဲမှာ ငှက်ပျောသီးတို့ ဘာတို့ပါလာမယ်ဘုရား။ ဒါဆိုရင်ရော ရမှာလား”

“အမြတ်ဆုံးကျင့်တဲ့ ဥဋ္ဌန္တပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မရဘူး။ ငှက်ပျောသီးကို ချေဖျက်ရောနှယ်ပြီး အတူစားရပါတယ်။ အလတ်စားကျင့်တဲ့ မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဟတ္ထယောဂီလို့ ခေါ်ပါတယ်။ သပိတ်ထဲမှာ ကိုယ့်လက်နဲ့ ပိုင်းခြားပြီး စားနိုင်ပါတယ်။ အပျော့စားကျင့်တဲ့ မုဒုပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ပတ္တယောဂီတဲ့။သပိတ်ထဲကို ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် အားလုံးထည့်ထားတာ စားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်ခုမြောက်ခွက်ကို မသာယာအပ်၊ လက်မခံအပ်၊ အကပ်မခံအပ်လို့ ဆိုထားတာကြောင့် ဆွမ်းစားပြီးမှ အချိုပွဲသက်သက် ဘုဉ်းပေးတာကိုတော့

ပတ္တပိုက်စုတင်လို မခေါ်နိုင်ပါဘူး”

“ပတ္တပိုက်စုတင်ကို ဘယ်လိုဆိုပြီး ကျင့်ရမှာလဲ ဘုရား”

“နစ်ချမြောက် အာဟာရ ထည့်သောခွက်ကို ပယ်ပါ၏။ တစ်ခုတည်းသော သပိတ်၌ ရှိသည်ကို ယူ၍ သုံးဆောင်ခြင်း ကျင့်ဝတ်စုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏” ဆိုတဲ့ စကား နစ်မျိုးမှာ တစ်မျိုးမျိုးကိုဆိုပြီး ဆောက်တည်ရမယ် ဒကာ”

“ပတ္တပိုက်စုတင်ကို ကျင့်ရတဲ့အတွက် ရရှိလာတဲ့အကျိုးကိုလည်း မိန့်ပါဦးဘုရား”

“အထူးထူးသော အရသာ ရှိသော အသီးသီးသော ဘောဇဉ်၌ တဏှာကိုပယ်ရခြင်း၊ ထိုထိုအထူးထူးသော ခွက်၌ထည့်သော၊ အထူးထူးသော အရသာ၌တပ်သော သူ၏ အဖြစ်ကို ပယ်ရခြင်း၊ အစာအာဟာရ ရဲ့အကျိုး အတိုင်းအရှည်ကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မြင်လေ့ရှိသူအဖြစ်၊ အပိုအမို ပန်းကန်ခွက်ယောက်တွေကို ဆောင်ရသဖြင့် ပင်ပန်းရမှု၏အဖြစ် မရှိခြင်း၊ စိတ်မပျံ့လွင့်ဘဲ တစ်ခွက်တည်း၌သာ စူးစိုက်သုံးဆောင်လေ့ရှိခြင်း၊ အလိုနည်းခြင်း စတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ရရှိပါတယ် ဒကာ”

“မှန်ပါ ပတ္တပိုက်စားတာ အလိုတော့ နည်းတယ်ပေါ့နော်”

“အမှန်တကယ် ပတ္တပိုက်စုတင်ကို ကျင့်တယ်ဆိုရင်တော့ အလိုနည်းအောင် ကျင့်တာ အမှန်ပဲ ဒကာရဲ့။ ကိုယ့်သပိတ်ထဲကို ကျရောက်လာတဲ့ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အစာအာဟာရကို မရွေးချယ်ဘဲ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခြင်း၊ ကိုယ့်သပိတ်မှတစ်ပါး အခြားဟင်းခွက်စသည်

အပေါ်မှာ အာရုံမရောက်ခြင်း၊ အခြားဟင်းခွက်စသည်အပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့ လောလုပ္ပတဏှာကို နှိပ်ကွပ်ထားနိုင်ခြင်းဆိုတာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်ဆုံးမထားရတာ။ အပြောလွယ်သလောက် အကျင့်ခက်ပါတယ်”

“ဟင်းမျိုးစုံရောနယ်ထားတာဆိုတော့ တစ်ခါက တပည့်တော်စားဖူးတယ်ဘုရား။ တောရဆောက်တည်နေတဲ့ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးနဲ့ တွေ့လို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေတုန်း တပည့်တော် ရောက်သွားတာ။ ရေလိုလိမ့်မယ်လို့ တပည့်တော်က ရေဘူးထုတ်ကပ်တော့၊ ဘုန်းကြီးက တပည့်တော်ကို သပိတ်လှမ်းပေးတယ်။ ‘ဒကာ၊ ဘုန်းကြီးတော်ပြီ၊ ဒကာဆန္ဒရှိရင် သုံးဆောင်နိုင်တယ်’တဲ့ဘုရား။ တပည့်တော်လည်း သပိတ်လှမ်းယူပြီး ကြည့်လိုက်တော့ ဟင်းစုံနဲ့ နယ်ထားတာ။ ဘုန်းကြီးဆွမ်းကျွန်းကွမ်းကျွန်းစားရင် အန္တရာယ်ကင်းမှာလို့လည်း တွေးလိုက်မိတာကိုးဘုရား။ ဆာကလည်း ဆာနေတုန်းဆိုတော့ စားကောင်းလိုက်တာဘုရား။”

“သပိတ်ကို ရေဆေး စင်ကြယ်အောင်ရော လုပ်ခဲ့ရဲ့လား ဒကာရဲ့။ ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးဆွမ်းစားတဲ့ နေရာမှာ တံမြက်လှည်းခဲသေးရဲ့လား”

“ဟာ ..ဒါတွေ တပည့်တော် ကျောင်းရောက်တဲ့အခါ လုပ်နေကျပါဘုရား။ လုပ်လည်းလုပ်ချင်ပါတယ်။ ဝါသနာလည်း ပါပါတယ်ဘုရား”

“ဟုတ်တယ် ဒကာ၊ ဝါသနာမပါလည်း လုပ်ကို လုပ်ရမယ်။ တချို့က ဘုန်းကြီးကျောင်းရောက်လာရင်

စားဖို့သောက်ဖို့လောက်ပဲ တွေးတာ။ ကျောင်းဝေယျာဝစ္စကျတော့ မလုပ်ချင်ဘူး။ ရဟန်းသံဃာကို လှူတဲ့ဆွမ်းအကြွင်းအကျန်ပင် ဖြစ်ပါစေ၊ သုံးဆောင် စားသောက်ရင် ဒကာထင်သလို အန္တရာယ်မကင်းတဲ့အပြင် အန္တရာယ်တောင် ပိုကြီးတတ်ပါတယ်”

“ဟင်-ဘာဖြစ်လို့လဲဘုရား”

“ဒကာပဲ စဉ်းစားကြည့်လေ၊ ဒကာကိုယ်တိုင်က ရဟန်းသံဃာကို လှူရင် ဘာကို အာရုံပြုလှူသလဲ”

“အဲ ..အဲ သံဃာဂုဏ်ကို အာရုံပြုပြီး လှူတာပေါ့ဘုရား။ အင်းဟို ..အရှင်ဘုရားတို့ရဲ့ အကျင့်သီလ စရဏဂုဏ်ကိုလည်း အာရုံပြုလှူတာလို့လည်း ဆိုရမှာပါဘုရား”

“အဲဒီပစ္စည်း ဘုန်းကြီးရဟန်းက မဆင်ခြင်ဘဲ သုံးစွဲခဲ့ရင်”

“ဟာ-တပည့်တော် သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား”

“အဲဒါပေါ့ ဒကာ၊ ဦးပဉ္စင်းကြားဖူးတယ်။ ပြည်မှာ ကျောင်းဒကာကြီးတစ်ဦးတဲ့။ ကျောင်းကိုလာရင် လှူစရာအမြဲပါသတဲ့။ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်က ကိုယ့်ကျောင်းဒကာမို့ ကျေးဇူးရှိသူပေပဲဆိုပြီး ငှက်ပျောသီးလေး ဘာလေးရှိရင် ကျောင်းသား ကိုရင် ခေါ်ပြီး ချတည်ခိုင်းတဲ့အခါ ကျောင်းဒကာကြီးက မစားဘူးတဲ့။ ဆရာတော်က စားပါဒကာကြီး၊ သုံးဆောင်ပါလို့ တိုက်တွန်းလွန်းမက တိုက်တွန်းလွန်းလို့ အားနာပါးနာ တစ်လုံးတလေလောက်များ စားမိသွားပြီဆိုရင်လေ ကျောင်းပိုင်းထဲမှာ တံမြက်စည်းလှည်းလို့ကို မဆုံးတော့ဘူးတဲ့။ နောက်တော့ ဆရာတော်ကလည်း ကျောင်းဒကာကြီးကို အား

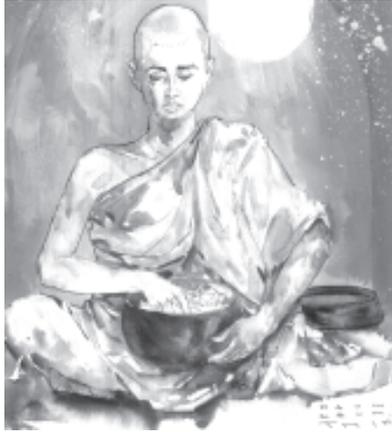
နာတာနဲ့ ဘာမျှမတည်တော့ဘူးတဲ့”
“ဪ..ရှေးလူကြီးများ အသိဉာဏ်တော်တော်ရှိကြတာပဲကိုး နော် ဘုရား။ ခုခေတ်လူတွေက တော့ ကျောင်းသွားရင် ဘုန်းကြီးက ဘာများတည်မလဲ ကြည့်နေကြတာ ပဲ ဘုရား”

“ဘုန်းကြီးတွေကလည်း လူမှုရေး၊ လူမှုရေးနဲ့ ချချတည်နေရ တာပဲ ဒကာ။ ချမတည်ပြန်ရင်လည်း ဒီဘုန်းကြီးက ကပ်စေးနဲ့တယ်၊ နှမြောတယ်နဲ့ ဝေဖန်ကြပြန်ရော ဒကာရဲ့။ ချတည်ပြန်တော့လည်း အားမနားပါးမနာ စားသောက်သွား ကြတာ ဘာမျှကို မသိမ်းဆည်းကြ ဘူး။ တချို့ဆို ငှက်ပျောခွံကလေး တောင် ကျောင်းအောက်ဆင်းတော့ ယူသွားမယ်လေလို့ မရှိကြဘူး။ တံ မြက်စည်းလှည်းဖို့ဆိုတာ ဝေးလာ ဝေးပေါ့ ဒကာ”

“တပည့်တော်တော့ အဲ သလိုမဟုတ်ပါဘူး ဘုရား။ လုပ်ခဲ့ ပါတယ်ဘုရား”

“ဟုတ်ပါပြီ။ ကဲ စကားက ဘေးရောက်သွားလိုက်တာ။ပတ္တပိုဏ် ဆွမ်းဆိုတာ ဆွမ်းရော၊ ဟင်းရော ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အရောရော အနှောနှောကို ခေါ်တာ။ ဦးပဉ္စင်းတို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားဘဝကနေ တောထွက်ပြီး နောက်တစ်နေ့မှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ဆွမ်းခံဝင်တော့ လူမျိုးစုံတို့က လောင်းလှူလိုက်တဲ့ ဆွမ်းခဲဖွယ်တွေ ကလည်း မျိုးစုံဆိုတော့ ဝေပုလ္လ တောင်ခြေရင်းမှာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးမလို့ သပိတ်ကို လှုပ်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အလောင်းတော်ရဲ့ ရင်တွင်းမှာ သဲအူ ပြောင်းပြန်လန်သွားသတဲ့။ သပိတ်

ထဲက ဆွမ်းတွေဟာ ဖြူနီကြောင် ကြား ခွေးအန်ဖတ်နဲ့တူစွာ ဘုဉ်းပေး ရမှာ ရှဲ့ရှာလွန်းလို့။ နန်းတော်ထဲမှာ တော့ ထမင်းဟင်းတွေက တစ်ခွက် စီ၊ တစ်ကန်စီ သီးသီးသန့်သန့်၊ သန့် သန့်ရှင်းရှင်းဆိုတော့ စားချင်စဖွယ်

ကိုယ့်သပိတ်ထဲကို ကျရောက်လာတဲ့ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အစာအာဟာရကို မရွေးချယ်ဘဲ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခြင်း၊ ကိုယ့်သပိတ်မှတစ်ပါး အခြားဟင်းခွက်စသည်အပေါ်မှာ အာရုံမရောက်ခြင်း၊အခြား ဟင်းခွက်စသည်အပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့ လောလုပ္ပတဏှာကို နှိပ်ကွပ်ထားနိုင်ခြင်းဆိုတာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။

ပေါ့။ ပါးစပ်ထဲရောက်သွားတော့မှ ရောယှက်သွားတာကို မဆင်ခြင်မိ ဘူးလေ။ အခုဒီမှာ သပိတ်ထဲမှာ သောင်းပြောင်းရောထွေ ဖြစ်နေတာ မြင်ရတော့မှ ခွေးအန်ဖတ်ထင်တော့ တာကိုး။ ဒါနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆုံးမ ပြီး ဘုဉ်းပေးရသတဲ့ ဒကာ”

“အရှင်ဘုရားပြောမှ စဉ်း စားကြည့်မိပါတယ်။ ဒါတော့ ဟုတ် တယ်ဘုရား။ ခွေးအန်ဖတ်လိုပဲ။ တပည့်တော်တော့ ဘာမျှမတွေးမိလို့ စားကောင်းလိုက်တာဘုရား”

“အဲသလို သပိတ်တစ်လုံး ထဲမှာ ရှိနေတာကိုက ဟင်းခွက်များ စွာကို နှိုက်ဖို့အာရုံ မထွေပြားဘဲ ဘုဉ်း ပေးနိုင်တဲ့အတွက် အာရုံထွေပြားမှု ကို ငြိမ်းသတ်နိုင်တာပဲ မဟုတ်လား။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဆွမ်းစားကြရတဲ့အခါ ဒကာ၊ ဒကာမများကလည်း သဒ္ဓါ တရားကောင်းကောင်းနဲ့ ချက်ထား ပြုတ်ထားကြလေတော့ စားပွဲပေါ်မှာ ဆွမ်းဟင်းတွေက အပြည့်။ ဟိုဟင်း ကလေးက ကောင်းပါတယ်ဘုရား၊ ဘုဉ်းပေးကြည့်ပါဦး။ ဒီဟင်းကလေး က ချဉ်စပ်ကလေး မြည်းကြည့်ပါဦး နဲ့။ ဦးပဉ္စင်းတို့မှာလည်း ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ စေတနာသဒ္ဓါတရား ငဲ့ပြီး ဟိုဟင်းလှမ်းနှိုက်ရ၊ သည်ဟင်း လှမ်းနှိုက်ရဆိုတော့၊ မမိပြန်တော့ လည်း အရှင်ဘုရား၊ ဟိုဟင်းလေး နည်းနည်းလောက်ဆို လှမ်းတောင်း၊ ဒီတော့ အာရုံတွေ ထွေပြားနေတော့ တာပေါ့။ ရသတဏှာနောက်လိုက်ပြီး အလိုတွေ ဖြည့်ပေးနေလိုက်တာ ပြည့်ပဲ မပြည့်နိုင်တော့ဘူး။ ပတ္တပိုဏ် ဓုတင် ရဟန်းမှာတော့ အဲဒီတဏှာ တွေ ငြိမ်းနေတယ်လေ။ ဘုဉ်းပေး နေတာကို ကြည့်ရင်ပဲ ကြည့်ညိဖွယ် ဆောင်တာပေါ့”

“မှန်ပါဘုရား”
“အဲ ..အမှန်တကယ်ပဲ ရသတဏှာကို ပယ်သတ်လိုလို့၊ ငြိမ်း အေးချင်လို့ ပတ္တပိုဏ်ဓုတင်ဆောင် တာ မဟုတ်ဘဲ၊လူ့အထင်ကြီးအောင်၊ ဘုန်းကြီးအောင် ကျင့်ပြတဲ့သူဆိုရင်

တော့ ဘာစည်းကမ်းမျှ နားမလည်ဘဲ နားလည်အောင်လည်း မသင်ယူမလိုက်နာ၊ မကျင့်ဆောင်ဘဲ ကိုယ်ထင်ရာ သပိတ်ထဲရောနှောပြီး စားသုံးပြနေမှာပဲ။ တချို့ဘုန်းကြီးတွေက ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ကျောင်းလိုက်ကြည့်နေနိုင်တာမှ မဟုတ်ဘဲ ဆိုပြီး၊ ဆွမ်းခံရာမှာ ဆွမ်းနဲ့ ဆွမ်းဟင်းရောနှောခံယူပြီး 'ဘုန်းကြီးက ပတ္တပိုဏ်ဘုဦးပေးတယ်'လို့ ခုတင်ဆောင်သလိုမျိုး ပြောနေကြတာပါပဲ”

“ပြောတိုင်းမယုံနဲ့၊ သတိထား ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြည့်ရမယ်ဆိုပါတော့ ဘုရား”

“ဟုတ်ပါတယ်။ လောကမှာ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ကျင့်သုံးနေတာကို ဆင်ခြင်မကြည့်ဘဲ အပြောနဲ့ ယုံနေကြတာတွေက အများသားလား ဒကာရယ်။ အပြောသက်သက် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေက ဘုန်းကြီးပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေ၊ ကျန်းမာချမ်းသာပါစေ၊ စီးပွားဥစ္စာ လာဘ်လာဘပေါများပါစေလို့ ဆုပေးလိုက်ရင်ပဲ နက်ဖြန်သန်ဘက် ဖြစ်လာတော့မလိုလို၊ သူ့ထက်ငါ လှူကြတန်းကြဝမ်းမြောက်ကျေနပ်နေကြတာ မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား၊ အမှန်တကယ် ပတ္တပိုဏ်ခုတင်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ အညီ ကျင့်ရမှာပါဘုရား။ သာမန်ကျင့်လို့ မရနိုင်ဘူးဆိုတာ တပည့်တော် သဘောပေါက်နားလည်ပါပြီ ဘုရား။”

အရှင်ညထောဘာသ
(အေးစေတီ၊ မင်းဘူး)

ရန်ကုန်မြို့ ၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်
ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်
သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး၏
အဆိုအမိန့်များ

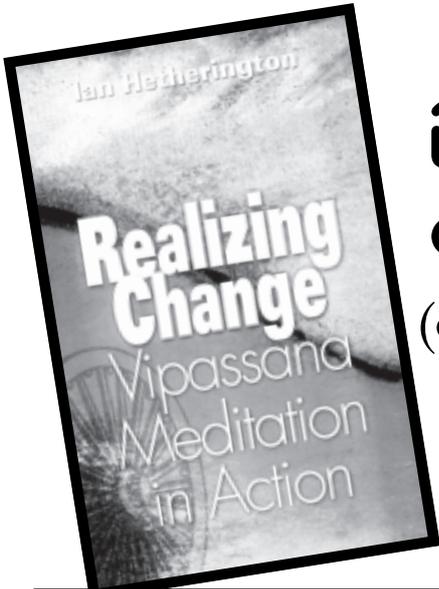
အေးရိပ်သာ

ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဦးထိပ်တင်ထားသောသူ တစ်ဦးမှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာလျှင် လောကရေး၌လည်း စိတ်ချမ်းသာ၏။ အကျင့်ကောင်း၏။ တိုးတက်ကြီးပွား၏။ တကယ့်ငြိမ်းချမ်းရေးလိုသော အခါလည်း မှီခိုရာ တကယ့် “အေးရိပ်သာ” ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိတို့ ရရှိထားသော ထိုအမွေကို သားသမီးများ တစ်သက်လုံး ထိန်းသိမ်းထားနိုင်အောင် မအပ်နှင်းဘဲ နေထိုက်ပါမည်လော။

No Better Gift Than This

Any person who truly cherishes and follows the Buddha's teaching becomes good and righteous, and enjoys peace of mind and contentment throughout life. During times of worldly stress and tribulation, the Buddha's teaching becomes a haven of rest and tranquility. This being so, what better gift to give our children than the gift of the Buddha's teaching.

ဉာဏ်မှန်နယ်ပယ် ပြောင်းကြတယ်

(ဝိပဿနာကျေးဇူး ဖော်ကျူးသံများ)

Ian Hetherington ၏
Realizing Change;
Vipassana Meditation in Action

စာအုပ်ကို မြန်မာဘာသာသို့ပြန်ဆိုသည်။

ဦးတင်ဦး (မြောင်)

ယ ဓ ဇ် လ မှ အ ဆ က်

(၁)

ဘဝတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံမိအောင်
ဝိပဿနာဆိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
ဘုရားဟောလမ်းစဉ်ဖြစ်သည်။ လမ်းစဉ်ဟုခေါ်သော
စကားမှာ ကဗျာဆန်သလိုလို၊စိတ်လှုပ်ရှားစရာလိုလိုရှိ၏။
လမ်းစဉ်ဆိုသည်မှာ ဘာအဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်ပါသလဲ။
ကျွန်ုပ်အမြင်မှာ လမ်းစဉ်ကို အလွယ်ဆုံးဖော်ပြရန် စကား
သည်ကား “ဘဝနေနည်း”ကို ဆိုလိုသည်။ ဝိပဿနာကို
မူလက သင်ပြရာတွင် လူ့ဘဝမှာ နေသားတကျ ရှိအောင်
ကျင့်သုံးနေထိုင်ရေးကိုပင် ရည်ရွယ်သည် ဟု ဆိုရပါမည်။
သို့ရာတွင် ဤအနက်သဘောအတိုင်း လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း
မရှိသည်များကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ လက်တွေ့အား
ဖြင့် သိရှိရသမျှမှာ ဝိပဿနာဆယ်ရက်စခန်းသို့ ဝင်
ရောက်လေ့ကျင့်ပြီးလျှင် သင်တန်းမှ အကျိုးတရား ရတန်
သလောက် ရရှိသွားပြီးနောက် ဤသင်တန်းများကို ထပ်မံ
တက်ရောက်ခြင်းမပြု။ တရားကျင့်သည့်အလုပ်ကိုလည်း
ဆက်လက်ကျင့်သုံးခြင်းမပြုသူများ ရှိကြောင်းကို သိရှိ
ထားပါသည်။ထိုပြုမှုပုံကို အပြစ်မတင်လိုပါ။သူ့အခြေအနေ

အရ အဆင်မပြေသူများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင်
ဝိပဿနာအကျင့်၏ တကယ့်ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အနှစ်
သာရမှာ လူအများအား လောကတွင် နေထိုင်မှု ဟန်ကျ
ပန်ကျရှိစေမည့် နည်းစနစ်တစ်ခုကို ထူထောင်ရန်ပုံပိုး
ကူညီသည့် အလုပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ခံယူထားပါသည်။
ဤလုပ်ငန်းအတွက် ချမှတ်ထားသည့် လမ်းစဉ်မှာ ဤ
အကျင့်မြတ်ကို လိုက်စားသူသည် စတင်၍ ကျင့်သုံး
ဆောက်တည်သည့် အချိန်မှစ၍ သေတပန်သက်တဆုံး
ကျင့်သုံးဆောက်တည်သွားနိုင်ရေးကို အဓိက ရည်မှန်းချက်
ပြုပါသည်။

လမ်းစဉ် သို့မဟုတ် ဘဝနေနည်းတစ်ခု၏
အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုထင်ရှားစေမည့်စကားနှစ်လုံးကို
လည်း တင်ပြလိုပါ၏။ ပထမစကားလုံးမှာ ဤလမ်းစဉ်
သည် တည်တံ့ခိုင်မြဲခြင်းသဘော ရှိပါသည်။ ဝိပဿနာ
ကျင့်စဉ်သည် ဘယ်သောအခါမျှ အနှစ်သာရနှင့် အကျိုး
ကျေးဇူး ယုတ်လျော့ တိမ်ကောခြင်းမရှိပါ။ ကျွန်ုပ်လေ့လာ
မိသမျှမှာ လောကတွင် လေ့လာလိုက်စားမှု နှစ်မျိုးနှစ်စား
ရှိပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ တိုး၍တိုး၍ လိုက်စားလေလေ
အနှစ်သာရ ရှာမတွေ့လေလေ အလုပ်မျိုးဖြစ်၏။ ပုံစံ
အားဖြင့်ဆိုသော် ကလေးဘဝက ပျော်စရာကောင်းခဲ့
သော အလုပ်မျိုးသည် အရွယ်ရောက်ပြီး လူကြီးတစ်ဦး

အဖို့ အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့တတ်ပုံကို စဉ်းစားပါလေ။ အခြား တစ်မျိုးကား လိုက်စားဖန်များလေလေ တန်ဖိုးတက်လေ လေ အလုပ်မျိုးဖြစ်၏။ သမားရိုးကျ တည်မြဲခိုင်ခံ့သော အလုပ်များတွင် စာပေဖတ်ရှုလေ့လာမှုနှင့် မိတ်ဆွေ ကောင်းများနှင့် တွေ့ဆုံဆက်ဆံမှုတို့ကို ဖော်ပြရပေမည်။ ကြာလေကြာလေ တန်ဖိုးကြီးမားလေလေ အလုပ်မျိုးဟု ခေါ်ရ၏။ ဝိပဿနာအကျင့်သည် ဤဒုတိယအလုပ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။

ဝိပဿနာအကျင့်နှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ် ဖော်ညွှန်းလိုသော စကားလုံးမှာ “နယ်ကျယ်ခြင်း”ပင် ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းသည် ကျဉ်းမြောင်းသော အမြင်မရှိစကောင်းချေ။ နယ်ပယ်ကျယ်ပြန့်စွာ ရှိနေရမည်။ ဘဝ၏ အတွေ့အကြုံများ၊ ဖြစ်ရပ်များအားလုံးလိုလိုကို အကျုံးဝင်စေရ၏။ ဝိပဿနာ၏ ကျက်စားရာ နယ်ပယ် သည် တစ်လောကလုံးသို့ ပြည့်နှက်ရောက်ရှိလျက်နေ ပေသည်။

(အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ မက်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ် တွင် ၁၉၉၉-ခုနှစ်က ကျင်းပခဲ့သော ဝိပဿနာကွန်ဖရင့် တွင် Paul Hesahman ခေါ် စိတ်ရောဂါပညာပါရဂူ ၏ ဟောပြောချက်မှ)

(၂)

ကိုယ်နှင့်စိတ်

“ကျန်းခံသာ၍ မာကြပါ၏”ဟု ဆိုသောစကား ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ရုပ်နှင့်စိတ်တို့ အချင်းချင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်သည်လည်းကောင်း သုံးမျိုးသုံး ဖလှယ် အချင်းချင်းဦးညွှတ်မျှတစွာ ရှိနေကြသောကာလ ကို ဆိုလို၏။ ယင်းသုံးပွင့်ဆိုင်၏ မညီညွတ်မမျှတသော အခါ လူသည် နာမကျန်းဖြစ်ရ၏။ လူတစ်ဦး၏ ရုပ်တည် ရှင်သန်ရေးအတွက် ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်းတို့နှင့် အလားတူ အရေးကြီးသော အပိုင်းအနေနှင့်လည်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရသော လူ့လောကဟူ၍ တစ်ပိုင်းရှိပြန်၏။ ယင်းတို့ အနက် စိတ်သည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အကြောင်း မူကား ကိုယ်ကောင်ကြီး၏ ရှင်သန်ရေးနှင့် လှုပ်ရှားရေး အဝဝတို့တွင် စိတ်ကဦးဆောင်ညွှန်ကြားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာပညာသည် လူ၏ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း တို့ အချင်းချင်း ဆက်နွယ်ဆောင်ရွက်ကြရပုံ အကြောင်း များကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာကာ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့မှု

ကို စောင့်ရှောက်ပြုပြင်ပေးနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။ စိတ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့်တကွ ခံစားမှုများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှုများ ဝေဒနာများ အကျုံးဝင်သော သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်ပျက်နေသည့် ကိုယ်တွင်းအမှုအရာ အလုံးစုံတို့သည် ဓမ္မ (ဝါ) ဓမ္မတာ သဘောတရား၏ အလိုအရ ဖြစ်ကြ ပျက်ကြရ၏။ ဝိပဿနာ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ စိတ်၏ ဆိုး ယုတ်မှု ပျော့ညံ့မှုမှန်သမျှကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ စိတ်၏စေ့ ဆော်စီရင်မှု မှန်သမျှကို ပပျောက်စေခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမှသာ လူတွင် စစ်မှန်သော ချမ်းသာမှုကို ခံစားနိုင်ပေသည်။ စိတ်ကျန်းမာမှသာ လူ ကျန်းမာနိုင်ပေသည်။ လူတန်းစား အသီးသီးတို့နှင့်ကိုက်ညီ မည့် ဝိပဿနာစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ ကိုယ် လက် ကျန်းမာသန်စွမ်း၍ စိတ်ဓာတ်လည်း မှုမှန်ရှိသူတိုင်း အား လက်ခံပါသည်။ မကျန်းမာသူအချို့တို့ပင်လျှင် တရားစခန်း၏ စည်းကမ်းနှင့်အညီ နေထိုင်နိုင်လျှင် တက်ရောက်အားထုတ်နိုင်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့အတွက် လိုအပ်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အစီအမံများ ထားရှိပေးပါသည်။ မျက်စိမသန်သူ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်း သားများ၊ အနာကြီးရောဂါရှင်များ၊ မူးယစ်ဆေးစွဲနေသူ များနှင့် အိမ်ပြေးကလေးများကို ဝိပဿနာသင်တန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်းများမှာလည်း အောင်မြင်မှု ရခဲ့လေသည်။

နာတာရှည် ရောဂါသည်များနှင့် စိတ်ရောဂါဝေဒနာ ရှင်များအတွက် ဝိပဿနာစခန်းဖွင့်၍ ကူညီပြုစုခြင်း ကြောင့် မျှော်လင့် ချက်ဆိတ်သုဉ်းနေသူ အများအပြားတို့ ဘဝရပ်တည်မှု ရရှိသွားခဲ့သော သာဓကများလည်း ရှိ ပါသည်။ ဝိပဿနာနည်းဖြင့် ရောဂါသည်တို့အား ယခု ကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်ခြင်းအလုပ်သည် ဝိပဿနာကျင့်စဉ် ၏ ဆင့်ပွားအကျိုးတရားဟု ဆိုရပါမည်။ စင်စစ်အားဖြင့် သော်ကား လူတိုင်းမှာပင် ကိလေသာတို့၏ ဖိစီးမှုဝေဒနာ ခံစားနေကြရသည့် အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်လျှင် ကိလေသာ ကင်းစင်ရေးသည်ပင် ဝိပဿနာအလုပ်၏ အဓိကရည်မှန်း ချက်ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်မှာ ဝမ်းတွင်းပါ ကျောရိုးကောက်ကွေးမှု (scoliosis)ခေါ် လူစဉ်မမီသော ဘဝကို ရရှိခဲ့သူဖြစ်ပါ ၏။ ကျောရိုးကို ဖြောင့်ဖြောင့်စန့်၍ နေစေရန် သိပ္ပံနည်း ပညာများအရ သံမဏိဒေါက်တွေနှင့် ကျားကန်၍ပေး ထားရသည်။ အဘယ်မှာလျှင် အများနည်းတူ စိတ်ထား မျိုး ထားရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ နေသားတကျ အဘယ်သို့လျှင်

တရားအားထုတ်ရာတွင် သမာဓိတရား ပို၍
 ခိုင်မြဲလာသည်နှင့်အမျှ တွေ့ကြုံရသမျှ ဖြစ်
 ရပ်တို့အပေါ်၌ လျော်ကန်စွာ သုံးသပ်တတ်
 လာပါ၏။ ဝိပဿနာအကျင့်၏ ကျေးဇူး
 ကြောင့် စိတ်ကိုအေးအေးထားတတ်ပြီးလျှင်
 ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကိုတွင်ကျယ်ထိရောက်အောင်
 လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းကို ရရှိလာပါသည်။

ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ လူပျိုဖော်ဝင်ချိန်တိုင်အောင် ဤသံမဏိ
 ဘောင်ကြီးဖြင့် ထောက်ကန်ပေးထားရသည့် ခန္ဓာကိုယ်
 ကြီးကို ရွံမုန်းစိတ်ဖြင့်သာ ကြီးပြင်းခဲ့ရပေသည်။ လူက
 ကျန်းမာနေသော်လည်း စိတ်က တစ်နေ့မျှ မချမ်းသာခဲ့ပါ။
 လူပျိုပေါက်ကလေးဖြစ်လာတော့ ရှက်စိတ်တွေဝင်ပြီး
 မူးယစ်ထုံထိုင်းသော ဆေးဝါးများကို နှိပ်စေပြုခဲ့ပါသည်။
 အသက် (၁၄)နှစ်အရွယ်တွင် သံမဏိဘောင်ကြီးကို ချွတ်
 ထား၍ နေနိုင်လာပေသော်လည်း “ဒီကိုယ်ကြီး တယ်
 ဒုက္ခပေးသကိုး” ဟူ၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမျိုးမျိုးဒဏ်ခတ်
 သည့်အနေဖြင့် ဆင်းရဲကြောင်းကိုသာ ပြုလုပ်နေခဲ့ပါ
 သည်။ ဤကာလတွင် ဟိုဟိုသည်သည်ခရီးဆန်၍
 ဒေသန္တရဗဟုသုတများ ရှာမှီးရင်းနှင့်ပင် ဝိပဿနာ
 အကျင့်နည်းကို လမ်းစရခဲ့ပါသည်။

ဤသို့နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်ဘဝတွင် ကိုးနှစ်ခန့် နေ
 သားတကျ ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ အလုပ်အကိုင်လည်း ရှိ
 လာခဲ့၍ ခင်တွယ်စရာသူကိုလည်း ရရှိခဲ့ပါသည်။
 တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ ဝိပ
 သနာအားထုတ်သည့်ဘက်တွင် တိုး၍တိုး၍ သဒ္ဓါတရား

ထက်သန်ခဲ့လေသည်။ အားထုတ်မိ၍ နှစ်နှစ်ခန့်ကြာလျှင်
 ပင် စိတ်၏ တည်ငြိမ်အေးဆေးမှုကို ခံစားခဲ့ရပါသည်။
 ယခင်ကလို ကြံကြိုက်ရမြဲ ဒုက္ခသုက္ခများကို တုံ့ပြန်မှု
 များနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားဖောက်ပြန်မှုမျိုး သိသိသာသာလျော့
 ပါး၍ လာကြောင်း ဆင်ခြင်မိပါသည်။ တရားအားထုတ်
 ရင်းပင် တကယ် စိတ်စိုက်ရခြင်း မရှိဘဲလျက်နှင့်ပင် လွန်
 ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်အတွင်းက မိမိ၏ လူစဉ်မမီ
 ပုံကို အကြောင်းပြု၍ ခံစားခဲ့ရခြင်းကြောင့် စိတ်တွင်
 ကြိတ်ခဲမပြေဖြစ်ခဲ့ရလေသမျှ သောကဝေဒနာများလည်း
 ပြေလည်စ ပြုလာခဲ့ပါသည်။ မိမိစိတ်ထဲမှာ သဘာဝ
 အလျောက် စိတ်၏ လျော့ပြေလာပုံမျိုးဖြစ်ကြောင်း တအံ့
 တဩပင် သိမြင်လာမိပါတော့သည်။ “ငါ့နယ် ဖြစ်မှ
 ဖြစ်ရပေလေတယ်နော်” ဟူ၍ ယခင်က ကိုယ့်ဒုက္ခကိုသာ
 ကိုယ်ပုံကြီးချဲ့ကာ တစ်လောကလုံးမှာ ကိုယ်သာ ခံနေရ
 လေဘိသလောဟု ထင်မှတ်မှားခဲ့ပုံကို သဘောပေါက်
 ထားပါသည်။ စင်စစ်သော်ကား ပုဂ္ဂရွှေမြင်သမျှ လူတိုင်း
 မှာ ကိုယ့်အပူနှင့်ကိုယ် အသီးအသီးခံစားနေကြရပုံကို
 လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်လည်း
 ကောင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်လည်း
 ကောင်း၊ ရင်းတွင်းမှာ မချိတင်ကဲ ခံစားရပုံများနှင့် စပ်
 လျဉ်း၍သော်လည်းကောင်း၊ နာကျင်ဖွယ် အဖြစ်သနစ်
 တွေနှင့် ကင်းသူဟူ၍ လောကမှာမရှိဟု ဆိုသည်ကို
 လည်းကောင်း လောကကိုမြဲ၍ သုံးသပ်တတ်လာပါ
 သည်။ အချို့သူများနှင့် နှိုင်းစာပါက မိမိ၏ ခံစားရမှုမှာ
 သက်သာသည်ဟု ဆိုရန်ပင်ရှိကြောင်း တွေးဆဆင်ခြင်
 မိလာပါသည်။ ဝိပဿနာကြီးက ပြောခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်းပင်
 ဒုက္ခအကြမ်းစားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိမြင်ရန် အလွန်
 လွယ်ကူသော်လည်း ဒုက္ခအနုစားတွေကို ယထာဘူတ
 ကျကျ သုံးသပ်နိုင်ရန်မှာ မလွယ်ပါချေ။

ရှေးကမူ “လူမြင်ရင် အပူရပ် အမူလုပ်ပြီးရ
 ပါသည်” ဆိုသော စကားကဲ့သို့ လူရှေ့မှာ ပြုံး၍နေတတ်
 ခဲ့သည်မှန်သော်လည်း ယခုမှသာလျှင် မိမိလူတမ်းမစေ
 သည့်အဖြစ်ကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျမြင်တတ်သဖြင့် ပကတိ
 ပြုံး၊ ကရုဏာပြုံး သို့မဟုတ် ဥပေက္ခာပြုံးဖြင့် ပြုံးနိုင်လာ
 ပါတော့သည်။ မိမိကိုယ်ကို မိမိထားရှိခဲ့သော သဘော
 ထားမှာလည်း ပို၍ကြည်လင်လာခဲ့ပါသည်။ တကယ်ဆို
 တော့ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမြင်တကယ်ဆို
 သည်ထက် ကဲလွန်၍ ဆိုးနေသည်ဟု ထင်မိခြင်းကြောင့်

သောကပွဲရခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ရှေးကဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်အား လူတမ်းမစေဘူးဟု ပြောသူကို လုံးဝလက် မခံနိုင်ခဲ့ပါ။ ယခုသော် သူ့အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ပြော ဆိုသူဟူ၍သာ မှတ်ယူတတ်လာပါ၏။ ဤသည်မှာ ကျွန်ုပ်အတွက် အမှန်ကို လက်ခံနိုင်မှု အနေနှင့် အဓိက ကျသည့် အချက်ဖြစ်လေသည်။ တရားရှာရန် ကိစ္စတွင် ဤသို့ လက်ခံနိုင်စွမ်းကို အမှန်ပင်လိုအပ်ပါသည်။ ဤ အခါမှစ၍ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းခွင်သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ ရှင်း လင်းသွားတော့သည်ဟု ဆိုသင့်ပါသည်။ ဘာမျှ(တရား သဘောအားဖြင့်)မပြောပလောက်သည့် ပြဿနာလေး ကို မဖြေရှင်းတတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တရားမရနိုင်သည့် အဖြစ်ကို လွန်မြောက်ကာ ဝိပဿနာနယ်တွင် ပိုမို၍ နက်ရှိုင်းစွာ သက်ဝင်နိုင်စွမ်းကို ရရှိခဲ့လေပြီ။

(Darre Lambert သည် ကမ္ဘာ့အနှံ့ရှိ ဝိပဿ နာ သင်တန်းများတွင် တရားပြလက်ထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ယောဂီကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။)

(၃)

ဝိပဿနာနှင့် လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်ငန်း

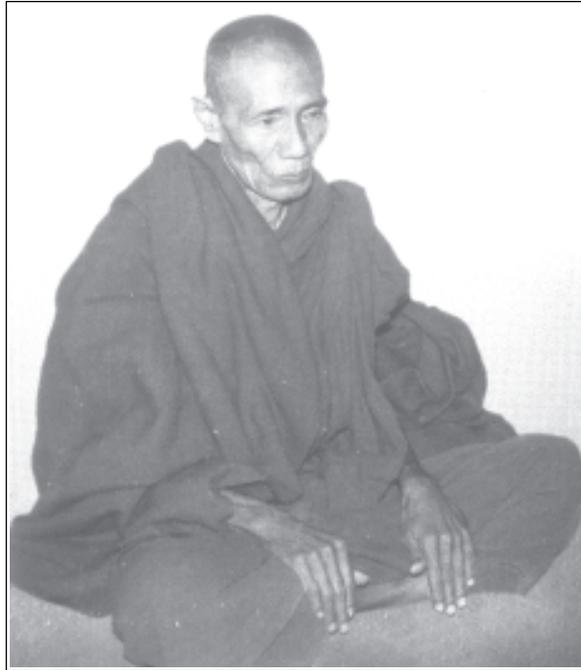
ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေများက ကျွန်တော်တိုးတက် လာပြီဟု ဆိုကြသည်။ ဟုတ်တော့ဟုတ်ပါရဲ့။ သို့သော် မိမိအဖို့မှာတော့ သည်တိုးတက်မှုကြီးကို ရရှိရန် အားထုတ် ခဲ့ရပုံများကား မသက်သာပါတကား။ ကိုယ့်အကြောင်း အတွင်းကျကျလည်း မသိ။ ပြင်ပလောကကြီး၏ ဖြစ်ပျက် နေပုံများကိုလည်း ဟုတ်ဟုတ်ဟတ်ဟတ် ရှုမြင်တတ်သူ မဟုတ်ပါဘဲလျက်နှင့်ပင် ကျွန်တော်ဆိုသော ကျွန်တော် သည် လောကကြီး၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို တစ်နည်း နည်းဖြင့် လုပ်ဆောင်လိုစိတ် ထက်သန်ခဲ့ပါ၏။ ဘယ်က စပြီး ဘာလုပ်ရမည်ကား မသိချေ။ (၇)တန်းတုန်းက ဆိုလျှင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းဒေသတွင် စိုက်ပျိုးမှု နည်းစနစ်သစ်၏ ကျေးဇူးတွေ ခံစားကြရ၍ “မြစိမ်း ရောင်တော်လှန်ရေး”အမည်ပင် တွင်ခဲ့လေသည်။ ထို ဒေသ၏ သီးနှံအထွက်တိုးပုံမျိုး ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘီဟာပြည် နယ်တွင် ရပါက ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်လေမည် နည်း။ ဤသို့ ကျွန်ုပ်ငယ်ငယ်က စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့ဖူးပါ၏။ (၁၃)နှစ်သားလောက်ကျပြန်တော့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို နား ဝင်ခဲ့ပြီးလျှင် ၁၉၈၉-ခုနှစ်၊ ရွေးကောက်ပွဲကြီးတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ အနိုင်ရရှိရေးအတွက် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ပါ သည်။

ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လုပ်လိုစိတ်ကား ကျွန်ုပ် တွင် တစ်လျှောက်လုံးရှိနေခဲ့လေသည်။ စိတ်ကူးနှင့် ရူး ကြည့်ခဲ့ရသည်ကလည်း များလှလေပြီ။ တကယ်တော့ ဘာများလုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါသနည်း။ ဘာတစ်ခုမျှ လုပ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ ပညာသင် ပျက်ခဲ့ရ၏။ ဤကား အဆိုးဆုံး ရလဒ်ပင်။ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လုပ်လိုသော ဗီဇသတ္တိ နှင့် ဆန္ဒတို့ မည်မျှပင် ပြည့်စုံစေကာမူ နောက်ဆုံးအကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုကား ဗလာသာတည်း။ ကျွန်ုပ်မှာ အပြုဓာတ် ထက် အပျက်ဓာတ် (ဝါ)အပျက်ဓာတ်က အားကြီးနေပုံ ရပါ၏။

ဤမျှ ရိုးရိုးလွယ်လွယ်ကျင့်နည်းဖြစ်သော ဝိပ သနာဘာဝနာသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ အတိုင်းမသိအောင် ကျေးဇူးများပုံကို ယုံကြည်ရန်ပင် ခက်နေပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏ ဘဝပြဿနာအထွေထွေကို ဝိပဿနာကျင့်နည်းက အဖြေရှာပေးလျက်ရှိပါ၏။ ပြဿနာတိုင်း ပြေလည်သွား ပြီဟူ၍ကား မဆိုလိုပါ။ ၎င်းပြင် ကျွန်ုပ်မှာရှိနေသော အဖျက်တရားစုသည်လည်း လုံးဝကင်းစင်သွားပြီဟူ၍ မဆိုသာစေကာမူ အဖျက်စိတ်ဝင်လာပြီဆိုလျှင် ယင်း စိတ်ကို မည်သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်ဆိုသော နည်း လမ်းကို သိနေပါပြီ။ တရားအားထုတ်ရာတွင် သမာဓိ တရား ပို၍ခိုင်မြဲလာသည်နှင့်အမျှ တွေ့ကြုံရသမျှ ဖြစ် ရပ်တို့အပေါ်၌ လျော်ကန်စွာ သုံးသပ်တတ်လာပါ၏။ ဝိပ သနာအကျင့်၏ ကျေးဇူးကြောင့် စိတ်ကို အေးအေးထား တတ်ပြီးလျှင် ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကို တွင်ကျယ်ထိရောက် အောင် လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းကို ရရှိလာပါသည်။ မနေ့ကထက် သည်ကနေ့ ပို၍ လုပ်ဆောင်နိုင်အောင်လည်း စိတ်ကို ပြဋ္ဌာန်း၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဝိပဿနာအကျင့် ကို ဆက်လက်အားထုတ်သွားပါက ကျွန်ုပ်၏ ထာဝရ အလိုဆန္ဒဖြစ်သော ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် စွမ်းဆောင်ချက် တစ်မျိုးမျိုးကို မုချပင် ရရှိနိုင်မည်ဟူ၍ ယုံကြည်ပါသည်။

(Durgesh Kedia သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ Pune မြို့မှ MBA ဘွဲ့ရရန် သင်ကြားခဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပါ သည်။)

■ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

ကိုရင်ကြီးရှင်ဝိမလ၏ ဘဝဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း တရားလမ်းစဉ်

မောင်သွေးချွန်

(ယခင်လမှအဆက်)

ခန္ဓာအပြင် တရားမရှိ

ဒီလိုနဲ့ ရေနံချောင်းမြို့နယ် ထဲက ကျားကိုက်ချောင်းသုသာန်ဆီ ရောက်ခဲ့ပြန်ပါတယ်။

သုသာန်ဆိုတော့ တော်တန် ရုံ ဘယ်သူမျှ မလာရဲတော့ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ လူမလာမှ တရားဖြောင့်ဖြောင့် အားထုတ်ရမှာ၊ လူဝိုင်းခံရရင် လမ်းပျောက်ပြီ။ အင်း ..ဒီနေရာ

ဟာ ကျုပ်အတွက်တော့ ဘူမိနက် သန်ပဲ။ လေးဖက်လေးတန်မှာ တောင်နံရံ ကာဆီးထားတယ်။ တောင် တွေကလည်း အကျည်းတန်လှသနဲ့။ ဒီတောင်တွေရဲ့ အလယ်မြေကွက် လပ်မှာ သုသာန်၊ ဟိုရှေးရှေးတုန်းကတော့ ဒီနေရာဟာ ကျားသောင်းကျန်း ခိုအောင်းရာနယ်မြေ၊ ဒါကြောင့် ဒီနယ်မြေကို ကျားကိုက်ချောင်း သုသာန်လို့ ရှေးပဝေသဏီကတည်း

က ခေါ်စမှတ်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ရှေးက ကျားသောင်းကျန်းကြောင့် လူနဲ့တိရစ္ဆာန်တွေ သေခဲ့တဲ့ နေရာ။ ဒီဘက်ခေတ်မှာ သချိုင်းကုန်းမို့ လူသေတွေ ရောက်ရောက် လာတဲ့နေရာ၊ ကျုပ် ကိုရင်ကြီး အတွက်ကား တစ်သံသရာလုံး နှိပ်စက်လာတဲ့ ကိလေသာ သေစေမယ့် နေရာ၊ ဒီနေရာရောက်စ ပထမနှစ်က အရှေ့ဘက်တောင်ကုန်းပေါ်က

သစ်တစ်ပင်အောက်မှာ ကျုပ်အား ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ မိုးရွာရွာ၊ နေပူပူ၊ လေထန်ထန် ဆွမ်းခံချိန်ကလွဲလို့ ဒီ သစ်ပင်အောက်မှာပဲ အားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်နှစ်မှာတော့ တောင်ပေါ်ကဆင်းခဲ့ပြီး သင်္ချိုင်းကုန်း တစ်ပြင်လုံးမှာ သဲကြီးမဲကြီးအားထုတ် ပါတော့တယ်။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း မရဏာနုဿတိ စီးဖြန်းဖို့အတွက် သုသာန်သင်္ချိုင်းလောက် ကောင်းတဲ့ နေရာ ကမ္ဘာမှာ မရှိဘူးလို့ ဆိုချင်ပါ တယ်။ သုသာန်ဆိုတာ အသေ ကောင်တို့ စုဝေးမြှုပ်နှံရာ၊ နိဗ္ဗာန်သာ လျှင် အသေလွတ်ရာအရပ်၊ အရှင် ဓာတ်စစ်စစ်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေကို ကြောက်လွန်လွန်းလို့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုပြီး တရားရှုမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဝင်လေမှာလည်း နိဗ္ဗာန်၊ ထွက်လေမှာလည်း နိဗ္ဗာန်၊ နှာသီး ဖျားမှာလည်း နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံယူပြီး အားထုတ်ခဲ့တဲ့အတွက် တရားက တက်မလာတော့ပါဘူး။ တရားတက်တယ်၊ မတက်ဘူးဆို တာ အားထုတ်သူပဲ သိပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုပဲ ဇောကပ်ပြီး အားထုတ် နေရင် သမထနယ်မှာပဲ ချာလည် ဝေ့ဝဲနေပါတော့တယ်။

ဪ...ငါ လှေကား ထစ်တွေ ကျော်ပြီး တက်နေပါပေါ့ လား။ ရောက်ချင်ဇောအားကြီးလို့ မရောက်ဘဲ ဖြစ်နေတာပါလား။ ခြေ လှမ်းဖူးလို့ ပြန်ပြန်ပြီး လိမ့်ကျနေ တာပါလား။ ဒီတော့ ကိုယ့်အမှား ကိုယ် ရဲရဲ၊ တစ်ကပြန်စ။

သမထနယ်ကို စခန်းသိမ်း သောအားဖြင့် အလင်းနိမိတ်ကြီးက လည်း ညအခါ ကားမီးကြီး ဖွင့်ထား

သလို၊ သင်္ဘောဆလိုက်မီးကြီးများ ထိုးထားသလို ပေါ်လာလေရဲ့။ ပြီး တော့ ဒီအလင်းရောင်ကြီးထဲမှာ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည် စီရင်စီရင် နေလေရဲ့။ အို ..အဲဒါ ကျုပ်သွား ချင်တဲ့နေရာတွေ မဟုတ်ဘူး။ အဖြစ် ရှိရင် အပျက်ရှိနေဦးမှာပဲ။ ကောင်း တာလည်း မဖြစ်ချင်ဘူး၊ ဆိုးတာ လည်း မဖြစ်ချင်ဘူး။ ဘဝဆိုရင် ခွေး ဘဝကနေ နတ်မင်းကြီးအထိ ဘယ် လိုဘဝမျိုးမှ မလိုချင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ဒီအလင်းရောင်တန်းကြီးတွေ လည်း မသာယာနေတော့ပါဘူး။ သမာဓိနိမိတ်လောက်နဲ့ မတင်းတိမ် နေတော့ပါဘူး။ ဒီအလင်းနိမိတ်ကို မသိမ်းပိုက်တော့ပါဘူး။ တကယ်တော့ အလင်းနိမိတ်ဆိုတာ အချက်ပြ ကိရိယာမျှသာ။ သူမလာလို့လည်း မဖြစ်ဘူး၊ လာပြန်တော့လည်း သူ့ကို လက်ခံထားလို့ မဖြစ်ချေဘူး။ သူ နောက် လိုက်သွားလို့လည်း မဖြစ် ပြန်ဘူး။

လေလမ်းကြောင်းကလည်း တန်းနေလိုက်တာ ဖြူဖြူဖြောင့် ဖြောင့် စင်းစင်းကြီး။ လေနောက် လိုက်ပြီး မှတ်လိုက်တဲ့အခါ ခါး အထက်ပိုင်းကိုယ်ကြီး နောက်လန် သွားတယ်။ လေဝင်ရာလမ်းကြောင်း ကို နှာသီးဖျား ...တစ်၊ ရင်ညွန့် ..နှစ်၊ ချက်တိုင် ..သုံးဆိုပြီး မှတ် ကြည့်သေးတယ်။ လေပြန်ထွက်ရာ လမ်းကြောင်းကိုတော့ ချက်တိုင်.. သုံး၊ ရင်ညွန့် ..နှစ်၊ နှာသီးဖျား.. တစ်ဆိုပြီး အပြန်အလှန် မှတ်ကြည့် သေးတယ်။ အေးတော့ အေးနေ တယ်။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ပျက်မမြင်ဘူး။ ဪ...ဒါလည်း သမထဝင်ပါ လည်နေတာပဲ။ ဒီတော့ လေနောက်

လိုက် လိုက်ပြီး မှတ်နေတာကို တဖြည်းဖြည်း ပြင်ယူတယ်။ နှာသီးဖျား တစ်နေရာတည်းမှာ သတိကို အစောင့်ချထားလိုက်တယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အရေပြားဆို တာလည်း အလွှားလိုက် ကွာကျ သွားသလို၊ အသွေးအသားဆိုတာ တွေလည်း အမှုန်အမွှားများသာ။ ဒီ အမှုန်အမွှားတွေဟာ ဒယ်အိုးကြီးထဲ က ဆီပူတွေလို ပွက်နေတယ်။ အမြှုပ်ထနေတယ်။ ပလုံစီကလေးတွေ ချာလည်နေတယ်။ တဖျစ်ဖျစ် မြည် နေတယ်။ အဖြစ်ချင်း အပျက်ချင်း ဆက်နေတယ်။ ဖြစ်ပုံ၊ ပျက်ပုံတွေ ကလည်း မှန်းဆချင်တွက်လို့မရ အောင် မြန်လွန်းလှတယ်။ ခန္ဓာကိုယ် ကြီး တစ်ခုလုံး အမှုန်အမွှားတွေဖြစ် ပြီး ပွက်နေ၊ ပျက်နေ၊ လှုပ်နေလေ တော့ ဘယ်ဟာက နှာခေါင်း၊ ဘယ် ဟာက ပါးစပ်၊ ဘယ်ဟာက မျက်စိ စသည် အမည်တပ်ပြီး ပညတ်နဲ့ ပြောစရာမရှိတော့ဘူး။ ဪ... ပရမတ်ဆိုတာ ဒါပါလား။ ပညတ်ကို ရှုရင်း ပညတ်ကို ညဏ်နဲ့ ပယ်သွား တာ ပရမတ်ပါလား။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်၊ ဦးခေါင်း စသည်ဖြင့် သဏ္ဍာန်အပေါ်မီပြီး ဖြစ် ပေါ်နေတဲ့ အခေါ်အဝေါ်တွေ မရှိ တော့ဘူး။ အပျက်ပုံ အမှုန်အမွှား တွေကြားမှာ 'ငါ'ဆိုတာ မရှိတော့ ဘူး။ ငါဆိုတာ မရှိတော့လို့ 'သူ'ဆို တာလည်း မရှိတော့ဘူး။ ငါ၊ သူ ဘက်ခွဲ အစွဲဒိဋ္ဌိတွေ ဟောဒီသုသာန် မှာ မြှုပ်နှံလိုက်ပြီ။

တရားဆိုတာ ခန္ဓာမှာသာ ရှာရတာပါကလား။ ခန္ဓာအပြင် တရား မရှိဘူး။ ထူးတဲ့အသိကလေးကြောင့် တစ်ဘဝလုံးရဲ့ အပူတွေ အေးသွား

တယ်။ ဒီအသိထူးကလေးကို သြ ကာသလောကထဲက သမ္မာဒေဝနတ် တွေ သက်သေခံကြတယ် ထင်ပါရဲ့။ ကျားကိုက်ချောင်းသုသာန်ရဲ့ အရှေ့ဘက် တောင်ကုန်းတောင်တန်းမှာ အလင်းရောင်တွေ အဆန်းတကြယ် ပေါ်ထွက်လာတယ်။ ကြယ်ရောင်၊ လရောင်၊ အရုဏ်ရောင်နဲ့ ကွဲပြားတဲ့ ဝင်းပပြုံးပြက်တဲ့ တစ်ခဲနက်သော အလင်းရောင်တွေကို ရွာနီးချုပ်စပ် က လူတွေ လာကြည့်ကြတယ်။ ပွဲ ကြည့်သလို လာကြည့်ကြရင်း အုတ် အော်သောင်းတင်း အချင်းချင်း ဝေဖန်ပြောဆိုသံတွေ ပေါ်လာရဲ့။

“အဲဒါ ..သမ္မာဒေဝနတ် တွေက ကိုရင်ကြီးအားထုတ်နေတဲ့ တရားကို အသိအမှတ်ပြုပေးနေတာ” လို့ စာတတ်ပေတတ် ရဟန်းသံဃာ တော်များက ကောက်ချက်ချပါတယ်။ ပရိယတ္တိ စာပေတတ်ကျွမ်းတဲ့ ရဟန်းသံဃာများရဲ့ ကျေးဇူးကို ကျုပ် အကြိမ်ကြိမ်နလုံးသွင်း ပူဇော်နေမိပါတယ်။ ဒီသံဃာတွေ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေလို့သာ ဘုရားတရားတော်တွေ တည်တံ့ပြန့်ပွားနေတာ။ဘုရားတရားတော်တွေ ပြန့်ပွားနေလို့သာ ကျုပ်တို့လို အားထုတ်ချင်တဲ့သူတွေ ဘယ်လိုအားထုတ်ရမယ်ဆိုတာ နည်းနာနိဿယတွေ ရခဲ့တာ မဟုတ်လား။ သင်္ချိုင်းကုန်းထဲက အပုပ်နဲ့ အညှီနဲ့တွေ့ကို ကျော်လွန်ပြီး ‘ကိုရင်ကြီးတစ်ပါး တရားအားထုတ်နေသည်’ဆိုတဲ့ သတင်းတွေ မွှေးယုံနေခဲ့ပြီ။ မကွေးတိုင်းဝန်ဆောင် ဝိနည်းဓိရိဆရာတော်(ကျုပ်ရဲ့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်)လည်း ကျုပ်အတွက် အလွန်ဂုဏ်ယူလို့မဆုံးအောင် ရှိနေပြီ။

“ကြီးစား ကိုရင်ကြီး .. ဆက်ကြီးစား၊ ဘုရားတရားတော်တွေဟာ ဘယ်သူကျင့်ကျင့် အခု ကျင့်ရင် အခုရတယ်ဆိုတဲ့ အကာလိကောဂုဏ်ကို ပြလိုက်စမ်းပါ”

ကျေးဇူးရှင် သံဃာတော်များရဲ့ အားပေးစကားနဲ့ပဲ ကျုပ်ရဲ့ ဓမ္မစရီးကို ဆက်ခဲ့ပါတယ်။

ဓမ္မအမွေ ပေးရစ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို အားပါးတရ ရှိခိုးပြီးမှ တရားဆက်မှတ်နေလေ့ရှိပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ဘယ်လိုပဲ အားထုတ်နေသည်ဖြစ်စေ ‘ဗုဒ္ဓါနုဿတိ(ဝါ)ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်၊ ကျေးဇူးတော် အနန္တကို မမေ့မလျော့ ပူဇော်ခြင်းဟာလည်း အထူးလိုအပ်တယ် ဆိုတာပါပဲ။ ရှေးရှေးက ဝေဘူဆရာတော်၊ လယ်တီဆရာတော်စတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကြီးများလည်း ဘုရားရှိခိုးချိန် သီးသန့်ယူကြတယ် လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ ဒီတရားက အလွန်ကျေးဇူးသိတတ်တဲ့ တရား၊ ဆွမ်းတစ်လုတ် လောင်းလှူလိုက်တဲ့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ရဲ့ ကျေးဇူးကိုတောင် အောက်မေ့ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ဘုရားကျေးဇူးကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိပြီ။

အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်ရှားအောင် မရဏာနုဿတိ(ဝါ)အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း အမြဲစီးဖြန်းနေအပ်ပါတယ်။ ဝင်သက်၊ ထွက်သက်တိုင်းမှာ သတ္တဝါတွေ ကျန်းမာချမ်းသာပါစေဆိုတဲ့ မေတ္တာစေတသိက်လည်း ပါနေဖို့လိုပါတယ်။ ဘာဝနာပွားများသူမှာ ...

- (၁) ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊
- (၂) မရဏာနုဿတိ၊
- (၃) မေတ္တာပို့ အမျှဝေခြင်း

တို့ဟာ မလုပ်မဖြစ် လုပ်ရမယ့် ကျင့်စဉ်များပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလောက် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေတဲ့ကြားက အနှောင့်အယှက်ဆိုတာလည်း ဝင်တတ်စမြဲ။အမှန်က ကြက်သွန်ခင်းစောင့်ဘဝနဲ့ စကျင့်ချိန်ကတည်းက ဒီအနှောင့်အယှက်ဆိုတာတွေ ကြုံဖူးနေကျမို့ ရိုးနေပါပြီ။ သို့သော် ဒီမှာကတော့ သင်္ချိုင်းမြေဖြစ်နေလေတော့ နှောင့်ယှက်ပုံဆန်းတယ်၊ ကြမ်းတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ညမဆိုထားနဲ့၊ နေခင်းကြောင်တောင် အချိန်မျိုးမှာတောင် ကျုပ်ရဲ့ ခနော်နီခနော်နီ ကျောင်းကလေးကို ကိုင် လှုပ်ပစ်တတ် ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ အလွန်ဆိုးဝါးပြင်းထန်လှတဲ့ မစင်နဲ့တွေ့ပေးပြီးတော့လည်း နှောင့်ယှက်တိုက်ခိုက်တတ်ကြပါတယ်။

“သံသရာမှာ ဆွေမျိုးမတော်ဖူးသူမရှိ၊ ယခုနှောင့်ယှက်နေသူများပင်လျှင် ငါ့အဖေ၊ ငါ့အမေ(သို့မဟုတ်) ငါ့သား၊ ငါ့သမီးအဖြစ် ဆုံးဆည်းခဲ့ဖူးကြလေပြီ။ ဤမှန်သော ဘုရားဟော သစ္စာတရားကြောင့် သင်တို့သည် ဘဝဆိုးမှ လွတ်မြောက်ချမ်းသာကြပါစေ”

မေတ္တာလည်းပိုမာစွာလည်း ဆိုဒီလိုနဲ့ သင့်တင့် မျှတအောင် အားထုတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။တစ်ဖက်မှာ ကူညီစောင့်ရှောက်နေတဲ့ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုတဲ့ နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တွေလည်း ရှိနေတယ်လေ။

“ငါ့သားကြီး၊ ငါ့သားကြီး ဒါမှ ငါ့သားကြီး”ဆိုတဲ့ နှစ်ထောင်းအားရ ဥဒါန်းကျူးသံတွေ ကြားနေရတတ်ပါတယ်။

တစ်ရက်ကတော့ အပြင်းဖျားတယ်။ အရိုးအဆစ်တွေ ကိုက်ခဲ

နေတယ်။ အရေတွေက ပဲ့ကြွေသွား
မတတ် နာကျင်ပူလောင်နေတယ်။
သတိလွတ်သွားမတတ် ကိုက်ခဲနာ
ကျင်နေတယ်။ ခန္ဓာအပေါ် သတိ
တင်ထားရတာ မသက်သာလိုက် တာ။
ဝေဒနာက ယာယီပဲ ဖြစ် ဖြစ်
သက်သာပါစေတော့ဆိုပြီး ကျုပ်ရဲ့
သိစိတ်ကို ခန္ဓာက ခွာလိုက်တယ်။
ဟိုး ..မိုးပေါ်က ကြယ်ကလေးတစ်
လုံးဆိုမှာ စိတ်ကိုရွှေ့ထားလိုက်တယ်။
ခန္ဓာမှာ အသိမကပ်တော့ဘူး။
ဒီတော့ ဖျားနာကိုက်ခဲတာတွေ မသိ
တော့ဘူး။ သက်သာလိုက်တာ။ မှိန်း
နေတုန်းမှာပဲ ...

“ကိုရင်ကြီး ..ကိုရင်ကြီး”
ဆိုတဲ့ ခေါ်သံနဲ့အတူ “ကိုရင်ကြီး
အခုလုပ်နေတာ အာကာသကသိုဏ်း
ရှုနေတာပဲ။ ဈာန်ဘုံမှာ ပျော်နေတာ
ပဲ။ ဝိပဿနာ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဝေဒနာ
ပေါ်လိုသာ ရှောင်လွှဲနေရင် ကိုရင်
ကြီး ဒုက္ခက မလွတ်မြောက်နိုင်တော့
ဘူး” ဆိုတဲ့ လျှောက်ထားသံနဲ့အတူ
လူတစ်ယောက် အနားရောက်လာ
တယ်။

“ဒကာကြီးက ဘယ်သူ
တုံး” လို့ မေးလိုက်တော့ ..

“ရတနာမဉ္ဇူဘုရားအတွက်
အလှူငွေလိုက်ကောက်ရင်း ကိုရင် ကြီး
သတင်းကြားလို့ ဝင်လာတာပါ။
ခန္ဓာအပေါ်မှာသာ ဝိပဿနာတင်ပြီး
ရှုမှတ်ပေးပါဘုရား” လို့ တိုက်တွန်း
တယ်။

“ကောင်းပါပြီ” လို့ ဝန်ခံ
လိုက်ပြီး အာကာသယတနဈာန်ကို
ရုပ်သိမ်းကာ ခန္ဓာမှာပဲ ဝိပဿနာ
ပြန်ရှုတယ်။ အာနာပါနဆိုတဲ့ ဝင်
လေထွက်လေ ရှုမှတ်ခြင်းဟာ မဟာ
ဩသဓ ဆေးတော်ကြီးပါပဲ။ ဓာတ်

လေးပါး သည်းထန်နေချိန်မှာ ဝေဒနာ
ခံစားရပြီး ဓာတ်လေးပါးညီမျှအောင်
အာနာပါနက ညှိပေးသွားတယ်။

နေကောင်းပြီး နောက်နှစ်
ရက်လောက်အကြာမှာ ဂိုဏ်းဆရာ
နှစ်ယောက် ရောက်လာကြတယ်။

“တပည့်တော်တို့ ကိုရင်
ကြီးအနားမှာ ကိုးရက်လောက် အဓိ
ဋ္ဌာန်ဝင်ချင်လို့ပါ”

“ရပါတယ်။ နေရတာက
တော့ ဖြစ်သလိုပဲ။ အဲ ..စားတာ
ကတော့ အင်း ..ကျုပ်ပဲ ဆွမ်းခံ
ကျွေးပါ့မယ်”

“တပည့်တော်တို့က သက်
သတ်လွတ်စားနေကြတာပါဘုရား။
ကိုရင်ကြီးရော သက်သတ်လွတ်မစား
ဘူးလား။ ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ အသား
စားနေရင် အနှောင့်အယှက်ဝင်မှာ
ပေါ့” လို့ ဝေဖန်သုံးသပ်ကြတယ်။

“အင်းလေ ကျုပ်ရဲ့ အသား
စားနည်းကိုလည်း ပြောရဦးမယ်။
ဆိုပါစို့ ကျုပ်ရဲ့ သပိတ်ထဲပါလာတဲ့
ဝက်သားတုံးကြီးဆိုပါစို့။ ဒီဝက်သား
တုံးကြီး စားတော့မယ်ဆိုရင် ကျုပ်က
ဆင်ခြင်လိုက်တယ်။ ဩော် ...
သူ့ခမျာ သေဘေးကြီးနဲ့ ကြုံပြီးမှ
လူတွေစားဖို့ ဝက်သားဟင်းကြီးဖြစ်
လာရတာ။ နေတုန်းကလည်း သက်
တမ်းစေ့နေလိုက်ရရှာမှာ မဟုတ်ဘူး။
ဝက်မကြီးဝမ်းထဲ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်
တုန်းကလည်း ဘယ်လောက်ဆင်းရဲ
လိုက်လေမလဲ။ ဝက်သန္ဓေသားလေး
မဖြစ်မီ ဝက်ထီးနဲ့ ဝက်မတို့ရဲ့ ဘာဝ
သွေးအညစ်အကြေးတွေ ပေါင်းစပ်
ရဦးမယ်။ အဲဒါဟာ မူလအစပဲ။ ကဲ
ဒကာတို့ရေ ..အဲဒီအညစ်အကြေး
တွေကို မြင်နေမှတော့ ဒီဝက်သား
တုံးဟာ စားလို့ကောင်းပါဦးမလား”

“မကောင်းတော့ပါဘုရား”
“ဒီဝက်သားဟင်းကို တပ်
မက်ပါဦးမလား”

“မတပ်မက်တော့ပါဘုရား”
“စားဖို့နေနေသာသာ လက်နဲ့
တို့ထိဖို့တောင် အတော်ဝန်လေး
လှပြီ”

“သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား။
ကိုရင်ကြီး မိန့်ကြားပုံမျိုး အရင်က
မကြားဖူးခဲ့ပါ။ မှတ်သားလောက်ပါ
တယ်ဘုရား” လို့ ဝန်ခံကြပြီး တပည့်
တော်တို့ကို ကိုးရက်အဓိဋ္ဌာန် ဝင်ခွင့်
ပြုပါလို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဒီလိုနဲ့
ဂိုဏ်းဆရာနှစ်ယောက်ကို ကျောင်း
ပေါ်မှာ နေရာပေးပြီး ကျုပ်ကတော့
တော်ရာသွားပြီး တရားမှတ်နေလိုက်
တာပေါ့။ ဘာမျှမကြာလိုက်ပါဘူး။
“အောင်မယ်လေးဗျ၊ ကိုရင်ကြီး
ကယ်ပါဦး” ဆိုတဲ့ အသံတွေပေါ်လာ
တယ်။ ကျောင်းနားကို ကျုပ်ရောက်
သွားတော့ ဆရာနှစ်ယောက် ဒရော
သောပါး ထွက်ပြေးသွားကြပြီ။
ကိုးရက် အဓိဋ္ဌာန်ဆိုတာ ဘယ်နယ်
ကိုးမိနစ်လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။
ပြေးကြပါရောလားလို့ မှတ်ချက်ချမိပါ
တယ်။

မှတ်ချက်နောက်မှာ တွေး
စရာ၊ အတွေးနောက်မှာ အာသာ
ဆန္ဒတစ်ခု၊ အာသာမှ အာရုံသို့။

ကျုပ်လက်က ဆေးလိပ်တို
ကလေးဆီ လှမ်းလိုက်တဲ့ ဒီအခိုက်
အတန့်ကလေး (အာရုံနောက် စိတ်
လိုက်သွားချိန်မှာ သတိလစ်သွားတာ
နဲ့) ကျုပ် နှာခေါင်းပေါက်က တစ်
ဆင့် မီးခိုးစက်ဝိုင်းတွေ အကွင်းလိုက်၊
အခွေလိုက် ဝင်သွားတယ်။ ရင်ညွန့်
မှာ တန့်နေတယ်။ ပြီးတော့ နှလုံး
အိမ်မှာ ဝန်းရံပတ်ဖွဲ့နေတယ်။ အဲဒီ

နောက် ဟဒယနုလုံးအိမ်ကို ဖျစ်ညှစ် လိုက်တော့တယ်။ နုလုံးအိမ်ကထွက် လာတဲ့ သွေးတွေဟာ သွေးလွှတ် ကြော၊ သွေးပြန်ကြောတွေကတစ် ဆင့် ခန္ဓာတစ်ကိုယ်လုံးသို့ မဖြန့်သွား တော့ဘူး။ ဒီမှာ မောလာတယ်ကျပ် လာတယ်၊ ဆိုးလာတယ်။ ချက်ချင်းပဲ ဗိုင်းခနဲ လဲသွားတယ်။ ရှင်မောဂ္ဂလာန် ရဲ့ဝမ်းထဲ မာရ်နတ်ဝင်အောင်း နေခဲ့

ခန္ဓာကို ရှုဆိုပေမယ့်
ခန္ဓာကို အမှီပြုနေတဲ့
စိတ်ရဲ့သဘောလေးကို
ရှုရတာပါ။
တဏှာလည်းစိတ်၊
ဥပါဒါန်လည်းစိတ်၊
ကံသုံးပါး
ပြုခွင့်ပေးနေတာလည်းစိတ်၊
စိတ်တစ်ခုမှဖြစ်ခင်
အာရုံအရင်ယူရသေးတာ
ထင်ပါတယ်။

ဖူးတယ်ဆိုတာ သတိရမိတယ်။ ကျုပ် ကိုယ်တွင်းမှာတော့ မာရ်နတ်ရဲ့ အခြေအရံတွေထဲက တစ်ယောက် မျှသာ၊ ဘာပဲဖြစ်စေ ထွက်လေကို သတိကပ်ပြီး ရှိုက်ထုတ်လိုက်တယ်။ နုလုံးအိမ်ကို ကိုင်ညှစ်နေတဲ့ အကွင်း လိုက်၊ အခွေလိုက်သော မီးခိုးစက် ဝိုင်းဟာ ပုံဏှာန်မပျက် ပြန်ထွက် သွားပါလေရော။

ဒီမှာ သင်ခန်းစာက သတိ လစ်ရင် လစ်တဲ့အချိန်တွယ် မှာပဲ ဆိုတာပါပဲ။ ပြီးတော့ မိမိမှာ သမာဓိ ခိုင်ခံ့နေရင် ဘယ်လိုအန္တရာယ်ပဲလာ လာ ခုခံနိုင်တယ်လို့လည်း သိစေချင် ပါတယ်။ ကောင်းစွာ ဆောက်တည် အပ်သော သမ္မာသမာဓိသည်ပင် လျှင် မင်္ဂါ ရှေ့ပြေး မဟုတ်ပါလား။ စိတ်ကို ညစ်ညူးနောက်ကျစေတဲ့ နီဝရဏတရားတွေကို ဖယ်ရှားပစ် ရတာပဲ။ သမာဓိအားကောင်းလာတဲ့ အခါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ(အယူအမြင်စင်ကြယ် ခြင်း)နဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ (မှန်ရာကိုသာ ကြံစည်နုလုံးသွင်းခြင်း)ဆိုတဲ့ 'ပညာ မဂ္ဂင်'အလိုလို ဝင်လာပါတော့တယ်။

အဲဒီတော့ အခြေခံကတော့ သီလ၊ သီလစင်ကြယ်မှ စိတ်စင်ကြယ် တယ်၊ စိတ်စင်ကြယ်မှ အယူအမြင် စင်ကြယ်တယ်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးက ကွင်း ဆက်သဘော အမှီသဟဲပြုနေပါ တယ်။ ဝိသုဒ္ဓိသုံးပါး နိုင်ပြီဆိုရင်တော့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော ဆိုတဲ့ ဓာတ်လေးပါးကမ္မဋ္ဌာန်း ဆက် ရှု နိုင်ပါပြီ။ ဝင်လေထွက်လေ ဆက် မှတ်မယ်ဆိုရင်လည်း နှာသီးဖျားက စောင့်ပြီးတော့သာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မှတ်ပါတော့လို့ ထပ်ပြောချင်ပါတယ်။ လေနောက် လိုက်မှတ်နေရင် ဖြစ် ပျက်လက္ခဏာ မထင်ရှားတော့ပါဘူး။ ဖြစ်ပျက်မှ မမြင်သေးသူကို အယူ အမြင် စင်ကြယ်ပြီလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

ဖြစ်ပျက်အဆင့်ဟာ ဝိပ သာနာလမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်နေ ပြီ။ ဖြစ်ပျက်ချုပ်တာကိုမှ မင်္ဂလမ်း ကြောင်းပေါ် ရောက်တယ်လို့ မှတ် သားအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ် ပျက်မြင်ပြီဆိုရင် မလွှတ်တော့နဲ့၊

ဆုပ်ထားပါ။ တရားရှာသူဟာ ဘယ် လိုနည်းနဲ့ပဲရှုစွဲ ဖြစ်ပျက်မြင်လာတာ နဲ့ လက္ခဏာကြီးသုံးပါး (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ) ဝင်လာပုံ တူညီကြပါတယ်။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ပဲရှုစွဲ ခန္ဓာမှာပဲ ရှုရပါ တယ်။ ခန္ဓာအပြင်မှာ တရားမရှိပါ ဘူး။ ကိလေသာ အားကြီးတဲ့ခေတ် မှာ ဟောတရားနာရုံနဲ့ တရားမရနိုင် ပေဘူး။

ခန္ဓာကို ရှုဆိုပေမယ့် ခန္ဓာ ကို အမှီပြုနေတဲ့ စိတ်ရဲ့သဘော လေးကို ရှုရတာပါ။ တဏှာလည်း စိတ်၊ ဥပါဒါန်လည်းစိတ်၊ ကံသုံးပါး ပြုခွင့်ပေးနေတာလည်းစိတ်၊ စိတ် တစ်ခုမှဖြစ်ခင် အာရုံအရင်ယူရသေး တာ ထင်ပါတယ်။ ဥပမာ ကြိုက် စိတ်ဆိုပါတော့၊ ကြိုက်စရာ အာရုံ နဲ့ ပေါင်းမိသွားမှ ကြိုက်စိတ်ဆိုတာ ဖြစ်လာတာ။ ဒီတော့ အာရုံနဲ့စိတ် မပေါင်းမိခင် ဖြတ်ချနိုင်ရမယ်။ အာရုံ အနားမှာ ကပ်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ပေး ရမယ်။ စိတ်အာရုံကို သိမ်းဆည်းပြီး ဒီရုပ်ကြီး ဖောက်ပြန်နေတာပဲ ရှုပါ။ ဆိုလိုတာက ရုပ်ဖြစ်ပျက်ပေါ်မှာပဲ စိတ်တင်ထားပါ။

အဖြစ်မြန်၊ အပျက်မြန် ရုပ် ခန္ဓာကြီးရဲ့ ဒုက္ခကို ထင်ရှားပီပြင် တွေ့မြင်ပြီဆိုလျှင် ကြိုက်အာရုံ စသော သမုဒယတွေ အလိုလိုပယ် သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒုက္ခမြင်လို့ သမုဒယ ပယ်ရင် နိရောဓနဲ့ မဂ္ဂအလိုလိုဝင် လာပါလိမ့်မယ်။ နိရောဓက လွတ် မြောက်ကြောင်း၊ မဂ္ဂဆိုတာ လွတ် မြောက်ရာ။

■ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

ဘုရားပွဲလား၊ ဗွာဘုရားလား၊ ဦးစွာပွဲလား

ကျုပ်တို့အညာစလင်းမှာ ပြာသိုတပို့တွဲလရောက်ရင် လယ်ထွက်ယာထွက်သီးနှံတွေ လှိုင်လှိုင်ပေါ်ကုန်ပြီပေါ့။ စပါးတွေကောက်ညှင်းတွေပေါ်လို့ ကောက်ဦး ပဲဦး အလှူအဖြစ် ဆွမ်းပို့သူပို့၊ ကောက်ညှင်းပေါင်းလှူသူလှူ။ ထမနဲထိုးသူထိုးနဲ့ ကျေးလက်တွေမှာ လယ်ကစပါးအထွက်ကို ကြည့်ပြီး၊ သားရှင်ပြုဖို့

သမီးနားထွင်းဖို့ ဘယ်ဇာတ်ငှားမယ်၊ တာကြွေးမယ်၊ လှူရန်ဘာဝယ်မယ်၊ အပျိုရုံတွေအတွက် အကမ်းအလှမ်းလက်ဆောင်ပစ္စည်းဝယ်ဖို့ ရောင်းကြဝယ်ကြ မြို့တက်ကြနဲ့။ အလှူအတွက် စိုင်းပြင်း အားခဲနေကြပြီပေါ့။

မီးဖိုချောင်အိမ်ရှင်မတွေအတွက်၊ စလင်းချောင်း သောင်ပြင်

ထဲမှာ စိုက်ပျိုးထားတဲ့၊ မုန်လာပွင့်၊ မုန်လာဥ၊ ဂေါ်ဖီ၊ ဆလပ်ရွက်၊ ကိုင်းကျွန်းလယ်ယာထွက်ဘူး၊ ဖရုံ၊ ငရုတ်၊ အာလူး၊ ကြက်သွန်၊ သခွါး၊ ခရမ်းသီး၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ နံနံပင်၊ ကုလားပဲရွက်၊ ပဲပုစွန်၊ ဆူးပန်းရွက်၊ ချဉ်ပေါင်ရွက်၊ တိုင်ထောင်ပဲတွေ အပါအဝင် မန်ကျည်းသီးကြက်ဆူတွေ၊ ဆီးသီးတွေပါ၊ ပေါပေါများများထွက်

နေပြီဆိုတော့၊ ဟန်ကိုကျလိုပေါ့။ နံနံပင်၊ ဂေါ်ဖီ၊ ကြက်သွန်ပင်တွေ အစုံနဲ့၊ မုန့်ဟင်းခါးလုပ်စားဖို့ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ တမာလည်းနု၊ ကျေးလည်းဥ။ တမာလည်းပွင့်၊ ကျေးလည်းရင့်ဆိုသလို အတို့အမြှုပ်၊ တမာရွက်နုလေးတွေ၊ သရက်ဖူးလေးတွေနဲ့ ငရုတ်သီးငပိ ချက်နဲ့ဘက်ပေါ့။ ပေါက်ပွင့်လက်ပံ ပွင့်တွေကလည်း အဆုပ်လိုက်အခိုင်လိုက် ရဲလို့ချိတ်လို့ပါ။

တပို့တွဲလပြည့်နေ့မှာ ရွှေစက်တော်က ခြေတော်ရာ စဖွင့်ပြီမို့ ဘုရားဖူးသွားဖို့လည်း အစီအစဉ်တွေ ဆွဲနေ ကြပါပြီ။ ဒါက ဘယ်တော့မှ ရိုးမသွားနိုင်တဲ့ ရိုးရာဓလေ့ပေကိုး။ ဒီရာသီမှာ ဘုရားပွဲတွေကလည်း ပေါသလားမမေးနဲ့၊ ပွဲတွေလမ်းတွေ ဆိုတာ ပြတ်တယ်လို့ကို မရှိဘူး။ ခုရာသီမှာ ငယ်ငယ်တုန်းက တလင်းခေါက်လှည်းစီးရတာ ကောက်လှိုင်းပုံပေါ်တက်ပြီး ဆော့ကစားရတာ ကောက်လှိုင်းပုံကြီးဘေးကတဲထဲ နံနက်စောစော ကောက်ညှင်းပေါင်းစားရတာ၊ ထန်းပင်မြစ်ဖုတ်စားရ တာ၊ တလင်းခေါက် တဲ့ လှည်းပေါ်က နောက်မြီးမှာ ခြေနစ်ဖက်တန်းလန်းချပြီး ဟိုတစ်စခါတစ်စ မဆိုတတ်ဆို တတ်နဲ့ သီချင်းအော် ဆိုခဲ့တာတွေကို လွမ်းလို့မဆုံးဖြစ်မိတယ်။

လသာရက်တွေ တလင်းထဲမှာ ကလေးတွေစုပြီး ကစားကြတာ၊ လူကြီးသူမပြောတဲ့ ပုံပြင်တွေကို နားထောင်ရတာကိုက ဘယ်ပီတိမျိုးနဲ့မှ မလဲနိုင်အောင် အရသာရှိလှတယ်။ ကလေးတွေဆိုတော့ အေးမှန်း ချမ်းမှန်းလည်း သိပ်မသိလှဘူးပေါ့။ ခုတော့ စပါးနယ်တာ တလင်းခေါက်တာ စပါးလှေတာ

တွေကအစ စက်နဲ့ချည်း ဆိုတော့ ဟိုတုန်းကလိုတော့ ကျေးလက်မပီသချင်တော့ဘူး။ တလင်းထဲမှာ ဟိုတုန်းကလို အကြာကြီးမနေရတော့ သိပ်ပြီးတော့လည်း ပျော်စရာကောင်းလိမ့်မယ်လို့ မထင်မိဘူး။ သဘာဝနေရာမှာ အစားထိုးဝင်လာတဲ့ ကက်ဆက်တွေ တီဗွီတွေကလည်း ဒုနဲ့ဒေးမဟုတ်လား။ ဒါကြောင့်လည်းဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်လို့ ခေါ်ကြတယ် ထင်ပါရဲ့။ တောအလှူတွေမှာတောင် ရှင်လောင်းလှည့်တဲ့အခါ အရင်တုန်းကလို ရှိုးလိုက်ရတုတွေ ဦးရွှေရိုးအကတွေ အိုးစည်ဒိုးပတ်ဝိုင်းတွေ နေရာမှာ လှည်းပေါ်ကအသံချဲ့စက်နဲ့ အနောက်တိုင်းတေးဂီတတီးလုံးတွေဖွင့်ပြီး ဘောင်းဘီမတိုမရှည်ဝတ်ထားတဲ့လူငယ်(၈)ယောက်လောက်က မျက်မှန်နက်တွေစွပ်ပြီး

ပုထုဇဉ်တွေဆိုတော့လည်း အသက်သားကလား။ မြွေဟာအမှိုက်သရိုက်မှာ ခိုအောင်းပျော်မွေ့တတ်သလို ပုထုဇဉ်ဆိုတာကလည်း ကိလေသာနဲ့မှ ပျော်မွေ့တတ်ကြတယ်လေ။ ပွဲမပါတဲ့ အလှူဆိုရင် ဂုဏ်ငယ်တယ်လို့ ထင်နေကြတော့ မသက်ပေဘူးလား။

ကိုရို.ကားယား ဘရိတ်ဒန့် အကတွေ ကလို့နေကြပါရောလား။ လူကြီးမိဘတွေကလည်း သူတို့လေးတွေကို မနိုင်တော့လို့ လွှတ်ထားရသလား၊ ကြည့်ကောင်းကောင်းနဲ့ ကြည့်နေကြသလား ဆိုတာတော့ မတွေးတတ်အောင်ပါပဲ။ မြို့ပေါ်မှာလည်း ဒီလိုပါပဲလေ။ ဒီထက်ပိုဆိုးဦးတော့မပေါ့။

မြို့ပေါ်မှာ နွေကျောင်းပိတ်ရက်ကို ရွေးပြီး ရှင်ပြုအလှူလုပ်ကြပေမယ့် တောမှာက ဒီရာသီမှာ မီးရေး ထင်းရေးစိတ်ချရတယ်၊ ပေါ်ချိန်သီးချိန်ဆိုတော့ ငွေရွှင်တယ်၊ ရေအခက်အခဲမရှိတဲ့ ဒီရာသီမှာ ရှင်ပြုကြတာပါ။ အေးလေ ဘယ်အချိန်မှာပဲ လှူလှူ၊ အလှူဆိုတာ မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်၊ ဖြူစင်တဲ့အလုပ်ပဲ မဟုတ်လား။ နို့ပေမယ့်ကုသိုလ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ကုသိုလ်ဖြစ်ရင် ကောင်းတာ

ပါပဲ။ အဓိကက အလှူမှာ ချက်တာ ပြုတ်တာကအစ သန့်ရှင်းမှုရှိဖို့ တချို့ လက်သည်းထဲကြေးတွေနဲ့ အသား ငါးနယ်တာတွေ၊ အသားငါးဝယ်တဲ့ နေရာမှာလည်း ပုံသကူသားမဟုတ်ဘဲ ကြိုတင်မှာတာတွေ။ ဆွမ်းပွဲမှာ ယင်တွေတစ်ဝဲနဲ့ ဆွမ်းထဲကျောက်ခဲ၊ စပါးလုံးနိုင်းချင်းတွေကို မြင်ရဖန် များလို့ ဒီဆောင်းပါးကို ရေးတာပါ။

တချို့ဆိုရင် တတ်နိုင်တယ် ဟဲ့ဆိုပြီး သားရှင်ပြုပွဲမှာ ပွဲတွေ လမ်းတွေထည့်၊ တစ်ရွာလုံး ဗျို့ ဟစ်ပြီး ဝက်သားကြွေး ထမင်းရုံဖွင့် လိုက်တာ လူတွေက စားနေကြတုန်း ပရိသတ်ကမစခင် ဟင်းပြတ်သွားလို့ အရေးပေါ် အစီအစဉ်အရ ရွာထဲက ဝက်အရှင်ကိုဝယ်သတ်ကြပါရော ဝက်ကလည်း သူ့သတ်မယ်မှန်း သိ တော့ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ပြေးမိ ပြေးရာ စွတ်ပြေးရင်း လူတွေထမင်း စားနေတဲ့ ထမင်းရုံထဲ ဝင်သွားလို့ လူတွေရုတ်ရုတ်ဖြစ်ပြီး ဘယ်စိတ် ချမ်းသာရလို့တုံး။ ဘယ်မှာထမင်း စားနိုင်ကြတော့လို့တုံး။ ဒါတွေဟာ သတိထားရှောင်ကြဉ်စရာတွေပါပဲ။ ရွာတစ်ရွာက အလှူတစ်ခုမှာဆိုရင် မရှိမဲ့ရှိမဲ့ သားကြီးလို့လှူတာ အလှူ ဒကာက ပွဲမထည့်ချင်ဘူး။ အကျဉ်း ချုံးပြီး လှူဖွယ်တန်းရာကို ဖွယ်ဖွယ် ရာရာ များများစားစား လုပ်ချင် တယ်။ 'ဦး-ဒီလိုတော့ ဘယ်ဟုတ် ဦးမတုံး၊ အများအကြိုက် ပွဲလေး တော့ ထည့်မှပေါ့' မင်းကွာ ကလေး တွေမျက်နှာငယ်အောင်တော့ မလုပ် ပါနဲ့၊ 'ငါ့တူနယ် မင်းမှာ ဆွေမရှိ မျိုးမရှိမှမဟုတ်ဘဲ ဝေဝေဆာဆာ တော့ လုပ်မှပေါ့၊ 'သံဃာ(၇)ပါး မပင့်နဲ့ (၁၈)ပါး ပင့်'လို့ ဟိုကဒီက

မြောက်ပေးလို့ငါးခြောက်ကြွေးကနေ ငွေချေးငှားပြီး ဝက်သားကြွေး။ ပွဲနဲ့ လမ်းနဲ့ လုပ်လိုက်ပါတယ်။ အလှူ ဒကာမယ် အလှူပြီး ခွဲသွားပါရော လား။ အလှူလုပ်လို့ မွဲတယ်ဆို ပြန်တော့ လူကြားလို့ကောင်းပါဦး တော့မလား၊ ဘာပဲလုပ်လုပ် ပညာ ဦးစီးမှုမရှိရင်မကောင်းဘူး။ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ပါမှ ကောင်းတာ။ ဒါ့ကြောင့် မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မယဒေဝလင်္ကာမှာ-

‘ပညာမဖက်၊ သဒ္ဓါထက်က။ နက်၏ဆင်းရဲ၊ အမြဲမှန်စွာ။

သဒ္ဓါနဲ့ဆွံ့၊ တွန်၍ညဏ်ကွန်၊ ပညာလွန်သော်၊

ဝင်္ကံကောက်ကျစ်၊ ကျိုးမဖြစ် ဘူး’

လို့ မိန့်ခဲ့တာပေါ့။ ပညာ ဉာဏ်ရှေ့မဆောင်တဲ့ သဒ္ဓါတရား ဟာကမောက်ကမနဲ့ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်တတ်သလို သဒ္ဓါတရားမဦးစီးတဲ့ ပညာတတ်ခြင်းဟာ ဝင်္ကံ ကောက် ကျစ်ပြီး အကျိုးမဖြစ်ထွန်းဘူးဆိုတာ သတိမူစရာပါပဲ။ အကျိုးမဖြစ်တဲ့ အလှူအကြောင်း အမှတ်ရလို့ ပြော ပါဦးမယ်။ ရွာတစ်ရွာမှာ ချမ်းသာ တဲ့လူတစ်ယောက် အကျဉ်းချုံးပြီး သားရှင်ပြုမယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ကလည်း ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်မယ် ဆိုပြီး လူကြီးစုံရာခေါ်ပြီး အလှူ ရက်သတ်ပါရော။ ပွဲကတင်နေကြ တာဆိုတော့ ဟိုက ဒီက အလှူမှာ ပွဲထည့်ဖို့ ဝိုင်းတိုက်တွန်းကြတော့ တာကိုး။

ဒီလိုတိုက်တွန်းပါများတော့ တိုက်တွန်းတဲ့လူတွေကို ‘အေး... ငါက ငွေကြေးတတ်နိုင်တယ် တစ် ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဆူဆူပူပူ

မကြားချင်ဘူး၊ ရန်ဖြစ်တာကို အလို မရှိဘူးဆိုတော့ ဒီအတွက် ကျုပ်တို့ တာဝန်ထား အားလုံးအဆင်ပြေစေ ရမယ်လို့ ဝိုင်းကတိပေးလို့ အလှူပွဲ ကြီးညမှာ ဇာတ်ကလို့လာကြည့် ကြတဲ့ လူတွေဆိုတာ ကြိတ်ကြိတ် တိုးပေါ့။ ဒီပွဲမှာ မထင်မှတ်ဘဲ လူ နှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်ကြပါရော။ ကြား လူတွေ ဖြေရှင်းလို့ မနိုင်မနင်း ဖြစ် တော့ အလှူရှင်က ကြားဝင်ပြီး ဖြန် ဖြေတယ်။ ဟိုလူတွေက မူးနေတာ ဆိုတော့ ဘယ်လိုမှ ဖြေရှင်းလို့ မရ ဘူး။ တောင်းပန်တယ်။ ပိုတောင် ဆိုးလာသေးတယ်။ ဒါထက်ဆိုးတာ က အလှူဒကာကို “ခင်ဗျားက အလှူဒကာမို့ ကျယ်တာလားဘာ လား”လို့ စော်ကားလာတော့ အလှူ ဒကာလည်း တောင်းပန်တဲ့ကြားက စော်ကားရကောင်းလားဆိုပြီး အိမ် ကစားကို ယူတဲ့ပြီး ဟိုလူကို ပိုင်း လိုက်တာ စင်းစင်းသေသွားပါရော လား။ နောက်နေ့မနက် ရဟန်းခံဖို့ ဘုန်းကြီးကျောင်းမရောက်ဘဲ အလှူ ဒကာခမျာ အချုပ်ထဲရောက်ပြီး အလှူလည်းပျက်၊ ဆွေမျိုးမွေးချင်း တွေပါ စိတ်ဒုက္ခရောက်ရပါတော့ တယ်။

လူတွေဟာ တစ်သက်တစ် ခါ လှူရတာဆိုပြီး မလိုအပ်တဲ့နေရာ တွေမှာ ပုံကြီးချဲ့ချင်ကြတာကိုး။ တကယ်လှူတတ်ရင် ဉာဏ်ပညာ ရှေ့ဆောင်လှူရင် ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ လှူမယ်ဆိုရင် တစ်သက် တစ်ခါ မဟုတ်ဘူး။ (၁၀)ခါ၊(၂၀) လှူလို့ ရပါတယ်။အလှူဒါနဆိုတာ ကုန်တာ မဟုတ်ဘဲ ရတာပါ။ မင်္ဂလာလည်း ရှိပါတယ်။ ပေးလှူတယ် ဆိုတာ ချစ်ဆေးဖော်တာပါပဲ။

“သဒ္ဓါမရူး၊ မပေးမလှူ၊ မုန်းဆေးဟူ၏။ ပေးလှူတတ်သော်၊ ချစ်ဆေးကျော်တည့်။ သဒ္ဓါဝမ်းတွင်း၊ ပေးကမ်းခြင်းက၊ ရခြင်းထက်သာဝမ်းမြောက်စွာသည်။

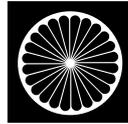
မင်္ဂလာလွန်မြတ်၊ ဖြစ်သတတ်ရှင့်”လို့ မဃဒေဝလင်္ကာမှာ ခုလိုဖွင့်ဆိုထားတာကို တွေ့ရပြန်ပါတယ်။

ပုထုဇဉ်တွေဆိုတော့လည်း အခက်သားကလား၊ မြွေဟာအမှိုက်သရိုက်မှာ ခိုအောင်းပျော်မွေ့တတ်သလို ပုထုဇဉ်ဆိုတာကလည်း ကိလေသာနဲ့မှ ပျော်မွေ့တတ်ကြတယ်လေ။ ပွဲမပါတဲ့ အလှူဆိုရင် ဂုဏ်ငယ်တယ်လို့ ထင်နေကြတော့ မခက်ပေဘူးလား။ ပွဲမပါတဲ့အလှူ ဗွီဒီယိုရိုက်တဲ့အလှူ၊ ဘိသိက်ပါတဲ့အလှူဆိုရင် ပိုလို့တောင် ကသီလင်တနိုင်ပါသေးတယ်။ အပျော်အပါးနေရာတွေမှာ ပုံကြီးချဲ့အချိန်တွေကုန်တော့ ဘုန်းကြီးဆွမ်းကပ်ရာမှာလည်း ဟာကွက်ရုံတတ်သလို တရားဟောတရားနာတွေမှာလည်း ရပ်ဝေးပြန်ရမယ့် ဘုန်းကြီးတွေ လူတွေကလည်း ပြန်ချင်၊ ဘိသိက်မြောက်တာ၊ ဆံချတာ၊ ကိုရင်ဝတ်တာတွေပါ အချိန်မရှိ။ အလှူဒကာ၊ ဒကာမလည်း ငိုက်ဆိုတော့ တရားကိုတိုတိုဟော ပြီး အလှူကြီးပြီးပါရောလား။ အမှန်တကယ် အသားယူရမှာက တရားနာတဲ့အချိန်ပါ။ ဒါမှ ဒါနအကြောင်း သီလအကြောင်း၊ ဘာဝနာအကြောင်း တွေကို သိရမှာလေ။ ဒါမှ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေမဖြစ်ရအောင်

မပြုရသေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေပြုရအောင် ပြုပြီးသားကုသိုလ်တွေ အဖန်တလဲလဲ ပွားများချင်စိတ်ပေါက်လာမှာပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အနှစ်သာရကို ဒီနေရာမှာ ရှာဖွေရမှာမဟုတ်လား။ ခုတော့ အများအားဖြင့် အဓိကကျတဲ့ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးကို ဦးစားပေးတဲ့ ‘အလှူပွဲမဟုတ်ဘဲ’ ပကာသနပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေကို ဦးစားပေး ရှေ့တန်းတင်တဲ့ ပွဲအလှူတွေချည်း တွေ့ရပါများလို့ ‘အလှူပွဲလား ပွဲအလှူလား’ လို့တောင် မေးရမလိုဖြစ်နေပြီမို့ အသိဉာဏ်ပညာဦးစီးအလှူပွဲသာဖြစ်ပါစေလို့ ဆန္ဒပြုရင်း ၁၉၉၀-ခုနှစ်ဝန်းကျင်က ရေးထားတဲ့ စိုးမောင်မောင်(ချောက်) ရဲ့ ကဗျာနဲ့ တစ်ခန်းရပ်လိုက်ပါပြီ။

“အလှူတော်”
ရွာစားငှားတာ
လေးသောင်းပါ။
မင်းသမီး၊ လူရွှင်တော်
သုံးထောင်ကျော်။
ဓာတ်ပုံရိုက်ခ
ခြောက်ထောင်ကျ။
ရှင်လောင်းဝတ်စုံ၊
ငါးထောင်ကုန်။
ကျွေးမွေးစရိတ်
ကိုးသောင်းအစိတ်။
သံဃာတော်မြတ်
ငါးဆယ်ကျပ်။
အားလုံးပေါင်းသော်
တစ်သိန်းကျော်
နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော်။

■ဦးစန္ဒီမ(စလင်း)

စေတနာ (၃)တန်
၁။ ပုဗ္ဗစေတနာ=ကုသိုလ်မပြုမီ ကြံစည်သည့်အခါ ဖြစ်သောစေတနာ၊
၂။ မုဉ္ဇစေတနာ=ကုသိုလ်ပြုစဉ် ဖြစ်ပေါ်လာသော စေတနာ၊
၃။ ပရစေတနာ=ကုသိုလ်ပြုပြီး နောက် ဖြစ်သော စေတနာ၊
ဇော (၃)မျိုး
၁။ ကုသိုလ်ဇော=ကောင်းသော စိတ်အစဉ်၊
၂။ အကုသိုလ်ဇော=မကောင်းသော စိတ်အစဉ်၊
၃။ အဗျာကတဇော=ကိစ္စပြီးပြီး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ မအောင်သော သဘော။
တဏှာ (၃)ပါး
၁။ ကာမတဏှာ=ကာမဂုဏ် တရားတို့ကို စွဲလမ်းခြင်း၊
၂။ ဘဝတဏှာ=ဘဝကိုစွဲလမ်းသော သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သည့် တဏှာ၊
၃။ ဝိဘဝတဏှာ=ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သော ဘဝမရှိဟူသော တဏှာ စွဲလမ်းခြင်း။

သုခမှတ်စုမှ-

စွန်းလွန်းဆရာတော် ဦးကဝိ

(၁၂၃၉-၁၃၁၄)

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

(ရဟန္တာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများမှ ထုတ်နုတ်တင်ပြပါသည်။)

(ယခင်လမှအဆက်)

ထိ-သိ သတိ လွယ်လွန်း၏

ဦးကျော်ဒင်သည် လူတွေ ပြောပုံ ဆိုပုံ၊ လုပ်ပုံ ကိုင်ပုံတို့ကို မြင်လေ ကြောက်လေ၊ ငရဲခံနေရသည့် သတ္တဝါများကိုမြင်လေ ထိတ်လန့်လေ ဖြစ်နေ၏။ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်လေ ဝီရိယကို တိုးမြှင့်လေဖြစ်သည်။ သွားလည်း ဒီစိတ်၊ အိပ်လည်းဒီစိတ်ဖြင့် ကျိတ်မှိတ်ပြီး လုပ်နေသည် ကို မြင်ရသောအခါ “ငါတို့တော့ နိဗ္ဗာန်မရချင် နေပါစေ၊ ဒီလောက်တော့ မလုပ်နိုင်ဘူး” ဟု ထင်ရ၏။ ကိုယ့်ကိုယ် ကို လျှော့တွက်ကြသည်။ “သူ ဒီလို ဒုက္ခခံနိုင်တာ ပါရမီရှိလို့” ဟု မြှင့်၍ တွက်တတ်ကြပြန်၏။ မဟုတ်ချေ။

လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်လျှင် တဖြည်းဖြည်း ရက် ပိုင်းမျှဖြင့် ဓမ္မအရသာတွေ့ကာ ယုံကြည်မှု (သဒ္ဓါ) တိုးလာ ၏။ ယုံကြည်မှုတိုးလျှင် ဝီရိယ တိုး၏။ ဝီရိယ တိုးလျှင် သတိတိုး၏။ သတိတိုးလျှင် သမာဓိတိုး၏။ သမာဓိတိုးလျှင် ပညာတိုး၏။ တမင်ကြီးစားဖျစ်ညှစ်၍ လုပ်နေရသည် မဟုတ်ချေ။

တစ်ရက်ထက် တစ်ရက် ကိုယ်နှုတ်စိတ် အပူ

ဓာတ်များ ကင်းကာ အေးငြိမ်း၍အေးငြိမ်း၍ လာသည်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် သိလာ၏။ သူများဟောစရာ၊ တိုက် တွန်းစရာမလို။ ယင်းကိုပင် “အကာလိကော=ချက်ချင်း အကျိုးရနိုင်သည်။ သန္နိဋ္ဌိကော=ကိုယ်တိုင် လက်ငင်း ခံစားတွေ့ရှိနိုင်သည်” ဟု တရားတော်က ဆိုလေသည်။ လက်တွေ့ စမ်းဖို့၊ လုပ်ကြည့်ဖို့သာ အရေးကြီး၏။ “ဒီလို မှန်းသိ ငါ အစောကြီးက (ငယ်ငယ်က) မလုပ်ရလေလား” ဟု ယောဂီတိုင်း နောင်တဖြစ်ကြရသည်။ ပြောရသည် ထက် အလုပ်က ပို၍လွယ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဧဟိပဿိ ကော=မယုံရင် လာလှည့် စမ်း၍ကြည့်” ဟု အာမခံရဲခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတိုင်း မလုပ်တတ် မရှိရအောင်လည်း ရှင်းလင်း၏။ လွယ်ကူ၏။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့ယုံယုံ ကြည်ကြည် လုပ်လိုသူများ ရှားပါးလှသဖြင့် တဖွဖွ ဟော ရလွန်း၍-

“နွားစာမှ ရရဟု ကျက်တီးကုန်းမှာ တောင်ယာ လုပ်ရသလို တစ်ပုဒ်တစ်ပါဒ်မျှသိရင် မနည်း၊ အကျိုး

များမည်ဟု ယူဆ၍ ဒီလောက် ငါပြောပြလို့မှ မသိမမြင်တဲ့ ပုထုဇဉ်အမိုက်အကန်းတွေကို ငါ ဘာတတ်နိုင်ဦးမှာလဲ” ဟု တစ်ခါက ဘုရားရှင်ပင်လျှင် ညည်းညူတော်မူဖူး၏။ (ခန္ဓဝဂ္ဂ-ခေတ္တပုထုသုတ်။)

ထိုချမ်းသာကား အဖော်မလို၊ သန္တော=အေးငြိမ်း၏။ ပဏီတော=မြန်၏။ တင်းတိမ်ရောင်ရဲမှု မရှိ။ အသေစနကော=ပို၍ကောင်းအောင် တစ်စုံတစ်ရာ ဖြည့်စွက် (နှမ်းဖြူး)စရာမလို၊ အလိုလိုကို အရသာရှိနေ၏။ ပြဆိုပြီး (ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါးဟုလည်း ခေါ်ဆိုရသော) သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ငါးမျိုး တိုးတက်လာလေ ပို၍အရသာရှိလေ၊ အသိဉာဏ်တိုးလေ ဖြစ်တော့သည်။ ထိုအခါ အာရုံငါးပါး၏ ခိုင်းစေရာ လိုက်ပါနေကြရသော လူများစုနှင့် ခွဲခွာကာ တစ်ကိုယ်တည်း နေနိုင်သည်မှာ သတ္တိကောင်းလွန်း၍၊ ပါရမီရှိလွန်း၍မဟုတ်။ အလိုလို ခံနိုင်ရည် ရှိပွား၏။ ချမ်းသာနေ၏။ လူသာမန်တို့ကိုယ်ချင်းစာ၍ မရနိုင်ပြီ။

ဦးကျော်ဒင်သည် နှာသီးဖျား၌ ထွက်လေ၊ ဝင်လေတို့ ထွက်တိုင်းသိ၊ ထိတိုင်းသိ၊ ဝင်တိုင်းသိ၊ ထိတိုင်းသိ၊ အသိချင်း စပ်အောင် မှတ်နိုင်လာသည်အပြင် လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား ဣရိယာပုတ် လေးပါးလုံး၌လည်း ရှုမှတ်ပုံ တိုးချဲ့မှတ်သိနိုင်လာ၏။ သွားလျှင်မြေ၌ ခြေဖြင့်ထိသည်ကို သတိကပ်၍ မှတ်ခြင်း၊ ယင်းသို့မှတ်နေသည်ကို သိမြင်နေခြင်း (သတိ၊ ပညာ)၊ ထိုင်လျှင် တင်ပါးနှင့် ကြမ်းပြင်ထိနေသည်ကို မှတ်သိခြင်း၊ စားလျှင် ထမင်းလုတ်နှင့် လက်ထိနေသည်ကို မှတ်သိခြင်း၊ ပါးစပ်၌ ထိနေသည်ကို မှတ်သိခြင်း စသည်ဖြင့် “ထိ+သိ+သတိ”ဟုပင် သတိပဋ္ဌာန်တစ်ခုလုံးကို ခြုံမိအောင် ဆောင်ပုဒ် ပြုသွားနိုင်လေတော့၏။ (ပထဝီဓာတ်ကို ပဓာနပြု ရှုမှတ်သော သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကား ဝါယောဓာတ်ကို ပဓာနမူသည်။)

ထို့နောက် ခန္ဓာကိုယ်၌ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု၊ ပူမှု၊ အေးမှု စသော ဝေဒနာများကိုပါ စူးစိုက်၍ မှတ်သိခြင်းများပင် တိုး၍လာ၏။ “ဝေဒနာလိုက်”သည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုကုန်၏။ ဝေဒနာနုပဿနာခေါ်သည်။ ထင်ရှားခံခက်သော ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ဦးစားပေး၍ မှတ်ဟန်တူ၏။ (သုခ-ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့ကိုလည်း မှတ်သိရသည်ပင်။ သို့သော် အကျုံးဝင်လေပြီဖြစ်၍ အထူးမဆို) ထို့ကြောင့်လည်း ဦးကျော်ဒင်က အောက်ပါအတိုင်း

မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

“မခံသာ၊ မှန်ပါဘိ သည်တရား။
ခံသာလျှင် သံသာကြောမှာ၊ မျောလိမ့်အများ။”

ထွက်လေ-ဝင်လေနှင့်အခြား ထိ-သိတို့ကို မှတ်ခိုက် ဝေဒနာတစ်စုံတစ်ခုပေါ်ခဲ့သော် ဝေဒနာဘက် ဦးလှည့်မှတ်ရှုရရာ ‘ဝေဒနာကျွတ်’သွားအောင် (မှတ်ရင်းမှတ်ရင်း ပျောက်သွားသည်အထိ) ရှုမှတ်ရခြင်းပင်တည်း။ ယောဂီတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စရိုက်ချင်း မတူနိုင်သဖြင့် လိုက်သင့်သော ဝေဒနာ၊ အမျိုးအစား၊ ထိုဝေဒနာ၏ အတိုင်းအတာ စသည်ဖြင့် မရွံ့မပဋိပဒါကျအောင် ကျင့်သုံးဖို့ကား လိုပေမည်။

အဓိဝါသနခန္တိအရ အတတ်နိုင်ဆုံး အောင့်အည်းသည်းခံ၍ မတတ်သာသည့်အဆုံးမှ ဝေဒနာကို လျစ်လျူရှုထား၍ ပြောင်းလဲ မှတ်သွားခြင်းသည် အသင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ဦးကျော်ဒင်အား အဆုံးအဖြတ်ပေးမည်နေ့

ဦးကျော်ဒင်သည် ထိုသို့ နေညမလပ် သတိချင်းစပ်အောင် ရှုမှတ်လေရာ မချီမဆုံ ထိုးအောင့် ကိုက်ခဲလာသော ဝေဒနာများ ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲအားသေးပျောက်ကွယ်သွားကုန်၏။ အာရုံနိမိတ်များလည်း တဖြည်းဖြည်းကင်းကွာ၍၊ ခွာ၍၊ လျစ်လျူရှု၍ ခန္ဓာကိုယ်ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုအစဉ်ကိုသာ သိမြင်လျက်ရှိ၏။ ဖြစ်ပျက် အပေါ်၌သာ စူးစိုက် သိမှတ်နေခဲ့ရာ ရှုမှတ်၍ အလွန်ချက်ကျလက်ကျ စေးစေးပိုင်ပိုင်ရှိနေ၏။ စိတ်ထဲတွင် အလွန်ကျေနပ် ဝမ်းမြောက်နေမိ၏။ ကြည်နူး နှစ်သက်နေမိပြန်၏။ ကျေနပ်ဝမ်းသာလွန်းအားကြီးနေစဉ် ဦးကျော်ဒင်၏ ရှေ့၌ အလင်းဓာတ်ကြီးမှာ ထင်းခနဲ ပေါ်လာတော့သည်။

ပီတိဖြင့် ဖုံးအုပ်ပေးထား၍ ဝေဒနာငြိမ်းသွားပြီဟု ထင်ရသော်လည်း အခိုးအရှိန်များပြည့်ဟုန်ပြီး စွဲကျန်နေသေးရာ အလင်းဓာတ်ကြီး ပေါ်လာသောအခါတွင်မှ ဝေဒနာများ စုပုံစမြုပ်စ ငြိမ်းချုပ်ကာ လုံးဝအေးသွားတော့သည်။ ထို့ကြောင့် အလင်းဓာတ်ကြီးကို တွယ်တာနေမိပြန်၏။ ဖြစ်ပျက် သတိလည်း လွတ်နေတော့သည်။

ဦးကျော်ဒင်သည် အတန်ငယ်စဉ်းစားကာ “အင့်ဟင်-ငါ့ဟာ ဟုတ်သေးပါဘူး”ဟု ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သိမှတ်မှုကို ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ ချက်ချင်းပြန်၍ တင်ပို့လိုက်

၏။ (ဩဘာသ၌ လဲကျ၍ ပဿဒိ၌ နစ်သွားသည်ကို ဆွဲထူလိုက်ခြင်းပင်တည်း။) ထိုအခါ စောစောက ဝေဒနာများ ပြန်၍ပေါ်လာကြပြန်၏။ လှိုင်းထန်သော ဝဲဂယက်၌ သစ်တုံးတိုကိုဖက်၍ ကူးနေရသကဲ့သို့ ရှိတော့သည်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ် လမ်းမှန်လမ်းမှား၌ သတိရှိရှိ၊ ဝီရိယမှန်မှန်၊ ဉာဏ်ကိုအသုံးချ၍ ပဲ့ကိုင်နေရပုံတည်း။

ပေါ်လာသော ဝေဒနာများကို သိမှတ်ပြန်ရာ အာရုံနှင့် သိမှတ်မှုမှာ တော်တော်နှင့် အံ့မကိုက်၊ ခွင်မကျ။ မဆုံးနိုင်အောင် တစ်မှတ်ထဲမှတ်နေနေရသည်ကိုပင် ငြီးငွေ့လာ၏။ အာရုံနှင့် သိမှတ်မှုမှာ အထက်လွန်သွားလိုက်၊ အောက်ကျသွားလိုက်၊ ရှေ့ရောက်သွားလိုက်၊ နောက်ကျကျန်ရစ်လိုက် ဖြစ်နေပြန်၏။

ထိုအခါ ဦးကျော်ဒင်သည် အသက်မှန်မှန် ရှုရှုကာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျအောင် ညှိယူလိုက်သောအခါ ဣန္ဒြေငါးပါးလုံး မျှတညီညွတ်သွားသဖြင့် နိရောဓဓာတ်ကို ဖတ်ခနဲမိကာ ယမ်းတောင့်ထိုးထားသော သေနတ်ကို စိကနေ ကိုင်ဖြုတ်လိုက်သကဲ့သို့ ဒိုင်းခနဲ မှတ်သိမှု ပြုတ်ထွက်သွားလေတော့၏။ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ဉာဏ်ရှိသော ရေနစ်သူသည် အလိုက်သင့်မှေး၍ မျှောလိုက်ရာမှာ ဆိပ်ကမ်းကို ခေါင်းဖြင့် ဒိုင်းခနဲ ဆောင့်ဝင်၍တိုက်ရာ ဆိပ်ကမ်းကို မလွှတ်တမ်း ဆုပ်ကိုင်၍ အမောဖြေသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်နေပေမည်။

တစ်သံသရာလုံး မခံစားခဲ့ရဖူးသေးသော ငြိမ်းအေးမှုကြီးကို မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်ရကာ အမောပြေသက်သာရာ ရလေတော့၏။

‘အာလောကော ဥဒပါဒိ’တရားအလင်းဓာတ်ကြီးသည် ဦးကျော်ဒင်၌ ပထမဆုံးအကြိမ် ကိန်းဝပ်နေတော့သည်။ မြွေကိုကိခံရသူသည် ထိုဝေဒနာ လုံးဝချုပ်ငြိမ်း ပပျောက်သွားသော်လည်း တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် မမေ့နိုင်အောင် စဉ်းစားလိုက်တိုင်း ခံစားရပုံကို တပ်အပ်မှတ်ချ သိနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအခြေအနေနှင့် ထိုနေ့ကို ဦးကျော်ဒင်အဖို့ ရာသက်ပန် မမေ့နိုင်တော့ချေ။ ပထမရစ်အနေဖြင့် အပါယ်လေးပါး ကြွေးစာရင်း ဖျက်လိုက်သော ထိုနေ့ကား ....

“၁၂၈၂-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ ညဉ့် ၁၀-နာရီခန့်။”

(ယောဂီတို့၊ တရားရှုမှတ်ရင်း နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုပုံကို မဟာစည်ဆရာတော် အခန်းကျမှ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြမည်။)

ပညာသတိနှင့် ဘုန်းရှိသူတို့အတွက် အာနာပါန

ဦးကျော်ဒင်သည် ထွက်လေဝင်လေကို မပြင်းမပျော့ ရှုရှုကာ၍ သတိနှင့်အသိ၊ အသိနှင့်သတိသည် ရှေးကထက်ပင် ပို၍ ချပ်ခနဲ ချပ်ခနဲမိကာ ရုပ်နာမ်အသိများ ပို၍ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မြင်၍ မြင်၍ လာ၏။ စ၍ အားထုတ်ကတည်းကပင် ဣန္ဒြေပျက်လောက်အောင် ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားခြင်း ရှိခဲ့ဟန်မတူ။ တုန်လှုပ် ယိမ်းယိုင်ခြင်းသည် သမာဓိအားနည်းသည့် သဘောပင် ဖြစ်၏။ တုန်လှုပ် ယိမ်းယိုင်ခြင်း၌ သာယာငြိကပ် ကျေနပ်ခြင်း (နိကန္တိ)ကြောင့်ပင် ပို၍တုန်လှုပ် ယိမ်းယိုင်ခြင်း ဖြစ်ရ၏။

ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က အာနာပါန ရှုပွားရာ၌ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ယိမ်းယိုင်တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ၊ပကတိတည်ငြိမ်စွာ ရှုပွားနေသော ရှင်မဟာကပ္ပိန မထေရ်အား ဘုရားရှင်နှင့်တကွ သီတင်းသုံးဖော်များ အားလုံးက ချီးကျူးခဲ့ကြဖူး၏။ (မဟာကပ္ပိနသုတ်၊ အာနာပါနသံယုတ်) သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ (သို့မဟုတ်) သတိ၊ သမာဓိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ ပြည့်စုံညီမျှစွာ (ပရိပုဏ္ဏဘာဝိတ) ရှုမှတ်သူတိုင်း၊ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း သင်ခန်းစာကို မခုန်ကျော်ဘဲ အစီအစဉ်တကျ (အနုပုဗ္ဗပရိစိတ) ရှုမှတ်သူတိုင်း ရှင်ကပ္ပိနမထေရ်ကဲ့သို့ (ရဟန္တာဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ) တည်ငြိမ် အေးဆေးစွာ ချမ်းသာလွယ်ကူ နိဗ္ဗာန်သုခကို ရယူနိုင်ကြပေသည်။

“နိဗ္ဗာန်ကို လျော့ရဲရဲလုပ်၍မရ။ ကိုယ်နှင့် အသက်စွန့်၍ လုပ်ရမည်”စသည်ဖြင့် ထိုထိုပါဠိတော် တို့၌ ဟောကြားသည့်အဓိပ္ပါယ်ကို ရုပ်ဝတ္ထုဆန်ဆန် ‘လှေထိုးလွှတိုက်’သဘောမျိုး မကောက်ယူရ။ ထက်သန်ပြင်းပြ၍ အသိဉာဏ်ယှဉ်သော ပြတ်သားတိကျသည့် စိတ်ဓာတ်သာ အရေးကြီးလေသည်။ (ယေ သုပ္ပယုတ္တာ၊ မနုဿ ဒဠေက။)သို့မဟုတ်ပါက တစ်စုံတစ်ခုသော အခုအခံအငြိအတွယ်များကို မကျော်လွန်နိုင်ဘဲ ရုပ်တွက်တွက်ကာ ရှင်ဆန္ဒ၊ ရှင်ဂေါဓိက စသူတို့ကဲ့သို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း လှီး၍သတ်သေသော ပြတ်သားမှု၊ ရဲရင့်မှုများ အထိ နယ်ကျွံသွားတတ်သည်။

အစွဲမကင်းသော ဇွဲတင်းမှုများကြောင့် အလွန်တရာ တည်ငြိမ်ချမ်းသာစွာ လျှောက်ရမည့် မဇ္ဈိပဋိပဒါလမ်းသည် ရွေးစွန်းသောလမ်း၊ သွေးစွန်းသောလမ်း ဖြစ်ခဲ့ရချေ၏။ မြင်မကောင်း၊ ရှုမကောင်း နှာရည်တရွဲနှင့်

လမ်းခုလတ်၌ ပစ်လဲနေသူများလည်း အတုံးအရုံး။
စင်စစ် အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကား အခြား
ကမ္မဋ္ဌာန်းများထက် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမားလှပေ၏။
အကျိုးကြီးမားသည်နှင့်အမျှ ဆည်းပူးရသော အကြောင်း
မှာလည်း အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းများထက် အရင်းအနှီးများ၏။
အရင်းအနှီးကား တခြားမဟုတ်၊ သတိနှင့်ပညာတည်း။
ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုင်းတွင် သတိပညာ လိုအပ်သည်ချည်းဖြစ်၏။
သို့ရာတွင် အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းတွင် အထူးသဖြင့် ပို၍
လိုအပ်၏။ “သတိပညာ မရှိသူအား ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကို
ငါမဟော၊ မပေး”ဟူ၍ မိန့်တော်မူဖူးသည်။ (အာနာပါန
သံယုတ်နှင့် ဥပရိ-အာနာပါနသတိသုတ်)။ ဘုရား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝက ဘုန်းကံကြီးမားသူတို့ အတွက်
သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဘုန်းကံနည်းသူ (လူညံ့များ)၏ အရာ
မဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များသည်လည်း ခဏတစ်ဖြုတ်
(ကောက်ရိုးမီးကဲ့သို့) လုပ်ရုံမျှ လုပ်၍ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း
မဟုတ်။ စွဲစွဲမြဲမြဲ ဖူးစူးစိုက်စိုက် လေးလေးပင်ပင် သတိ
ပညာများများဖြင့် လုပ်မှရသော တရားဖြစ်၏။ (ဝိသုဒ္ဓိ
မဂ်၊ ၁၊ ၂၇၆။)

ထို့ကြောင့် အရှိန်ပြင်းသော သိန္နောမြင်းကို စီး
သူသည် အစီးမတတ်၍ လိမ့်ကျလျှင် ပို၍ အထိနာတတ်
ပေသည်။ အာနာပါနကား လူတစ်ယောက်ကို ဆံပင်ဆွဲ
ကိုင်လိုက်သကဲ့သို့ စေးစေးပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်နင်းနင်းရှိလှ၍
ခန္ဓာဗေဒတွင် အချုပ်အခြာ အညာကျသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်၏။

ဦးကျော်ဒင်သည် ဘုန်းကံကြီးမားသူ ဖြစ်သည့်
အတိုင်း တစ်နေ့မျှ မလုပ်အောင် အပတ်တကုတ် ကြိုးစား
ရှုမှတ်၏။ မှတ်ပုံမှတ်နည်းလည်း အပြောင်းအလဲမရှိ။
'ထိ-သိ-သတိ'ပင် ဖြစ်သည်။ (ရဟန္တာဖြစ်သည့် နောက်
တွင်လည်း ဤသို့ပင် မှတ်နေရ၏။ မှတ်နေလိုက်၏။)
ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်သည် လူတိုင်းနား
လည်အောင်၊ မလုပ်တတ် မရှိအောင် လွယ်ကူလှပေ
သည်။ ဦးကျော်ဒင်သည် နေ့ရှိသမျှ အိမ်မှထွက်စွမ်း လုပ်
ရင်းပင် လုပ်နေရ၏။ ပြောင်းရိုးစဉ်းရင်း၊ နွားစာကျွေးရင်း၊
ထွန်ရင်း၊ ထင်းခုတ်ရင်း အလစ်အလပ်မရှိ။ အိပ်ချိန်ကို
ပင် အထူးလျော့ကာ ပို၍ကြိုးစားလာပေသည်။

“အချိန်တစ်ခုအတွင်း အလုပ်နှစ်မျိုး လုပ်နိုင်
တာ ဒီဟာပဲရှိတယ်။ ခုလူတွေဟာ နတ်ဗြဟ္မာတွေလောက်
အမြဲအရံ ပရိသတ် မများကြပါဘူး။ ရှေးက ရှင်ဘုရင်တွေ
သူဌေးတွေလောက်လည်း အလုပ်ကိစ္စများကြသေးပါ

ဘူး။ သူတို့တွေတောင် ဒီလောက်များတဲ့ ပရိသတ်တွေ
အကြားဒီလောက်များတဲ့အလုပ်တွေ လုပ်ရင်းနဲ့ ဘုရားရှင်
ထံတော်က အဆုံးအမရလို့ တောက်လျှောက် ဆောင်ကြ
(ရှုမှတ်ကြ)တော့ အသီးသီးတွေဟာ ရည်ရွယ် မှန်းထား
တာမျှမက ပြီးစီးခဲ့ကြပါသမျှ”ဟု ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ (၂၈၊ ၅၊ ၁၉၅၅)ကို
သတိရဖွယ် ရှိပေ၏။

မိန်းမကြမ်း လုပ်ရရာသော ဒေါ်ရွှေရည်
ဦးကျော်ဒင်သည် အိမ်မှထွက်စွမ်းလုပ်ရင်းနှင့်ပင်
ပထမတစ်ဆင့် အောင်မြင်ခဲ့၏။ အိမ်မှထွက်စွမ်းလည်း
လစ်ဟင်းသည် မရှိခဲ့။ သို့ရာတွင် ‘အလုပ်ပျက်တယ်’ဟု
ဆိုကာ ဇနီးဒေါ်ရွှေရည်၏ ဆောင့်အောင့်ငြူရှုခြင်းကို
ခံနေရ၏။ နောက်မကြားတကြား စောင်းမြောင်း၏။
နောက် ခုတင်ပေါ်က တွန်းချသည်အထိ နှောင့်ယှက်လာ
တော့သည်။ ဦးကျော်ဒင်ကား သည်းခံလျက် ဆက်၍လုပ်
မြဲ။

“မနှောင့်ယှက်ချင်ပါနဲ့ ရှင်ရွှေရည်ရယ်”ဟု ဆို
ကာ တွန်းချခံရသော မြေကြီးပေါ်၌ပင် ထိုင်၍ ရှုမှတ်မြဲ
ရှုမှတ်ပြန်၏။ ဒေါ်ရွှေရည်ကား ခုတင်မှ ကြမ်းများနုတ်
ပြီး ထောင်ထားရာ၊ ဦးကျော်ဒင်မှာ ဒေါ်ရွှေရည်ဆောင့်
အောင့် မြည်တွန်ပြီး ထွက်သွားသည်နှင့် အခင်းမရှိသော
ဆင့်ပေါ်၌ပင် ထိုင်၍ ရှုမှတ်နေရသည်။

မကြာမီ ဒေါ်ရွှေရည် အိမ်ထဲသို့ ဝင်လာကာ-
“ကံ ..ကိုယ်တော်ကြီး ဖယ်ပေးပါဦး”ဟု ဆို
ကာ ကြမ်းခင်းများကို ပြန်ခင်း၍ ပေးပြန်၏။

“ရှင်ရွှေရည်ရယ်၊ မင်း ဘာကြောင့် နှောင့်ယှက်
ချင်တာတုံး”ဟု မေးရာ-

“တော်-စိတ်ဆိုးပြီး ထရိုက်အောင်လုပ်တာ”ဟု
ပြန်၍ ပြောရာ ဦးကျော်ဒင်က-

“စိတ်မဆိုးပါဘူး မယ်မင်းကြီးမရယ်၊ ရိုက်လည်း
မရိုက်ပါဘူး။ ကြိုးစားပြီး တရားဟောတော်မူပါ”ဟု ဆို
ကာ ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေလေသည်။

‘သောတာပန်’ဆိုသည်မှာ သာမညပုဂ္ဂိုလ်မျိုး
မဟုတ်ချေ။ “ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာမျှသာ ပယ်သေးသည်”ဟု
လွယ်လွယ်ပင် ပြောဆိုထင်မြင်နေကြ၏။ (အပါယ်သို့
ကျစေနိုင်သော) ကိလေသာမှန်သမျှ အားလုံးပယ်သတ်
ပြီးသူ ဖြစ်သည်။ (အဋ္ဌသာလိနီ-ဒဿနတိက။) ရတနာ

သုံးပါး၏ ကျေးဇူးသိပုံနှင့် ဘဝပြဿနာ အဖုံဖုံနှင့်စပ်၍ နှလုံးသား၏ ထောက်ခံချက်ရသော ခွင့်လုံးပိုင်ယုံကြည်မှု အလင်းဓာတ်ကြီး ကိန်းအောင်းသွားလေပြီ။ ငါးပါးသီလ ကိုလည်း (ဘဝခြားစေကာမူ) အလိုလိုပင် အကြွင်းမဲ့ လုံလည်းသွားတော့၏။ (ပရိယူရကာရီ။)

မိမိ၌ ရှိသောအပြစ်ကို မရှိဟန်ဆောင်မှု=(မာယာ)၊ မိမိ၌ မရှိသည့်ဂုဏ်ကို ရှိဟန်ဆောင်မှု=(သာဓဋ္ဌယျ)၊ မနာလိုဝန်တို့မှ=(ဣဿာ မစ္ဆရိယ)စသော မရိုးသား မှုများလည်း သောတာပန်၌ မရှိတော့ပြီ။ ဥဇုပဋိပန္န= စင်းလုံးချော ရိုးဖြောင့်သူတည်း။ (အံ-၂၊ ၃၈၂၊ ဝိဘင်း- ၃၄၉-၅။)

လူသာမန်တို့ ကိုယ်ချင်းစာ၍ မရနိုင်သော အငြိမ်းဓာတ်၊ အသိဉာဏ် အလင်းအားတို့လည်း များစွာ ရှိကုန်၏။ သေးသေးငယ်ငယ် နယ်နယ်ရရ မဟုတ်ပါချေ။

စကြဝတေးမင်း စည်းစိမ်နှင့်မလဲနိုင်သော ချမ်းသာသည် အဘယ်မှာလျှင် “သူလို ငါလို”ဟုတ်ပါချိမ့် မည်နည်း။ ထို့ကြောင့် ဦးကျော်ဒင်သည် ဒေါ်ရွှေရည် အပေါ် စိတ်မဆိုးဘဲ သနား၍သာ နေတော့၏။ အလိုလို မေတ္တာဖြင့် သည်းခံနိုင်ရည် ရှိလာသည်။ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ရများသော သတိကလည်း သည်းခံနိုင်ရည်ကို တိုးစေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော လောဘ၊ဒေါသကို ချက်ချင်းပင် သိမ်းဆည်းနိုင်သည်။ သကဒါဂါမိမဂ်သည် အကြမ်းစား လောဘနှင့် ဒေါသတို့ကို သတ်ပေတော့မည်။

ဒေါ်ရွှေရည်ကား တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တစ်မျိုး ပြီး တစ်မျိုးသာ နှောင့်ယှက်နေ၏။

“ဘာမျှ တိုးတိုးဖော်မရဘူး။ တေမိလိုပဲ။ ဒါလောက်တောင် တရားအားထုတ်ချင်လည်း ဘုန်းကြီး လုပ်နေပါလား” စသည်ဖြင့် မြည်တွန်တောက်တီးလျက် သာ ရှိခဲ့၏။ အသိချင်းမတူ၍ အမြင်ချင်းမတူ။ ပို၍ သိသူ မြင်သူက ပိုပြီး သည်းခံရခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ ယောဂီသည် ပို၍ သတိထားရသည်။ မိမိအတွက် အသိဉာဏ်နည်းသူ များအား အပြစ်ပို၍ လေးမသွားအောင် စောင့်ရှောက် ရပြန်၏။ သို့မဟုတ်ပါက မသိသူများ၌ အရိယာစွပ်စွဲပြစ်ကြီး ကျရောက်သွားနိုင်သည်။ အရိယာ မဖြစ်သေးသော ယောဂီတို့ပင်လျှင် အရိယူပဝါဒကိန်းပါး အပြစ်များဖြစ်စေ နိုင်သဖြင့် ပို၍ သည်းခံကြရာ၏။

အရိယာ စွပ်စွဲပြစ် ဆယ်မျိုးကား အလွန်ကြောက်ဖွယ် ကောင်းလေစွာ။ အရိယာ မဟုတ်သူအား အရိယာအဖြစ်

ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခြင်းသည်လည်း အရိယူပဝါဒကိန်းနှင့် အတူ တူပင်ဖြစ်ကြောင်း (ဒသဂုံတ္ထရ ကောကာလိကသုတ် အဖွင့်၌) လာရှိ၏။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၊ အရိယာဖြစ်ရန် ကျင့်ကြံနေသော ယောဂီတို့နှင့် ဆက်ဆံရသည်မှာ လူမိုက်တို့အတွက် အလွန်ကြောက်ဖွယ်ကောင်းလေစွ။

လူမိုက်များ၌ အပြစ်မကြီးကြစေရန် ယောဂီ လုပ်သူများကလည်း အနေအထိုင် အပြောအဆိုကို ဆင်ခြင်ကြရာ၏။ သည်းခံခြင်းဖြင့် မိမိ၌ တရားတက်စေရုံမျှ မက မသိနားမလည် သူတို့ကိုပါ စောင့်ရှောက်ရာ ရောက် ပေ၏။

“တရားဌာနမှာ နေပြီး တရားသမားလို မနေနိုင် လျှင် မနေတာက ကောင်းတယ်။ မနေကြနှင့်။ တခြား သူတွေလည်း ဒီလိုပဲနေမှာပါဆိုပြီး မိမိတစ်ယောက်တည်း မတည့်တာကို မြင်လို့ တစ်ပါးသူက ကဲ့ရဲ့မိသွားရင် ထိုသူမှာ အလွန်အပြစ်ကြီးတယ်။ မိမိမှာလည်း အစီးအပွား မများတဲ့အပြင် မြင်တဲ့သူတွေကိုပါ အပြစ်ပေးနေတာနဲ့ အတူတူပဲ”

ဟု ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးက လိဂံအရိယာ၊ အာစာရ အရိယာစသော အရိယာ အမျိုးအစား များကို ခွဲခြားညွှန်ပြ၍ မိမိ အနီးအပါးရှိ ကြီးမှ ရဟန်းပြု သော ရဟန်းယောဂီများအား ဆုံးမသည်ကို မှတ်သားရ ဖူး၏။ သတိပြုအပ်လှပါပေသည်။

ယောဂီကား ဦးကျော်ဒင်ကဲ့သို့ တစ်မဂ်တစ်ဖိုလ် မျှ မရသေးလျှင်လည်း ကျိတ်မှိတ်အောင်အည်း၍သာ သည်းခံနိုင်အောင် ကြိုးစားကြရာ၏။ ဦးကျော်ဒင်မှာမူ လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့်ပင် သည်းခံနိုင်ပေသည်။ ဒေါ်ရွှေရည် ကား အလျှော့မပေး။

တစ်ညတွင် ဦးကျော်ဒင် တရားရှုမှတ်၍ ကောင်း နေခိုက် ချည်တိုင်မှ နွားမကို ကြိုးဖြေလွှတ်လိုက်ပြီး “ကိုကျော်ဒင်၊ နွားမ လွတ်သွားလို့ လိုက်ချေပါဦး”ဟု ဆိုကာ ညကြီးမင်းကြီး နွားလိုက်ခိုင်းသည်။ ထိုနွားမမှာ မြင်သမျှ ဝှေ့တတ်၍ အလွန်ဆိုးသော နွားမဖြစ်သော် လည်း ဦးကျော်ဒင် ထလိုက်သွားသောအခါ အလွယ် တကူပင် ဖမ်း၍ချည်နိုင်ခဲ့၏။

ဒေါ်ရွှေရည်ခမျာ နေချင်းညချင်း စိတ်ပြောင်း မှန်းမသိ ပြောင်းလာကာ မိန်းမကြမ်းလုပ်၍ ကပြရရှာ ၏။ ဇာတ်ဆရာကား ဘယ်သူဖြစ်ပါလေမည်နည်း။

■ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

အလှမာန်ယစ်မှူး လွန်မကြူးမီ အရှင်သုမန(ရွှေဂူ)

(ယခင်လမုအဆက်)

ဘုရားရှင် ဆွမ်းခံကြွချီတော် မူသွားပြီဟု ခေမာမိဖုရားက ထင်မှတ် နေသည်။ထို့ကြောင့် စိတ်အေးလက် အေးဖြင့် ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို လှည့် ပတ်ငေးမောမိသည်။ အမှန်ပင် ဝေဠုဝန်သည် ဖွဲ့စပ်ဆိုထားသော တေးသီချင်းထက် ပိုမိုလှပပြည့်စုံနေ သည်။တစ်နေရာအရောက်တွင် ခေမာ ၏ ခြေလှမ်းများက တုံ့ဆိုင်းရပ်တန့် သွားသည်။ မိမိ၏ရှေ့ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ သီဟိုဠ်ပင်အောက်တွင် ရဟန်းပျို တစ်ပါးကို မြင်နေရသည်။ ရဟန်း

ပျို၏ ကြန်အင်လက္ခဏာကို တွေ့ရ ပြီးချိန်တွင် ခေမာ၏စိတ်ထဲ၌ အတွေး တစ်ခု ဝင်လာခဲ့သည်။
“အရေအဆင်းနဲ့ စိုပြေတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးပါလား။ ဒီလိုနုပျိုတဲ့ အရွယ်ဟာ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားပြီး မွေ့လျော်သင့်တဲ့အရွယ်၊ အခုတော့ ရဟန်းတရားကို ပွားများနေလိုက် တာ၊ အသက်အရွယ်အိုမင်းလာမှ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ဖို့ကောင်း ပါတယ်”
အဆင်ခြင်ခဲ့ကာ တရားရှု

မှတ်နေသော ရဟန်းပျိုကို တစ်ခဏ ငေးနေမိသည်။ထို့နောက် အနီးအပါး မှ ရှောင်ကွင်းကာ ဂန္ဓကုဋ်ကျောင်း ဘက်သို့ လျှောက်လာခဲ့သည်။ ဘုရားရှင်ဆွမ်းခံကြွနေသည်အထင် ဖြင့် လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုရန် အတွင်း ဘက်သို့ ခြေလှမ်းစလိုက်သည်။ ‘ဟင်’ဟူသော အာမေဋ္ဌိတ်သံတိုးတိုး က ခေမာ၏ နှုတ်ဖျားမှထွက်သွား သည်။ မိမိထက် အသားအရေ ရုပ် ဆင်းသဏ္ဍာန် အဆမတန်သာလွန် ချောမောလှပသော မိန်းမပျိုကို တွေ့

လိုက်ရသည်။ ထိုမိန်းမပျိုငယ်က ဘုရားရှင်ကို ယပ်လေညင်းခတ်လျက် ရှိလေသည်။ ဘုရားရှင်က တန်ခိုး တော်ဖြင့် ဖန်ဆင်းထားသော ဣဒ္ဓိ ရုပ် မိန်းမပျိုငယ်။

ခေမာမိဖုရားသည် ပြန် လှည့်ထွက်သွားရန် မစွမ်းနိုင်တော့။ မိန်းမပျိုငယ်၏အဆင်း၌ မိမိအကြည့် ကို မရှောင်လွှဲနိုင်။ အံ့ဩစွာပင် ပြင်း ပြတပ်မက်ငြိတွယ်သွားသည်။ အံ့အား တသင့် ငေးမောမိနေဆဲမှာပင် မိန်းမ ပျိုငယ်၏ ရုပ်ခန္ဓာသည် တဖြည်း ဖြည်း ပြောင်းလဲစပြုလာ၏။ အသက် နှစ်ဆယ်၊ အစိတ်ဝန်းကျင်မှ အသက် လေးငါးခြောက်ဆယ် အရွယ်သို့ ပြောင်းလဲရောက်ရှိလာတော့သည်။ ဆံကေသာများက ဘော်ငွေရောင် သန်းလာ၏။ ပါးရေများ တွန့်ရှုံ့လာ သည်။ သွားအချို့ ကြွေကုန်သည်။ ညှင်းဆိုးမဲ့ခြောက်များ စွဲကပ်လာ၏။ သားမြတ်အစုံက တွဲရစ်ကျလာသည်။ ခြေလက်အင်္ဂါများ၏ အစိတ်အပိုင်း များ ကြီးလာသည်။ ခြောက်ကပ် ညှိနှိုင်းလာသော အသားအရေအောက် မှ အကြောများက ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လာ၏။ ခန္ဓာကိုယ်၏ ခါးက ကိုင်းညွတ်လျက်။ ထို့နောက် တုန် တုန်ယင်ယင်ဖြင့် ယပ်လေခတ်ပြီး နောက် လဲကျသေဆုံးသွားလေ သည်။

ရုပ်ခန္ဓာ၏ ဓာတ်လေးပါး များ ယိုယွင်းသွားခြင်း၊ ပင်ကိုယ် သဘော၌ပင် မစင်ကြယ်ခြင်း၊ စက် ဆုပ်ဖွယ်ရာသာဖြစ်သော ခန္ဓာပေါ် တွင် သာယာမိသည်မှာ မိုက်မဲမှု တစ်ခုဟု ဖျတ်ခနဲသတိဝင်လာမိ တော့သည်။ ထို့နောက် ဘုရားရှင်၏ ရှေ့မှောက်ကို ခေမာရောက်ရှိသွား

၏။ ခေမာက ရှိခိုးဖူးမြော်ပြီးချိန်တွင် ဘုရားရှင်က -

“ခေမာမိဖုရား၊ နာကျင်ခံ ခက် နှိပ်စက်တတ်ပြီး မစင်မကြယ် ရွံရှာဖွယ် ပုပ်ဟောင်ညှို့စို့ အနံ့အသက် လည်း မကောင်း၊ အထက်အောက် ကို တစ်စက်စက်ယိုစိမ့်ထွက်လို့၊ သဘောရှိတဲ့ခန္ဓာကို မလိမ်မာမိုက်မဲ သူတွေဟာ မြတ်နိုးနှစ်သက်ကြ တယ်။ အဲဒီမြတ်နိုးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို စေ့စေ့စပ်စပ် ကြည့်စမ်းပါတော့”

ဘုရားရှင်၏ ကြည်လင်သာ ယာဖွယ်ရှိသော အသံတော်ကို ခေမာ က ရိုရိုသေသေ ဂရုတစိုက်နာခံမှတ် ယူမိသည်။ ရိုကျိုးစွာ ခေါင်းကို ငဲ့ လျက် စိတ်နှလုံးတွင် မြဲမြံစေရန် မှတ်သားတော့သည်။

“မတင့်မတယ် စက်ဆုပ် ဖွယ်ရာပေပဲလို့ စိတ်ထဲက ထင်မြင် မှု အကျိုးအတွက် တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်တဲ့ ပွားများမှုစိတ်ကို ပွားများပါတော့၊ ကာယကောဋ္ဌာသမှာဖြစ်တဲ့ အောက် မေ့ခြင်းသတိကို ဖြစ်ပါစေတော့။ ခန္ဓာကိုယ်ကို မက်မောခြင်းကနေ ငြီး ငွေ့မှုကို သင့်မှာ ဖြစ်ပါစေတော့”

“ခေမာမိဖုရား၊ ငါဘုရား ထံပါးမှာရှိနေတဲ့ မိန်းမပျိုရဲ့ ကိုယ် ဟာ အိုမင်းရွတ်တွပြီး ဖောက်ပြန် ပျက်စီးရသလို အဲဒီနည်းတူစွာ သင့် ရဲ့ ကိုယ်ဟာလည်း ဖောက်ပြန်ပျက်စီး သွားမှာပဲဖြစ်တယ်။ သင်ဟာ မသေ ခင်ကလေးမှာ အခိုက်အတန့် လှပ တယ်လို့ ထင်ရသလို ငါထံမှာရှိနေ တဲ့ မိန်းမပျိုဟာလည်း မသေခင် ခဏကလေး လှပတာပါ။ အတွင်း အပြင်ဖြစ်တဲ့ကိုယ်မှာ တပ်မက်ခြင်း ဆန္ဒတွေကို ဖြတ်တောက်စွန့်ပစ်

လိုက်ပါတော့”

ခေမာမိဖုရား၏ ဆင်ခြင်တဲ့ အသိက တိမ်းချော်ယိမ်းယိုင်နေရာ မှ တဖြည်းဖြည်းချင်း ပြန်လည်တည့် မတ်လာသည်။ ဘုရားရှင်၏ စကား တော်တိုင်း၌ အသိဉာဏ်က နုရာမှ ရင့်ကျက်မှုဘက်ဆီသို့ ကူးသန်းလာ နေသည်။ ဘုရားရှင်၏ အသံတော် ကို ကြားမြဲကြားနေဆဲ။

“လုံးလုံးလျားလျား တစ် ပေါင်းတည်း၊ တစ်စည်းတည်း အကောင်အထည် မဟုတ်ပါကလားဆို ပြီး၊ ခွဲခြားပိုင်းဆစ်ရှုမြင်တဲ့ ဝိပဿ နာဉာဏ်ကို ပွားပါစေတော့၊ ခန္ဓာ ကိုယ်မှာ ပုန်းလျှိုးခိုတွယ်နေတဲ့ မကောင်းဆိုးရွားထောင်လွှားတဲ့ မာန် မာနကို စွန့်ပစ်လိုက်ပါတော့၊ အဲဒီ မာနကို စွန့်ပစ်ခြင်းဟာ ဆယ့်တစ် မီးအပူကို ငြိမ်းစေတာဖြစ်လို့ နိဗ္ဗာန် ကို ရောက်နိုင်ပေတယ်”

“ပမာပြောရရင်တော့ ပင့်ကူ ကောင်ဟာ မိမိရက်လုပ်ဖွဲ့ပြုအပ်တဲ့ ကွန်ရက်ချည်မျှင်မှာ အစဉ်ကပ်ငြိ လျှောက်နေရသလို သတ္တဝါတွေဟာ လည်း ရာဂနဲ့ တပ်မက်မောနေကုန် သည့် မိမိတို့ ပြုလုပ်အပ်တဲ့ ကိလေ သာ ခန္ဓာအစဉ်ကို လိုက်နေကြ တယ်။ ပညာရှိသူတွေကတော့ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ငဲ့ကွက်မှု အလျဉ်းမရှိဘဲ စွန့်ပယ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကိလေသာအစဉ်ကို တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်နိုင်လိုလည်း နိဗ္ဗာန်ကို သွား ရောက် ကြကုန်ပေတယ် ချစ်သမီး ခေမာ”

ခေမာမိဖုရား၏ အသိတရား က လင်းလက်တောက်ပသွားသည်။ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမက မိမိ၏ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်လန်းကြည်လင်စေ

ခဲ့ပြီ။အလှ၏ဂုဏ်ပုဒ်တို့ဖြင့် သာယာ မိခဲသော မိမိကိုယ်ကို မိမိရှက်စိတ် ဝင်လာခဲ့၏။

သတ္တဝါများ၏ စိတ်အစဉ် ကို ထွင်းဖောက်မြင်တတ်သော ဘုရားရှင်က ခေမာမိဖုရား၏ ခံစား မှု အခြေအနေကို သိလိုက်သည်။ ထိုအခါ ခေမာ၏ ရှေးဘဝဖြစ်သည့် ကဿပဘုရားရှင် သာသနာတော် ထက်က ခေမာကိုယ်တိုင် လေ့လာ ကျက်မှတ်ခဲ့ဖူးသော မဟာနိဒါနသုတ် ကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။

အကြောင်းအကျိုးဆက် သဘောများဖြစ်သည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏။ အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏။ အပိုင်း အခြားမရှိ။အတ္တသည် ရုပ်မရှိ။အပိုင်း အခြားမရှိ။အတ္တသည် ရုပ်မရှိ။အပိုင်း အခြားရှိ၏။ အတ္တသည် ရုပ်မရှိ။ အပိုင်းအခြားမရှိဟု မပညတ်သော သူ၏ နအတ္တပညတ်သဘောများ။

ထို့နောက် အတ္တကို ရှုမြင် ခြင်းများ၊ဝိညာဉ်၏တည်ရာ ခုနစ်ပါး၊ လွတ်လပ်ခြင်းဟု ခေါ်ဆိုသော ဝိမောက္ခရှစ်ပါး သဘောများဖြင့် မဟာနိဒါနသုတ်ကို ခေမာမိဖုရား နာကြားရသည်။ သုတ္တန်တရားဆုံး သည့်အခိုက်၌ပင် ခေမာသည် ရှေး ဘဝက ကိုယ်တိုင်လေ့ကျင့် ကျက် မှတ်ခဲ့ဖူးသည်ကို ပြန်လည်အောက်မေ့ မိကာ သောတာပန်အရိယာဖြစ် သွားတော့သည်။

ခေမာက မိမိ၏ရုပ်အဆင်း မာနကို ချိုးနှိမ်ပစ်ပြီးသား ဖြစ်သွား ၏။ အတွေးအကြံ မှားယွင်းခဲ့ခြင်း အတွက် ဘုရားရှင်ကို ခေမာက ရိုကျိုးဦးခိုက် တောင်းပန်လေသည်။

“အရှင်မြတ်စွာဘုရား၊ ခပ်

သိမ်းသော တရားတို့ကို သိမြင်တော် မူပြီးတဲ့ အရှင်မြတ်ဘုရား၊ မဟာ ကရုဏာတွေ့ရဲ့ တည်ရာဖြစ်တော် မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရား၊သံသရာဝဲဂယက် ကနေ လွတ်တော်မူပြီးတဲ့ အရှင် မြတ်ဘုရား၊ မသေခြင်းတရားကို အမွေပေးတော်မူပါတဲ့ အရှင်မြတ် ဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပါတယ် အရှင်ဘုရား”

“အညစ်အကြေးတွေထဲကို ပြေးဝင်တဲ့ ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်မိ လို့ လမ်းမှားနေတဲ့ တပည့်တော် မဟာ အရှင်ဘုရားရဲ့ ဥပါယ်တမျှင် ကောင်းနဲ့ နည်းပေးဆုံးမအပ်တဲ့ အတွက် နှစ်ခြိုက်ကြည်လင်လာရပါ တယ် အရှင်ဘုရား။ အရှင်မြတ် ဘုရားလိုပဲ သီလ၊ သမာဓိ အစရှိတဲ့ ဂုဏ်ကြီးသခင် ဘုရားရှင်တွေကို မဖူးမြင်ခဲ့ရတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ကွေ ကင်းရခြင်းအကြောင်းတွေကြောင့် ကြီးမားတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခများစွာကို ခံစားကြရပါတယ်”

“အ ရ င် မြ တ် ဘု ရား ၊ တပည့်တော်မဟာလည်း လူသုံးပါးတို့ ရဲ့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တဲ့ အရှင်ဘုရား ကို ဝါးတောကြီးထဲမှာ ရှိနေတော် မူတာ သိပါလျက်နဲ့ လာရောက်မဖူး မြင်ခဲ့မိပါဘူး။ တပည့်တော်မရဲ့ မလိမ်မာတဲ့အဖြစ်ကို လျှောက်ထား တောင်းပန်အပ်ပါတယ် အရှင်ဘုရား၊ သတ္တဝါအများရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တတ်ပြီး မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ကို ပေးတတ်တဲ့ အရှင်ဘုရားကို တပည့်တော်မက ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချတတ် တယ်လို့ အတွေးမှားခဲ့မိတဲ့အတွက် အရှင်ဘုရားကို လာရောက်မဆည်း ကပ်မိပါဘူး၊ အထင်လွဲမှားပြီး လာ ရောက် ဦးခိုက်မဖူးမြော်မိဘဲ မှား

ယွင်းခဲ့တဲ့ တပည့်တော်မရဲ့အပြစ်ကို လျှောက်ထားတောင်းပန်အပ်ပါတယ် အရှင်မြတ်စွာဘုရား”

ခေမာမိဖုရား၏ စကား အဆုံးတွင် ဘုရားရှင်က ပြုံးတော် မူသည်။ ထို့နောက် မဟာကရုဏာ မေတ္တာရှင်တို့၏ အပြုအမူအတိုင်း သည်းခံစကားကို မိန့်တော်မူလေ၏။

(၆)

လေးနက်စွာ ခံစားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အသိဆင်ခြင်တုံ သည် တန်ဖိုးကြီးမားတတ်သည်။ အကြောင်းခံတို့၏ မျိုးစေ့အရ ကုသိုလ် တရားက ရှင်သန်ပေါက်ပွားလာ သည်။ ခေမာမိဖုရား၏ ဣန္ဒြေတို့က ရင့်သန်ချိန်ကို ရောက်ခဲ့ပြီ။ ဘုရား ရှင်၏ တရားဒေသနာတော်က အာရုံ ဆီမှ လွတ်ထွက်မသွားခဲ့။ မိမိကိုမိမိ လှပချောမောလွန်းသူဟု ထင်ခဲ့သော ခေမာ။ မိမိထက် အဆပေါင်းရာ ထောင်မက ချောမောလွန်းသူကို တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။ မိမိအလှနှင့်ယှဉ် သော် မိမိက ကျီးပမာ။ ဘုရားရှင် ထံပါးတွင် ယပ်လေခတ်နေသော မိန်းမပျိုငယ်က ဒေါင်းအသွင်။ သို့ သော် မိမိထက် လှပသည်ဆိုသော ထိုမိန်းမပျိုငယ်၏ အလှက မိမိရှေ့ မှောက်၌ပင် ပျက်စီးယိုယွင်းသွား သည်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်ခဲ့ရပြီ။

နောင်တရမှုနှင့်အတူ ဆင် ခြင်တုံတရားကို ခေမာက အချိန်မီ ထိန်းသိမ်းလိုက်နိုင်သည်။ ဒေသနာ တော်နှင့် မိန်းမပျိုငယ်၏ အဆင့် ဆင့် ပြောင်းလဲသွားသော သဏ္ဍာန် တို့က ခေမာ၏အာရုံတွင် မပြတ် ရိတ်ခတ်လာပြီးနောက် ....

“သခင်မင်းမြတ်၊ ဝေဠုဝန်

ဥယျာဉ်တော်ကို နှမတော်ရောက်ခဲ့ ပြီးပါပြီ။ သခင်မင်းမြတ်ရဲ့ ဥပါယ် နည်းလမ်းကိုလည်း နှမတော်ချီးကျူး ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ် တော်ဖွဲ့ သီချင်းကြောင့် နှမတော်မှာ တွေ့မြင်လိုတဲ့ ဆန္ဒတွေပြင်းပြခဲ့ရ တယ်။ အဲဒီဆန္ဒကြောင့်ပဲ တဏှာ ဆိုတဲ့ နောင်အိမ်ကနေ လွတ်မြောက် ပြီးတော်မူတဲ့ အတုမရှိ မြတ်စွာဘုရား ကို နှမတော်ရဲ့ မျက်လုံးအစုံနဲ့ ဖူး မြင်ခဲ့ရပါပြီ သခင်မင်းမြတ်”

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ဝမ်း မြောက်ရွှင်လန်းသော မျက်နှာထား ဖြင့် ခေါင်းတဆတ်ဆတ်ညိတ်သည်။ မိဖုရား၏ အပြောင်းအလဲကို စိတ် ထဲမှ ပီတိဖြာရင်း မိဖုရားခေမာကို စေ့စေ့ကြည့်သည်။ ထိုအခိုက်တွင် ခေမာ၏ စကားသံက ထွက်လာပြန် သည်။

“တကယ်လို့သာ သခင် မင်းမြတ်က ခွင့်ပြုတော်မူမယ်ဆိုရင် နှမတော်တောင်းပန်လျှောက်တင်လို ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ တခြား မဟုတ်ပါဘူး။ သုံးလောကထွတ်တင် ဖြစ်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့သာသနာတော် ဟာ အံ့ဖွယ်ဖြစ်ပါတယ် သခင်မင်း မြတ်။ နှမတော်ကို သာသနာတော် မှာ ရှင်ရဟန်းမအဖြစ် ဝတ်ခွင့်ပြုစေ လိုပါတယ်။ နှမတော်အနေနဲ့ကလည်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်ကြောင့် ဖောက်ပြန်ယိုယွင်းနေတဲ့ ရုပ်အစု အဝေးကြီးကို စက်ဆုပ်ရွံရှာမိပါပြီ သခင်မင်းမြတ်”

ခေမာမိဖုရားကို ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးက တအံ့တဩဖြစ်သွား သည်။ ခေမာအနေဖြင့် သည်ကဲ့သို့ သော စကားမျိုးကို ပြောကြားလာ လိမ့်မည်ဟု ယောင်ယမ်း၍ပင် မတွေး

ခဲ့စဖူး။ မိမိက ဒါယကာအရင်း အလုပ်အကျွေးဖြစ်နေ၍ မိမိ၏ မိဖုရားကိုလည်း ဒါယိကာမ အလုပ် အကျွေးဖြစ်စေချင်ခဲ့ခြင်းသာ။ ဘုရား ရှင်ကို တစ်ကြိမ်မျှ ဖူးတွေ့ရုံဖြင့် သည်မျှအထိ ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု မထင်ခဲ့။ မင်းကြီးက ခေမာ၏အမှု အရာကို တွေ့မြင်ရသည်၌ပင် အလိုလို နားလည်မိလိုက်သည်။

“ကောင်းမြတ်ပါပေတယ် ခေမာမိဖုရား၊ သင်မိဖုရားကို ငါဟာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ရဟန်းမ ပြုဖို့ ကို ကြည်ဖြူစွာပဲ အခွင့်ပေးပါတယ်။ လူ့ရုပ် လူ့ဘောင်ကို ရှောင်ခွာစွန့် ပယ်တဲ့ သင်မိဖုရားဟာ ရှင်ရဟန်းမ အဖြစ်နဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက် ရောက် တဲ့အထိ ပြီးမြောက် အောင်မြင်နိုင် ပါစေလိုလည်း ဆုတောင်းလိုက်ပါ တယ် နှမတော်မိဖုရား”

(၇)

လောကအတွင်းရှိ ရုပ်ဝတ္ထု များ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်သော သဘောကို ခေမာက နှလုံးသွင်းမြဲ ခဲ့ပြီ။ မိမိ၏ ခိုင်မာသော ယုံကြည်မှု ကြောင့်လည်း ရဟန်းမ အဖြစ်ကို ရရှိ ခဲ့ပြီ။ ခေမာထေရီသည် တရားအား ထုတ်ခြင်းကို အပတ်တကုတ် ကြိုး စားကျင့်ကြံ၏။ ခေမာထေရီ၏ ရဟန်းမ ဘဝတွင် တစ်ဆယ့်ငါးရက် မြောက်နေ့ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့သည် ဥပုသ်ပြုသည့်နေ့။ ဝတ်ပြုရင်း ခေမာ ထေရီက ဆီမီးကိုထွန်းညှိသည်။ ထို့ နောက်တွင် ဆီမီးငြိမ်းသေသွားသည် ကို တွေ့မြင်မိသည်။ ထိုအခိုက်၌ပင် သံဝေဂဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ တို့၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံကို သုံးသပ်မိ သည်။

အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ် လာသော အကျိုးတရားစု၊ နိဗ္ဗာန် ပါဠိတော်၏အနက်သဘော၊ ဝိပါက စိတ် စေတသိက်တရားစု၊ ကြိယာ စိတ် စေတသိက်တရားစုများဖြစ် သည့် အတ္တငါးမျိုးကို အာရုံပြု၍ သိ သော ကုသိုလ်။ အကျိုးကိုဖြစ်စေ တတ်သော အကြောင်းတရားစု၊ အရိယာမဂ်လေးပါး၊ ပါဠိတော်အစဉ် ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်၊ အကုသိုလ် စေတသိက်များဖြစ်ကြသော ဓမ္မငါး မျိုး။ ထိုမှဆက်၍ အတ္တငါးမျိုး၊ ဓမ္မ ငါးမျိုးတို့ကို သဘာဝကျကျ စေ့စပ် စုံလင်စွာ သိမြင်ခဲ့သည့် နိရုတ္တိ။ ထိုမှ တစ်ဖန် ရှေ့ကဖြစ်ခဲ့သောဉာဏ်တို့ ကို အစဉ်အတိုင်း ခွဲခြမ်းစေ့စပ် စုံလင်စွာ ပြုလုပ်တတ်ခြင်းများကို သိ မြင်သည့် ပဋိဘာနများဖြင့် အတ္တ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တော် လေးပါးကို ရရှိလေသည်။ ထို့နောက် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးဖြင့် ဆင်ယင် အပ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်ကို ဆိုက်ရောက်ကာ ရဟန္တာထေရီမ ဖြစ်သွားခဲ့၏။

(၈)

တောရဏ အရပ် သည် သာဝတ္ထိပြည်နှင့် သာကေတမြို့၊ အကြားတွင် ရှိလေသည်။ ခေမာ ထေရီသည် ဒေသစာရီလှည့်လည် ရာမှ တောရဏတွင်ရောက်နေခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကာလတွင် သာကေတမြို့ မှ သာဝတ္ထိသို့ ပသေနဒီကောသလ မင်းက ပြန်အသွားတွင်ဖြစ်သည်။ တစ်ည၌တာနေရန်အတွက် ပသေ နဒီကောသလမင်းက တောရဏကို ရွေးချယ်လိုက်၏။ ကောသလမင်းက မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီး

ပင် မရှိပါဘူးဟု ဖြေလိုက်ရသည်။
ခေမာထေရီက ဆက်ပြီး-

“မင်းမြတ်၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ မှာရှိတဲ့ ရေပေါက် ပြည်အခြင်အတွယ် ဟာ သည်ရွေ့သည်မျှရှိပါတယ်။ ရေ ပေါက်ပမာဏ အခြင်အတွယ်ဟာ ရာ ထောင်၊ သိန်း၊ သန်း ဘယ်ရွေ့ ဘယ်မျှထိ ရှိပါတယ်လို့ ရေတွက် ခြင်တွယ်ပြနိုင်တဲ့ ရေတွက်တတ်သူ အသင်မင်းမြတ်မှာ ရှိပါသလား။”

“မရှိပါဘူး အရှင်မ၊ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုတော့ မဟာသမုဒ္ဒရာ ဟာ နက်နဲလွန်းလှပါတယ်။ မနှိုင်း ယှဉ်နိုင်ပါဘူး။ သက်စေရန်လည်း ခဲယဉ်းလွန်းပါတယ် အရှင်မ”

ကောသလမင်း၏ စကား အဆုံးတွင် ခေမာထေရီက ခေါင်းကို တဖြည်းဖြည်းချင်း တဆတ်ဆတ် ညိတ်သည်။ ထို့နောက် ကောသလ မင်းကို ကြည့်လျက်ကပင်-

“မြတ်သောမင်းကြီး၊ သင် ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟာ မဟာသမုဒ္ဒရာလိုပဲ နက်လွန်း တယ်။ မနှိုင်းယှဉ်သာဘူး။ ဒါကြောင့် သေပြီးတဲ့နောက်မှာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားကိုလည်း မပြောခဲ့ဘူး။ အဲဒီလို ပဲ၊ သတ္တဝါဟာ သေပြီးတဲ့နောက်မှာ မဖြစ်ဆိုတဲ့ စကား၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၊ မဖြစ်လည်း မဖြစ်ဆိုတဲ့ စကား၊ ဖြစ် တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်း မဟုတ် ဆိုတဲ့စကားကို မဟောပေ ဘူး မင်းကြီး”

တစ်ဆက်တည်းပင် ခေမာ ထေရီက ကောသလမင်းကြီးကို အဲဒါဘာကြောင့်လဲဆိုတာ မင်းကြီး သိသလားဟု မေးလိုက်သည်။မင်းကြီး က ခေါင်းယမ်းရင်း မသိပါဘူး အရှင်မ ဟု ပြန်ဖြေလေ၏။ ခေမာ

ထေရီက ဆက်ပြီး-

“မြတ်သောမင်းကြီး၊ မြတ် စွာဘုရားရဲ့အတွက်တော့ သေပြီးတဲ့ နောက်မှာ သတ္တဝါရယ်လို့ ပညတ် မယ်ဆိုရင် ပညတ်နိုင်တဲ့ ရုပ်၊ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါးကိုတစ်နည်းဆိုရရင် အဲဒါတွေ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့အကြောင်း သမုဒယ ကို ပယ်တဲ့အနေနဲ့ ပယ်အပ်ပြီးခဲ့ပြီ။ မြတ်စွာဘုရားမှာက ပရိနိဗ္ဗာန စုတိ စိတ်တော်ရဲ့နောက် ခန္ဓာအသစ်ဖြစ် တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ အနာဂတ်ဖြစ်အံ့ တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးအစုကနေ လွတ်မြောက် တော်မူပြီး ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ခန္ဓာ ငါးပါး အသစ်ဖြစ်တော့မှာ မဟုတ် တာကြောင့် သတ္တပညတ်၊ ပုဂ္ဂလ ပညတ်ဟာ ငြိမ်းပြီးသားဖြစ်တယ်”

“မင်းကြီး၊ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟာ အနာဂတခန္ဓပညတ်ကနေလည်း လွတ်ပြီးသား ဖြစ်တော်မူတယ်။အဲဒါ ကြောင့် မဟာသမုဒ္ဒရာနဲ့ အလားတူ စွာပဲ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ ဂုဏ် တော်အနေနဲ့လည်း နက်နဲလှတယ်။ အလိုတော် အဇ္ဈာသယအနေနဲ့လည်း နက်နဲလှပါတယ် မင်းမြတ်၊ သဗ္ဗညု မြတ်စွာရှင်အဖို့တော့ သေပြီးတဲ့ နောက် သတ္တဝါရယ်လို့ ပညတ်ရင် ပညတ်နိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးမရှိတော့ တာကြောင့် သတ္တဝါဆိုတဲ့ ပညတ် ဟာ မရှိတော့တာဖြစ်တယ်။ အရင်း အမြစ်ကနေ နုတ်ပယ်ဖြတ်တောက် ပြီးတဲ့ ထန်းပင်လိုပဲ၊ နောက်တစ်ဖန် ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရာ မရှိပေတော့ ဘူး။ အဲဒီလိုမရှိတော့တာကို မြင် တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာ သေ ပြီးနောက်မှာ သတ္တဝါဟာ ဖြစ်တယ်

ဆိုတဲ့ အချက်လေးချက်စလုံးကို မပြော၊ မဟောကြားအပ်တာပဲ ဖြစ် ပေတယ် မင်းကြီး”

ပသေ နဒီ ကောသလမင်း က ခေမာထေရီ၏ စကားအဓိပ္ပာယ် ကို ပြည့်စုံအောင် နားမလည်နိုင် သော်လည်း ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်သွား လေသည်။ တရားဓမ္မ၏ အနက္ခ အရှိုင်းကို ကောသလမင်းအနေဖြင့် နားလည်ရန် အလှမ်းဝေးကွာနေ သည့်အခါလည်း ဖြစ်နေသေးသည်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုအနေဖြင့် ဖြေ ကြားအပ်သော ခေမာထေရီကို ကောသလမင်းက ရိုသေစွာရှိခိုးလိုက် သည်။ ထို့နောက် ခွင့်ပန်စကားပြော ကြားပြီး ခေမာထေရီ၏အပါးမှ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။

ထိုမှ နောင်သောနေ့တစ် နေ့တွင် ဘုရားရှင်ထံသို့ ပသေ နဒီ ကောသလမင်းက ရောက်ရှိသွား ပြန်သည်။ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြော်ပြီး သောအခါ ကောသလမင်းက ခေမာ ထေရီကို မေးခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရား ရှင်ကို မေးလျှောက်မိလေသည်။ ပသေ နဒီ ကောသလမင်းမှာ အံ့အား တသင့်ဖြစ်သွားခဲ့ရ၏။ ဘုရားရှင် ဖြေကြားမိန့်တော်မူသည့် စကားက ခေမာထေရီ၏ စကားအစဉ်အတိုင်း တစ်လုံးတစ်ပါးမျှ မှားယွင်းတိမ်းချော် ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

(ဘုရားရှင်သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကို ရှေ့တန်းတင်၍ မေးမြန်း လာသူများအား သတ္တဝါနှင့်ပတ်သက် သော အယူအဆကိုပြန်၍ ဟောကြား ခြင်း မပြုပေ။)

■ အရှင်သုဓန(ရွှေဂူ)

အရည်တည်၍မြဲစေသော်

အိုးမဖုတ်ခင်၊ အိုးလုပ်စဉ်ဝယ်
အိုးတွင်နိပ်ခတ်၊ တံဆိပ်မှတ်ကား
မပြတ်မစဲ၊ အိုးပင်ကွဲလည်း
အမြဲတစေ၊ တည်ရှိနေသို့
တွေတွေသွေးသား၊ ကလေးများ၌
ဘုရားတံဆိပ်၊ ဘာသာစိတ်ကို
ခတ်နိပ်နိုင်မှ၊ သက်ဆုံးကျအောင်
ပုဒ္ဒါဒီ၊ စွဲ၍တည်မည်
ကိုယ်စီခတ်နိပ်စေသတည်း။

တောင်မြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံ
ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏
အထက်ပါ ကဗျာလေးကို စင်္ကာပူ
နိုင်ငံရှိ ဝိပဿနာရိပ်သာ VMC
(VIPASSANA MEDITA-

တကျလေ့လာခွင့် ရပေတော့မည်။
စင်္ကာပူနိုင်ငံ၏ ကျောင်းပိတ်
ရက်တွင် စုပေါင်းရှင်ပြုပွဲတော်ကို
(၂၃-၁၁-၂၀၀၃)နေ့၌ ပြုလုပ်ခဲ့
သည်။ ကိုရင်လောင်းများ မြင်းမစီး၊
ရွှေထီးမဆောင်း၊ ထီးဟန် နန်းဟန်
မဝတ်မစားဘဲ စည်သံဗျောသံ ခိုး
ပတ်သံများ၊ မလွမ်းမမိုးဘဲ ရှင်ပြုပွဲ
ကို ရိုးသားတိတ်ဆိတ်စွာ ပြုလုပ်ခဲ့
သည်။

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာ
သာမိက ရှင်ပြုအလှူတော်တရား
ချီးမြှင့်ရာတွင် “မြန်မာနိုင်ငံမှာဆို
လျှင် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု သင်တန်းဟု
ခေါ်နိုင်ကြောင်း၊ တစ်လမျှ အချိန်ယူ
သင်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စင်္ကာပူ
နိုင်ငံ VMC ကျောင်း၏ ဤဒုတိယ

အရည်တည်၍ မြဲစေသော်

TION CENTER) ကျောင်းတော်
တွင် ရေးထားပါသည်။ ထိုကဗျာ
လေး ရေးချိတ်ထားသော အခန်းထဲ၌
ကိုရင်ငယ် တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့ ငြိမ်
သက်စွာ တရားရှုမှတ်နေကြပါ
သည်။

ထိုကိုရင်လေးများထဲတွင်
မြန်မာလေးများနှင့်အတူ စင်္ကာပူလူ
မျိုးလေးတွေ ပါရှိနေကြပါသည်။
ဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တပညာသာမိ၊
ဆရာတော်လေး ဦးပညာနန္ဒတို့၏
သွန်သင်ညွှန်ပြမှုအောက်တွင် ကိုရင်
လေးတို့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုကို စနစ်

ဟောင်သုဆွေ(သပြေရုံ)

အကြိမ် စုပေါင်းရှင်ပြုပွဲတွင်မူ
သာမဏေငယ်များ ခုနစ်ရက်တာ
ကာလမျှသာ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုအား
လေ့လာကြရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊
အတော်အသင့် တီးမိခေါက်မိအောင်၊
ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ကလေးငယ်
များဖြစ်အောင် ဤခုနစ်ရက်တာ
ကာလများက ပြုပြင်ထိန်းကျောင်း
သွားမှာဖြစ်ကြောင်း” ဟောကြား
သွားပါသည်။

သာမဏေလောင်းများ သင်္ကန်းတောင်းစဉ်

သာမဏေလောင်းများ သင်္ကန်းမတောင်းမီ ဩဝါဒ နာယူနေကြစဉ်

နိုင်ငံခြားတွင် အနေကြာ
သော မြန်မာကလေးများသာမက
စင်ကာပူနိုင်ငံသား ဗုဒ္ဓဘာသာကလေး
များအတွက် ဤခုနှစ်ရက်တာမျှသော
ကာလလေးသည် အမှန်တကယ်
လိုအပ်သော ကာလဖြစ်ပါသည်။
တရားထိုင်ချိန်၊ စာသင်ချိန်၊ ပါဠိ
တော်များ ရွတ်ဖတ်ချိန်များဖြင့် တစ်
နေ့တာသည် ကိုယ်ပိုင်အချိန်နည်းပါး
စွာဖြင့် ပြီးဆုံးသွားပေလိမ့်မည်။
ပြင်ပမှ လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များ
လည်း လာရောက်သင်ကြားပေးပါ
သည်။ ဆရာတော် ဦးစိတ္တရ (စော
နေလတ်၊ မဟာသန္တိသုခ)ကိုလည်း
ဆရာတော်သီတင်းသုံးရာ မင်္ဂလာ
ဝိဟာရမှ အချိန်ပိုင်းလာရောက် ပို့ချ
သည်ကို တွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ထို ဝိပဿနာရိပ်သာကျောင်း
လေးတွင်ပင် သာမဏေငယ် တစ်
ဆယ့်သုံးပါးတို့ မျှတစွာ သီတင်းသုံး

ရင်း ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြရပါသည်။
မိဘများ၏ ဆန္ဒအရ အများစုမှာ
မဝတ်ချင်ဝတ်ချင် ဝတ်ခဲ့ကြရသော်
လည်း တစ်ရက်တာမျှကြာရုံနှင့်
အနေပျော်သွားကြပါသည်။ လူငယ်
တို့၏ ခင်မင်မှုသည် မြန်ဆန်လွန်း
လှပါသည်။

နံနက် (၆)နာရီမှစတင်၍
ဘုရားဝတ်ပြုခြင်း၊ မေတ္တာပို့ခြင်း၊
တရားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မင်္ဂလာရှိ
သော နံနက်ခင်းကို သန့်စင်စွာကြို
ဆိုလိုက်ကြ၏။ ဆရာတော် ဦးပညာ
နန္ဒမှ သင်္ကန်းရုံပုံရုံနည်း၊ ပစ္စည်းလေး
ပါးအပေါ် ဆင်ခြင်နည်းများအား
ပြသပေးသည်။

သားယောက်ျားလေးမွေး
ထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မိဘများ
၏ ရင်တွင် သားရတနာများအား
ရှင်ပြုပေးမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်
ရှိနှင့်ပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေထီး

လည်းဆောင်း၊ မြင်းကောင်းလည်း
စီး၊ ဖျောစည်တီး၍ သိုက်သိုက်ဝန်း
ဝန်းနှင့် တစ်မြို့လုံး တစ်နယ်လုံး
လှည့်ချင်ပေလိမ့်မည်။ ထမင်းရည်
ချောင်းစီး လှူချင်ပေလိမ့်မည်။

အလှူအတန်းဝါသနာပါ
သော မြန်မာတို့၏စရိုက်တွင် လှူ
ချင်တာနှင့်အတူ၊ အပြိုင်အဆိုင် ပြု
ချင်တာလေးတွေ၊ သူထက်ငါ သာ
အောင် မဏ္ဍပ်တိုင် တက်ချင်တာ
လေးတွေတော့ မသိမသာ ခိုဝင်နေ
တတ်ပါသည်။ အချို့ တက်လည်း
တက်နေကြပါသည်။

ရင်သွေးငယ်များ ဗုဒ္ဓအလို
တော်ကျ သာမဏေငယ်အဖြစ်
ရောက်ရှိရေးထက်၊ လှူရေးတန်း
ရေး ပြသရေးဘက် ပိုမိုအာရုံရောက်
နေသည်ကို၊ အမိမြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့
ထေရဝါဒ နိုင်ငံတော်ကြီးတွင်ပင်
မြင်နေတွေ့နေရပါသည်။ မောင်ရင်

သာမဏေများ ဆံချစဉ်

လောင်းအား ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း သို့ ဦးဦးဖျားဖျား ခေါ်ဆောင်သွားရ မည့်အစား နတ်စင်ရှိရာ၊ နတ်ရုပ် တွေရှေ့ အရင်ဆုံးခေါ်ဆောင်သွား ပြီး နတ်ပြလိုပြနေကြပါသည်။

ကျွန်တော်၏ အတွေးပုံရိပ် တွင် ကကြိုးတန်ဆာဆင်ထားသော မြင်းများပေါ်မှ မင်းဝတ်တန်ဆာနှင့် မောင်ရင်လောင်းများ၊ ရွှေထီးတော် များ၏ လင်းလက်နေသော အရောင် များ၊ ကွမ်းတောင်ကိုင် ပန်းတောင် ကိုင် အပျိုစင်အချောအလှများ၊ ဝတ် ကောင်းစားလှနှင့် လူတန်းများ၊ တရွေ့ရွေ့သွားနေကြသည်။ကိုရင်ငယ် များ သီတင်းသုံးမည့် ကျောင်းတော် ကြီးဆီသို့လား၊ နတ်ကွန်း၊ နတ်စင် ရှိရာသို့လား၊ ရောထွေးယှက်တင် ဖြစ်နေသော ပုံရိပ်သည် ဝေဝါးနေ ၏။

ထိုအနေအထားမှ ဝတ်စုံ ဖြူနှင့် မောင်ရင်လောင်းတို့ သင်္ကန်း တောင်းနေဟန်သည် ရင်ကို ချမ်းမြ စေမှန်း ပိုပြီး သိသာလာပါသည်။ VMC ဝိပဿနာရိပ်သာကျောင်းဝင်း မဏ္ဍပ်အတွင်းရှိ ဝတ်စုံဖြူနှင့် ဖိုး သူတော်လေးတို့ သင်္ကန်းတောင်းနေ ကြလေပြီ။

စုပေါင်းရှင်ပြုပွဲလေးသည် ဆိတ်ငြိမ်ချမ်းမြေ့စွာနှင့် သန္တိသုခကို ပေးစွမ်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အခြေအနေ အရ ကိုရင်ငယ်လေးများ ရွတ်ရှက် ဒွတ်ဒက် အင်္ဂလိပ်လို ပြောကောင်း ပြောနေပါလိမ့်မည်။ မြန်မာအချင်း ချင်းတော့ မြန်မာလို ပြောကြသည် ကိုလည်း ဝမ်းသာဖွယ်တွေ့ရပါသည်။ သူတို့သည် ဆရာတော်များ၏ သင် ပြမှုအောက်တွင် သွားမှုလာမှု၊ နေမှု ထိုင်မှု၊ စားမှုတို့ စနစ်တကျ ပြုလုပ်

ခွင့်ရနေလေပြီ။ ပစ္စည်းလေးပါးဖြစ် သည့် ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးတို့ကို သုံးဆောင်တိုင်း ဆင်ခြင် ပုံကိုလည်း သဘောပေါက်နေကြ လေပြီ။

လူငယ်တို့ ဘာသာဘာဝ လွတ်လွတ်လပ်လပ်စား၊ လွတ်လွတ် လပ်လပ်နေ၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြော ဘဝမှ၊ ဖြုန်းခနဲ ထိန်းထိန်း သိမ်းသိမ်းနေရသောအခါ အစဦး၌ ခက်ကောင်းခက်ပေလိမ့်မည်။ လှုပ် လှုပ်ရှားရှား ပြေးလွှားနေသူတို့၊ ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်ငြိမ် မလှုပ်မယှက် ထိုင်လိုက်ရ၍ နေသားမကျလှ။

တရားထိုင်ရာ အခန်းလေး တွင်ပင် ကလေးငယ်တို့၏ နှပ်နှပ်သံ တွေ ထွက်လာသည်။ ဟိုနား ကုတ် ချင်ချင်၊ သည်နားဖဲ့ချင်ချင်ဟန် လှုပ် လှုပ်ရွရွလေးတွေ တစ်ထောင့်တစ်

နေရာမှ မြင်နေရ၏။ တစ်ခဏတာပါ။ နှစ်ရက်လောက် လွန်မြောက်သွားသောအခါ အသားကျလာသည်။ သင်္ကန်းစွန်တောင်ဆွဲနှင့် ကိုရင်လေးတွေ မဟုတ်တော့။

သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်တတ်နေလေပြီ။ တစ်ဆယ့်သုံးနှစ်ရွယ် ကိုရင်လေးများအား ထိန်းရသည်မှာ လွယ်ကူသောကိစ္စတော့မဟုတ်ပါ။ အကျင့်မရှိသေး၍ ပြောရဆိုရ ခက်သည့်အခါ၊ ကိုရင်လေးတို့၏ ထိပ်ပြောင်ပြောင်အား ခေါက်နေရဦးမည့် ဆရာတော်ဦးပညာနန္ဒ၏ လက်ဆစ်လေးများ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်လောက်တော့ နာကောင်းနာနေပါလိမ့်မည်။

အိုးလုပ်သမားတို့၏ လက်သည်။ အိုးကို ပုတ်ခတ်နေသော်လည်း ကွဲစေလိုသောဆန္ဒနှင့် ပုတ်ခတ်သည်မဟုတ်။ အပုတ်အခတ်ကောင်း၍လည်း အိုးလေးတွေ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ လှလှပပ ဖြစ်လာသည်မဟုတ်လော့။ ဆရာသမားတို့၏ လက်သည်လည်း ဤနည်းနှင့်ပင်။

တပည့်တို့ လိမ္မာယဉ်ကျေးရေးအတွက် ဆရာတော်အနေနှင့် အနာခံနိုင်မည်မှန်း ကြိုတင်သိနေပါသည်။ ဆရာတော်၏ ပြုပြင်မှုကြောင့်ပင် ကိုရင်လေးများ ငြိမ်သက်အေးဆေးစွာ တရားရှုမှတ်တတ်နေပါပြီ။ စားသတိ၊ သွားသတိလည်း ရှိနေကြပါပြီ။ တစ်နေရာရာ ထိုင်တော့မည်ဆိုလျှင် ဖျာပေါ်ထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ကုလားထိုင်ပေါ် ထိုင်သည်ဖြစ်စေ နေရာထိုင်လေးခင်းပြီးမှ ထိုင်သည့်အကျင့် ရနေပေပြီ။ နေရာထိုင်လေးအား သေသေသပ်သပ် ခေါက်လျက်ပုန်းပေါ်တင်ပြီး သွားနေဟန်မှာလည်း

တရားအားထုတ်နေသောသာမဏေငယ်များ

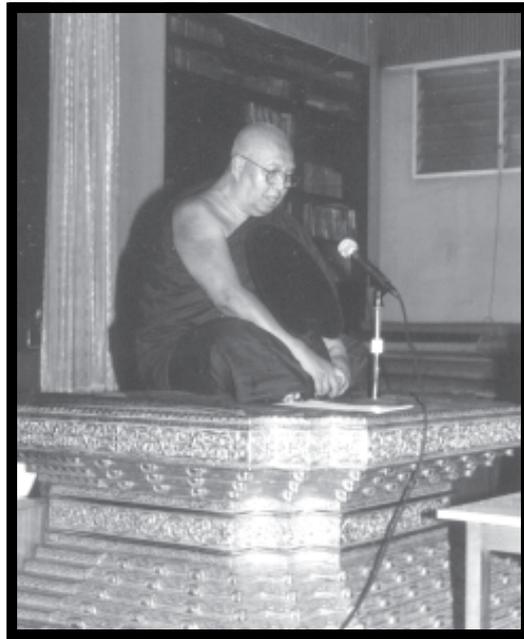
ယနေ့ထိ မျက်လုံးထဲက မထွက်တော့။ ဆရာတော်များကလည်း သာမဏေငယ်များအား သာသနာနှင့် ပတ်သက်သည့် သိသင့်သိထိုက်သည်များကို အချိန်တိုအတွင်း ထိမိနိုင်သမျှ ထိမိအောင် သင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သာမဏေဘဝ၏ မွန်မြတ်မှုအားလည်း နားလည်နိုင်သမျှ နားလည်အောင် ပြောပြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုကလေးငယ်များ ကြီးလာခဲ့လျှင်လည်း ထိုအခြေခံများ၏ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ဒါယကာကောင်းလေးများ ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအား အခြေခံကျကျ နားလည်နိုင်စွမ်းရှိသော ဒါယကာကောင်းအဖြစ် သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ရေး

လုပ်ငန်းများတွင် တစ်တပ်တစ်အား ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။

အိုးမဖုတ်ခင်က အိုးများပေါ် ခတ်နှိပ်ထားသော တံဆိပ်သည် မီးဖုတ်ခံပြီး ကျက်သွားသော်လည်း မပျက်စီးဘဲ ထိုအိုးကဲ့သို့အထိ ရှိနေသကဲ့သို့ ခုနစ်ရက်တာ ကာလမှ ရခဲ့သော အသိတရားသည်ပင် ကိုရင်ငယ်တို့၏ နေ့စဉ်ဘဝအား ထိန်းကျောင်း သွားနိုင်ပါလိမ့်မည်။

သူတို့ နှလုံးသားတွင် ခတ်နှိပ်ပေးလိုက်သော ဗုဒ္ဓတံဆိပ်သည် အခွန်ရှည်ကြာ တည်စွာမြဲနိုင်ကြပါစေ ....။

■ မောင်သူဇွေ (သပြေရုံ)

နိုင်ငံခြားသားဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး၏ ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင် အမေးအဖြေများ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်

(ယခင်လမှအဆက်)

၅။ တမလွန်ဘဝ

မေး။ လူဟာ ဘယ်ကလာပြီး ဘယ်ကိုသွားမှာပါလဲ။
ဖြေ။ ဒီအမေးကို ဖြေဖို့ ဖြစ်နိုင်တဲ့အဖြေသုံးခုရှိပါတယ်။
ထာဝရဘုရား သို့မဟုတ် တန်ခိုးရှင်ဘုရားများကို
ယုံကြည်တဲ့လူများက လူဟာ ထာဝရဘုရား
မဖန်ဆင်းခင်က မရှိသေးဘဲ ဖန်ဆင်းလိုက်မှ ထာဝရဘုရားရဲ့
အလိုတော်ကြောင့် လူဖြစ်လာကြောင်း ပြောကြပါတယ်။
လူ့ဘဝနှင့် အသက်ရှင်နေပြီးတဲ့နောက် သေတဲ့ အခါမယ်
အဲဒီဘဝမှာ သူ့ရဲ့ယုံကြည်မှု၊ ပြုလုပ်မှု အားလျော်စွာ
ထာဝရကောင်းကင်ဘုံနန်းကိုရင်လည်း သွားရတယ်။

ထာဝရငရဲမှာရင်လည်း ကျရတယ်။

လူသားဝါဒသမားများနှင့် သိပ္ပံပညာရှင် အချို့က
တော့ လူဟာ သဘာဝအကြောင်းတရားများကြောင့် အမိ
ဝမ်းတွင်းမှာ လူအဖြစ် ရောက်လာပြီးတော့ သေတဲ့အခါမှာ
လုံးဝ အဖြစ်ရပ်သွားကြောင်း (နောက်တစ်ဘဝ မဖြစ်
တော့ကြောင်း) ပြောဆိုကြပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာက အဲဒီရှင်းပြချက် နှစ်မျိုးလုံးကို
လက်မခံပါဘူး။ တကယ်လို့ ကောင်းမြတ်တဲ့ ထာဝရ
ဘုရားသခင်ဟာ ကျွန်ုပ်တို့ကို တကယ်ပဲဖန်ဆင်းတယ်
ဆိုရင် ကြောက်စရာကောင်းလှတဲ့ ခြေလက်အင်္ဂါချို့တဲ့တဲ့
လူပေါင်းမြောက်မြားစွာကို ဘာကြောင့် မွေးဖွားစေသလဲ

ဆိုတာကို ရှင်းပြဖို့ ခက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကလေးတွေ မမွေးဖွားခင် ပျက်ကျတာတို့၊ အသေကလေး မွေးဖွား လာတာတို့ကိုလည်း ဘာကြောင့်ဆိုတာ ရှင်းပြဖို့ ခက်ပါ တယ်။

ထာဝရဘုရား ဝါဒရဲ့ ရှင်းပြချက်မှာ တခြား ပြဿနာတစ်ခုလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ လူဟာ လူ့ဘဝမှာ နှစ်ပေါင်း ၆၀၊ ၇၀ မျှသာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ မကောင်း မှုကြောင့် ထာဝရခရစ်မှာ ထာဝရဆင်းရဲကို အမြဲထာဝရ ခံစားနေရတယ်ဆိုတာဟာ နည်းနည်းမျှ တရားမျှတပုံ မပေါ်ပါဘူး။ အနှစ် ၆၀၊ ၇၀ မျှ ထာဝရဘုရားကို မယုံ ကြည်ခြင်း၊ အကျင့်ပျက်ခြင်းကြောင့် ငရဲမှာ ထာဝရ အညဉ်းဆဲ အနှိပ်စက်ခံရဖို့ မထိုက်ပါဘူး။

အလားတူပဲ လူ့ဘဝမှာ အနှစ် ၆၀၊ ၇၀ ကလေး ကောင်းမှု ပြုလုပ်တာနဲ့ ကောင်းကင်ဘုံနန်းမှာ ထာဝရ ချမ်းသာခံစားရတယ်ဆိုတာဟာ ပေးရတဲ့တန်ဖိုးက အလွန်နည်းနေပုံရပါတယ်။

ဒုတိယအချက်ဖြစ်တဲ့ လူသားဝါဒသမားများနှင့် သိပ္ပံပညာရှင် အချို့ရဲ့ ရှင်းပြချက်က ပထမ ထာဝရဝါဒ ရှင်းပြချက်ထက် ပိုကောင်းပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အယူအဆ ကို ထောက်ခံဖို့ရာ ပိုပြီး သိပ္ပံနည်းကျတဲ့ အထောက် အထားလည်း ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဒီရှင်းပြချက် အရ အရေးကြီးတဲ့ မေးခွန်းပေါင်းများစွာ မဖြေနိုင်ဘဲ ကျန်နေပါသေးတယ်။ စိတ်လို အံ့ဩလောက်အောင် ရှုပ် ထွေးလှတဲ့ သဘာဝတစ်ခုဟာ ဖိုမျိုးဥ၊ မမျိုးဥလို့ခေါ်တဲ့ ရုပ်ကလာပ်စည်းကလေးနှစ်ခု ပေါင်းဆုံမိရုံမျှနှင့် ဘယ်လို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါ့မလဲ။ ပြီးတော့ အခု စိတ်နယ်လွန်ပညာကို သိပ္ပံပညာ ဝိုင်းရံခတ်ခတ်အနေနဲ့ အသိအမှတ်ပြုလိုက် ပြီဆိုတော့ စိတ်ချင်းဆက်သွယ် နားလည်မှုဖြစ်တဲ့ တယ်လီပသီ သဘောဟာ စိတ်ရဲ့ ရုပ်သဘာဝပုံစံမှာ အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်ဖို့ရာ ပိုမိုပြီး ခက်ခဲလာပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာက လူဟာ ဘယ်ကလာတယ်။ ဘယ်ကိုသွားမယ်ဆိုတာကို ကျေနပ်ဖွယ်အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် ရှင်းပြထားပါတယ်။ လူသေတဲ့အခါမှာ စိတ်ဟာ ဒီဘဝမှာ အကြောင်းခံပြီး ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားခဲ့တဲ့ ဝါသနာများ၊ စွမ်းရည်များ၊ သဘောလက္ခဏာများနှင့်အတူ (နောက် ဘဝမှာ)အောင်မြင်သော မျိုးဥများအတွင်းမယ် အခြေ တည်လိုက်ပါတယ်။ (အစဆုံး ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကိုပင် အများနားလည်စေရန် အခြေတည်သည်ဟု

သုံးနှုန်းဟန်တူပါသည်။ ဘာသာပြန်သူ) ဒီလိုနဲ့ တဖြည်း ဖြည်း ကြီးထွားလာပြီးတော့ ပြန်လည် မွေးဖွားလာပါ တယ်။ ပြီးတော့ အရင်ဘဝက ပါလာခဲ့တဲ့ စိတ်နေ စိတ်ထား အကျင့်စရိုက်များနှင့် နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ် တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်မှာ အကြောင်းခံပြီး ပုဂ္ဂိုလ် အရည် အသွေး ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ် အရည်အသွေးကို ပညာရေး၊ မိဘတို့ရဲ့ ဩဇာအရှိန်အဝါနဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း တို့လို အကြောင်းအချက်တွေကရော ကြီးစားအားထုတ်မှု များကပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးသွားပါတယ်။

ပြီးတော့ နောက်တစ်ကြိမ်သေပြန်တဲ့အခါ မျိုးဥ သစ်အတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေအဖြစ် တည်ပြန်ပါတယ်။ သေခြင်းပြန်လည်မွေးဖွားခြင်းဆိုတဲ့ ဒီဖြစ်စဉ်ဟာ(ဘဝကို) ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကြောင်းများဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အဖြစ်ရပ်သွားသည်အထိ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပါလိမ့် မယ်။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ အဖြစ်ရပ်သွားရင် ပြန်လည် မမွေးဖွားတော့ဘဲ စိတ်ဟာ နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်တဲ့ အခြေအနေ တစ်ခုကို ရရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အဆုံးစွန် သော ပန်းတိုင်နှင့် ဘဝရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါပဲ။

မေး။ စိတ်ဟာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုကနေ အခြားခန္ဓာ ကိုယ် တစ်ခုကို ဘယ်လိုရောက်သွားပါသလဲ။

ဖြေ။ စိတ်ကို ရေဒီယိုလှိုင်းနှင့် တူတယ်လို့ စဉ်းစား ကြည့်ပါ။ ရေဒီယို လှိုင်းများဟာ စကားလုံးများ၊

တေးဂီတများနှင့် တည်ဆောက်ထားတာ မဟုတ် ပါဘူး။ ဖရီကွင့်စီ (Frequency)အမျိုးမျိုးရှိတဲ့ စွမ်းအား (Energy)နှင့် တည်ဆောက်ထားတာပါ။ ဒီလှိုင်းတွေကို လွှင့်ထုတ်လိုက်တဲ့အခါ သူတို့ဟာ အာကာသ ဟင်းလင် ပြင်မှာ လျှောက်သွားနေပါတယ်။ အဲဒါကိုမှ သက်ဆိုင်ရာ အသံလွှင့်ဌာနက အသံဖမ်းစက်နှင့် ဖမ်းယူလိုက်ပြီးတော့ စကားလုံးများ၊ တေးဂီတများအဖြစ် အသံလွှင့်ပါတယ်။ စိတ်ဖြစ်ပျက်ပုံလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ သေတဲ့အခါမှာ စိတ်ရဲ့ စွမ်းအားဟာ ဟင်းလင်းပြင်မှာ လျှောက်သွားနေပါ တယ်။ အဲဒီ စွမ်းအားကိုမှ သက်ဆိုင်ရာ သန္ဓေမျိုးဥများက ဖမ်းယူလိုက်ပါတယ်။ သန္ဓေသားကောင် ကြီးထွားလာတဲ့ အခါမှာ ဒီစိတ်စွမ်းအားဟာ ဦးနှောက်မှာ ဗဟိုပြုပြီး နောက်ကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ယောက်အဖြစ် ပေါ် ပေါက်လာပါတယ်။

မေး။ လူတစ်ယောက်ဟာ အမြဲတမ်းပဲ လူပြန်ဖြစ်ပါ သလား။

ဖြေ။ မဖြစ်ပါဘူး။ သတ္တဝါတစ်ဦးဦးအဖြစ် ပြန်လည် မွေးဖွားဖို့ရာ ဘုံဘဝတွေ များစွာရှိပါတယ်။ တချို့က နတ်ပြည်မှာ ပြန်ဖြစ်တယ်။ တချို့ ငရဲပြည်မှာ ပြန်ဖြစ်တယ်။ တချို့က ပြိတ္တာဘဝမှာ ပြန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးပြန်ဖြစ်ကြပါတယ်။

နတ်ပြည်ဆိုတာ နေရာဌာနတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝ အခြေအနေတစ်မျိုးပါ။ (ဖြေသူ ဘုန်းကြီးရဲ့ အယူ အဆမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော် အရမူ နတ်ပြည်နှင့် ငရဲတို့သည် တည်နေရာ ဘုံဌာနများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာပြန်သူ)

အဲဒီ နတ်ဘဝမှာ ဖြစ်တဲ့သူဟာ နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရှိပါတယ်။ ပဓာနအားဖြင့် နှစ်သက်စရာ အာရုံ တွေကိုပဲ ခံစားရပါတယ်။ တချို့ ဘာသာတရားများက (Heaven)ကောင်းကင်ဘုံနန်းဟာ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ နေရာဌာနလို မှားယွင်းစွာ ယူဆပြီး အဲဒီမှာ ဖြစ်ဖို့ အပြင်း အထန် ကြိုးစားကြပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဖြစ်တဲ့အရာ များလို့ပဲ နတ်ဘုံနတ်နန်းဟာလည်း မတည်မြဲပါဘူး။ အဲဒီ နတ်ပြည်မှာ သက်တမ်းကုန်သွားရင် လူပြည်မှာ လူပြန် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ထို့အတူပဲ ငရဲဟာလည်း နေရာဌာနတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝ အခြေအနေတစ်မျိုးပါ။ အဲဒီ ငရဲ ဘဝမှာ ဖြစ်တဲ့သူဟာ နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရှိပြီး ပဓာနအားဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေကိုပဲ ခံစား နေရပါတယ်။

ပြိတ္တာဘဝဆိုတာဟာလည်း ဘဝအခြေအနေ တစ်မျိုးပါ။ သူလည်း နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရှိပြီး အမြဲတစေ အစားအစာကို တောင့်တနေပါတယ်။ ကျေနပ်မှုရယ်လို့လည်း မရှိပါဘူး။

ဒီတော့ နတ်တွေက ပဓာနအားဖြင့် နှစ်သက် စရာ အာရုံတွေကို ခံစားနေရတယ်။ ငရဲသားနှင့် ပြိတ္တာ တွေက ပဓာနအားဖြင့် ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေရတယ်။ လူတွေက ဆင်းရဲချမ်းသာ ရောလျက်ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် လူ့လောကနှင့် တခြားလောကတွေရဲ့ ခြားနား ချက်က ခန္ဓာကိုယ်နှင့် တွေ့ကြုံခံစားမှု ကွာခြားခြင်းပါ။
မေး။ ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်မှာ ပြန်မွေးဖွားမယ်ဆိုတာ ဘာက ဆုံးဖြတ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်မှာ ပြန်မွေးဖွားမယ်၊ ဘယ်ဘဝ မျိုး ရမယ်ဆိုတဲ့အပေါ်မှာ ဩဇာသက်ရောက်တဲ့

အရေးအကြီးဆုံး အကြောင်းအချက်ကတော့ ကံတရားပါပဲ။ သို့သော်လည်း ဒီအကြောင်းတစ်ခုတည်း တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ “ကံ”ဆိုတာ “အလုပ်”ပါပဲ။ ရည် ရွယ်ချက်ပါတဲ့ စိတ်အလုပ် စေတနာကို ဆိုလိုပါတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် အတိတ်က ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်လိုစဉ်းစားပြီး ဘယ်လိုလုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့အချက်က ကျွန်ုပ်တို့ လက်ရှိ အခြေအနေကို ဆုံးဖြတ်ပေးပါတယ်။ ထိုအတူပဲ ကျွန်ုပ်တို့ အခုဘယ်လိုစဉ်းစားပြီး ဘယ်လိုပြုလုပ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်က ကျွန်ုပ်တို့အတွက် နောင်ခါဖြစ်ပေါ်မည့် အခြေ အနေကို ဆုံးဖြတ်ပေးပါတယ်။

နူးညံ့သိမ်မွေ့ပြီး မေတ္တာထားတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ နတ်ဘဝမှာဖြစ်စေ၊ နှစ်သက်ဝမ်းသာစရာ အတွေ့အကြုံ တွေကို မြောက်မြားစွာ တွေ့ကြုံခံစားရမည့် လူ့ဘဝမှာ ဖြစ်စေ ပြန်ဖြစ်ဖို့ များပါတယ်။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုတွေ များပြီး အလွန်ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ လူမျိုးဟာ ငရဲဘဝ မှာဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ မြောက်မြားစွာ တွေ့ကြုံခံစား ရတဲ့ လူ့ဘဝမှာဖြစ်စေ ပြန်ဖြစ်ဖို့ များပါတယ်။

အလွန်အမင်း လိုချင်တပ်မက်ခြင်း၊ အာသာငမ်းငမ်း အရမ်းတောင့်တခြင်း၊ ဘယ်တော့မှ ကျေနပ်မှုမရဘဲ ပူလောင် ပြင်းပြတဲ့ အလိုလောဘကြီးခြင်းစတဲ့ ဒီတရား ဆိုးတွေ ပြည့်နေတဲ့လူဟာ ပြိတ္တာဘဝမှာဖြစ်စေ၊ လိုချင် တောင့်တမှုတွေကြောင့် ဘာလုပ်ရမှန်း မသိအောင် ဆင်းရဲဒုက္ခကို အကြီးအကျယ် ခံစားနေရတဲ့ လူ့ဘဝမှာ ဖြစ်စေ ဖြစ်ဖို့များပါတယ်။ ဒီဘဝမှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားတဲ့ စိတ်ဓာတ် အကျင့်စရိုက်တွေဟာ နောက်ဘဝ မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှာပါပဲ။ သို့သော်လည်း လူများစုကတော့ လူပဲ ပြန်ဖြစ်ကြတာပါပဲ။

မေး။ ဒီတော့ ကျွန်ုပ်တို့ကို ကံက မဆုံးဖြတ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီစိတ်ဓာတ် အကျင့်စရိုက်တွေကို ပြောင်းလဲ ပစ်နိုင်တာပေါ့။

ဖြေ။ ပြောင်းလဲပစ်နိုင်တာ သေချာပါတယ်။ အဲဒါဟာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက တစ်ဆင့်ဖြစ်တဲ့ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ကို ဟောရခြင်းရဲ့ အကြောင်းပါပဲ။ ဒီလို ပြောင်းလဲနိုင်ဖို့ဆိုတာ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ရိုးသားမှု၊ ပြီးတော့ ဝီရိယစွမ်းအားကို ဘယ်လောက်များများ အသုံးပြုနိုင် တယ်ဆိုတာနှင့် ဒီအကျင့်စရိုက်က ဘယ်လောက် အင် အားကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ အပေါ်မှာ တည်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း တချို့လူများဟာ ဒီအကျင့်စရိုက်တွေကို

ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ မကြိုးစားဘဲ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ ဆိုးကျိုး တွေကိုသာ ခံစားရင်း ဒီအကျင့်စရိုက်တွေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှု အောက်မှာ ခေါင်းငုံ့ခံကာ တစ်ဘဝလုံး နေသွားကြတာတွေ ရှိတယ်ဆိုတာလည်း မှန်ပါတယ်။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ် အကျင့်ဆိုးတွေကို မပြုပြင် မပြောင်းလဲကြရင် ဆက်လက်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ခံနေကြရဦးမှာပါ။ ဒီအကျင့်စရိုက်တွေ ကြာရှည်တည်နေလေ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဖို့ ခက်လေပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဟာ ဒီသဘောကို နားလည်ကြလို့ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ ဆိုးကျိုးတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကျင့်စရိုက်ဆိုးတွေကို ပယ်ရှားပြီး ပျော်ရွှင်ချမ်းသာ ဝမ်းသာဖွယ်ရာ ကောင်းကျိုးတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကျင့်စရိုက်ကောင်းတွေ တိုးပွားအောင် ကြိုးစားဖို့ အခွင့်ကောင်း မှန်သမျှကို အရယူ အသုံးပြုကြပါတယ်။

အပြစ်ကင်းတဲ့စကား ပြောဆိုခြင်း၊ အပြစ်မကင်းတဲ့စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အပြစ်ကင်းတဲ့ အလုပ်ကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ အပြစ်မကင်းတဲ့ အလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းများလိုပဲ တရားအားထုတ်ခြင်းဟာလည်း စိတ်ဓာတ်အကျင့်ဆိုးများကို ပြုပြင်ဖို့ရာ အသုံးပြုတဲ့နည်းတွေထဲက တစ်နည်းပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ရဲ့ တစ်ဘဝလုံးဟာ စိတ်ကို ဖြူစင်စေဖို့နှင့် စိတ်ညစ်စိတ်ဆိုးများမှ လွတ်မြောက်စေဖို့ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးတဲ့ သင်တန်းတစ်ခုပါ။ ဥပမာ ဆိုကြပါစို့၊ သည်းခံခြင်းနှင့် သနားကြင်နာခြင်းဟာ သင်ရဲ့ အတိတ်ဘဝမှာ ထင်ရှားတဲ့ စိတ်ဓာတ်စရိုက်များဖြစ်ခဲ့ရင် ဒီလိုစိတ်ဓာတ် စရိုက်များဟာ ဒီဘဝမှာလည်း ပြန်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာမှာပဲ။ ဒီဘဝမှာ အဲဒီသည်းခံခြင်းနှင့် သနားကြင်နာခြင်းကို ပိုအားကောင်းအောင်၊ ပိုဖွံ့ဖြိုးအောင် ပြုလုပ်မယ်ဆိုရင် ဒီစိတ်နေ စိတ်ထားများဟာ နောင် အနာဂတ်ဘဝမှာ ပိုပြီးတော့ တောင် အားကောင်းလာပါလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ အချိန်ကြာကြာ စွဲမြဲလာတဲ့ အလေ့အကျင့်တစ်ခုဟာ ဖျောက်ဖျက်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်ဆိုတဲ့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနဲ့ သိသာ ထင်ရှားတဲ့ အချက်ပေါ်မှာ အခြေခံတဲ့ သဘောတရားပါ။

အခု သင် သည်းခံစိတ် သနားကြင်နာစိတ်ရှိတဲ့ အခါမှာ သူတစ်ပါးက သင့်ကို လွယ်လွယ်နှင့် စိတ်ဆွပေးလို့ မရတော့ဘူး။ သင်ကလည်း သူတစ်ပါးအပေါ်မှာ မလိုမုန်းထားစိတ် မထားတော့ဘူး။ လူတွေကလည်း သင့်ကို သဘောကျကြတယ်။ ဒီတော့ သင်ဟာ ပိုပြီး ပျော်စရာ၊

စိတ်ချမ်းသာစရာကိုပဲ တွေ့ရဖို့ ရှိတော့တယ်။

အခု နောက်ဥပမာတစ်ခု ကြည့်ကြဦးစို့။ သင်ဟာ သင်ရဲ့ အတိတ်ဘဝက စိတ်ဓာတ်အလေ့အကျင့်ကြောင့် သည်းခံဖို့၊ သနားကြင်နာဖို့ စိတ်ထားနှင့် ဒီဘဝ မှာ လူဖြစ်လာတယ် ဆိုကြပါစို့။ သင်ဟာ ဒီဘဝမှာ အဲဒီစိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းတွေကို ပိုအားကောင်းအောင် ဖွံ့ဖြိုးအောင် မလုပ်ဘဲ အမှတ်တမဲ့ နေလိုက်ရင် အဲဒီစိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းတွေဟာ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းသွားပြီး ပျောက်သွားမှာပဲ။ နောက်ဘဝမှာ လုံးဝ မရှိဘဲ ဖြစ်သွားမှာပဲ။ ဒီဘဝမှာ သည်းခံခြင်း၊ သနားကြင်နာခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းတွေ အားပျော့သွားတဲ့အတွက် ဒီဘဝမှာပဲဖြစ်စေ၊ နောက်ဘဝမှာပဲ ဖြစ်စေ သင့်မှာ စိတ်တိုတာ၊ ဒေါသကြီးတာ၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တာတွေ ကြီးထွားလာနိုင်တယ်။ အဲဒီ စိတ်ဓာတ်စရိုက်ဆိုးတွေက ဖန်တီးပေးလိုက်တဲ့ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ အတွေ့အကြုံတွေကိုလည်း တွေ့ကြုံခံစားရမှာပဲ။

နောက်ဆုံး ဥပမာတစ်ခု ကြည့်ကြဦးစို့။ သင့်ရဲ့ အတိတ်ဘဝက စိတ်ဓာတ်အကျင့် စရိုက်ဆိုးတွေကြောင့် ဒီဘဝမှာ သင်စိတ်တိုတတ်တယ်၊ ဒေါသကြီးတတ်တယ် ဆိုကြပါစို့။ ဒီလို မကောင်းတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေဟာ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ အကျိုးတွေကိုပဲ ဖြစ်ပေါ်စေတယ်လို့ သင် သဘောပေါက်တဲ့အတွက် ဒီစိတ်ဓာတ်တွေကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲဖို့ သင်ကြိုးစားတယ်။ သူတို့ကို စိတ်ကောင်း စိတ်မြတ်တွေနဲ့ လဲလှယ်အစားထိုးလိုက်တယ်။ ကြိုးစား အားထုတ်ရင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ သဘောရှိတာမို့ သင်ဟာ အဲဒီ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်မိုက်တွေကို ပယ်ရှားနိုင်ရင် သင်ဟာ စိတ်တိုခြင်း၊ ဒေါသကြီးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ ဆိုးဝါးတဲ့ အကျိုးတရားတွေက လွတ်မြောက်သွားပါတယ်။ သင်ဟာ ဒီဘဝမှာ ဒီစိတ်ဆိုး၊ စိတ်မိုက်တွေကို လုံးဝ မပယ်ရှားနိုင်ဦးတော့ သူတို့ကို အားနည်းသွားအောင် လုပ်နိုင်ရင် နောက်ဘဝမှာ သင်နည်းနည်းကလေး ကြိုးစားလိုက်တာနှင့် သူတို့ကို လုံးဝ ပယ်ရှားနိုင်ပြီး သူတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ ဆိုးကျိုးတွေက လွတ်မြောက်သွားပါလိမ့်မယ်။

■ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

အမှန်တရားရှာပုံတော်

အရှင်ပါရမီ

Ph.D.(Thesis)

လောကမှာ အမှန်တရား ရှာဖွေနေကြသူများ ရှေးကလည်း ရှိခဲ့ပါ၏။ အခုလည်း ရှိနေဆဲ၊ နောင်လည်း ရှိနေဦးမည်သာ။ သို့သော် မိမိရှာဖွေတွေ့ရှိထားသော အမှန်တရားသည် အကြွင်းမဲ့မှန်သည်ဟု ယုံကြည် ယူဆနိုင်လောက်သော အဆင့်ရောက်ရှိဖို့ရန်မှာ အချိန်ယူရ၏။ ကာလကြာမြင့်စွာ စောင့်ရ၏။ အမှန်တရားရှာကြရာမှာလည်း မူအမျိုးမျိုးရှိ၏။ ရည်ရွယ်ချက် အမျိုးမျိုးရှိ၏။ အချို့က လောကီစည်းစိမ်တွေ အလှူပယ် ပေါများပြည့်စုံနေကြသဖြင့် လောကီချမ်းသာအပြင် လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုပါ တွဲဖက်ခံစားလိုကြသေး၏။ ထို့ကြောင့် ရှာကြ၏။ အချို့က လောကီချမ်းသာကို ဖြတ်လမ်းမှ ရုတ်တရက် အကျိုး

အမြတ် ရလိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် ရှာကြ၏။ အချို့က လောကီအိမ်ထောင်ရေးဘဝ သာယာမှုမရှိကြ၍ ထွက်ပေါက်အဖြစ် အမှန်တရားကို လိုက်စားကြ၏။ အချို့ကမူ ဘဝဓန္ဒာ၏ အန္တရာယ်တွေ၊ အိုရမှာ နာရမှာ သေရမှာတွေကို ကြောက်ကြ၍ အမှန်တရားရှာ ထွက်ကြ၏။ ဦးတည်ချက်အမျိုးမျိုးဖြင့် အမှန်တရား ရှာပုံတော်ထွက်နေကြသူများ ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် ရှိနေမည်သာဖြစ်၏။ အမှန်တရားသို့ ချဉ်းကပ်နိုင်သူများ ရှိသကဲ့သို့ အမှန်တရားနှင့်သွေဖည်နေသူများလည်း ရှိနေမည်သာဖြစ်၏။ ကိုယ်အမှန်ဟု ယူဆထားချက်များသည် တကယ်အမှန်တရားဟုတ် မဟုတ် သိနိုင်သည့် ပညာအားနည်းသူများအတွက် မာန်မာနထူ

ပြောဖွယ်ရာများသာ ဖြစ်နေတတ်၏။ ကိုယ့်အယူက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန် သတ်တတ်၏။ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့် အယူစွဲကြောင့် အနစ်နာမခံသင့်ဘဲ ခံလိုက်ကြရ၏။

ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဥပတိဿနှင့် ကောလိတတို့သည် လောကီအာရုံတွေကို ရွံ့မှန်းစက်ဆုပ် ကြ၍ အမှန်တရားရှာ ထွက်ခဲ့ကြ၏။ ရှေးဦးစွာ သိဉ္စည်းဆရာကြီးနှင့် တွေ့၍ သူ့ထံမှ အမှန်တရားနည်း စနစ်များ ရရှိရေးအတွက် တပည့်ခံ နေကြ၏။ ထိုလုလင်တို့သည် အသိ ဉာဏ်အားကောင်းသူများ ဖြစ်ကြ သဖြင့် နှစ်ရက်သုံးရက်ဆည်းပူးလိုက် သည်နှင့် သူတို့မျှော်မှန်းထားသည့် အမှန်တရားသည် ဤဆရာကြီးထံ တွင် မရှိဆိုသည်ကို သိကြ၏။ ဆက် လက်ရှာဖွေကြရဦးမည်ကို သိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီးထံမှ ထွက်ခွာ လျက် အမှန်တရား ရှာပုံတော်ခရီး စတင်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့နှစ်ဦးသည် 'အမှန်တရားစတင်တွေ့သူက တစ် ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ပြောကြ စတမ်း'ဟု သဘောတူညီချက်ရယူ ခဲ့ကြ၏။

ယင်းသို့ ရှာဖွေနေစဉ်မှာပင် ဥပတိဿပရိမိန်သည် အရှင်အဿဇိ မထေရ်မြတ်ကြီး ဆွမ်းခံကြွနေခိုက် နှင့် ကြုံတွေ့၏။ ပညာဉာဏ်အား ကြီးသူဖြစ်၍ အမူအရာကြည့်ရုံမျှဖြင့် ဤပုဂ္ဂိုလ်ထံတွင် သူတော်ကောင်း တရားရှိ မရှိဆိုသည်ကို ခဏချင်း မှာပင် အကဲခတ်နိုင်လေ၏။ မထေရ် ထံသို့ အလိုက်သင့် ချဉ်းကပ်ပြီး "မည်သူ၏တရားကို ကျင့်ပါသနည်း၊ သင့်ဆရာ မည်သူနည်း၊ မည်သည့် တရားကို ဟောပါသနည်း"စသည်

ဖြင့် သိလိုရာကို လိုက်မေးလေ၏။ မထေရ်လည်း 'ငါ့ဆရာက ဗုဒ္ဓ၊ သူ့ တရားအတိုင်းကျင့်သည်'စသည်ဖြင့် ပြောပြလေ၏။ 'သင့်ဆရာ ဟောတဲ့ တရားကို ပြန်ဟောပြနိုင်ပါသလား' 'နည်းနည်းလောက်တော့ ဟောပြ နိုင်ပါတယ်'ဆိုပြီး 'ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော အာဟ'အစရှိသော ဂါထာတစ်ပုဒ် ဟောပြလိုက်၏။ သစ္စာလေးပါးပြသော ဂါထာဖြစ်၏။ ဂါထာနှစ်ပါးခမ်းသည်နှင့် ဥပတိဿ သည် သောတာပန်တည်သွားလေ ၏။

အမှန်တရားရှာ ခရီး၏ လမ်းစခကောင်အထည် ပေါ်လာခဲ့ ပြီဖြစ်၏။ ကတိအတိုင်း ကောလိတ ကိုလည်း အကြောင်းကြားလိုက်၏။ ထိုဂါထာကိုပင် ထပ်မံလက်ဆောင် ပေး၏။ သူလည်း ဂါထာ၏ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ဆင်ခြင်လျက် သော တာပန်ဖြစ်သွား၏။ သူတို့၏ ဆရာ ကြီးကိုလည်း အသိပေးရန် ကျန် သေးသဖြင့် သိဉ္စည်းဆရာကြီးထံ သွားရောက်ပြောပြကြ၏။ 'အကျွန်ုပ် တို့ အမှန်တရားကို တွေ့ထားပါပြီ။ အရှင်ဂေါတမ၏ တရားနည်းလမ်း အတိုင်း ကျင့်ခြင်းပါပဲ။ တကယ့် အမှန်တရားအစစ်ပါ။ ဆရာကြီး လက်ခံရင် အကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေ တစ်ဖွဲ့လုံး သွားကြမယ်' စသည်ဖြင့် ဝမ်းသာအားရ ပြောပြကြလေ၏။ သံသရာနှင့်ချီ၍ ဘဝပေါင်းများစွာ စတေး၍၊ ကပ်ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ ဖြတ်ကျော်၍ စောင့်မျှော်အားထုတ် ခဲ့ရသော အမှန်တရား၏ တန်ဖိုးကို တကယ်စောင့်ခဲ့ရသည့်သူတို့က နက် နက်ရှိုင်းရှိုင်း နားလည်ထားသည့်

ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း အာဠာရ၊ ဥဒကရသေ့တို့ကို စွန့်၍ တစ်ကိုယ်တော် အမှန်တရားကို ရှာခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ အမှန်တရားရှာရာတွင် 'ငါ့ဆရာမှ မှန်သည်၊ ငါ့အကျင့်မှမှန်သည်'ဟု တရားသေဆုပ်ကိုင်ထား၍မရ။ အမှန်အမှား ခွဲခြားဝေဖန်၍ မှားလျှင် ချက်ချင်း စွန့်နိုင်ရ၏။ ပြင်နိုင်ရ၏။

အတိုင်း ရှင်းပြကြသော်လည်း ဆရာ ကြီးက လက်မခံ။ ပြတ်ပြတ်သား သား ငြင်းပယ်လိုက်၏။ 'ငါ့ရှင်တို့ သာ သွားကြပါလေ။ ငါကား မလိုက် နိုင်'ဟု ဆိုလိုက်၏။

"ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာကြီး၊ ဒီအခွင့်အရေးမျိုးဆိုတာ လောကမှာ ဘုရားတစ်ဆူပွင့်မှ ရရှိနိုင်တာပါ။ လက်လွတ်မခံပါနဲ့။"

သူတို့သည် ဆရာကြီး၏ ကျေးဇူးတရားကို ငဲ့၍ မပါ ပါအောင် ခေါ်မည်ဟု တစ်ယောက်တစ်မျိုး ကြိုးစားရှင်းပြကြ၏။ ထိုအခါ ဆရာ ကြီးက ပြန်လည် မေးခွန်းထုတ်လိုက် ၏။

"ငါ့ရှင်တို့ လောကမှာ

ပညာဉာဏ်ရှိသူနဲ့ ပညာမရှိသူ ဘယ်သူက များသလဲ”

“ပညာမရှိသူက များပါတယ်”

“အေး-ဒါဆို ပညာရှိသူတွေ ရဟန်းဂေါတမထံသွားပါစေ။ ပညာနည်းသူတွေ ငါ့ထံလာလိမ့်မယ်။ ငါကတော့ ပရိမိုဇ်တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်နေရာကနေ တပည့်နေရာကို မရွှေ့ပါရစေနဲ့။ အိုးကြီးလုပ်ပြီးမှတော့ အိုးငယ်မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ သင်တို့သာ သွားကြပါ”

ဤသို့ဖြင့် သိဉ္စည်း ဆရာကြီးသည် သူ့အယူအဆကို မပြင်နိုင်သောကြောင့် ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်နှင့် ကြုံတွေ့ရသော်လည်း အရှုံးကြီးရှုံးရသော ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။ ဥပတိဿနှင့် ကောလိတတို့သည် နောက်ပါအန္တေဝါသိက တပည့်ပရိမိုဇ်တို့ကို ခေါ်လျက် ဘုရားရှင်ရှိရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြလေ၏။ သိဉ္စည်းဆရာကြီးသည် မိမိ၏ ပရိသတ်များ ဖရိုဖရဲဖြစ်လျက် ကျောင်းအာရာမံတွင်း၌ တပည့်တစ်ယောက်မျှ မကျန်တော့သည်ကို မြင်သဖြင့် ထိုနေရာ၌ပင် သွေးအန်၍ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော လူ့ဘဝ တန်ဖိုးမဲ့စွာ အဆုံးသတ်သွားခဲ့ရ၏။ မိမိ၏ အယူကို မစွန့်လွှတ်နိုင်မှုကြောင့် အမှားကို အမှားဟု သိလျက်နှင့် မိုက်မဲစွာ မာန်ခံမှုကြောင့် သာသနာအရသာကို ဖြည်းစမ်းခွင့်မျှပင် မရဘဲ သံသရာရေတိမ် နစ်ခဲ့ရလေသည်။ နောင်တွင် ဥပတိဿသည် ဘုရားရှင်၏ သာသနာ၌ ပညာအရာတွင် အလွန်ထင်ရှားသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးတစ်ပါး

ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကောလိတသည် တန်ခိုးအရာတွင် အလွန်ထင်ရှားသော အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်ကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အမှန်တရားရှာရာတွင် တစ်ခုသောအယူကို အခိုင်အမာပြု၍ ကျန်သမျှ အယူအကျင့်များ မည်မျှပင်ကောင်းနေပါစေလုံးဝ လက်မခံနိုင်ဟု မာန်ခံနေလျှင် ဆရာကောင်း ဆရာမှန်တွေ့လျှင်မူ မပြောသာသော်လည်း ဆရာအတင်မှားမိက သံသရာတစ်လျှောက်အထိ ဒုက္ခရောက်နိုင်သည်ကို သတိပြုကြရာ၏။

ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထသည်ပင် အာဠာရနှင့် ဥဒက ရသေ့တို့ထံ နည်းခံကြည့်ခဲ့၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သာမန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အမှန်တရားနောက်လိုက်လာခြင်းမဟုတ်။ တစ်ကိုယ်တည်း ကျွတ်တမ်းဝင်ရေးကိုပင် အလေးထားရှာဖွေရန် ရည်ရွယ်ချက်မထားခဲ့။ သတ္တဝါအနန္တတို့၏ ကယ်တင်ရှင်၊ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ လောကဓိပတိအဖြစ်ဖြင့် သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်မြတ်ကြီးကို ရရှိရန်ဟူသော ကြိုးမားကျယ်ပြန့်လှသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အမှန်တရားရှာခရီးစဉ်ကို စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဉာဏ်ရရှိရေးအတွက် အထောက်အကူပေးနိုင်မည့်သူ လမ်းညွှန်ပြနိုင်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်ရှိလိုရှိငြားစုံစမ်းခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် နာမည်ကျော် ဆရာကြီးများဖြစ်သော အာဠာရနှင့် ဥဒကရသေ့တို့၏ နည်းစနစ်များ နောက်သို့ လိုက်ကြည့်ခဲ့၏။ ထိုရသေ့များသည်လည်း သာမန်ရသေ့များ မဟုတ်ကြ။ လောကီဈာန်၊

အဘိညာဉ်ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ ဖြစ်ကြ၏။ “အရှင်ရသေ့တို့ ကျင့်စဉ် နောက်ထပ်ရှိသေးပါသလား”ဟု စောဒကတက်ခဲ့၏။ ရသေ့တို့လည်း သူတို့ကျင့်စဉ်မှာ ဤမျှသာ ဖြစ်သဖြင့် ထိုအမေးအတွက် အဖြေကျပ်ခဲ့ရ၏။ အခက်ကြုံခဲ့ရ၏။ သူတို့ကိုယ်တိုင်ကပင် လောကကျင့်စဉ် ဤတွင် လမ်းဆုံးပြီဟု ယူဆထားကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။

အလောင်းတော်မြတ်ကြီးကား ရည်ရွယ်ချက်ကြီးမားသူဖြစ်သည့်အလျောက် ထိုတရားတို့ထက် လွန်မြတ်သော တရားကို ရရန် အားထုတ်ဖို့ ကျန်သေးသည်ကို သိ၏။ မည်သူ့ကို ဆရာတင်ရမည်နည်းဟု လောကအတွင်း မျှော်ကြည့်လေ၏။ နာမည်ကျော် ထိုရသေ့တို့မှတစ်ပါး အမှန်တရားအနီးပါးသို့ ချဉ်းကပ်နိုင်သူ မရှိသည်ကို သိ၏။ ထိုရသေ့တို့လည်း ထို့ထက် အလွန် သင်ပြနိုင်စွမ်း မရှိကြတော့။ အကောင်းဆုံးအရာ လိုက်ရှာကြည့်၏။ လောကတွင် မရှိ။ နောက်ဆုံး ဘုရားဖြစ်ရေးအတွက်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဆရာမရှိနိုင်သည်ကို အကဲခတ်မိ၏။ ဘုရားသည် လောကတွင် အတုမရှိ၊ အတူမရှိ၊ အမြင့်တကာတို့ထက် အမြင့်ဆုံး၊ အမြတ်တကာတို့ထက် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ရ၏။ ဤသူကား ဘုရားရှင်၏ ဆရာဟု ဆိုလျှင် ထိုဆရာသည်ပင် ဘုရားဖြစ်ရမည်ဖြစ်၏။ တပည့်သည် မည်သို့မျှ ဘုရားနေရာကို မခံယူထိုက်။ စင်စစ်မှာ ဘုရားဖြစ်ရေးအတွက် ဆရာမရှိနိုင်တော့သည်ကို မြင်တော်မူသဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကျင့်ကြံခြင်းမှတစ်ပါး အခြားမရှိဟု

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကားကြံ
ရှိနေပါလျက်
သိဉ္ဇည်းပရိပိုင်ကြီးသည်
အယူမှားကို မစွန့်လွှတ်နိုင်သော
ဒိဋ္ဌိစွဲကြောင့်
အကျောက်အကန် ငြင်းဆန်ခဲ့၏။
အမှားကိုအမှန်ပြင်ချိန်ရပါလျက်
မပြင်ခဲ့။
အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာ
မောဂ္ဂလာန်လောင်းလျာတို့သည်
ဆရာမှားကိုစွန့်၍
ဆရာကောင်းရှာ
နည်းခံခဲ့ကြ၏။

သိ၍ ဆရာဟောင်းများကို စွန့်လွှတ်၊
ထွက်ခွာခဲ့လျက် တစ်ကိုယ်တော်
အမှန်တရားရှာဖွေခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။
လောကီအမှန်တရားသည်
အစဉ်မှန်နေသည် မဟုတ်။ ထို့ထက်
အမှန်တရားမပေါ်သေးသမျှသာ မှန်
နေခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ထက်ခိုင်မာ အား
ကောင်းသော အမှန်တရား ပေါ်
ပေါက်လာသောအခါ ယခင်အမှန်
တရားသည် အမှားဖြစ်ချင်ဖြစ်သွား
နိုင်၏။ အရှိထက် တစ်ဆင့် နိမ့်ချင်
နိမ့်သွားနိုင်၏။ ဘုရားလောင်း ဘုရား
မဖြစ်မီတွင် ရသေ့တို့၏ ဈာန်ကျင့်
စဉ်သည် အမှန်တရားအဖြစ် ရပ်
တည်နေခဲ့၏။ ဘုရားလောင်း ဘုရား
အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားချိန်တွင်
လောကီဈာန်များသည် အမှန်တရား
အဖြစ်မှု ရပ်တည်နေနိုင်ပါ၏။ သို့

သော် လောကမှ အဆုံးစွန်ထွက်
မြောက်နိုင်သော အစစ်အမှန်ထွက်
ရပ်ပေါက်အမှန်တရားအဖြစ် ထင်မြင်
ယူဆထားကြရာမှ အဆင့်လျှောကျ
ခဲ့ရပြီဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်က ညွှန်ပြခဲ့
သဖြင့် သိရ၏။ ထိုလောကီဈာန်
အကျင့်ဖြင့် လောကမှ မထွက်မြောက်
နိုင်။ ထို့ထက်မြင့်သော ကျင့်စဉ်များ
ရှိသေး၏။ မဂ်ဖိုလ်ရရေးကျင့်စဉ်များ
ဖြစ်၏။ မဂ်ဖိုလ်ရရေးကျင့်စဉ်များ
သည် လောကီကျင့်စဉ်မဟုတ်။
လောကုတ္တရာကျင့်စဉ်ဖြစ်၏။ လောကီ
နယ်ပယ်ကို ကျော်လွန်နိုင်သော
ကျင့်စဉ်များဖြစ်၏။ အမြဲတမ်းမှန်ကန်
နေ၏။ အမြဲတမ်းမြင့်မြတ်နေ၏။
နောက်ထပ် ထိုကျင့်စဉ်ထက် မြင့်
မြတ်သော ကျင့်စဉ်ပေါ်လာတော့
မည်မဟုတ်။ ထိုကျင့်စဉ်များကို
မလိုက်စားဘဲ သံသရာမှ ထွက်
မြောက်ရာလမ်းဟူ၍ အခုလည်းမရှိ၊
နောင်လည်းမရှိမည်မဟုတ်။ နာမည်
အနေဖြင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းစဉ်ဟူ၍
တင်စားထား၏။ အဆိုးဘက်သို့
လည်း မယိမ်း၊ အကောင်းဘက်သို့
လည်းမယိုင်၊ အလယ်အလတ်လမ်း
စဉ်သာဖြစ်၏။
ထိုလမ်းစဉ်သည် ယခင်က
လည်း ရှိနေသည်သာဖြစ်၏။
သို့သော် လျှောက်လှမ်းမည့်သူမရှိ၍
လမ်းရိုးတိမ်ကောနေခြင်းဖြစ်၏။
လမ်းဟောင်းကိုပင် ဘုရားရှင်သည်
တစ်ဖန်ပြန်လည် ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း
ဖြစ်၏။ လမ်းသစ်ထွင်ပေးခြင်း
မဟုတ်။ ရှေးရှေးက ပွင့်ခဲ့သော
ဘုရားရှင်အဆူဆူတို့သည်လည်း ထို
လမ်းမကြီးမှ နိဗ္ဗာန်တံခါးဖွင့်ခဲ့ကြ
သည်သာဖြစ်၏။ ယခုလည်း ဘုရား
ရှင်သည် ထို ရှေးဘုရားရှင်တို့၏

လမ်းဟောင်းကို ကိုယ်တိုင်တွေ့
အောင်ရှာ၍ နိဗ္ဗာန်မြို့ပြကို စည်ပင်
စေခဲ့၏။ လမ်းဟောင်းကို ရှင်းလင်း
ခဲ့၏။ ထုတ်ဖော်ခဲ့၏။ ခေတ်မီအောင်
ပြုပြင်ခဲ့၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့် လမ်းပန်း
ဆက်သွယ်ရေးကောင်းအောင် အား
ထုတ်ခဲ့၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူ
သော မော်တော်ယာဉ်တို့ အပြန်
အလှန်ပြေးဆွဲနေ၏။ ထို့ကြောင့်
သွားရေးလာရေး လွယ်ကူနေပြီဖြစ်
၏။ ယင်းသို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကားကြံ
ရှိနေပါလျက် သိဉ္ဇည်းပရိပိုင်ကြီး
သည် အယူမှားကို မစွန့်လွှတ်နိုင်
သော ဒိဋ္ဌိစွဲကြောင့် အကျောက်
အကန် ငြင်းဆန်ခဲ့၏။ အမှားကို
အမှန်ပြင်ချိန်ရပါလျက် မပြင်ခဲ့။
အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာ
မောဂ္ဂလာန်လောင်းလျာတို့သည်
ဆရာမှားကိုစွန့်၍ ဆရာကောင်းရှာ
နည်းခံခဲ့ကြ၏။ ဘုရားအလောင်း
တော်သည်လည်း အာဠာရ၊ ဥဒက
ရသေ့တို့ကို စွန့်၍ တစ်ကိုယ်တော်
အမှန်တရားကို ရှာခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍
အမှန်တရားရှာရာတွင် 'ငါ့ဆရာမှ
မှန်သည်၊ ငါ့အကျင့်မှမှန်သည်'ဟု
တရားသေဆုပ်ကိုင်ထား၍မရ။ အမှန်
အမှား ခွဲခြားဝေဖန်၍ မှားလျှင် ချက်
ချင်းစွန့်နိုင်ရာ၏။ ပြင်နိုင်ရာ၏။ အမှန်
ကိုသာ တန်ဖိုးထားရ၏။ လိုက်နာ
ကျင့်ကြံအားထုတ်ရ၏။ သို့မှသာ
လျှင် အမှန်တရားရှာပုံတော်ခရီး သည်
မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်
နိုင်မည်ဖြစ်၏။

■ အရှင်ပါရမီ
Ph.D.(Thesis)

ညီတော်နန္ဒမင်းသားနှင့် လောကအမြင်မတူသော နန္ဒထေရ်

အရှင်ခေမာနန္ဒ(ပြာဟ္မဏ)

ရန်ကင်းတောရ

လူ့ဘောင်လောက လူတို့၏ရွာသည် လိုချင်ရာရာ များလွန်းလှပေတကားဟု ယနေ့ကမ္ဘာ၌ ဝင့်ကြားစွာလည်း ပြောကြသည်။ ဂုဏ်ယူ၍လည်း ပြောနေကြပေသည်။ ပြည့်စုံလှသော တို့ကမ္ဘာဟု ဖော်ပြလိုချင်ဟန်တူပေသည်။

သို့သော် လွန်လေပြီးသော ကာလများစွာတို့မှ လူ့ဘောင်လောကသည်လည်း ထိုအခါအားလျော်စွာ လိုချင်ရာရာ များခဲ့သည်သာ။

ထိုနည်းတူ လာလတ္တံ့သော နောင်အနာဂတ်၌ တည်ထွန်းပေါ်ပေါက်မည့် လူသားတို့၏ လူ့ဘောင်လောက ထိုလူတို့၏ကမ္ဘာ၌လည်း လိုချင်ရာရာ များမြဲပင် များပြားနေပေလိမ့်မည်သာ။

ဗဟိဒ္ဓပြင်ပ၏ လိုချင်ရာရာတို့သည် အမှန်

တကယ်၌မူ ဘယ်အခါကာလမှ ပြီးပြည့်စုံလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

သို့သော် လူသည် လောဘ(တဏှာ)က လိုချင်သည်ကို 'ငါလိုချင်တာ'ဟု ထင်သည်။ ဝေဒနာက ခံစားသည်ကိုပင် 'ငါခံစားတာ'ဟု ထင်ပြန်သည်။ သညာက မှတ်သားသည်ကိုလည်း 'ငါမှတ်သားတာ'ဟု ယူလေသည်။ ဝိညာဏ်က သိသည်ကိုမူ 'ငါသိတာ'ဟု ပြောဆိုနေသည်။

တစ်ဖန် လိုချင်တာရပြန်သောအခါ၌မူ 'ငါမို့ရနိုင်တာ'ဟု မာန်တက်ပြန်ပြီး 'သူတို့ ငါလို ရနိုင်လို့လား'ဟု သူတစ်ပါးကို ချိုးဖဲ့နှိပ်စက်လိုပြန်သည်။

ကိလေသာသည် ကိလေသာမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လူသည် ထိုကိလေသာကို ငါနှင့်ထပ်တူ ပြုမိသောအခါ၌မူ ကိလေသာကလေးမှ ကိလေသာကြီးဖြစ်လာတော့သည်။

ကိလေသာသည် စိတ်ကို ညစ်ညူး၊ စိတ်ကို ပူလောင်စေတတ်သော အကုသိုလ်တရားဆိုး၏ အမည်ထူးဖြစ်သော်လည်း အရပ်ထဲ၌ကား ကိလေသာကို အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး ရယူလိုကြသည်။ ကိလေသာသည် ဆယ်ပါးရှိလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) လောဘ၊ (၂) ဒေါသ၊ (၃)မောဟ၊ (၄) မာန၊ (၅) ဒိဋ္ဌိ၊ (၆)ဝိစိကိစ္ဆာ၊ (၇)ဥဒ္ဓစ္စ၊ (၈)ထိန၊ (၉) အဟိရိက၊ (၁၀) အနောတ္တပ္ပ တို့ပေတည်း။

ထိုသို့ကိလေသာ အကုသိုလ်တရားဆိုးတို့၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ်မှုကြောင့်ပင် ယနေ့ခေတ် လူသားအများသောကပင်လယ်ဝေနေရပါသည်။ နှောင်းခေတ် လူသားအများသည်လည်း ဆင်းရဲကြပေလိမ့်မည်။ ရှေးအတိတ် လွန်လေပြီးသော လူ့ဘောင်မှ လူများသည်လည်း ဆင်းရဲမှုအစဉ်တန်းခဲ့ပေသည်။

သာသနာတော်ကြီး၌ မပျော်ပိုက်နိုင်၊ ငြီးငွေ့ကာ မှိုင့်တွေနေရာသော ညီတော်နန္ဒမင်းသားကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ခေါ်ယူ၍ မေးမြန်းသောအခါ ဖခမည်းတော်၏ နန်းတော်မှ ထွက်ခွာခဲ့စဉ် အလှပြင်ဆင်၍ နေရစ်ခဲ့သော နှမတော် ဇနပဒကလျာဏီသည် မျက်ရည်များတွေတွေကျ၊ ဆံပင်တိုဖီးလိမ်းနေခဲ့ရာ တစ်ဝက်တစ်ပျက်မှ 'မောင်တော်ဘုရား၊ မြန်မြန်ကြီးသာ ပြန်လာခဲ့ပါတော့'ဟု မှာကြားလိုက်သော သနားစဖွယ်အသံတို့သာ တပည့်တော်နားထဲ ပဲ့တင်ထပ်ကာ နေပါတော့သည် ဘုရား။ သို့ကြောင့် တမိုင်မိုင်တတွေတွေ မပျော်မရွှင်

ဖြစ်ရကြောင်းပါ နောင်တော်ဘုရားဟု လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။

နန္ဒထေရ်၏ ထိုတောင့်တမှုကို သေးငယ်သည်ဟု မမှတ်ယူလိုဘဲ ကြီးကျယ်သော လိုချင်တောင့်တမှုသာ ဖြစ်ပေတော့သည်ဟု သတ်မှတ်လိုချင်ကြပေမည်။

အကြောင်းမှာ ကပိလဝတ်ပြည်၏ အဘိသိက်သွန်းလောင်းခံရတော့မည့် ရှင်ဘုရင်တစ်ပါးနှင့် မိဖုရားလောင်းလျာတို့၏ ငယ်ရွယ်မှု၊ လှပမှု၊ နုပျိုမှု၊ ပြည်သူတို့၏ ချစ်ခင်မှု စသည်တို့ဖြင့်ကြည့်လျှင် ရှင်ဘုရင်နန်းစည်းစိမ် ချမ်းသာထက် ရဟန်းတစ်ပါး၏ ချမ်းသာသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မကြီးကျယ်နိုင်၊ မမြင့်မြတ်နိုင်ပါဟု စောဒနာလျှင်လည်း စောဒနာလိုကြမည်သာတည်း။

အရှင်နန္ဒ၏ ရင်ဝယ်ခံစားမှုကို ကြားနာပြီး နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ညီတော်၏ လက်မောင်းတော်ကို ကိုင်ဆွဲကာ တန်ခိုးတော်ဖြင့် သိကြားမင်း စံပျော်ရာ တာဝတိံသာနတ်နန်းသို့ ဆောင်ယူတော်မူပါသည်။

ဇနပဒကလျာဏီဟု ဆိုအပ်သော လူမိန်းမတစ်ဦး၏ လှပတင့်တယ်မှုကို အကြောင်းပြုကာ ရင်ဝယ်သောကမီး အုံနေရာသော ညီတော်သည် လူမိန်းမတို့ထက် အဆရာထောင်မကသော အလှအပ၊ အနူးအညွန့်နှင့် ဖော်မပြနိုင်လောက်သော ချစ်ဖွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ်ကို မြင်သော ထိုတဒဂံ၌ပင် ဇနပဒကလျာဏီကို သူ့နှလုံးသားမှ ထုတ်ပယ်နိုင်လေပြီ။ မေ့ဖျောက်နိုင်စွမ်းလေပြီ။

ထို့ကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ နတ်ပြည်နတ်ရွာမှ နတ်သမီးကို မြင်ရပြီးတစ်ခဏ၌မူ တပည့်တော်စိတ်ဝယ် ဇနပဒကလျာဏီသည် မီးလောင်ပြင်ကျယ် သစ်ငုတ်တိုပေါ်ထိုင်နေသော နှာခေါင်းလည်းတို့၊ နားရွက်လည်းမရှိ၊ အမြီးလည်းပြတ်ပြီးသော မျောက်အိုမကြီးနှင့် မခြားနားတော့ပါဘုရား"ဟု လျှောက်ထားသောအခါ၊ မြတ်စွာဘုရားက နတ်သမီးရရှိရေးအတွက် တာဝန်ခံတော်မူပြီးနောက် "ညီတော်နန္ဒ၊ ငါဘုရားဆုံးမတော်မူရာ၊ သာသနာဟု ဆိုအပ်သော မြင့်မြတ်သောအကျင့်၌ မွေ့လျော်ဘိလော့"ဟု ဆုံးမတော်မူရာ၊ အရှင်နန္ဒသည် သူ့မျက်မြင်တွေ့ခဲ့ရသော နတ်သမီးကို ရရှိရေးအတွက် ကပိလဝတ်ပြည် နန်းမဆောင်သို့ ပြန်ရန်မလိုတော့ဘဲ ဘုရားထံတော်ပါး၌ပင် မြတ်သောအကျင့်ကို စတင်ပါတော့သည်။

ဤတွင် နန္ဒထေရ်၏ နတ်သမီးရလိုမှု အာသာ

ဆန္ဒကို အသို့မှတ်ယူမည်နည်း။

ဇနပဒကိုလည်း လိုချင်ခဲ့သည်သာ၊ ယခုတစ်ဖန် နတ်သမီးကိုလည်း လိုချင်နေပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် လိုချင်မှုတဏှာ၌ အတိုင်းအတာ အကန့်အသတ်မရှိ။

တစ်ဖန် သာကီဝင်မင်းသမီး ဇနပဒပေါ် အရှင် နန္ဒ၏ စွဲလမ်းတပ်မက်မှုနှင့် တာဝတိံသာနတ်နန်းမှ နတ်သမီးကို စွဲလမ်းမှုတို့တွင် ကိလေသာပမာဏကို တိတိကျကျ မှန်းဆတိုင်းတာရန်လည်း မဖြစ်ကောင်းပေ။

သို့သော် သေချာမှုတစ်ခု အမြဲရှိလေသည်။ မှန်ကန်မှုတစ်ခု အမြဲရှိလေသည်။ ၎င်းမှာ ကိလေသာ တိုင်းသည် ပူလောင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဒေသနာတော်၌ 'နတ္ထိတဏှာ သမာ နဒီ'ဟု ဖွင့်ဆိုလေသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ တဏှာနှင့်တူသော မြစ်သည် မရှိဟူ၍ဖြစ်ရာ မြစ်ကြီး၊ မြစ်ငယ်ရေတို့သည် ပင်လျှင် ရံခါ ကမ်းလုံးပြည့် လျှံသည်လည်းရှိသည်။ ရံခါ သဲသောင်ဖွေးဖွေး၊ ရေဝေးဝေးဖြစ်တတ်သော ရေနည်း ကာလရှိတတ်စေကာမူ လိုချင်မှုတဏှာသည်ကား အစဉ် ထာဝရပြည့်သည်မရှိ၊ လိုအပ်လျက်၊ လိုအပ်လျက်သာ ရှိနေပေတော့သည်။ ထိုလိုအပ်မှုသည် ပူလောင်မှု၏ ရေသောက်မြစ်ပေတည်း။

ကိလေသာတို့ဖြင့် ရစ်ပတ်ချည်နှောင်ခြင်း ခံထားရသော လူ့လောက၊ နတ်လောကတို့ကို တဏှာ ဒါသဟူ၍လည်း ဖော်ပြလေသည်။ တဏှာဒါသသည် တဏှာ၏ ကျွန်ဟုဆိုပေသည်။

ထို့ကြောင့် လိုချင်မှု၏ကျွန် (သို့မဟုတ်) ဆာ လောင်ခြင်း၏ကျွန် (သို့မဟုတ်) တောင့်တခြင်း၏ ကျွန်ဟု ဖော်ပြနိုင်သည်။

သို့သော် လူနှင့်လိုချင်မှုကို ထပ်တူပြုနေသဖြင့် လိုချင်မှု၊ တောင့်တမှု၊ ဆာလောင်မှုတို့၏ ကျွန်သည် လူဖြစ်ရလေသည်။

ထို့ကြောင့် လူက ကျွန်၊ လိုချင်မှုတဏှာက သခင်ဖြစ်နေရသည်။ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ပျက်၊ ဝမ်းနည်း၊ ပူဆွေး၊ သောကဟု ဆိုအပ်သော ဒေါသအရာ၌လည်း (ဝါ) ဒေါသဖြစ်နေခိုက်လည်း တဏှာနည်းတူပင် ဒေါသ သည် သခင် လူသည် ကျွန်ဖြစ်သွားသည်။

ရိုသေထိုက်သူကို မရိုမသေ မညွတ်မကိုင်းနိုင် လောက်အောင် ခက်ထန်သော အခြင်းအရာကို ပါဠိ

စာပေ၌ ထမ္မဟုခေါ်ရသဖြင့် ထိုအချိန်၌ လူသည် ထမ္မ၏ ကျွန်ဖြစ်ရပြီး မာနသမ္မယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ထမ္မသည် သခင် ဖြစ်သွားသည်။

သူတစ်ပါးထက်သာအောင်၊ ကျော်အောင်၊ အနိုင်ရလိုမှု၊ အသာရလိုမှု၊ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ်လိုသော သဘောကို စာပေ၌ သာရမ္မဟုဖော်ပြပါသည်။ ထိုအချိန်၌ လူသည် ကျွန်ဖြစ်သွားပြီး မာနပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဝိပွယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် သာရမ္မသည် သခင်ဖြစ်သွားလေသည်။

တဏှာ၊ လောဘ၊ ကိလေသာတို့သည် 'ငါ'ကို သာ လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်မင်းမှုနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုငါမရှိတော့ပါက ကိလေသာ၏ အုပ်ချုပ်မှုမှ လွတ်ကင်းပေမည်။ အရိယာသစ္စာဉာဏ်အလင်းကို မဆို ထားဘိ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စွမ်းအားဖြင့် သဘောကျထားသော ထို ယောဂီသည် ငါနှင့်လူ၊ လူနှင့်ငါကို ဘာဝနာအခိုက် ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာနိုင်တော့ပြီ။

တစ်နည်းဆိုရသော ငါနှင့်ကိလေသာကို မရော ယှက်တော့ပြီ။ တစ်နည်းဆိုရသော လူနှင့်လိုချင်မှုကို ဉာဏ်ထဲလင်းလေပြီ။

ထို့ကြောင့် လူနှင့် လိုချင်မှု (ကိလေသာ)ကို ဉာဏ်ထဲ နည်းနည်းရှင်းလျှင် ကိလေသာ၏ ကျွန်ဘဝမှ နည်းနည်းလွတ်ပေမည်။

များများရှင်းလျှင် များများလွတ်ပေမည်။ အလုံးစုံ ရှင်းလျှင်မူ အလုံးစုံပင် လွတ်မြောက်ပေတော့မည်။

ထို ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သူတို့၏ လောကကို မြင်သောအမြင်သည် အသွင်သစ်၊ ရှုထောင့် သစ် ဖြစ်သွားတော့သည်။

ရှင်ဘုရင်၏ ထီးနန်းအရိုက်အရာကို လောကီ မျက်လုံးအစုံဖြင့် မြင့်မြတ်သော၊ ကြီးကျယ်သော ချမ်းသာ ဟူ၍ ရှုမြင်ရန် မခဲယဉ်းသော်လည်း ရဟန်းတစ်ပါး၏ ဘဝကို ချမ်းသာပေစွဟု မြင်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

ကိလေသာပေကျဲနေသော မျက်လုံးနှင့် အာသဝ ဖြင့် စိုစွတ်နေသော မျက်လုံးသည် ဤနယ်ပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် ကပိလဝတ်ပြည်မှ တိုင်းသူပြည်သား တို့သည်လည်း သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို စကြဝတေးမင်းအဖြစ် မြင်တွေ့လိုသည်။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည် ရှင်ဘုရင်အဖြစ်ကိုမူ ပြည်သူတိုင်း လိုလားကြသည်။

ကာဠုဒါယီအမတ်ကြီး ပင့်လျှောက်သဖြင့်

သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားကြွလာသော်လည်း သူတို့သည် ဘုရားအဖြစ် မမြင်ကြပေ။ မြင်နိုင်စွမ်းမရှိ၍လည်း ဖြစ်နိုင် ပါသည်။

သူတို့တွင် ဘုရားရှိပြီးဖြစ်နေ၍လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ သည်။ သူတို့စိတ်တွင် လောကကြီးကို ဖန်ဆင်းရန် ဗြဟ္မာ မင်းရှိပြီးဖြစ်သည်။ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်လည်း ဗိဿနိုးရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဘုရားရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ လိုအပ်နေ သည့်မှာ ပြည့်ရှင်မင်းဖြစ်ပါသည်။ ကပိလဝတ်ပြည့်ရှင် သုဒ္ဓေါဓန မဟာရာဇာသည် သက်တော်ကြီးရင့်လှပြီ။

ယသော်ဓရာဒေဝီသည်လည်း စကြဝတေးမင်း၏ အဂ္ဂမဟေသီဖြစ်လိုပေလိမ့်မည်။

သားတော်ရာဟုလာကိုလည်း စကြဝတေးမင်း၏ အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာသာ ဖြစ်စေချင်ကြပေလိမ့်မည်။

ဒေဝဒဟပြည့်ရှင် သုပုဗ္ဗဒူသည်လည်း တစ်ဦး တည်းသောသမီး ဘဒ္ဒကဋ္ဌနာကို သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားက စွန့်ပစ် ကာ တောထွက်ခြင်းကိုကား မုချလိုလားမည်မဟုတ်။ သမီးငယ်ကို စကြဝတေးမင်း၏ အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရား မဖြစ်စေကာမူ ကပိလဝတ်ပြည့်ရှင်မင်း၏ မိဖုရားခေါင် အဖြစ်မူ ဧကန်စင်စစ်မြင်လိုပေမည်။

ပြည်သူတို့သည် စကြာမင်း၏ တိုင်းပြည်ကို စိတ် ဝယ်မှန်းဆနိုင်သည်။ တစ်ဖန် ဘုရားသည် စကြဝတေး မင်းထက် သာလွန်သလော (သို့မဟုတ်) စကြဝတေး မင်းက ဘုရားကို သာလေသလောဟူ၍လည်း သံသယ ရှိတတ်သူများ ရှိနိုင်သည်သာ။

သို့သော် မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ စကြဝတေး မင်း စည်းစိမ်ချမ်းသာက ရဟန်းတို့၏ ချမ်းသာထက် အနှိုင်းအဆမဲ့ ပိုသည်ဟု လူအများစုက ထင်မှတ်ကြ သည်။

ထို့ကြောင့် ကပိလဝတ်ပြည်မှ ခတ္တိယသကျ သာကီဝင်များ အပါအဝင် ပြည်သူလူထုအပေါင်းသည် သူတို့ချစ်ခင်သော၊ လေးစားမြတ်နိုးသော အိမ်ရှေ့ဥပ ရာဇာကုမာရ သိဒ္ဓတ္ထဂေါတမကို စကြဝတေးမင်း ဖြစ်စေ လိုပါသည်။

သူတို့သည် နိုင်ငံငယ်များစွာ ခြံရံထားသော ကျယ်ဝန်းသည့် အင်ပါယာကြီးကို ပိုင်စိုးသော၊ ဘုန်း တန်ခိုးကြီးမားသော ပြည့်ရှင်မင်းကြီးတစ်ပါး၏ ပြည်သူ များအဖြစ်ကိုလည်း ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားလိုကြပါသည်။

ထိုသို့လည်း မျှော်လည်း မျှော်လင့်ထားလေ သည်။

ထို့ကြောင့်ထင်၊ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓနမင်းကြီး သည် သားတော်(မြတ်စွာဘုရား) တိုင်းပြည်သို့ ပြန်မကြွ လာသရွေ့ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း မပြုဘဲ စောင့်မျှော်သည့်နှယ် ရှိပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော်မှသည် ဇာတိမွေးမြေ ကပိလဝတ်နေပြည် တော်သို့ ရဟန္တာအပေါင်း နှစ်သောင်းခြံရံလျက် ကြွလာ တော်မူကာ ခမည်းတော်နှင့် မိထွေးတော်တို့၏ တိမ် သလ္လာ ဖုံးကွယ်နေသော အဝိဇ္ဇာမျက်လုံးကို ကြည်လင် တောက်ပစေတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဖခမည်းတော်တို့သည် ဝိဇ္ဇာအသိရလေပြီ။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ထီးနန်းစည်း စိမ်တို့ထက် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် မြင့်မြတ်စင်ကြယ်သော ချမ်းသာရှိသေးကြောင်းကို သကဒါဂါမိဖိုလ်၌တည်ပြီး သော ခတ္တိယရာဇာ သုဒ္ဓေါဓနဘုရင်မင်းမြတ်က သိလေ ပြီ။

ထိုနေ့မှသည် နှစ်ရက်လွန်မြောက်သောနေ့၌ ကပိလဝတ်နေပြည်၏ ထီးနန်းအရိုက်အရာကို ညီတော် နန္ဒမင်းသားအား လွှဲပြောင်းမည့် အဘိသိက်သွန်းလောင်း သော မင်္ဂလာအခမ်းအနား စီရင်ကျင်းပရန် နန်းတော်မှ ဆုံးဖြတ်လေသည်။

တစ်ဆက်တည်း လောကီမင်္ဂလာအပေါင်း၌ မြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သော ရာဇဘိသိက် (ခတ္တိယဘိသိက်) မင်္ဂလာ၊ ဝိဝါဟဘိသိက်မင်္ဂလာ၊ မဟေသီဘိသိက်မင်္ဂလာ တို့ကိုပါ ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ဤမျှမက မြတ်စွာဘုရားအမှူးပြုသည့် ရဟန္တာ အပေါင်း နှစ်သောင်းတို့အားလည်း နန်းတော်၌ ဆွမ်း ဆက်ကပ်ပူဇော်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကပိလဝတ်ပြည်သူတို့သည်လည်း ကောင်း၊ သကျသာကီဝင် ခတ္တိယတို့သည်လည်းကောင်း စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့် ကိုယ်စီကိုယ်စီ အမှုတော်များကို မချွတ်မယွင်းစေဘဲ သတိကြီးစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကြ လေသည်။

ပြည်သူတို့သည် မဟာရာဇာအလောင်းအလျာ နန္ဒမင်းသားကိုလည်း ဖူးမြင်လိုပေသည်။ အဂ္ဂမဟေသီ ဇနပဒကလျာဏီကိုလည်း ဖူးမြင်လိုသည်။ သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားကိုလည်း ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ဖူးမြင်လိုကြသေး

သည်။

ပြည်သူတို့ နန်းရင်ပြင်သို့ လာကြခြင်းသည် ဘုရားဖူးရန်လာခြင်း မဟုတ်ပေ။ သူတို့ချစ်ခင်မြတ်နိုး လေးစားရသော အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာသည် တိုင်းပြည်ကို စွန့်ခွာထွက်သွားပြီး ယခုပြန်လည်ရောက်ရှိသဖြင့် တွေ့မြင် လိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

ဤအခမ်းအနားသည် သကျတိုင်းပြည်၌ ပြည်သူတို့အတွက်လည်း အရေးကြီးသကဲ့သို့ ခတ္တိယတို့ အတွက်လည်း အရေးကြီးလွန်းသည်။

နေပဒကလျာဏီမင်းသမီးသည် မကြာမီ သကျ တိုင်းပြည်၏ အဂ္ဂမဟေသီဒေဝီတစ်ပါး ဖြစ်ရတော့မည်။

မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ သားနန္ဒမင်းသားသည် လည်း ထိုတိုင်းပြည်၏ ဥပရာဇာ မကြာမြင့်မီ ဖြစ်လာပါ တော့မည်။

သက်တော်ကြီးရင့်ပြီဖြစ်သော သုဒ္ဓေါဓနမဟာ ရာဇာသည်လည်း ကိစ္စများလှသော နန်းမှုရေးရာ အဖြာ ဖြာတို့မှ အနားယူကာ အရိယာတရားဖြင့် နေနိုင်ပေတော့ မည်။

ကပိလဝတ်နေပြည်တော်၏ နန်းတွင်းရေးသာ မက။ နိုင်ငံအရေးအတွက်လည်းကောင်း အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ကြီးမား သော အပြောင်းအလဲပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဤနေ့ရက် များသည် ခတ္တိယသာကီဝင်များအတွက် သမိုင်းမှတ်တမ်း ကျန်မည့်နေ့ရက်လည်း ဖြစ်လေသည်။

ပြည်သူလူထုလည်း သူတို့ ကာလများစွာကပင် ငုံ့လင့်ခဲ့သော အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို မဟာ ရာဇာအဖြစ် မမြင်နိုင်ရစေကာမူ၊ သိဒ္ဓတ္ထမဟာရာဇာ၏ ထီးအရိပ်၊ ဘုန်းရိပ်ကို မခိုလှုံရစေကာမူ၊ မိထွေးတော်၏ သားတော်၊ ညီတော်နန္ဒမင်းသား၏ ဘုန်းရိပ်ကို ခိုလှုံရ ခြင်းကို အားမရလှသော်လည်း ကျေနပ်မှုကား ရှိနေကြ မည်သာ။

ကပိလဝတ်ပြည် ရွှေနန်းတော်သို့ မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူပြီးနောက် ထိုထိုမင်္ဂလာအခမ်းအနားများ ကို ကျင်းပမည်ဖြစ်လေသည်။

ထိုနေ့သည် မြတ်စွာဘုရား ဖခမည်းတော်၏ တိုင်းပြည်သို့ ကြွလာတော်မူသည့် သုံးရက်မြောက်နေ့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသုံးရက်မြောက်နေ့၌ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓန မင်းကြီးသည် သားတော် နန္ဒမင်းသားအား -

(၁) ကေသဝိဿဇ္ဇနမင်္ဂလာ=အိမ်ရှေ့မင်းဥသျှောင် တော် ထုံးဖွဲ့ရန်အတွက် မင်းသားငယ်ကာလက ထုံးဖွဲ့ရင်း ရှိသော ဥသျှောင်ဆံထုံးကို ဖြည့်ခြင်းမင်္ဂလာ။

(၂) ပဋ္ဌဗန္ဓမင်္ဂလာ=အိမ်ရှေ့မင်းဟူ၍ ကမ္မည်း တံဆိပ်ခပ်နှိပ်ထားသည့် ရွှေပြားသင်းကျစ်တော်ကို နဖူး ၌ တပ်ဆင်ခြင်း မင်္ဂလာ။

(၃) ဗာရပွဝေသနမင်္ဂလာ=အိမ်ရှေ့စံ နန်းတော် အပ်နှင်းပွဲ မင်္ဂလာ။

(၄) အာဝါဟမင်္ဂလာ=နမတော် နေပဒကလျာ ဏီနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း မင်္ဂလာ။

(၅) ဆတ္တုဿာပနမင်္ဂလာ=အိမ်ရှေ့ ထီးဖြူတော် စိုက်ဆောက်အပ်နှင်းခြင်း မင်္ဂလာ။

ဤငါးပါးသော မင်္ဂလာတို့ကို ဆင်ယင်ကျင်းပမှု ပြုလုပ်စေလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေနန်း တော်သို့ ကြွသွားတော်မူ၍ နန္ဒမင်းသားကို သပိတ်တော် ကို ပွေ့ယူစေပြီးလျှင် ရှင်ရဟန်းပြုစေတော်မူလိုသည်ဖြစ် ၍ အနုမောဒနာမင်္ဂလာတရားစကား ဟောကြားတော်မူ ပြီးလျှင် နေရာမှထ၍ ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွတော်မူခဲ့ လေသည်။

ရွှေနန်းတော် ခန်းမဆောင်၌ပင် မြတ်စွာဘုရား သည် ကိုယ်တော်၏သပိတ်ကို ကိုယ်တော်တိုင် ယူရန် ဖြစ်သော်လည်း နန္ဒမင်းသားကို ရှင်ရဟန်းပြုပေးလိုသည့် အတွက် နန္ဒမင်းသား၏လက်မှ သပိတ်ကို ယူတော်မမူခဲ့ ချေ။ နန္ဒမင်းသားသည်လည်း နောင်တော်မြတ်ဘုရား၌ အလွန်အလွန် ရိုသေလှသဖြင့် “နောင်တော်မြတ်ဘုရား အရှင်နောင်တော်မြတ်ဘုရား၏ သပိတ်တော်ကို ယူတော် မူပါဘုရား”ဟူ၍ မလျှောက်ဝံ့ပဲရှိလေသည်။ နန္ဒမင်းသား သည် စောင်းတန်း(လှေကား)ဦးသို့ရောက်လျှင် သပိတ် တော်ကို ယူတော်မူလိမ့်မည်ဟု ကြံစည်အောက်မေ့ကာ သပိတ်တော်ကို ပွေ့ချိုလျက်သာ လိုက်ပါရလေ၏။ စောင်း တန်း(လှေကား)ဦးသို့ ရောက်သောအခါလည်း မြတ်စွာ ဘုရားသည် သပိတ်တော်ကို ယူတော်မမူချေ။

စောင်းတန်းလှေကားရင်း၌မူ ဧကန်ယူပေလတ္တံ့ ဟု နောက်မှလိုက်သွားသည်။ ယူတော်မမူပေ။ မင်းရင်ပြင်တော်၌မူ သပိတ်တော်ကို ယူပေ

လတ္တံ့ဟု တွေး၍ လိုက်သွားသည်။ ယူတော်မမူ။
ဤနေရာရောက်လျှင်မူ သပိတ်ယူပေလတ္တံ့ဟု
တွေးသည်။ ယူတော်မမူပေ။

ထိုနေရာရောက်လျှင်မူ သပိတ်ယူပေလတ္တံ့ဟု
ညီတော်တွေး၍ နောက်မှလိုက်သွားပါသည်။ သို့သော်
သပိတ်တော်ကို ယူတော်မမူချေ။

ညီတော်နန္ဒမင်းသားသည် ဖခမည်းတော်၏
နန်းတော်သို့ ပြန်မရောက်တော့ပေ။

နန္ဒမင်းသား ရဟန်းဖြစ်သွားပြီဟူသော သတင်း
စကားမျှသာ ထိုနေ့ ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်ပါတော့
သည်။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏
ပဓာနဆန္ဒတော်မှာ ညီတော်ကို အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်
သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်လာစေရန်
သာတည်း။

သို့သော် ညီတော်သည် နန်းစည်းစိမ်ကို
ချမ်းသာဟု ထင်သည်။ နေပဒကလျာဏီသည်လည်း
အဂ္ဂမဟေသီဒေဝီမိဖုရားဖြစ်ခြင်းကို ချမ်းသာဟူ၍သာ
ထင်သည်။ ပြည်သူတို့လည်း ထိုနည်းတူ အမြင်ချင်းတူညီ
နေပါသည်။

ထီးနန်းစည်းစိမ်အပါအဝင် ကာမဂုဏ်ဟုဆိုအပ်
သော အလုံးစုံချမ်းသာတို့သည် ဘုံဘဝတို့၏ ချမ်းသာ
အတု၊ ချမ်းသာအယောင်မျှသာဟု သူတို့မသိသေးပေ။

ထို့ကြောင့် နေပဒမင်းသမီးကလည်း မိဖုရား
ဖြစ်လိုသည်။

နန္ဒမင်းသားကလည်း ရှင်ဘုရင်ဖြစ်လိုပေသည်။

တစ်နည်းဆိုရသော် ချမ်းသာယောင်ဆောင်
ထားသော ဆင်းရဲ(ဝါ)ချမ်းသာအတုဟု မင်းသမီးလည်း
မသိ၊ မင်းသားလည်း မသိသေး၊ ပြည်သူလည်းမသိ၊
ယသော်ဓရာဒေဝီလည်း မသိသေးပေ။

ယင်းသို့သိရန်မှာ အဝိဇ္ဇာအသိမှသည် ဝိဇ္ဇာ
အသိသို့ ပြောင်းရပေမည်။ ပဓာဒမှသည် အပ္ပမာဒသို့
ပြောင်းရပေမည်။

သို့သော် ယင်းသို့ ကူးပြောင်းရေး၌ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ အကူအညီကို ရယူရပေသည်။

အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အကူအညီ တိုက်
ရိုက်မရစေကာမူ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မအရာ၌ ကျွမ်းကျင်

လိမ္မာသော သာဝက၏ အကူအညီကိုမူ မုချယူရပေ
သည်။

ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓန
မင်းကြီးသည်လည်းကောင်း၊ မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိ
ဂေါတမီသည်လည်းကောင်း၊ ကာဠုဒါယီမထေရ်မြတ်ကြီး
အပါအဝင် တစ်ကျိပ်သော တမန်တော်နှင့် တစ်ထောင်
သော ပရိသတ် ဗိုလ်ပါအခြံအရံတို့သည်လည်းကောင်း
ထိုသဘောတို့ကို သေသေချာချာ သိပြီးဖြစ်သည်။

နန္ဒထေရ်သည်လည်း ထိုသဘောကို ရဟန်းဖြစ်
ပြီး မကြာမြင့်လှသောကာလ၌ သိတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ နန္ဒထေရ်အရှင်မြတ်သည် မြတ်စွာ
ဘုရားထံတော်ပါးသို့ ချဉ်းကပ်ကာ “မြတ်စွာဘုရား
တပည့်တော်အား နတ်သမီးရရှိရေးအတွက် အရှင်ဘုရား
တာဝန်ခံထားခြင်းကိစ္စသည် ယခုလွတ်မြောက်ပါပြီ
ဘုရား”ဟု လျှောက်ကြားပါသည်။

“ညီတော်နန္ဒ၊ သင်၏စိတ်သည် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ
အားဖြင့် ထိုထိုအာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ
အကြင်အခါ ကင်းလွတ်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ငါဘုရားသည်
လည်း နတ်သမီးရရှိရေး တာဝန်ခံထားခြင်းကိစ္စမှ လွတ်
ပြီ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ ထို့နောက်-

ယဿ တိဏ္ဍော ကာမပဏော၊ မဒ္ဒိတော
ကာမကဏ္ဍကော။

မောဟက္ခယ အနုပ္ပတ္တော၊ သုခ ဒုက္ခေ
နဝေဓတိ။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော
ညွှန်ပျောင်းကို ကူးမြောက်၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော
ဆူးငြောင့်ကို ချိုးဖဲ့ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်
မောဟကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍
ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲကြောင့် မတုန်လှုပ်တော့ပေဟု မြတ်စွာ
ဘုရားသည် ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူလေ၏။

ကောင်းစွာမိုး၍မထားသောအိမ်ကို မိုးရေများ
ဖောက်ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အားထုတ်မှု
မရှိသောသူ၏ စိတ်ကို ရာဂဖောက်ဝင်နိုင်၏။

ကောင်းမွန်စွာ မိုး၍ထားသော အိမ်ကို မိုးရေ
များ မဖောက်ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အား
ထုတ်မှု ရှိသူ၏စိတ်ကို ရာဂသည် မဖောက်ဝင်နိုင်ဟု
ဒေသနာတော်၌ လာရှိပါသည်။

(ရာဂေါ=ဒေါသ၊မောဟ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာ အားလုံးယူရ၏)

နိဂုံး

အကယ်၍ သကျသာကီဝင် ဓတ္တိယသိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားသည် စကြဝတေးမင်းဖြစ်ခဲ့ပါမူ ယခုအခါ မိမိတို့ ဦးညွတ်ရန် အကြောင်းရှိမည်မထင်ပါ။ သမိုင်းပညာရှင် များအနေဖြင့် BC-၆ရာစု၏ သမိုင်းရေးရာများ လေ့လာ ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ သုတေသနပြုခြင်းမျှသာ ရှိနိုင် ပေမည်။

လူနတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း၏ ပူဇော်မှုကို ခံယူထိုက် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါတို့ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးကို သွန်သင်ပေးတော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မြတ်ဘုရားနှင့် မြတ်ဘုရား၏တရား၊ မြတ်ဘုရား၏ တပည့်သာဝက သံဃာတို့ကို မိမိတို့ ယနေ့ ကျေကျေနပ်နပ် ဦးညွတ်ပါသည်။ လေးလေးစားစား ပူဇော်ပါသည်။ ရိုရိုသေသေ ရှိခိုးပါသည်။ မြတ်မြတ်နိုးနိုး ဆည်းကပ်ပါသည်။ ဆင်းရဲမှ လွန်မြောက်လို၍လည်း ဂရုတစိုက် အားထားပါသည်။

အရှင်ကောဏ္ဍညမှ အစပြုကာ နန္ဒမင်းသား အပါအဝင် မရေမတွက်နိုင်လောက်သည့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ အကျိုးကျေးဇူးကို မြတ်ဘုရား ဆောင်ကြဉ်း ပေးတော်မူပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ ကမ္ဘာလူသားများစွာသည်လည်း ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဟူသည့် အားကိုးထောက်တည်ရာကြောင့် ကျေးဇူးဂုဏ်ကို ရရှိနေကြပါသည်။ အကျိုးကျေးဇူးကို လည်း ခံစားနေကြရပါသည်။

မဂ္ဂင်လမ်းကြောင်း မဆိတ်သုဉ်းသေးသရွေ့ နောင်အနာဂတ် လူ့ဘောင်လောကမှ လူသားတို့သည် လည်း မြတ်ဘုရား၏ ကျေးဇူးဥပကာရကို ရရှိခံစားကြ ရလိမ့်မည်မှာ ဧကန်မလွဲပေတည်း။

(မြတ်ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်၊ ကျေးဇူးတော်အနန္တ ကို ရိုသေလေးစားစွာ ဦးညွတ်ရှိခိုးပါ၏)

■ အရှင်ဓမ္မာနန္ဒ(ဗြာဟ္မဏ) ရန်ကင်းတောရ

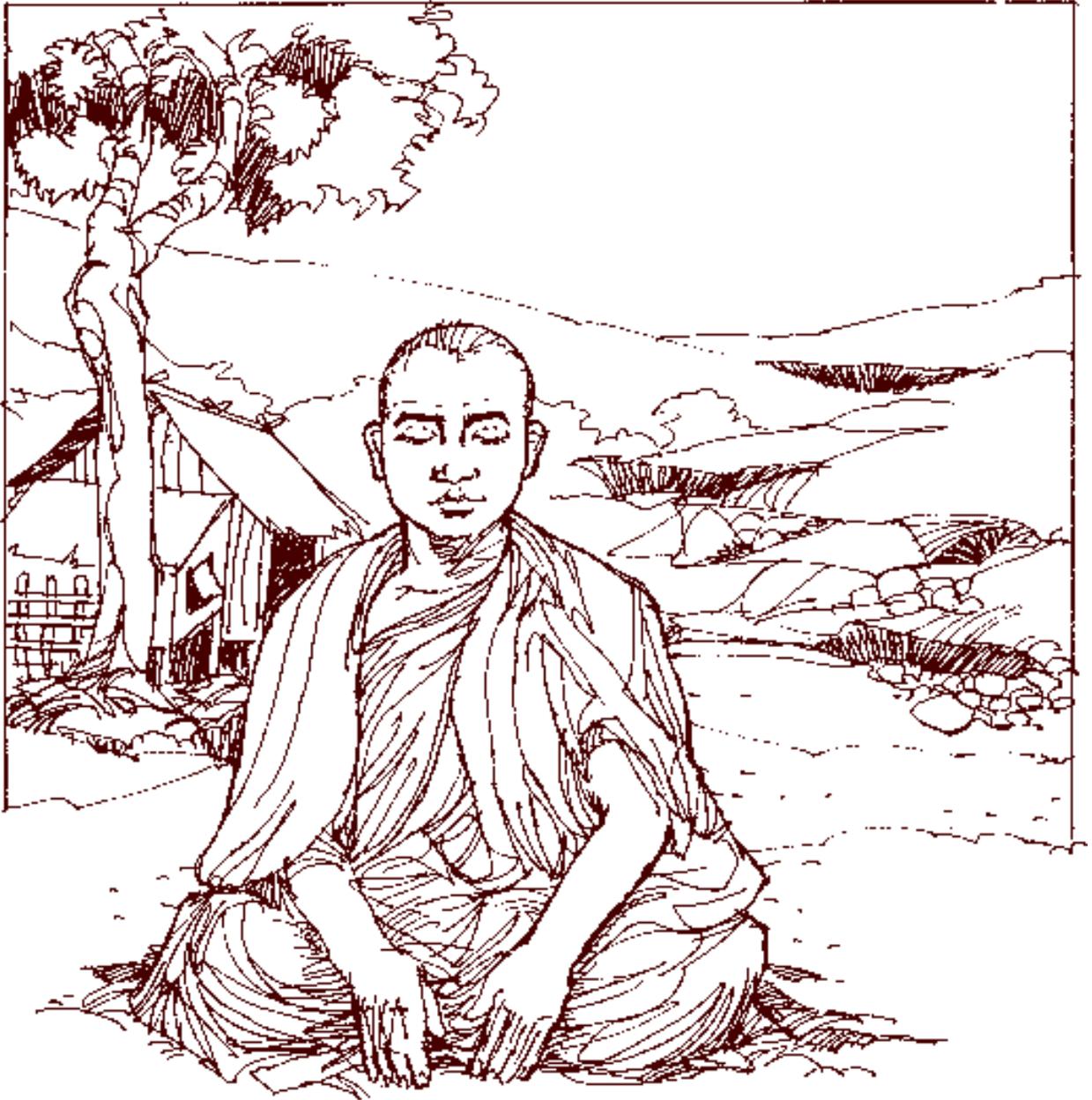

ဓမ္မဒူတ အရှင်ပညာဇောတ ဆရာတော်ကြီး၏

အဆုံးအမများ

အလုပ်လုပ်တဲ့သူဟာ
အကဲ့ရဲ့ခံရတတ်တယ်။
ကဲ့ရဲ့တာကို ကြောက်ရင်
ကိုယ်ရဲ့ မှန်ကန်တဲ့ အလုပ်ဟာ
ဘယ်တော့မှ
မအောင်မြင်ဘူး။
သူတော်ကောင်း
ကဲ့ရဲ့တာကိုသာ ကြောက်၊
မသူတော် ကဲ့ရဲ့တာကို
မမူနဲ့။

မဂ္ဂိမပြစ်

အရှင်သောမ

(ရွှေပုံတောင်တောရ)

ဘုန်းကြီးနေသော ကျောင်းသည် ချောက်မြို့နှင့် (၂)မိုင်ခန့်ဝေးသည်။ ရှေးကတော့ တောရကျောင်းဖြစ်ပေမည်။ ယခုကား တောကျောင်းအင်္ဂါနှင့် ညီချင်မှ ညီတော့မည်။ သို့သော်လည်း တောရကျောင်းဟုပင်ခေါ်ပါသည်။ “ရွှေပုံတောင်တောရကျောင်း”ဟူ၏။ တောင်ပေါ်၌ ရန်အောင်မြင်ဘွဲ့တော်ရှိ ရွှေပုံတောင်

စေတီတော်နှင့် တောင်ခြေရင်း၌ ရွှေပုံတောင်ရုပ်ကွက်ရှိသည်။

ကျောင်းထိုင်နေပြီဆိုတော့ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများနှင့် တွေ့သည့်အခါ မေးကြသည်။ ဆွမ်းသင်္ကန်းပြည့်စုံရဲ့လား၊ သံဃာဘယ်လောက်ရှိသလဲ၊ ရေပေါ့ရဲ့လား၊ လျှပ်စစ်မီးရသလား စသည်ဖြင့် မြန်မာတို့လေ့အရ သိလိုကြသည်။

ကျောင်းသို့ရောက်လာသည့် ရင်းနှီးသူများကလည်း ဦးပဉ္စင်းတို့ နေရာက မြို့နှင့်ဝေးတော့ ကား ကလေးတစ်စီးတော့ ရှိဖို့လိုသည်။ တယ်လီဖုန်းတော့ ရှိဖို့လိုသည်ဟု စေတနာစကားဆိုကြသည်။ ကျောင်း ကြီးကိုကား-ဒေါ်ရီ၊ ဒေါ်ညို(ရတနာ မိသားစု) မန္တလေးမြို့က သားသား နားနား ပြုပြင်ထားကြသည်။

အချို့ကလည်း စာချဘွဲ့တို့ ဘာတို့ မရသေးဘူးလား၊ ကျမ်းပြု ထားတာ မရှိဘူးလားမေးကြသည်။ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကတော့ လက်နိပ်စက်လေးတစ်လုံးလောက် ရှိဖို့လိုသည်ဟုဆိုသည်။

သူ့စကားကိုတော့ ဘုန်းကြီး များလည်း ထောက်ခံမိသည်။ကျောင်း အဆောက်အအုံရှိဖို့လိုသည်။ အသုံး အဆောင် ပရိဘောဂရှိဖို့လိုသည်။ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းရှိဖို့လိုသည်။ ရေရှိဖို့ လိုသည်။ မီးရှိဖို့လိုသည်။ အခြံအရံ သံဃာ ပရိသတ်ရှိဖို့လိုသည်။ ဒါယ ကာ၊ ဒါယိကာမ အသိုက်အဝန်းရှိဖို့ လိုသည်။ ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးရှိဖို့လို သည်။ ဖုန်းရှိဖို့လိုသည်။ ကားရှိဖို့ လိုသည်။ တရားဟောမည်ဆိုလျှင် အသံချဲ့စက်ရှိဖို့လိုသည်။ အသံသွင်း ချင်လျှင် ကက်ဆက်က ရှိဖို့လိုပြန် သည် စသည် စသည်ဖြင့် ရှိဖို့လို သည်များက များလှသည်။

သို့ဖြစ်၍ ရှိဖို့လိုသည်များကို ရေတွက်ရင်း ရဟန်းတစ်ပါးအနေ ဖြင့် မရှိမဖြစ်ရှိဖို့ လိုအပ်သည်က ဘာလဲဟု စဉ်းစားနေမိသည်။

“သီလ”

ရဟန်းတစ်ပါးအတွက် မရှိ မဖြစ် ရှိဖို့လိုအပ်သည်မှာ “သီလ” ဟု ဆုံးဖြတ်မိသည်။

မှန်ပါသည်။ ရဟန်းတစ်ပါး အနေဖြင့် ဘာမျှမရှိ။ သီလရှိနေလျှင် ရဟန်းမည်ပါသည်။ ဘာမျှမရှိဆို သည်မှာ လောကီဂုဏ်ပကာသန၊ ပစ္စည်းဝတ္ထု၊ အသုံးအဆောင် အခြံ အရံ အကျော်အစောတို့ မရှိဟုဆို လိုပါသည်။

အလွန်ဆိုရသော် သမာဓိ ပညာပင် မရှိစေကာမူ သီလရှိနေသေး လျှင် ရဟန်းမည်ပါ၏။ ဤကား စကားအဖြစ် ပြောဆိုခြင်းမျှသာ၊ အမှန်မှာ သီလရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ သမာဓိပညာလည်း ရှိနေကြမည် သာ။

ထို့ကြောင့်လည်း ရှေးရှေး မထေရ်ကြီးများသည် သီလကို အသက် နှင့်လဲ၍ စောင့်ထိန်းခဲ့ကြသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌ ထိုမထေရ် ကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြထား သည်မှာ လွန်စွာကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှ၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း(သီရိလင်္ကာ)၌ မထေရ်ကြီးတစ်ပါးအား ခိုးသား များက နွယ်ဖြင့်တုပ်၍ မြေ၌လှဲထား ခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန် တောမီးလောင် လာရာ မထေရ်ကြီးသည် (သီလ ပျက်မည်စိုး၍)နွယ်ကို မဖြတ်ဘဲ ဝိပဿနာပွားလျက်နေရာ သမသီသီ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ၏။

ဤကဲ့သို့သော မထေရ်ကြီး များမှာ သီလရှိဖို့သည် အသက်ရှိဖို့ ထက်ပင် အရေးကြီးကြောင်း၊ အသက်နှင့်လဲ၍ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မွန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးများ ဖြစ်သကဲ့သို့ သီလရှိနေပါက သမာဓိ ပညာရှိနိုင်ပုံကို ညွှန်ပြနိုင်သော သာကေဖြစ်သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါ သည်။

ဆောင်ပုဒ်ကလေးတစ်ရ နှေးထားလိုက်သည်-

“ဘာမျှမရှိရှိ သီလရှိရ မည်”

သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ သမာဓိ ပညာမှအစ သီလတန်ခိုး ကြောင့် လာဘ်လာဘအခြံအရံ အကျော်အစောစသည်တို့သည်လည်း ရှိလာတတ်ကြစေခြင်း။ “ပစ္စည်းမရှား သီလရှား၏”ဟူသော ဩဝါဒစကား ကို နာကြားရဖူးပါသည်။

ဤသို့ လာဘ်လာဘ အခြံ အရံ အကျော်အစော စသည်တို့ ရှိလာသောအခါ ယောနိသောမနသိ ကာရ (ကောင်းစွာနုလုံးသွင်းမှု)မရှိ လျှင် ထိုလာဘ်လာဘစသည်တို့၏ နောက်သို့လိုက်ပါရင်း သီလပျက် ယွင်းသွားသူများလည်း ရှိလာတတ် ပါသည်။ ဤသဘောကို ရည်ရွယ် ၍ “ကိုယ့်ဘုန်းကိုမှန်ပြီး အသေမခံ ကြနှင့်”ဟု ဆရာသခင်များက သတိပေးဆုံးမတော်မူကြဟန်တူပါ၏။

ရဟန်းတစ်ပါးအနေဖြင့် ဘာတွေပဲရှိနေရှိနေ သီလရှိဖို့က တော့ လိုပါသည်။ ဘုန်းကံကြီးမား၍ ပစ္စည်းဝတ္ထုများ စုပုံနေသည်ဖြစ်စေ၊ အခြံအရံတွေ စည်ကား၍ ပျားပန်း ခတ် များနေသည်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံ ကျော်၍ မည်မျှပင်ထင်ပေါ်နေသည် ဖြစ်စေ သီလမရှိ (ပါရာဇိကကျ)လျှင် ကား ရဟန်းမဟုတ်တော့ပါပေ။ ထို့ကြောင့် ဘာတွေပဲရှိနေ ရှိနေ သီလရှိဖို့ကတော့ လိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆက် ရေးလိုက်၏။

“ဘာပဲရှိရှိ သီလရှိရမည်” မှန်ပါသည်။

“ဘာမျှ မရှိရှိ၊ သီလရှိရ

မည်”
“ဘာပဲရှိရှိ သီလရှိရမည်”

■
ဣန္ဒြိတာဝုသော သီလဝ
တော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။

ငါ့ရှင်တို့၊ သီလရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ တောင့်တခြင်းသည် သီလ
စင်ကြယ်သောကြောင့် ဖြည့်စုံ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ
(သုတ်ပါထေယျ)

ရဟန်းတော်များ ပစ္စည်း
လေးပါး ပေါများချင်ရင်၊ လူများ
လည်း စီးပွားဥစ္စာ များချင်ရင် ဒီသီလ
ကိုပဲ ဖြည့်ကြဖို့ ဘုရားတိုက်ရိုက် ဟော
တော်မူတာ၊ ဒါတွင်မကဘူး ဘေး
အန္တရာယ်ကာကွယ်တာကအစ နိဗ္ဗာန်
အထိ ပို့နိုင်တာဟာ သီလပဲရှိတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး
(ရဟန္တာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများမှ)

သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပစ္စည်း
လေးပါး မရှားဘူးကွယ့်။ သာမန်
ပစ္စည်းလေးပါးဆိုတာ ထားဦး၊ ဈာန်
တရား၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားများ
ကိုပင် ရနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်း
ရှင်လူ မည်သူမဆို မိမိတို့ရဲ့ ကိုယ့်
ဆိုင်ရာ (သီလ)ကို ကျင့်ရမယ်၊ ချစ်
မြတ်နိုးကြရမယ်၊ စောင့်ထိန်းကြရ
မယ် သီလက ရှားနေတာကွယ့်၊
ပစ္စည်းကတော့ မရှားပါဘူးကွယ်။

အနောက်ပရတ္တမဆရာတော်
(ဖြစ်စဉ်နှင့်ကျင့်စဉ်မှ)

၄၇-နှစ်မြောက်
မွေးနေ့လက်ဆောင်စကား။

■အရှင်သောမ
(ရွှေပုံတောင်တောရ)

ဒဂုန် ဦးထွန်းမြင့် ရေးသားပြုစုသော ပုဒ္ဓ၏ သြဝါဒ အမြုတေ မှ

ဆင်းရဲကို ကြောက်သလား

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဧတေဝန်ကျောင်းတော်မှ
သာဝတ္ထိမြို့ထဲသို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူရာလမ်း၌ ငါးဖမ်းနေကြသော သူငယ်
တို့ကိုမြင်၍ သူငယ်တို့ အနားသို့ သွားပြီးလျှင် -

သူငယ်တို့၊ သူငယ်တို့သည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကြောက်ကြသလား၊
ဆင်းရဲဒုက္ခကို မုန်းကြသလား-ဟု မေးတော်မူသည်။

သူငယ်တို့က ကြောက်ကြပါသည်ဘုရား-ဟု ဖြေကြသည်။ ထို
အခါ မြတ်စွာဘုရားက-

အကယ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကြောက်ကြလျှင်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မုန်း
ကြလျှင် မကောင်းမှုကို လူမြင်ကွင်းမှာဖြစ်စေ၊ မမြင်ကွယ်ရာမှာဖြစ်စေ
မလုပ်ကြနှင့်။ မကောင်းမှုကို ယခုလည်းပြု၊ နောင်လည်းပြုကြမည်ဆိုလျှင်
ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ-ဟု မိန့်ကြား ကျူးရင့်တော်
မူသည်။

ဥဒါန်းပါဠိတော်၊

၅-သောဏဝဂ်၊ ၄-ကုမာရကသုတ်။

သေဖို့ ဖန်တီးပေးနေသောတရား

ဧရာဟူသော အိုခြင်းတရားသည် အသက်ကို သေခြင်းဘက်သို့
ဆောင်ယူနေ၏။ သတ္တဝါတို့၏အသက်သည် နည်းငယ်တိုလျက် ဓဏသာ
ဖြစ်၏။ ဧရာတရားက သေဖို့ဘက်သို့ ဆောင်ယူခြင်းခံရသော သတ္တဝါအား
အားကိုးမှီခိုစရာ ဘာမျှမရှိ၊ ငြိမ်းချမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသောသူသည်
သေခြင်းတရား၌ ထိုကြောက်ဖွယ်ဘေးသုံးမျိုးကို မြင်အောင်ကြည့်၍ လောက၌
တွယ်တာနေသည့် တရားစုကို ပယ်စွန့်ရာ၏။

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဒေဝတာသံယုတ်၊

၁-နဠဝဂ်၊ ၃-ဥပနိယသုတ်။

ထွက်လမ်း

ပဏ္ဍရ

ဘာဝနာမယညာဏ်ကို
လေ့ကျင့်လိုက်စားခဲ့သဖြင့်
ကျွန်တော် ဒေါသကို
ရှောင်ကွင်းတတ်လာသည်။
ဒေါသဖြစ်လာလျှင်
ဘာဝနာထွက်ပေါက်မှ
အသာအယာလေးပင်
လွတ်မြောက်
ထွက်ခွာသွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လာ
လျှင် အတိတ်ကို ပြန်လည်၍ သတိရ
တတ်သည်မှာ လူသားတို့၏ သဘာဝ
တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုလည်း
အကြောင်း တိုက်ဆိုင်လာသဖြင့်
အတိတ်မှ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဆီသို့ ကျွန်
တော်၏ စိတ်အစဉ်သည် ကိုင်းညွတ်
ကျရောက်သွားခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်ငယ်ရွယ်စဉ်
ကျောင်းသားဘဝက နွေရာသီကျောင်း
ပိတ်ရက်များတွင် ရွာမှ တောရ
ကျောင်းကလေးဆီသို့ ဘုန်းကြီး
ကျောင်းသားအဖြစ် သွားရောက်ပညာ
သင်ကြားခဲ့ရသည်ကို လွန်စွာမှ ခုံ
မင်မိခဲ့ပါသည်။ ပညာသင်ရသည်
ထက် ရွာမှသူငယ်ချင်းများနှင့် ပျော်
ရွှင်စွာ ဆော့ကစားရသည်ကို ပိုမို၍
နှစ်သက်ခုံမင်မိခြင်းကြောင့်လည်း
ဖြစ်ပါသည်။ မြို့တွင် ကစားဖော်
သူ ငယ်ချင်းများရှိသည်မှန်သော်လည်း
ရွာမှ သူငယ်ချင်းများကို ပိုမို၍ခင်မင်
မိသည်မှာ ရွာ၌ကစားရသော ကစား

နည်းများသည် ကျွန်တော်ကြိုက်
သော ကျွန်တော်နှစ်သက်သော
ကစားနည်းများဖြစ်နေခြင်းကြောင့်
လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အလွန်သာယာသောတောရ
ကျောင်းကလေးတွင် နေ့ဘက်၌ စာ
သင် စာအံကြ၍ အားလပ်သည်နှင့်
ဖန်ခုန်၊ ခိုးထုကြ၏။ ညဘက်တွင်မူ
လရောင်အောက်၌ နပန်းလုံးခြင်း၊
စိန်ပြေးလိုက်ခြင်း၊ စကားထာဝဂ်
ခြင်းတို့ဖြင့် အချိန်များကို ကုန်လွန်
စေ၏။ ထိုကစားနည်းများထက် ပိုမို
၍ ကျွန်တော်ကြိုက်နှစ်သက်သော
ကစားနည်းတစ်မျိုးမှာ ဆရာတော်
နှင့် ဦးပဉ္စင်းများအလစ်တွင် ကျောင်း
အနီးရှိ တောအုပ်အတွင်းသို့ဝင်၍
တောလည်တောလိုက်ရသော တော
လိုက်မှဆိုးကစားနည်းပင် ဖြစ်ခဲ့ပါ
သည်။ ထိုကစားနည်းကို ခုံမင်သဖြင့်
လည်း နွေအခါတွင် ကျွန်တော်
ရွာသို့ ရောက်ရောက်နေတတ်ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

နေဟုဆိုသော်လည်း တန်ခူးလကုန်ပြီဖြစ်သဖြင့် အနောက်တောင်ဆီမှ အံ့ဆိုင်ညိုမှိုင်း၍ တက်လာသော မိုးတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ သည်းထန်စွာ ရွာတတ်၏။ မိုးရွာလျှင် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတစ်သိုက် အလွန်ပင် ပျော်ရွှင်ကြပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မိုးဦးကာလတွင် ပုတတ်(ပဒပ်)၊ ယုန်စသော တွင်းအောင်းသတ္တဝါငယ်များ ထွက်တတ်၍ ပပ်ကြားအက်သော မြေတို့မှလည်း မိုးများတလှိုင်လှိုင် ပွင့်ဖူးပေါ်ပေါက်လာတတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပဒပ်လိုက်ခြင်း၊ မိုးရွာခြင်းတို့သည် ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ အလွန်နှစ်သက်သော ကစားနည်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

စိတ်အစဉ်တွင် ကြိမ်ဖန်များစွာ သတိရစေသော ထိုနေ့က ကျွန်တော်တို့သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြု၍ ဆရာတော်နှင့်ဦးပဉ္စင်းတို့၏ နောက်သို့ ဆွမ်းခံချိန်၌ ရွာသို့မလိုက်ဘဲ ကျောင်း၌ ကျောင်းစောင့်ဟန်ပြုနေခဲ့ကြ၏။ ဆရာတော်နှင့်ဦးပဉ္စင်းများ ရွာသို့ဆွမ်းခံကြွသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျောင်းရှိခွေးများကို ခေါ်၍ ကျောင်းအနီးမှ ယာကွက်များဆီသို့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ပုတတ်လိုက်၊ မိုးရွာထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကို ကြောက်ရသည်မှန်သော်လည်း ဝါသနာကို မတားမြစ်နိုင်သဖြင့် ထိုသို့ပင် အကြံအစည်ထုတ်၍ ကြိမ်ဖန်များစွာ တောလိုက်ကစားခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းကလေးမှာ တောရကျောင်းကလေးဖြစ်သည်နှင့်အညီ ရွာနှင့်အတော်အသင့်ပင် ကွာဝေးနေ၏။ ထို့အပြင် ရွာနှင့်

ကျောင်းအကြားတွင် တည်ရှိနေသော တောင်ကုန်းငယ်ကလေးများ၊ လှည်းလမ်း၏ဝဲယာတွင် ပေါက်ရောက်နေသော နဘူးချုံတန်းရှည်ကြီးများနှင့် ကျယ်ဝန်းသော ယာခင်းပြင်ကြီးများသည်လည်း ရွာနှင့်ကျောင်းကို ပိုင်းခြားထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။

မိုးဦး၌ ထိုယာခင်းပြင်ကြီးများအတွင်းတွင် တွင်းအောင်းသတ္တဝါငယ်ကလေးများ တူးဖော်ဖောက်လုပ်ထားသော တွင်းပေါက်ငယ်ကလေးများကို ဟိုမှာတစ်ခု ဒီမှာတစ်ခုဖြင့် အမြောက်အမြားပင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ထိုတွင်းများအထဲမှ ပုတတ်တွင်းကလေးများသည် တွင်းဝအဝိုင်းညီ၍ ချောမွေ့နေတတ်သော ကြောင့်လည်း တခြားတွင်းများနှင့် ပုတတ်တွင်းကို ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ အလွယ်တကူ ခွဲခြားသိနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ပုတတ်တွင်းကို တွေ့သည်နှင့် မစူးစမ်းဘဲ အလျင်စလို ချက်ချင်းတူး၍မရသေးပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုတတ်ကလေးများသည် သူတို့၏တွင်းနှင့် မနီးမဝေးတွင် အရေးကြီးလျှင် ထွက်ပြေးနိုင်ရန်အတွက် ကယ်ပေါက် (အသက်ကယ်ပေါက်)ကို မြေသားပါးပါးလေး ကျန်သည်အထိ ဖောက်လုပ်ထားတတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုတတ်တွင်းကို မတူးမီ ထိုကယ်ပေါက်ကို အရင်ရှာပြီး ထိုကယ်ပေါက်နေရာမှပင် သူတို့ကို စောင့်၍ ဖမ်းကြရပါသည်။

ပုတတ်သည် ဝါညိုရောင်အစက်အပြောက်ကလေးများဖြင့် အလွန်လှ၍ အလွန်လျင်မြန်သော အလွန်ညက်ကောင်းသော တွင်း

အောင်း သတ္တဝါငယ်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ မိမိ၏အသက်ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာလျှင် လွတ်မြောက်ထွက်ခွာသွားနိုင်ရန်အတွက် ကယ်ပေါက်ဖောက်လုပ်နေထိုင်တတ်သော သူတို့၏စွမ်းရည်သည် တိရစ္ဆာန်အချင်းချင်း ဖမ်းယူနိုင်ရန် အလွန်ပင် ခဲယဉ်းသွားစေခဲ့ရသည်။ ခွေးယက်၍ မိသော ပုတတ်မှာ မရှိသလောက်ပင် ရှား၏။ သူတို့ထက်သာသော သူတို့ထက်ဉာဏ်များသော လူ၏စွမ်းရည်ကြောင့်သာလျှင် သူတို့၏ အသက်များ ဆုံးရှုံးကြရခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုတတ်ကလေးများ၏ အလေ့အကျင့်သည် ကျွန်တော့်ကို ဘဝသင်ခန်းစာ များစွာရစေခဲ့၏။

ပုတတ်ကဲ့သို့သော သတ္တဝါငယ်ကလေးများသည်ပင်လျှင် မိမိ၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် ကယ်ပေါက်ဖောက်လုပ်နေထိုင်တတ်သေးလျှင် ကျွန်တော်တို့ လူသားများသည်လည်း လောကဓံတည်းဟူသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ကြုံကြိုက်လာခဲ့လျှင် လွတ်မြောက်ထွက်ခွာသွားနိုင်ရန်အတွက် လွတ်လမ်း ထွက်လမ်းများကို ကြိုတင်၍ ဖောက်လုပ်နေထိုင်သင့်လှပေသည်ဟု ထိုစဉ်ကပင် ကျွန်တော်စိတ်၌ အသိတစ်ခု စွဲစွဲထင်ထင် ကျန်ရစ်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုအတွေ့အကြုံလေး မိမိ၏စိတ်၌ စွဲထင်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်မှန်သော်လည်း လောကဓံနှင့် တွေ့ဆုံလိုက်တိုင်းပင် ကျွန်တော်အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အရှုံးပေးခဲ့ရဖူးပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ရှုံးလို့ရှုံးမှန်းပင် မသိနိုင်လောက်အောင် ခံခဲ့ရသည့် အကြိမ်ပေါင်းလည်း မနည်းခဲ့ပေ။ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာလည်း အသိညက်၏

အင်အား လျော့နည်းခဲ့မှုကြောင့်သာ လျှင် ဖြစ်ကြောင်းကိုမူ ယခုအခါတွင် ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းသဘော ပေါက်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော် ကောလိပ် ကျောင်းသားဘဝက နိုင်ငံရေးစာပေ များ၊ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်အယူ အဆများကို စိတ်ဝင်စားစွာ လေ့လာ လိုက်စားမိခဲ့ပါသည်။ အသိဉာဏ် ပညာ မပြည့်စုံဘဲ တွေးတောဆင် ခြင်မှု (စိန္တာမယ)များကို တရားသေ အမှန်ထင်မိခဲ့သဖြင့် ဘာသာရေး အသိအမြင်များ တိမ်းစောင်းဖောက် ပြန်ခဲ့ရဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့် မှား ယွင်းသော အယူအဆများ၏ ဆိုး ကျိုးကိုလည်း ကောင်းကောင်းခံစား ခဲ့ရဖူးပါသည်။

ကံ ကံ၏အကျိုးကို မယုံ ကြည်ခွဲသဖြင့် တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန် သော စိတ်နေစိတ်ထားများ ပေါ် ပေါက်လာခဲ့ပြီး မိမိလိုချင်လျှင် တရားသည် မတရားသည်မသိ၊ မရ မက ဇွတ်အတင်းရအောင် ယူခဲ့ဖူး ပါသည်။ မကျေနပ်လျှင် ဒေါသ ထွက်လွယ်၍၊ မနိုင်ခဲ့လျှင် ရန်ငြိုး သိုဖွဲ့ပြီး လက်စားချေ ရက်စက်ခဲ့ဖူးပါ သည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး အသားလွတ်ဘဝင်မြင့်ခဲ့ဖူးပါသည်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်ကိုပင် အမွန်း တင်၍ ခေါင်းပုံဖြတ် ဖျံကျရသည်ကို လည်း ဟုတ်လှပြီဟု ထင်ခဲ့ဖူးပါ သည်။

သို့သော် အသတ်အပုတ် ကျွမ်းကျင်သော လက်ဝှေ့သမား သည် မိမိ၏ ပြိုင်ဘက် လက်ဝှေ့ သမားကို လက်ဝှေ့စင်ပေါ်တွင် ပယ်ပယ်နယ်နယ် ထိုးကြိတ်သတ် ပုတ်၍ အနိုင်ယူသကဲ့သို့ လောဘ၊

ဒေါသ၊ မောဟဟူသော တရားဆိုး တို့သည်လည်း သီလမရှိသော ကျွန်တော့်ကို လောကကြီးဝိုင်း အတွင်းတွင် ပြင်းထန်စွာ ထိုးကြိတ် နှိပ်စက်၍ အနိုင်ယူလာခဲ့ပါသည်။ အသိဉာဏ် အင်အားမရှိသော ကျွန်တော်သည် သူတို့၏ နှိပ်စက်မှု ကို မရှောင်နိုင်မတိမ်းနိုင်သဖြင့် အလူးအလိုမ့် ခံစားခဲ့ရဖူးပါသည်။

ဒေါသကြောင့် အိပ်ရေး ပျက်ခဲ့ရသော ညပေါင်း မနည်းခဲ့ ပေ။ လောဘကြောင့် ရင်တွင်ပူ လောင်ဆူပွက်ခဲ့ရသော နေ့ပေါင်း လည်း မနည်းခဲ့ပေ။ မောဟ၏ ဖုံး လွှမ်းမှုကြောင့် ထိုပူပန်မှု ဆင်းရဲမှု တို့မှ မရုန်းနိုင်မထွက်နိုင်၊ မရှောင် နိုင် မတိမ်းနိုင် အလူးအလိုမ့်ခံစား ခဲ့ရသော ရက်ပေါင်းလည်း မနည်း ခဲ့ပေ။ ထိုကဲ့သို့ လောကခံ၏ အပူ မီးများ ပြင်းထန်စွာ လောင်မြိုက်လာ ချိန်တွင် ကျွန်တော် ပုတက်ကလေး ကို ပြေး၍မြင်ယောင်မိပါသည်။ သူ မှာမူ အသက်ဘေးအတွက် ကယ် ပေါက် ဖောက်လုပ်နေထိုင်တတ် သဖြင့် အန္တရာယ်များမှ လွတ်မြောက် သွားခဲ့ရ၏။ ကျွန်တော့်မှာမူ ကယ် ပေါက်လည်း မဖောက်တတ်၊ လွတ် မြောက်အောင်လည်း မကြံစည် တတ်သဖြင့် လောကခံ၏ ဖိစီး နှိပ်စက်မှုဒဏ်ကို ထွက်ပေါက်မရှိ အလူးအလိုမ့် ခေါင်းငုံ့၍သာ ခံခဲ့ရ ပါသည်။

ထို မိမိ၏ အမှားများကို သိမြင်လာခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်တော် သည် လောကအတွင်း၌ ကျင်လည် နေထိုင်ရစဉ် ဆင်းရဲခြင်းအပေါင်း၊ ပူလောင်ခြင်းအပေါင်းတို့နှင့် တွေ့ဆုံ လာခဲ့လျှင် လွတ်မြောက်ထွက်ခွာ

အာရုံဖြင့်တိုက်၍ လျင်မြန်စွာဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါသစိတ်ကို သတိဖြင့် ရှုကြည့်နေစဉ်တွင်ပင် ထိုဒေါသစိတ်ကလေးမှာ တစ်ဖန်ပြန်၍ လျင်မြန်စွာ ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီး သွားခဲ့ရပြန်၏။ ထိုသို့ ပျက်စီးသွားသည်ကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်လိုက်ရသောအခါ ဒေါသစိတ်ကလေးမှာ မိမိမပိုင်သော မိမိအစိုးမရသော တရားသဘောသက်သက်သာ ဖြစ်ကြောင်းကို စိတ်၌ ပိုမို၍ သိသာ ထင်ရှားစွာ ယုံကြည်မိပြန်၏။

သွားနိုင်ရန်အတွက် အရေးပေါ်ထွက် ပေါက်တစ်ခုကို အဆင်သင့်ဖောက် လုပ်နေထိုင်တော့မည်ဟု ပိုင်ပိုင်နိုင် နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။

စိန္တာမယများကို စွန့်လွှတ်၍ ဘာဝနာမယဉာဏ်သို့ ကူးပြောင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် ငယ် ငယ်က မိမိ၏ သီလရှိသော ဘဝကို ပြန်လည်ကြိုးစားရယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ (၂)နှစ်ခန့် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ရ ခြင်း၏ ရလဒ်မှာကား ယခုအချိန် တွင် လောကဓံနှင့် တွေ့ဆုံလိုက် တိုင်းပင် လွတ်မြောက်ထွက်ခွာသွား နိုင်သော ကယ်ပေါက်ကလေးများကို ဖောက်လုပ်နေထိုင်တတ်လာခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်နေ့က ကျွန်တော် ဆိုင် နီးနားချင်း ဦးလေးကြီးတစ်ဦးနှင့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်သို့ လက်ဖက် ရည်သောက် ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ လက်ဖက် ရည် သောက် ကြ ရင်း ဦးလေးကြီးမှ မနေညက တစ်ညလုံး အိပ်၍မပျော်ကြောင်းကို ကျွန်တော် အား ပြောပြလာခဲ့ပါသည်။ သူ၏ အသိမိတ်ဆွေတစ်ဦးက ဦးလေးကြီး ကို မခံချင်အောင် စကားလုံးများဖြင့် နှိပ်စက်သွား၍ ဦးလေးကြီးမှာ ဒေါသ ထွက်ပြီး တစ်ညလုံး မအိပ်နိုင်ဖြစ်ခဲ့ ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ “မောင်ရင်လေး ရေ ...ဒေါသဟာ သိပ်ပြီးနှိပ်စက် တာ အမှန်ပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် သူ့ကို ချုပ်တည်းထားရတာ ပိုပြီးဆင်းရဲစေ တယ်လို့ ဦးထင်တယ်။ တကယ်လို့ သာ ဒေါသကို ဖောက်ထုတ်လိုက် ရရင်၊ သူ့ကိုသာ တစ်ခုခု ပြန်ပြီး ပြောလိုက်လုပ်လိုက်ရရင် ဦးလေး ဒီလောက်ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး”ဟု သူ၏ထင်မြင်ယူဆ သုံးသပ်ချက်ကို

ပင် ထည့်သွင်းတင်ပြပြောဆိုလာခဲ့ ပါသည်။

ဦးလေးမှာ ဒေါသ၏ထွက် ပေါက်ကို မသိသဖြင့် ထိုသို့ပြော လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါသ ကို ဖြေရှင်းရာတွင်လည်း ဖြေရှင်းပုံ နည်းစနစ်မှားယွင်းနေခြင်းကြောင့် သာ သူခံလိုက်ရခြင်းလည်း ဖြစ်ပါ သည်။ သို့သော် သူ၏လုပ်ရပ်မှာ တချို့တစ်ဝက် မှန်ကန်နေပါသေး သည်။ ထိုသို့ ဒေါသကို ချုပ်ထိန်း ထားနိုင်သဖြင့်လည်း ပြဿနာများ တစ်ညတာနှင့် ပြီးဆုံးသွားခဲ့ရခြင်းဖြစ် သည်။ အကယ်၍သာ သူပြောခဲ့ သလို ဖောက်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း လိုက်ပါလျှင်မူ ဆဲရေးခြင်း၊ သတ် ပုတ်ခြင်း၊ သွေးထွက်သံယိုဖြစ်ခြင်း၊ ရုံးရောက်ဂါတ်ရောက်ခြင်းတို့ဖြင့် တစ်သက်လုံး ရန်ငြိုးသို့၍ ရက်ပေါင်း များစွာ ဆင်းရဲသွားစေနိုင်ပါသည်။

အမှန်မှာမူ ဒေါသကို ချုပ် တည်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ဖောက် ထုတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖြေရှင်း သည်မှာ မှားယွင်းနေသေးသဖြင့် ဆင်းရဲစေသော အကျိုးဆက်များ ထွက်ပေါ်လာရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘာဝနာမယဉာဏ်ကို လေ့ကျင့် လိုက်စားခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော် ဒေါသ ကို ရှောင်ကွင်းတတ်လာသည်။ ဒေါသဖြစ်လာလျှင် ဘာဝနာထွက် ပေါက်မှ အသာအယာလေးပင် လွတ်မြောက် ထွက်ခွာသွားနိုင်ခဲ့ပါ သည်။ ထိုထွက်နည်းကိုလည်း ကျွန်တော် ဖောက်သည်ချပြောပြလို ပါသည်။ ထိုထွက်နည်းမှာ တခြား မဟုတ်ပါ။ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်၊ ရုပ်ကို ဒိဋ္ဌိဇွာလျက် ဖြစ်ပျက်စွာသော ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်း

စွနည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါသဟူသည် ဒေါသဖြစ် ရာ အာရုံ(ဓမ္မာရုံ)နှင့် အခံဓာတ်ဖြစ် သော ဟဒယဝတ္ထုတို့ ထိတိုက်မိ သည့်အခါ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ တတ်သော နာမ်တရားသက်သက် သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆဲရေးလိုက်သံကို ကြားသဖြင့် ဒေါသဖြစ်သည်။ မထီ လေးစားလုပ်သဖြင့် ဒေါသဖြစ် သည်။ မခံချင်အောင် ပြောသဖြင့် ဒေါသဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပင် ဒေါသ ဖြစ်စရာအာရုံနှင့် ထိတိုက်လိုက်တိုင်း ဒေါသစိတ်ကလေး လျင်မြန်စွာ ဖြစ် ပေါ်လာ၏။ မဖြစ်နှင့်ဟုလည်း အမိန့် ပေး၍မရပေ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ဆဲရေးလိုက်သံကို ကြားသ ဖြင့် ဒေါသဖြစ်သည်မှာ၊ မထီလေး စားလုပ်သဖြင့် ဒေါသဖြစ်သည်မှာ ယခုမှမဟုတ်ဘဲ တွေ့ဝေမိုက်မဲခဲ့ သော အတိတ်ကာလအချိန်များစွာ ကတည်းက ထိုသို့တိုက်လိုက်တိုင်း ထိုသို့ပေါ်လာသည်ကို ပေါ်ကောင်း သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေါ်သင့် သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မှန်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ့ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ထင်မြင်သုံးသပ် ခဲ့သဖြင့် အလေ့အကျင့် အရှိန် အဟုန် ပါပြီး ဖြစ်နေသောကြောင့်လည်း လျင်မြန်စွာဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း သာ ဖြစ်ပါသည်။

အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ အကျိုးအဖြစ် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ် လာသော ဒေါသစိတ်ကလေးကို သတိကင်းမဲ့စဉ်အချိန်က ငါ့စိတ်ဟု လုံးလုံးယုံကြည်မိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သတိဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ရှုမှတ် သုံးသပ်လာသောအခါ အကြောင်း

ကြောင့် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ သော အကျိုးတရား၊ ထိုဒေါသစိတ် ကလေးကို ငါဟု မယုံကြည်တော့ ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထို ဒေါသစိတ်ကလေးသည် မိမိဖြစ်စေ လို၍ ဖြစ်ပေါ်လာရသော စိတ်ကလေး မဟုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုဖြစ်ပေါ်လာမှုအပေါ်၌ အမြင်ရှင်း ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူ့ သဘောသူဆောင်သည်ကို ဥာဏ် ဖြင့် သိမြင်လာခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ အာရုံဖြင့်တိုက်၍ လျင်မြန်စွာဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါသ စိတ်ကို သတိဖြင့် ရှုကြည့်နေစဉ်တွင် ပင် ထိုဒေါသစိတ်ကလေးမှာ တစ်ဖန် ပြန်၍ လျင်မြန်စွာ ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီး သွားခဲ့ရပြန်၏။ ထိုသို့ ပျက်စီးသွား သည်ကို ဥာဏ်ဖြင့် သိမြင်လိုက်ရ သောအခါ ဒေါသစိတ်ကလေးမှာ မိမိမပိုင်သော မိမိအစိုးမရသော တရားသဘောသက်သက်သာ ဖြစ် ကြောင်းကို စိတ်၌ ပိုမို၍ သိသာ ထင်ရှားစွာ ယုံကြည်မိပြန်၏။အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် မိမိပျက်စီးစေလို၍ ပျက်စီးသွားခြင်းမဟုတ်ဘဲ သူ့ သဘာဝအစစ်အမှန်ကိုကပင် ဖြစ် ပေါ်လာလျှင် ကြာရှည်မမြဲ၊ ပျက်စီး တတ်သော သဘောရှိသည်ကို ဥာဏ်ဖြင့်သိမြင်လိုက်ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သတိပဋ္ဌာန် တရား ပွားများအားထုတ်သူသည် အာရုံနှင့်တိုက်၍ လျင်မြန်စွာ ဖြစ် ပေါ်လာသော ဒေါသစိတ်ကို 'ငါ လည်းမဟုတ်' 'ငါ့ဥစ္စာလည်းမဟုတ်' 'သူ့သဘောသူ့ဟု ဆင်ခြင်သုံးသပ် သိမြင်ပြီး ရှုကြည့်နေခိုက်တွင်ပင် ထို ဒေါသစိတ်ကလေး ပြန်လည်ပျက်စီး

သွားသည်ကို သိမြင်လိုက်ရသော အခါ မိမိမပိုင်သော၊ မိမိအစိုးမရ သော သဘောသည် ဥာဏ်၌ ပိုမို ရှင်းလင်းထင်ရှားစွာ သိမြင်လာ၍ 'ငါလည်းမဟုတ်' 'ငါ့ဥစ္စာလည်း မဟုတ်' 'သူ့သဘောသူ့ဟု ခိုင်မာ စွာ ယုံကြည်မိခြင်းဖြစ်လေသည်။

ထိုသို့ အာရုံဖြင့်တိုက်၍ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါသစိတ်ကို သတိဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်၊ ချုပ်ပျောက်သွားလိုက်၊ အရှိန်ကြောင့် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်ပေါ်လာလိုက်၊ ရှု မှတ်လိုက်၊ ချုပ်ပျောက်သွားလိုက်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်းပင် ဒေါသစိတ်ကလေး သည် ငါနှင့်မရောယှက်တော့ဘဲ အဆုံး၌ အရှိန်အဟုန် ကုန်သဖြင့် လုံးလုံးချုပ်ငြိမ်းသွားခဲ့ရ၏။ ဒေါသ စိတ်ကို ဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့် မမြင်တော့ဘဲ ဥာဏ်ပညာဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်ပြီး ပယ်ခွာထားနိုင်သဖြင့်လည်း ဖြစ်ပေါ် လာသော ဒေါသစိတ်သည် 'ငါ့ကို ပြောတာပဲ' 'မကျေနပ်ဘူး' 'လက် စားချေမယ်' စသည်ဖြင့် ကြီးထွား မသွားတော့ဘဲ အခုအခဲမရှိ၍ လျင် မြန်စွာ ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ ရခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ဒေါသချုပ်ငြိမ်း လျှင် ရင်၌ အပူအပင်မရှိ ငြိမ်းအေး ချမ်းသာခြင်း၏ အကျိုးကို ကျေနပ် နှစ်သက်စွာ ရရှိခံစားနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ အသိဥာဏ်နှင့် မပြည့်စုံခဲ့လျှင် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါသစိတ်ကို ငါဟုထင်မိတတ်သည်။ ထိုထင်မိတ် ကို မှန်သည်ဟုလည်း ယူဆလာ တတ်သည်။ ငါဟူသော အခုအခဲ စိတ်ကြောင့် ဒေါသနှင့် ငါ ရောယှက် သွားပြီး ဖြစ်သင့်သော ငါဒေါသဟု လည်း ထင်မြင်သုံးသပ်လာတတ်

သည်။ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ် လာရသည်ကိုလည်း မသိတော့သလို ပျက်တတ်သောသဘာဝကိုလည်း မမြင်သဖြင့် ဒေါသသည် ထိုသူ၏ ရင်၌ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် မပြတ်မစဲ တသဲသဲသာ ဖြစ်ပေါ်နေရ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းနှင့်အတူ ထိုသူ လည်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းဆင်းရဲလာ ရ၏။

ထို့ကြောင့် ဒေါသကို ချုပ် တည်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ဖောက် ထုတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖြေရှင်း ခြင်းမပြုဘဲ အသိဥာဏ်ဖြင့် ရှုမြင် ပယ်သတ်၍သာ ဖြေရှင်းသင့်လှပေ သည်။ ထိုသို့ဖြေရှင်းနိုင်မှလည်း အမှန်တကယ် ဆင်းရဲခြင်းမှ လွတ် မြောက်ထွက်ခွာသွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါ သည်။

လူသားတို့အနေဖြင့် မိမိ၏ ချမ်းသာရေးအတွက် လောကဓံကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်သော နည်းလမ်း ကောင်းများကို လိုချင်တောင့်တမိ ကြပါလိမ့်မည်။ ယခုအချိန်သည် သာသနာတော် စည်ပင်ထွန်းကား နေချိန်ဖြစ်ပါသဖြင့် သူတော်ကောင်း ယောဂီအပေါင်းတို့အတွက် ထို တောင့်တမှုကို အလွယ်တကူ ဖြည့် ဆည်းရရှိနိုင်သော အချိန်အခါ ကောင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ ကြောင့် သာသနာတော်နှင့် ကြို ကြိုက်စဉ် မိမိ၏ ချမ်းသာရေး အတွက် လွတ်လမ်းထွက်လမ်းများ ကို လျင်မြန်စွာ ရှာဖွေရယူနိုင်ကြ စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤမေတ္တာစာဖြင့် သတိပေးနှိုးဆော်လိုက်ရပါသည်။

■ ပဏ္ဍရ

သတိရလိုသူများ အစွဲပေးနေပြီ။
သတိ - အမှတ်ရခြင်း၊
အောက်မေ့ခြင်း၊

သတိ - ထိသမျှသိ၊အမှတ်
ဖြင့်ဖိ၍ အရှိအမိဖမ်းခြင်း၊

ထိုစကားများသည် သတိ
ပိုင်ရှင်သည် မိမိပိုင်နက်အတွင်း တစ်
ဖက်အာရုံများ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်
လာတိုင်း ဆိုင်ရာတံခါးကြား သတိ
အစောင့်ချထားကာ ဖြစ်ပျက်လိုက်
ပညတ်သိက ဘာပဲ၊ ညာပဲ အသိ
ပေးလည်း အရေးမစိုက်၊ သူ့သနစ်
ဖြစ်ပျက်လိုက် အဆုံးထိ အသိဆိုက်
ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်။

သညာသိက ဘယ်လို
ဘယ်လို အသိပေးလည်း အရေးမ
စိုက်၊ သူ့သနစ် ဖြစ်ပျက်လိုက်
အဆုံးထိ နှိုက်ကြည့်ကြည့်ပြီးမှ
ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်။

အစွဲသိက ဘယ်လောက်
ဘယ်အပေါက်ဟူ၍ အသိပေးလည်း
အရေးမစိုက်၊ သူ့သနစ် ဖြစ်ပျက် လိုက်
သူ့မရို အမိနှိုက်ကြည့်ပြီးမှ
ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်။

ထိုအရင်းခံ အမှန်ထားများ
ဖြင့် ဝင်လာသမျှအာရုံများထိုပညတ်
သိ၊ သညာသိ၊ အစွဲသိတို့ ပြော
ကြားသောစကားအတိုင်း မှတ်ချက်
ယူ စစ်ဆေးနေခြင်းများပင်။

တရားသူကြီးဟူသည် တရား
သဖြင့် အမှုပြီးပြေစေရာ၌ ဥာဏ်ကြီး
ပြီး သမာဓိကဲသူကို ဆို၏။ ထိုတရား
သူကြီးသည် မိမိရှေ့သို့ လာရောက်
အစစ်ခံသူတိုင်း၏ ပြောသမျှ မှတ်
ချက်ယူ မသဲကွဲမှု မေးခွန်းထုတ်
လျက်ကပင် ဥပဒေအချက် အကွက်
ဝင် အမှန်ဘက် ဒက်ခနဲထွန်းလင်း

မဟာမောဓိမြိုင်ဆရာတော် အမှတ်တရ လက်ဆောင်ပေးခြင်း (သတိဒိန္နကထာ)

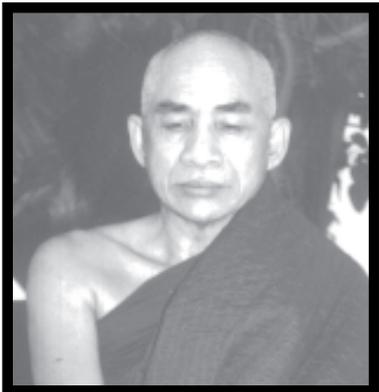
ပေးလိုက်ခြင်းပမာတည်း။
ထိုသတိသည် အကြီးအ
သေး ဘာကိုမျှ အလစ်မပေး၊စစ်စစ်
ဆေးဆေးဖြင့် အရေးယူ၍ချည်း ပေး
နေသောကြောင့်။

ခန္ဓာခွင်အတွင်းနေ ဝေဒနာ
ကလည်း ရိပ်ရိပ်ပြေး ဖြစ်ပျက်များ
တစ်စိတ်တစ်အိတ်လုပ် ချဲ့ကားမပြ
သာတော့ပါ။

ခန္ဓာခွင်အတွင်းပါ သညာ
ကလည်း မကိုင်မိ မကောက်မိ၊ဘာ
မျှမရှိ၊ ဘာမျှမကျန်တော့သော ဖြစ်
ပျက်ပုံ၊ သရုပ်ထုတ်၍ မဆိုသာ
တော့ပါ။

ခန္ဓာခွင်အတွင်းဝင် ဝိညာဉ်
ကလည်း အဝင်ပျက်၊ အထွက်ပျက်
အပျက်အပျက်ခြင်း ဆက်နေပါသည်
ကို သူလိုချင်တစ်မျိုးမလိုချင် တစ်ဖန်၊
မှန်ရာဘက် ကျိုးသွင်း၊ အကျိုးမဲ့
အပြစ်ရှိရာ ရှောင်လိုပါသည် ပြော
လျက်ကပင် မှန်ရာဘက် နှလုံးမသွင်း
မျက်စိစုံမှိတ် ငြင်းနေသူတွေ့လျှင်
ငါ့ရှင် မကောင်းလမ်းဆို ဘုရားမခိုင်း
ဘူး၊ ကောင်းလိုသာ ခိုင်းသည်လို
တစ်ထစ်ချယုံ၊ သင့်ဘဝ ဘုရားသို့
ပုံပေးလိုက်စမ်းပါဖြင့် သတိပေးလျက်
ကသာ။

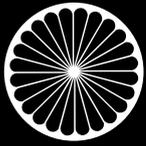
သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်
သင့်အနီးအပါး ပေါ်ပေါက်နေခဲ့သော်
သင့်အဖို့ ....

သူတော်ကောင်းမှန်သမျှ
သူတစ်ဖက်ခြေကုပ်ယူ၊ သူ့အတွက်
ဘယ်တော့မှ အမြတ်မထုတ်။

သူတော်ကောင်းမှန်သမျှ
သူတစ်ဖက် ထိခိုက်နစ်နာစေလိုချက်
ဖြင့် ဘယ်တော့မှ ချောက်မတွန်း။
ဤစကားနှစ်ပုံ အကြွင်းမဲ့ယုံစိတ်သွင်း
၍ ချဉ်းကပ်တတ်ပါလျှင် သူပေး သမျှ
သတိ သူ ပေး လို ရာဘက်
အတည့်ကြည့်ဖြင့် လိုက်နာမိတိုင်း-
သူတစ်ခါသတိပေး သင်
လည်းပဲ လူသူဌေးဖြစ်ဖို့ မဝေးပြီ။
သူတစ်ခါသတိပေး သင်
လည်းပဲ နတ်သူဌေးဖြစ်ဖို့ မဝေးပြီ။
သူတစ်ခါသတိပေး သင်
လည်းပဲ အရိယာသခင်ဖြစ်ဖို့ မနေ
ပြီ။

၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်နေ့။
(စံရိပ်ငြိမ်၊ ကျော်တော၊
ပုံတောင်စခန်း)

သံဝေဇနိယလေးဌာနခရီး ဦးလှရွှေ

“အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသည့်နောက်၊ ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညို၍ သဒ္ဓါတရားရှိကြကုန်သော ရဟန်းရှင်လူ ဥပါသကာ ဒါယကာများနှင့် ဥပါသိကာ ဒါယိကာမ များသည် အောက်ဖော်ပြပါလေးဌာနသို့ လာရောက်ဖူးမြော် သံဝေဂယူသင့်ကြပေ၏။
ယင်းလေးဌာနတို့ကား -

(၁) မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ဖွားတော် မူရာ လှမွှီနိဗ္ဗာန်ဥယျာဉ်။

(၂) သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူရာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်။

(၃) ပဉ္စဂင်္ဂါးဦးတို့အား မြတ်စွာဘုရားတရားဦး ဟောတော်မူရာ မိဂဒါဝုန်။

(၄) မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူရာ ကုသိနာရုံ အင်ကြင်းရုံတို့ဖြစ်ကြ၏။

အာနန္ဒာ-အကြင်သူတို့သည်၊ ဘုရားဖူးခရီး လှည့်လည်ခဲ့ကြ၍ ဘဝစတေကွယ်လွန်ချိန်၌ ကြည်ညို သော သဒ္ဓါတရားစိတ်ဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သော် နတ်ရွာ သုဂတိသို့ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့”ဟု မြတ်စွာဘုရားရှင် သည် အရှင်အာနန္ဒအား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေ၏။

ကျွန်တော်တို့ “မဟာတိုး ဗုဒ္ဓဂယာဘုရားဖူးအဖွဲ့” လိုက်ပါလာသော လေယာဉ်သည် ကာလကတ္တားလေဆိပ် သို့ ဧပြီလ (၈)ရက်၊ ဒေသစံတော်ချိန် ညနေ(၆)နာရီတွင် ဆိုက်ရောက်ပါသည်။ လေဆိပ်တွင် မဟာတိုးအဖွဲ့ ကိုယ် စားလှယ်များ လာရောက်ကြိုဆိုကာ၊ ကာလကတ္တားမြို့၊ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဖြစ်သည့် “ဗောဓိသုခ” ကျောင်းသို့ ခေါ်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုကျောင်းတွင် ညနေစာ စားကြပြီး တစ်ညတာ တည်းခိုနားနေကြရပါသည်။ “ဗောဓိ သုခ” ကျောင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ အလိုတော်ပြည့်ဆရာ တော်ကြီးက ကြီးကြပ်တည်ထောင်ထားသော ကျောင်း

ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဂယာဘုရားဖူးခရီးစဉ်များသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ပရဒေသီသံဃနာယကအဖွဲ့တို့ ညှိနှိုင်းစီစဉ် လမ်းညွှန်ချက်အရ သွားရောက်ကြရသည်ဖြစ်ရာ၊ ခရီးစဉ် တစ်လျှောက် မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် တည်းခို၊ နားနေ၊ စားသောက်ကြရန် စီစဉ်ပေးထားကြပါ သည်။ ဟိုတယ်ကြီးများကဲ့သို့ အထက်တန်းကျကျမဟုတ် သော်လည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ စီစဉ်ပေးထားကြ ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဘုရားဖူးခရီးသည်များအတွက် ကျေနပ် ရောင့်ရဲ၍ သောကကင်းကြရပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် တည်းခိုနားနေစဉ်အတွင်း ဆရာတော်ကြီးများကို ဘုရားဖူးအဖွဲ့လိုက် ကန်တော့ကြ ခြင်း၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုနှင့် အလှူငွေများ လှူဒါန်းကြခြင်းကို ကျောင်းတိုက်တိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ဗုဒ္ဓဂယာ

ဧပြီလ (၉)ရက်၊ နံနက် (၆)နာရီတွင် ကာလ ကတ္တားမြို့၊ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှ ထွက်၍ ကီလိုမီတာ (၄၈၀)ဝေးကွာသည့် ဗုဒ္ဓဂယာသို့ လေအေး စက်တပ် မော်တော်ယာဉ်ကြီးဖြင့် ခရီးဆက်ကြရပါသည်။ ဤမော်တော်ယာဉ်သည် ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ပြီးဆုံးသည် အထိ ပို့ဆောင်ပေးသည့်ယာဉ် ဖြစ်ပါသည်။ နံနက်ခရီးစ

ထွက်သည့် အချိန်တိုင်းတွင် မော်တော်ယာဉ်ပေါ်၌ အဖွဲ့လိုက် ဘုရားရှိခိုးခြင်း၊ တရားစာရွတ်ဆိုခြင်း၊ မေတ္တာပို့အမျှဝေခြင်းတို့ကို ပြုကြပါသည်။ ကာလကတ္တား-ဒေလီအဝေးပြေးလမ်းမကြီးအတိုင်း သွားကြရသည်ဖြစ်ရာ ကားလမ်းသည် ချောမွေ့ကောင်းမွန်လှပြီး၊ ဤလမ်းမကိုပင် နှစ်ဆတိုးချဲ့ဖောက်လုပ်နေကြောင်းလည်း တွေ့ခဲ့ကြပါသည်။ ဖြတ်သွားရသည့် လမ်းဘေးဝဲယာကျေးရွာမြို့ငယ်များရှိ ပြည်သူများနှင့် နေအိမ်များကား ဟောင်းနွမ်းကျဉ်းမြောင်းစုတ်ချာကြသည်က များ၏။ ဆင်းရဲသားပြည်သူက များလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့သည် ဗုဒ္ဓဂယာမြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ညနေ(၆)နာရီတွင် ရောက်ကြပါသည်။ ညနေစာစားသောက်ကြပြီး ညပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓဂယာရှိ မဟာဗောဓိစေတီတော်နှင့် စေတီတော်အတွင်းရှိ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကို သွားရောက်ဖူးမြော်ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်၏ ဂန္ဓကုဋ်တိုက်အတွင်း ဝင်ရောက်၍ ဗုဒ္ဓ၏ မျက်နှာတော်ကို လှမ်းဖူးလိုက်ရသည်နှင့် အတိုင်းမသိသော ကြည်နူးမှုပီတိကို ခံစားရပါသည်။ အထူးသပွါယံလှသော ရုပ်ပွားတော်ဖြစ်ပါ၏။ မဟာဗောဓိစေတီတော်၏ နောက်ဘက်တွင်ကား မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူခဲ့သည့် နေရာဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ရှိနေပါသည်။ လက်ရှိဗောဓိပင်သည် မူလဗောဓိပင်အစစ်၏ မျိုးမှ ပွားယူစိုက်ပျိုးထားသော ဗောဓိပင်ဟု သိရပါသည်။ ရွှေပလ္လင်၏ သုံးပုံတစ်ပုံကို ဗောဓိပင်ရင်းတွင် ဖူးတွေ့နိုင်ပြီး သုံးပုံနှစ်ပုံကို၎်၍ မဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီး တည်ဆောက်ထားပါသည်။ မူလမဟာဗောဓိစေတီတော်ကို ဘီစီ(၃)ရာစုတွင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး (အသောကမင်း)တည်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ လက်ရှိမဟာ ဗောဓိစေတီတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံမင်းတုန်းမင်းကြီးလက်ထက် ပြုပြင်တည်ဆောက်ထားသော မြန်မာဗိသုကာပညာရှင်များ၏ လက်ရာ၊ မြန်မာတို့၏ကောင်းမှု တော်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ မဟာဗောဓိစေတီတော်၏ ပတ်ပတ်လည်တွင် မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် သတ္တဋ္ဌာနစံတော်မူခဲ့သည့်နေရာများ၊ အထိမ်းအမှတ်စေတီနှင့် အမှတ်အသားကျောက်တိုင်များကို ဖူးတွေ့ကြရပါသည်။ ပဉ္စမသတ္တာဟဖြစ်သော ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင်နေရာတွင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး စိုက်ထူခဲ့သော ကျောက်စာတိုင်နှင့် မင်းတုန်းမင်းကြီး လှူးဒါန်းခဲ့သော မြန်မာ ကြေး

ခေါင်းလောင်းကြီးကို ဖူးတွေ့ကြရပါသည်။။ သတ္တမသတ္တာဟနေရာ လင်းလွန်းပင်ရင်း နေရာ၌ မြန်မာနိုင်ငံကစိုက်ပျိုးထားသော လင်းလွန်းပင်ပျိုတစ်ပင်ကို ဖူးတွေ့ရပါသည်။ ဤနေရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသား တပုဿနှင့် ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့ မြတ်စွာဘုရားကို ပထမဦးဆုံးပျားမုန့်ဆုပ်ဆွမ်းကို ဆက်ကပ်ခွင့်ရခဲ့ကြပြီး ပထမဦးဆုံးဆံတော်မြတ်(၈)ဆူကို လက်ခံရရှိခဲ့ကြသည်။ ၎င်းပြင် 'ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ'ဟူ၍ ဒွေဝါစိကသရဏဂုံကို ပထမဦးဆုံး ခံယူခွင့် ရခဲ့ကြလေသည်။မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် သတ္တဋ္ဌာနတွင် (၄၉)ရက်စံနေတော်မူပြီးနောက် ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးတို့အား တရားဦး ဟောရန် မိဂဒါဝန်တောသို့ ကြွသွားခဲ့လေသည်။

နောက်တစ်နေ့ ဧပြီလ(၁၀)ရက် နံနက်တွင် မြတ်စွာဘုရားအား ရည်စူးကပ်လှူမည့် ရွှေကြာသင်္ကန်းကို ရွက်၍ ဗုဒ္ဓဂယာဆရာတော်တစ်ပါး ဦးဆောင်လျက်၊ မဟာတိုးဘုရားဖူးအဖွဲ့လိုက် မဟာဗောဓိစေတီတော်၊ မဟာဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်တို့ကို လက်ယာရစ်တစ်ပတ်ပတ်ကာ ရွှေကြာသင်္ကန်း ကပ်လှူပူဇော်ကြပါသည်။ ၎င်းနောက် သတ္တဋ္ဌာနစံနေတော်မူခဲ့သည့်နေရာအနွံ လိုက်လံဖူးမြော်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဂယာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ယိုးဒယားဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရားကျောင်း၊ တိဗက်ဘုရားကျောင်း၊ ဂျပန်ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရား ကမာကူရရုပ်ပွားတော်တို့ကို ဖူးမြော်ကြရပါသည်။ ဦးဆောင်လိုက်ပို့သည့် ဆရာတော်၏ ရှင်းလင်းပြောပြသည်များကို နာယူရင်း ဗုဒ္ဓဓေတီပုရိပ် များကို ထင်ယောင်၊ မြင်ယောင်မိရပါသည်။ နေ့လယ်ပိုင်း တွင် ကျောင်း၌ အနားယူလိုက် ယူနိုင်ပါသည်။ မဟာဗောဓိစေတီတော်အတွင်း ဝင်ရောက်၍ တရားအားထုတ်ခြင်း၊ ပုတီးစိပ်ခြင်း၊ မေတ္တာပို့အမျှဝေခြင်း စသည်ဖြင့် အားရပါးရ ဘုရားဖူးလိုက်လည်း ဖူးနိုင်ကြပါသည်။ နေ့ပင်ပူသော်လည်း ဘုရားရိပ်၊ တရားရိပ်ကား အေးမြလှပါသည်။

ညနေပိုင်းတွင် မနီးမဝေးရှိ သုဇာတာသတို့သမီး၏ အိမ်နေရာ အထိမ်းအမှတ်စေတီ၊သုဇာတာဃနာနိဆွမ်း ကပ်လှူခဲ့သည့်နေရာ၊ မြက်ရိတ်သမားသုဒ္ဓိယ မြက်လှူခဲ့သည့် အထိမ်းအမှတ်နေရာ၊ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ရွှေခွက်မျှောခဲ့သည့် အထိမ်းအမှတ်နေရာတို့ကို လှည့်လည်ဖူးမြော်ကြသည်။ ရွှေခွက်မျှောခဲ့သည့် နေရာမြစ်ကို ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ မျှော်၍ကြည့်ကြ

မဟာဗောဓိစေတီတော်အတွင်းမှ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်

မဟာဗောဓိစေတီတော်

သည်။ တစ်ချိန်က ကြည်လင်သောရေအလျဉ် တစ်သွင် သွင် စီးနေခဲ့လေမည် မြစ်နေရသူရာသည် ယခုတော့ ဖွေးဖွေးဖြူသော သဲမြစ်ဖြစ်၍ နေလေပြီ။

နောက်တစ်နေ့ ဧပြီလ(၁၁)ရက်နေ့ နံနက်တွင် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ဒုက္ကရစရိယာကျင့်ခဲ့သည့် ဥရုဝေလတောင်ပေါ်ရှိ ကျောက်ဂူသို့ သွားရောက်ဖူးမြော် ကြသည်။ ဥရုဝေလတောင်သည် ယခုအခါ သစ်ပင်အုပ်စု များ ဟိုတစ်စု၊ သည်တစ်စုနှင့် ဥရုဝေလတောင်သည် ကား သစ်ပင်နည်းသော ကျောက်တောင်မြင့်ကြီးများ အဖြစ်သာ မြင်တွေ့ရပေတော့သည်။

မိဂဒါဝန်

ဧပြီလ(၁၂)ရက်နေ့ နံနက်(၆)နာရီတွင်၊ ဗုဒ္ဓ ဂယာမှ ကီလိုမီတာ(၂၅၀)ဝေးသော မိဂဒါဝန်တောရိရာ ဗာရာဏသီမြို့သို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြပါသည်။ နေ့လယ်စာကို လမ်းခရီးတစ်နေရာတွင် စားကြပါသည်။ အိန္ဒိယ ကျေး လက်သားတို့၏ ဟင်းလျာကား များသောအားဖြင့် ပဲနှင့် အာလူး စသည်တို့ကိုသာ အတွေ့ရများပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ပဲဟင်းချိုအိအိသည် ချဉ်ငန်စပ်ကြိုက်သော မြန်မာတို့၏ လျှာနှင့် အတော်ပင် အလှမ်းဝေးလျက် ရှိပေတော့သည်။ ညနေ(၂)နာရီတွင် လမ်းခရီးရှိ ရာမာနဂရမြို့လေးတွင် ရှိသော အိန္ဒိယစော်ဘွားဟောင်းတစ်ဦး၏ နေအိမ်ပြတိုက်နှင့် ဂင်္ဂါမြစ်ရေစင်းကို ဝင်ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ ညနေ(၄)နာရီတွင် ဗာရာဏသီမြို့ရှိ မိဂဒါဝန် မြန်မာဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းသို့ ရောက်ကြပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဓေတ္တ နားနေကြပြီးနောက် ညနေပိုင်းတွင် (မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန် ရောက်လာပြီး ဗာရာဏသီတွင် အခြေချနေထိုင်ကြသည့်) ဦးလှမြင့်ဆိုသူ အိန္ဒိယလူမျိုးမိသားစုက သူတို့၏ ဈေးဆိုင်တွင် အမှတ်တရလက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူနိုင်ကြရန် လာခေါ်ပါသည်။ မြန်မာဘုရားဖူးအဖွဲ့များအား အမြဲ လာခေါ်နေကျ၊ ဘုရားဖူးများကလည်း မြန်မာ့သံယောဇဉ် ဖြင့် အမြဲအားပေးဝယ်ယူနေကျဟု သိရပါသည်။

နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် မိဂဒါဝန်ကျောင်း ဆရာတော်ဦးဆောင်၍ ကျွန်တော်တို့ ဘုရားဖူးအဖွဲ့သည် မိဂဒါဝန်ဥယျာဉ်အတွင်းသို့ ဝင်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းဝင်းမှ ဥယျာဉ်အတွင်း အကူးတွင် သုဝဏ္ဏသာမဓာတ်တော်ထဲမှ မိဂဒါဝန်မြစ်ကို ဖြတ်ကျော်ကြရသည်။ ယခုတော့ ရေ မရှိသော ချောင်းကျဉ်းကလေးသာ ဖြစ်နေပါတော့သည်။

မိဂဒါဝန်ဥယျာဉ်အတွင်းတွင် နန္ဒိယသူဌေးကြီး လှူဒါန်း ခဲ့သော ရတနာအုတ်ကျောင်းနေရာ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးအား တရားဦးစေ့စကြာဟောခဲ့သော နေရာအထိမ်းအမှတ် ဓမ္မ ရာဇိကစေတီနေရာ၊ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး စိုက်ထူခဲ့ သော ကျောက်စာတိုင်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးအား အနတ္တလက္ခ ဏသုတ် ဟောတော်မူခဲ့သောနေရာ အထိမ်းအမှတ် ဓမ္မဓစေတီ၊ မြတ်စွာဘုရားအား ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးခရီးဦးကြိုခဲ့ သော နေရာအထိမ်းအမှတ် ချောက်ကန္တီစေတီနှင့် အခြား မြောက်မြားလှစွာသော ကျောင်းများ၊ ဧရပ်များ၊ သာသ နိက အဆောက်အအုံများနေရာတို့ကို မြင်တွေ့ဖူးမြော်ကြ ရသည်။ ဓမ္မစကြာတရားဦး ဟောခဲ့သည့် နေရာတွင် မိဂဒါဝန်ဆရာတော်နှင့်အတူ သီလယူခြင်း၊ ဓမ္မစကြာရွတ် ဆိုခြင်း၊ ဆီမီးပူဇော်ခြင်း၊ အမျှအတန်းပေးဝေခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ မိဂဒါဝန်ဥယျာဉ်နှင့်ကပ်လျက် သမင်များကို ဘေးမဲ့ပေးထားသော သမင်ခြံကို တွေ့ ရသည်။ သမင်များကို အစာကျွေးကြသည်။ ဘုရားရှင် လက်ထက် နေအဝင်၊ လအထွက် သာယာအေးချမ်းလှ သော အချိန်တွင် တရားဦးဟောခဲ့စဉ်က ဤနေရာသည် ကျေးသံ၊ ငှက်သံ၊ စမ်းရေစီးသံတို့ဖြင့် စိတ်ကြည်နူး ဆွတ်ပျံ့ဖွယ် ရှိခဲ့ပေလိမ့်မည်။ ယခုမူကား အနီးအပါး ရပ်ကွက်များမှ လူသံ၊ စက်သံ၊ ကားဟွန်းသံတို့သာ မင်းမူ လျက်ရှိနေပေတော့သည်။

မိဂဒါဝန်ဥယျာဉ်အတွင်းမှထွက်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်အစစ်တစ်ဆူ ကိန်းဝပ်တော်မူနေရာ ဗုဒ္ဓ ဓာတ်တော်ပြတိုက်၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ တည်ဆောက်လှူဒါန်း ထားသော ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးအား တရားဟောဟန် ရုပ်ပွား တော်များကိုလည်း လှည့်လည်ဖူးမြော်ခဲ့ကြသည်။ ညနေ ပိုင်းတွင် အိန္ဒိယရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနမှ ဖွင့်လှစ် ပြသထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်းလက်ရာ၊ ကျောက်ဆစ်၊ ပန်းပု၊ ပန်းချီပစ္စည်းများ ပြတိုက်ကို သွားရောက်လေ့လာကြည့်ရှုကြပါသည်။

သာဝတ္ထိ

နောက်တစ်နေ့ ဧပြီလ(၁၄)ရက်နေ့ နံနက်(၆) နာရီတွင် မိဂဒါဝန်မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှ ထွက်၍ ကီလိုမီတာ (၃၄၇)ဝေးသော သာဝတ္ထိ(ဆာရာဗတ်တီ) မြို့သို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြပါသည်။ လမ်းခရီးတစ်နေရာတွင် နေ့လယ်စာ စားသောက်ကြသည်။ သာဝတ္ထိမြန်မာ

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ရောက်ခါနီးတွင် မြတ်စွာဘုရား တန်ခိုးပြာဠိဟာပြခဲ့သည့် သရက်ဖြူကုန်းအထိမ်းအမှတ် စေတီဟောင်း၊ ဒေဝဒတ်မြေမျိုခဲ့သည့်နေရာတို့ကို လှမ်း မျှော်ကြည့်ရှုခဲ့ကြပါသည်။ နေ့လယ်(၂)နာရီတွင် သာဝတ္ထိ မြို့ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ရောက်ကြပါသည်။ ညနေပိုင်းတွင် သာဝတ္ထိကျောင်းဆရာတော် လိုက်ပါ လျက် သာဝတ္ထိမြို့ဟောင်းနေရာရှိ ပသေနဒီကောသလ မင်းကြီး၏ နန်းတော်ရာစေတီ၊ အဂုံလိမာလ သစ္စာဆိုခဲ့ သည့်နေရာ အထိမ်းအမှတ်စေတီတို့ကို သွားရောက်ဖူး မြော်ကြသည်။ သာဝတ္ထိမြို့ဟောင်း၏ အရှေ့ဘက်တွင် မလ္လိကာမိဖုရားကြီး လှူဒါန်းခဲ့သော ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းနေရာနှင့် မပဋ္ဌာ၊ ကိုဒါသတို့ ဇာတ်လမ်းပါ အစီရဝတီမြစ်တို့ကို ဝေးဝေးတွင် ရေးရေးမှန်း၍ လှမ်းကြည့်ခဲ့ကြပါသေးသည်။ ထိုမှဆက်၍ တစ်ချိန်က စေတမင်းသား၏ သရက်ဥယျာဉ် အတွင်း တည်ထားခဲ့သော စေတဝန်ကျောင်းတော်ရာ၊ ရှင်သီဝလိကျောင်းတော်ရာ၊ အာနန္ဒာဗောဓိညောင်ပင်၊ မြတ်စွာဘုရား ရေကြည်တော်သုံးရာ ရေတွင်းစသည့် များစွာသော သာသနိကအဆောက်အအုံများကို လှည့် လည် ဖူးမြော်ရင်း ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကို မှန်းဆ ရည်မျှော် ကြည့်ညှိသဒ္ဓါ ပွားကြရပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် သီတင်းသုံးခဲ့ရာ ဂန္ဓကုဋ်တိုက်နေရာတွင် ဆရာတော်နှင့် အတူ သီလယူခြင်း၊ ပရိတ်ရွတ်ခြင်း၊ ဆီမီးပူဇော်ခြင်း၊ အမျှအတန်းဝေခြင်းစသည့် ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခဲ့ကြ ပါသည်။ ညပိုင်းတွင် သာဝတ္ထိဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ဆရာတော်ကို ပူဇော်ကန်တော့၍ အလှူငွေများ လှူဒါန်း ခဲ့ကြပါသည်။

လှမိဇ္ဇိ

နောက်တစ်နေ့ ဧပြီလ (၁၅)ရက်၊ နံနက်(၆)နာရီ တွင် သာဝတ္ထိ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှထွက်၍ ကီလိုမီတာ (၂၂၁)ဝေးကွာသည့် နီပေါနိုင်ငံတွင်းရှိ လှမိဇ္ဇိ သို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြ၏။ နံနက် (၉:၃၀)နာရီတွင် နီပေါနိုင်ငံ နယ်စပ်အဝင်ဂိတ်သို့ ရောက်ကြသည်။ ပြည်ဝင်ခွင့် ကိစ္စ များ ဆောင်ရွက်ပြီး နီပေါနိုင်ငံတွင်းသို့ ဝင်ခဲ့ကြရာ နေ့လယ် (၁)နာရီတွင် လှမိဇ္ဇိမြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ရောက်၍ နေ့လယ်စာ စားကြပါသည်။ နီပေါနိုင်ငံရှိ လှမိဇ္ဇိ မြန်မာကျောင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာနမှ စီမံကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်ထားသော ကျောင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းပရိဝုဏ်အတွင်းရှိ လောကမထိဂူဌာစေတီတော်၊ အာနန္ဒာသိမ်၊ ဓမ္မာရုံနှင့် အခြားသာသနိကအဆောက် အအုံများမှာ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့၏ ကောင်းမှု၊ မြန်မာ့အနုပညာလက်ရာအပြည့်ဖြင့် မြန်မာ ဆန်ဆန် ဆောက်လုပ်ထားသောကြောင့် လှပတင့်တယ် သပ္ပာယ်လျက်ရှိနေကြပေသည်။

ညနေပိုင်းတွင် ကျောင်းဆရာတော်လိုက်ပါလျက် လှမိဇ္ဇိဥယျာဉ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ဖူးမြော်ကြပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ဖွားတော်မူရာ လှမိဇ္ဇိ ဥယျာဉ်ကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော၊ အေးချမ်းသော သီးခြားနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးထားသည်ဟု သိရ ပါသည်။ အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် မဟာယာန၊ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်နိုင်ငံများမှ သက်ဆိုင်ရာ သာသနိက အဆောက်အအုံများ၊ ကျောင်းများတည်ဆောက်ထားကြ ပါသည်။ လှမိဇ္ဇိဥယျာဉ်အတွင်း အလောင်းတော်ဖွားတော် မူသည့် နေရာတွင် အထိမ်းအမှတ်ကျောင်းတော် တည် ထားသည်။ ကျောင်းတော်အတွင်း မြေကြီးတွင်းအောက်တွင် အလောင်းတော်၏ ဘယ်ဘက်ခြေတော်ရာတစ်ဆူကို တူးဖော်တွေ့ရှိထား၍ ဖူးမြော်ကြရသည်။ ကျောင်းတော် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အသောကမင်းကျောက်စာတိုင်၊ အလောင်းတော် ရေသန့်စင်ရာရေကန်၊ သာကီဝင်မင်းတို့ အချင်းချင်း ညီညွတ်ခဲ့ကြသည့် အထိမ်းအမှတ်စေတီ တော်များ၊ အခြားသာသနိက အဆောက်အအုံများစွာတို့ ကို ဖူးတွေ့ကြရသည်။ ဤနေရာတွင် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည်-

“အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌောဟ မသ္မိ လောကဿ၊ သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ”

ဟု ဟစ်ကြွေးခဲ့လေသည်တကားဟု ကြားယောင်လာမိ ပါသည်။

လှမိဇ္ဇိဥယျာဉ်၏ အပြင်ဘက်တွင် ဘုရားဈေး တန်းကလေးရှိနေရာ၊ နီပေါလက်ရာ ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်များ နှင့် အခြားအမှတ်တရလက်ဆောင်များ ဝယ်ယူနိုင်ကြပါ သည်။ ညပိုင်းတွင် ကျောင်းဆရာတော်အား ကန်တော့ ကြပြီး လှူဖွယ်ဝတ္ထုများ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြပါသည်။

ကုသိနာရုံ

နောက်တစ်နေ့ ဧပြီလ (၁၆)ရက်၊ နံနက်တွင်

လှစွာမြန်မာကျောင်းမှ ကီလိုမီတာ (၁၅၀)ဝေးကွာသော ကုသိနာရုံသို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြပါသည်။ နံနက် (၁၁:၃၀) နာရီတွင် ကုသိနာရုံ (ကုရီနာဂ)မြို့သို့ ရောက်ကြပါသည်။ ကုသိနာရုံဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ မဝင်မီ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် တေဇောဓာတ်လောင်ကျွမ်းရာ နေရာတွင် တည်ထားသော မကုဋ္ဌဗန္ဓုစေတီခေါ် အာဂါရစတူပါနှင့် မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ နောက်ဆုံး ရေကြည်တော် သောက်သုံးခဲ့သည့်နေရာ အထိမ်းအမှတ် စေတီတို့ကို ဝင်ရောက်ဖူးမြော်ကြပါသည်။ နေ့လယ်(၁၂) နာရီတွင် ကုသိနာရုံဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ရောက်ရှိကြ၍ နေ့လယ်စာ စားသုံးကြပါသည်။

ညနေပိုင်းတွင် ကျောင်းဆရာတော်လိုက်ပါ လျက် ကုသိနာရုံဥယျာဉ်အတွင်းရှိ မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူရာ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်စေတီကို ဝင်ရောက်ဖူးမြော်ကြပါသည်။ စေတီအတွင်း တည်ထားသော ပရိနိဗ္ဗာန်စံရုပ်ပုံတော်ကို ဖူးတွေ့လိုက်ရစဉ်ခဏ၌ ရင်ကို ဆိုနှင့်စေပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည့်အကြောင်း ဆရာတော်ရှင်းလင်းပြောပြနေသည်ကို နာကြားကြရင်း ဆရာတော်ရော၊ ဘုရားဖူးများပါ မျက်ရည်ပိုင်းကြရပါသည်။ “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ” ဆိုသော မြတ်ဘုရား၏ ဆိုဆုံးမစကားကို ပြန်လည်ကြားယောင်ရင်း၊ ယူကျုံးမရခံစားကြရပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားတောင်သော်မှ မရှောင်လွှဲနိုင်သော သင်္ခါရတရားအကြောင်းကို ထပ်လောင်း၍ သံဝေဂအပ်ကြောင်းထပ်ကာ ရင်မှာစွဲမှတ်မိပါတော့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရုပ်ပုံတော်ကို ကြာသင်္ကန်းကပ်လှူကြသည်။ ဆရာတော်နှင့်အတူ သံဝေဂဂါထာများ ရွတ်ဆိုကြသည်။ ပစ္စိမဝန္တနာဂါထာကို ရွတ်ကြသည်။ ဆီမီးပူဇော်၊ ရွှေသင်္ကန်းကပ်လှူကြသည်။ ညပိုင်းတွင် ဆရာတော်အား ပူဇော်ကန်တော့ကြပြီး လှူဖွယ်ဝတ္ထုများ လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

■ ဦးလှရွှေ
မှတ်တမ်းပြုရသည်။

ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက်
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂူရ
စတုတ္ထစံကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိမလ ၏
ဩဝါဒရတနာ သုတပဒေသာ မှ
ကောက်နုတ်ချက်များ

မျှတစွာကျင့်

လူ့ခွင်လူနယ်၊ ဇာတ်မျိုးနွယ်၌၊ ကံခြယ်ချထား၊ လူအများတို့၊ စားစားဆင့်တန်း၊ ရောက်အောင်မှန်းလျက်၊ ကြိုးပမ်းကြသူ၊ အဆူဆူတွင်၊ မတူကွဲပြား၊ ချိုးအစားတို့၊ ကြိုးအားမသန်၊ နဲ့နဲ့ညာဏ်ဖြင့်၊ မတန်မရာ၊ ကြောင်းကျိုးကွာကြောင့်၊ လိုရာချည်းနီး၊ ကျိုးမပြီးခဲ့၊ တသီးထိုပြင်၊ ချို့လှရှင်ကား၊ လိုအင်ပြည့်ရန် လွန်ပြင်းထန်သည့်၊ မမှန်မမျှ၊ ဝီရိယဖြင့်၊ နေညမနေ၊ ကြိုးပမ်းလေသော်၊ ဝတ်ရည်ယူရန်၊ အဟုန်သန်ဖြင့်၊ ပျံလေသည့်ပျား၊ ပုံအလားသို့၊ လွန်သွားသဖြင့်၊ ကျိုးစင်လွင့်ခဲ့၊ မျှလင့်ဝီရိ၊ သမာဓိတို့၊ ညီဘိကောင်းစွာ၊ ကြိုးစားပါသော်၊ လိုရာအကျိုး၊ ဖွံ့ဖွံ့ဖြိုးလျက်၊ မျှော်ကိုးသလောက်၊ ဆင့်တန်းရောက်ပြီ၊ ပြီးမြောက်လိုအင်၊ ပြည့်စုံလင်လိမ့်။

ကုသိုလ်ကိရု

သက်ဝါမရွေး၊ ဂုဏ်ကြီးသေးတို့၊ မွေပေးကိုယ့်ကံ၊ မတော်လှန်ဘဲ၊ စိမံသမျှ၊ လိုက်ကုန်ရကြောင့်၊ မာန တံခွန်၊ ထက်မရွှန်ဘဲ၊ ကံညွှန်သမျှ၊ အမွေရလျက်၊ ချိန်ကျ သောခါ၊ သူခေါ်လာက၊ မှီရာသဟာယ်၊ ကောင်းမှုကြွယ် လျက်၊ ကြောက်ဖွယ်မှုကင်း၊ ရဲတင်းတင်းဖြင့်၊ လက်ငင်း ဘဝ၊ စွန့်နိုင်ကြမှ၊ သုခပြည့်လှောင်း၊ နာဂတ်ကောင်း မည် ....စုဆောင်း ကောင်းမှုကိုသာတကား။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေကျင်နိကာယ ဒသမသာသနာပိုင် မြောင်းမြ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဇေယျာလှမိုး

မြောင်းမြဆရာတော် မြောင်းမြ ဆရာတော်ဟူ၍ ဂုဏ်သတင်းပျံ့မွှေးထုံသင်းနေသောကြောင့် စာရေးသူသည် မြောင်းမြဆရာတော်အား မြောင်းမြဇာတိ မှတ်ထင်နေသည်။ ဆရာတော်ကား မြောင်းမြဇာတိမဟုတ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မြင်းမူမြို့နယ် ဝမ်းပြည်ရွာ ဇာတိဖြစ်သည်။ ဝမ်းပြည်ရွာတောင်သူကြီး ဦးချိမ့်၊ ဒေါ်ငွေယုတို့မှ ၁၂၅၀-ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်ဘိုးစံ

ဖြစ်သည်။ သားသမီး (၁၂)ယောက် အနက် အငယ်ဆုံးသားရတနာတစ်ပါး ဖြစ်သည်။

အသက်(၁၁)နှစ်သားအရွယ်တွင် ဝမ်းပြည်ရွာ ရှင်ပင်ရပ်သစ်ကျောင်း၊ ဆရာတော် ဦးမာလာထံတွင် သာမဏေပြုသည်။ ဝမ်းပြည်၊ အလ္လကပွ၊ မြင်းမူတို့တွင် (၁၇)နှစ်သားအထိ ပိဋကတ်စာပေများ သင်ကြားခဲ့သည်။ အသက်(၁၈)နှစ်မှ ရဟန်း (၇)ဝါရသည်အထိ ကောင်း

ကုန်းကျောင်း၊ ဥက္ကံဘုရားကြီးတိုက်၊ မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ပထမ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်၊ အဘယာ ရာမဆရာတော်၊ ဆီးပင်ဦးနာရဒါ ဘိဝံသတို့ထံတွင်၊ ရွှေဘိုမိတ္ထီလာ တိုက်၊ တောင်မြို့ ဦးအုံးတို့ထံတွင် အထက်တန်း ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ နိကာယ ကျမ်းကြီးများကို ပေါက်ရောက်အောင် သင်ကြားခဲ့ သည်။ ရဟန်း (၁၈၊ ၁၉)ဝါများ၌ သီဟိုဠ်သို့ ကြွ၍ အင်္ဂလိပ်နှင့်သက္ကတ စသည့် ဒေသန္တရစာပေတို့ကို လေ့လာ သင်ကြားခဲ့သည်။

မြောင်းမြဆရာတော် သာ မဏောဘဝက အလ္လကပ္ပရွာကျောင်း သစ်ကျောင်း၊ ဦးပညာထံ ပညာသင် ခဲ့ဖူး၏။ တစ်နေ့တွင် ကျောင်း ဒါယကာ၏ ပစ္စယာနက္ခဟဖြင့် ရှင်ဥာဏ ဝံသအား ရဟန်းခံရန် ဆရာတော် ဦးပညာက အမိန့်ရှိ၏။ မဖြစ်နိုင်တော့ ပါ။ ၁၇-နှစ်သားအရွယ်ကပင် ဆွမ်း ခံအိမ်မှ ဒေါ်ဟယ်ဆယ်က လျှောက် ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ရှင်ဥာဏဝံသက ပြန်လည်လျှောက်ထား၏။ ကျောင်း ဒါယကာက ရဟန်းဒါယကာဖြစ်သင့် တယ်။ ကျောင်းဒါယကာ ရဟန်းမခံ ရရင် မင်း ငါ့ကျောင်းမနေနှင့်ဟု ကျောင်းသစ်ဘုန်းကြီး ဦးပညာက အမိန့်ရှိ၏။ ရှင်ဥာဏဝံသ မြောင်းမြ ဆရာတော်လောင်းလျာကလည်း ပြောပြီးသားစကားကို အပျက်မခံ၊ ကျောင်းသစ်ဘုန်းကြီး ဦးပညာထံမှ အသာတကြည် ထွက်ခဲ့၏။

အရှင်ဥာဏဝံသ ရဟန်း(၂) ဝါအရတွင် ငယ်ဆရာ ဝမ်းပြည့်ရွာ ရှင်ပင်ရပ်သစ်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးမာလာ တပို့တွဲလတွင် ပျံလွန် တော်မူ၏။ ရပ်ရွာလူထုက ရက်ထား၍

ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ ဈာပနပွဲ ကျင်းပရန် စီစဉ်သည်။ အရှင်ဥာဏ ဝံသက ဆရာစကား နားထောင်ကာ နေချင်းပြီး မီးသင်္ဂြိုဟ်ရန်ပြောသည်။ တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် အငြင်းပွား ကြသည်။ နောက်ဆုံးပွင်းငယ်မျှ သာ ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဥာဏ ဝံသက လက်လျှော့လိုက်ရ၏။ သို့သော် တပေါင်းလပြည့်နေ့အပြီးချ ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၏။

တပေါင်းလပြည့်နေ့မှ မချ နိုင်သည့်အခါ ညလူခြေတိတ်ချိန်တွင် အရှင်ဥာဏဝံသကိုယ်တိုင် ဆရာ အလောင်းကိုထမ်းထုတ်၍ မီးသင်္ဂြိုဟ် ပြီး ရပ်ရွာမှ ထွက်ခဲ့၏။

မြောင်းမြဆရာတော်ကား ငယ်စဉ်ဘဝကပင် ဟန်ဆောင်မှု ကင်း၏။ အပြောတစ်မျိုး၊ အလုပ် တစ်မျိုးမဟုတ်။ ပြောလျှင် ပြောသည့် အတိုင်း လုပ်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် သည်။

မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ၌ သီတင်းသုံး၍ ဇွဲလုံလဖြင့် စာပေ ပညာတို့ကို သင်ယူသည်။ အစိုးရ စာမေးပွဲ အငယ်တန်း၊ အလတ် တန်း ပရိယတ္တိသာသနာဟိတသကျ သီဟမောစရိယ စာသင်တန်းတို့ကို လွယ်ကူစွာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ရဟန်း (၆)ဝါအရတွင် ပရိယတ္တိ သာသနာဟိတမောစရိယ သီးခြား စာချတန်းတို့ကို ဖြေဆိုအောင်မြင် တော်မူခဲ့သည်။ ပရိယတ္တိသာသနာဟိတ မောစရိယ သီးခြားစာချတွဲ တံဆိပ် တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူပြီးနောက် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဥာဏဘိဝံသ သည် စံပြဂဏဝါစက စာချပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်သည် ကျမ်းပေါင်းများစွာ ရေးသား စီရင်

မြောင်းမြဆရာတော်ကား ငယ်စဉ်ဘဝကပင် ဟန်ဆောင်မှုကင်း၏။ အပြောတစ်မျိုး၊ အလုပ်တစ်မျိုးမဟုတ်။ ပြောလျှင်ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။

တော်မူခဲ့သော အရှင်နေကာဘိဝံသ လောင်းလျာအား စာပေပို့ချခြင်း၊ ပရတ္တုဖြို၊ မဟာဝိသုတာရာမ တက္ကသိုလ် စာချတိုက်ကြီးသို့ ပို့ ပေးကာ တစ်ဝါသီတင်းသုံးပြီး စောင့် ရှောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုစု ပျိုးထောင်တော်မူခြင်းတို့ကြောင့် စံပြ ဆရာတော်အဖြစ် ထင်ရှားတော်မူ သည်။ သို့အတွက် ဆရာတော် အရှင် နေကာဘိဝံသကလည်း မြောင်းမြ ဆရာတော်၊ မြောင်းမြဆရာတော် ဟူ၍ သူ၏ ဆရာသမားအား နှုတ် ဖျားမှမချခဲ့ပေ။

မြောင်းမြဆရာတော်ဟု ခေါ်တွင်လာခြင်းမှာ ၁၂၈၉-ခုမှ စ၍ မြောင်းမြ ပဇ္ဇောတာရုံသာသနာ ကို ပြုစုပျိုးထောင်လာသောကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ မြောင်းမြဆရာတော်

ဖြစ်ပေါ်လာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျောင်းဒါယကာ ဝန်ထောက်မင်း ဦးစုအား စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ချမ်းအေးဆရာတော်ကြီးက အမိန့်ရှိလိုက်သည့်စကားများကလည်း မှတ်သားဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ဒကာစုရဲ့ ကျောင်းတိုက်နဲ့ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးတွေ့မြင်ထားတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုမြန်မာပြည်မှာ မရှိဘူး။ သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)ရောက်နေတယ်။ ဘာသန္တရ၊ ဒေသန္တရ၊ ပညာဗဟုသုတတွေကို သင်ယူရှာဖွေလေ့လာဆောင်းနေတယ်။ သာသနာရေးစိတ်ဓာတ်လည်း လွန်ပြင်းထန်တယ်။ ဒကာစုပင်ရင် ရနိုင်စရာအကြောင်းရှိတယ်။ အကျင့်ရော၊ ပညာရော ဘာမျှမလိုဘူး။ အားလုံးပြည့်စုံတယ်။ ဘွဲ့အမည်ကတော့ ဦးဉာဏဝံသလိုခေါ်တယ်။ ဒီဘုန်းကြီးကိုမှ အနေအထိုင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးအားမရသေးရင် ဒကာစု ကြည်ညိုဖို့ ဘုန်းကြီး မြေပေါ်မှာ မရှိတော့ဘူး။ ဘုန်းကြီးကောင်းမရသေးရင် ကျောက်ဆင်းတုကိုပဲ ကိုးကွယ်မယ်ဟုပြောလေ့ရှိပြီး ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးရွေးသော ကျောင်းဒါယကာဝန်ထောက်ကြီး ဦးစုသည် ချမ်းအေးဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိလိုက်သည်နှင့် သားဖြစ်သူ ဦးဘနှင့်ဆရာတော် ဦးစိတ္တရတို့ကို သီဟိုဠ်သို့ လွှတ်၍ ဘုန်းကြီး ဦးဉာဏဝံသအား ပင့်ဆောင်စေသည်။ ထိုအချိန်ကစပြီး မြောင်းမြဆရာတော်ဟု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

၁၂၈၉-ခုနှစ်တွင် မြောင်းမြပစ္စေတာရုံတိုက်ကို မိမိတစ်ပါးတည်းစတင်တည်ထောင်သည်။ ၁၃၁၁-ခုနှစ်တွင် ရွှေကျင်နိကာယဗဟိုဌာန ဖြစ်သည့် မန္တလေးမဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ

တိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး တိုက်တာအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဂိုဏ်းအုပ်ချုပ်ရေးကို တာဝန်ယူရသည်။ ၁၃၁၄-ခုနှစ်တွင် ရွှေကျင်နိကာယ ဒုတိယသာသနာပိုင်အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံရသည်။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်ကို အလှူခံရရှိသည်။ ၁၃၃၄-ခုနှစ်မှစ၍ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပျံလွန်တော်မူသည်အထိ ရွှေကျင်နိကာယာ ဝိပတိ မဟာနာယက ရွှေကျင်ဒေသသာသနာပိုင် ဖြစ်တော်မူသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ပညာရေးမှဝါဒ မှာ ပညာရေးခေတ်မီရမည်။ အနေအထိုင် ရှေးကျရမည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ရဟန်းတွေဆိုတာ အနေရိုးသားရမယ်။ အသိဉာဏ်ဘက်ကျတော့ ဆန်းကြယ်စေရမယ်။ လူအများနဲ့ ရောရောနှောနှောလည်း မနေရဘူးဟူ၍ တပည့်များကို ဆုံးမသွန်သင်လေ့ရှိသည်။

ဒကာ၊ ဒကာမနှင့်လာဘ်လာဘနောက်သို့ မလိုက်။ ဘုရားရှင်နှင့် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မျက်နှာတော်ကိုသာကြည့်၍ ဝိနည်းအတိုင်း ကျင့်ကြံတော်မူသော မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဤဆောင်းပါးဖြင့် ဦးညွတ်ရှိခိုးပူဇော်ပါသတည်း။

(ဤဆောင်းပါးဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်က ကူညီသော ဝမ်းပြည့် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး မိတ်ဆွေကြီး ဦးဝင်းဆွေအား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။)

■ဇေယျာလှစိုး

သံဝေဂ ဆုံးမစာ

- သွားကျိုးဆံဖြူ ရှိပြန်မူ၊ ဘယ်သူမကြောက်ပြီ။
- ဤသည်မယား၊ ဤသည်သား၊ မီးပွားမှန်တော့သည်။
- ဓယဝယ၊ ဘိဇ္ဇန၊ ပျက်ကြလှလေပြီ။
- အပိယေဟိ၊ ပိယေဟိ၊ ဒုက္ခကြုံလေပြီ။
- ဒုက္ခထွေထွေ၊ တပေပေ၊ ခံနေရလေပြီ။
- နိဗ္ဗာန်သာခေါင်၊ ဘေးမဲ့သောင်၊ ရောက်အောင်ပြုသင့်ပြီ။
- မပြုပါဘဲ၊ နင်ရှောင်လွှဲ၊ နင်ပဲမိုက်လှပြီ။
- ယုတ္တိယုတ္တာ၊ နင်ဆင်ကာ၊ နင်သာ ဟန်များသည်။
- ဘုရားသွားသွား၊ ကျောင်းသွားသွား၊ စိတ်ထားနင်မကြည်။
- ဒါန သီလာ၊ နင်ပြုကာ၊ စေတနာစောမကြည်။

ထွင်ခေါင်ဆရာတော်

ပမာဒအကြောင်း သိကောင်းစရာ အရှင်ပဏ္ဍဝ(ရွှေမင်းဝံ)

‘ပမာဒ’ မေတ္တော့ခြင်းလို အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း မှန်သမျှကို မေတ္တော့အားနည်းပြီး မလုပ်ဖြစ်တော့ဘဲ မကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းမှန်သမျှသာ လုပ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို ‘ပမာဒ’ မေတ္တော့ခြင်းလိုခေါ်တယ်။

‘ပမာဒ’ မေတ္တော့ ဆိုတာ သတိမရှိတာ၊ မရှိဆိုတာ ‘ကင်း’ နေတာ။ ‘ကင်း’ ဆိုတာလည်း ဟာလာ ဟင်းလင်း ကွင်းပြင်ဖြစ်နေတာ။ ကွင်းပြင်ဆိုတာလည်း အမိုးအကာ အရံမရှိတာ၊ အကာအရံ မရှိရင် မလုံခြုံဘူး။ မလုံခြုံတဲ့နေရာနေမိရင် မိုးရေ၊ မိုးပေါက်၊ လေ၊ နေ၊ မှက်၊ ခြင်၊ ယင်၊ မြွေ၊ ကင်း၊ ခွေး၊ ကြက်၊ ငှက် စတဲ့ သဘာဝအန္တရာယ်မျိုးစုံ အလွယ်တကူ ဝင်ရောက်လာပြီး ဖျက်ဆီးခံရရင် ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာနဲ့ ပျက်စီးရတယ်။ လူဆိုး၊ သူခိုး၊ ဓားပြ စတဲ့ ဝန်းကျင်အန္တရာယ်ကြောင့်လည်း ပျက်စီးရတယ်။

အရှက်လုံခြုံမှု၊ အသက်လုံ

ခြုံမှု၊ ကျန်းမာလုံခြုံမှု၊ ပစ္စည်းလုံခြုံမှု၊ မိသားစုလုံခြုံမှု ဘာမျှမရှိတော့ဘူး။ ဒါတွေက ‘ဗဟိဒ္ဓ’ ခေါ်တဲ့ အပြင်ပိုင်း သုံးသပ်ပြတာပါ။ သတိဆိုတဲ့ အကာအရံမရှိရင် ‘အဇ္ဈတ္တ’ ခေါ်တဲ့ အတွင်းစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာလည်း ထိုအတူပဲ။

စိတ်ရဲ့ အကာအရံ၊ တံခါး၊ အစောင့်အရှောက်ဆိုတာ သတိကို ပြောတာပါ။ စိတ်မှာ သတိဆိုတဲ့ အကာအရံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိ ရင် ကိလေသာဆိုတဲ့ မိုးရေမိုးပေါက်၊ သူခိုး၊ ဓားပြ၊ လူဆိုးတွေ ဝင်ရောက် လာပြီး မိမိရဲ့ စိတ်ကောင်းတွေကို ဖျက်ဆီး၍ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေက နေရာယူပြီး အုပ်စိုးလွှမ်းမိုးသွားတယ်။

စိတ်မှာ ကိလေသာတွေဝင် လာရင် မအေးချမ်းတော့ဘူး။ ပူလောင် လာတယ်။ ဆင်းရဲလာတယ်။ မဖြူစင်ဘဲ ညစ်နွမ်းသွားတယ်။ ‘စိတ္တသံကိလေသ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ’ စိတ်တွေ ပူလောင်ညစ်နွမ်းရင်၊ သတ္တဝါတွေလည်း ပူလောင်ညစ်နွမ်း

သွားတယ်ဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်စကားနဲ့ လည်း မှန်နေတယ်။

သတ္တဝါတွေ ကိုယ်စိတ် ပူလောင်၊ ညစ်နွမ်း၊ ပင်ပန်း၊ ဆင်းရဲနေရင် ကုသိုလ်ကို သတိမရတော့ဘဲ မေတ္တော့ပြီး အကုသိုလ်တွေသာ ပြုလုပ်ပြီး အချိန်ကုန်သွားတယ်။

အဲဒါကိုပဲ ပမာဒ မေတ္တော့ တယ်။ ကုသိုလ်တွေ မေ့တယ်။ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောတာပါ။

တချို့ကပြောတယ်။ တပည့်တော်တို့ သက်သတ်၊ ခိုးမှု၊ ကာမ သုလည်း ကင်းရှင်းတယ်။ လိမ်ညာခြင်း၊ သောက်စားခြင်းလည်း မလုပ်ဘူး။ မှန်ကန်မျှတစွာနဲ့ စီးပွားရှာ တယ်။ အများပေါ်မှာ မေတ္တာထား တယ်။ အယူမှန်တယ်ဘုရားတဲ့။ တိုတိုပြောရင် ဒုစရိုက် (၁၀)ပါးကင်း တယ်။ စွမ်းနိုင်သမျှ ကူညီတယ်။ ထောက်ပံ့တယ် (ဒါန)၊ ငါးပါးသီလ (သီလ) ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် တပည့်တော် များ ပမာဒ-မေတ္တော့ခြင်းကင်းတယ် မဟုတ်လားတဲ့။ မဃဒေဝလင်္ကာ

သစ်မှာ-

“ကောင်းမှုကိုပင်၊ မလိုစအား၊ သားမယားနှင့်၊ ပျော်ပါးလေ့ကျက်၊ ဆောင်းတွင်းကြက်သို့၊ နံနက်ညနေ၊ မြဲမသွေလျှင်၊ အသေနီးစွာ၊ တစ်သက်လျှာမျှ၊ ပျော်ရာမှီလျက်၊ ခဏတွက်ကို၊ တမက်တမော၊ မေ့လျက်ပျော်၏” လို့ ဆုံးမထားတာကို သတိရမိတယ်။ ချုပ်ပြောရရင် ရေပွက်ပမာ ခဏတာအသက်ရှင်ရတာကို မသေတော့ဘူးထင်ပြီး သေခြင်းတရားမေ့ပြီး သား၊ မယားတွေနဲ့ ပျော်နေတာလည်း ‘ပမာဒ’ မေ့လျော့နေတယ်လို့ ဆိုရင်းဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ဇနီးနဲ့အတူနေတာ (ယဉ်ကျေးအောင် သုံးနှုန်းထား၏) ကာမေသုမိစ္ဆာ သီလမပျက်စီးပေမယ့် ‘အဗြဟ္မစာရီ’ခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်းများ မမြတ်နိုးတဲ့အမှုကို မိမိက မြတ်နိုးနေတာလည်း ပမာဒ မေ့လျော့ခြင်းဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီး ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အင်္ဂါတွေထဲမှာ ကာမဂုဏ်အာရုံမှာ ခံစားနေတာလည်း အဓိကပါဝင်နေတာ စာပေမှာ တွေ့ရပါတယ်။

‘ကာမဂုဏ်’လို့ ပြောလိုက်ရင် အများစုက တစ်မျိုးတည်းထင်နေကြတာ၊ မဟုတ်ပါဘူး။ အများကြီးရှိပါတယ်။ ‘ကာမဂုဏ်’နဲ့ ‘ကာမ’က ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာကာမဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ရူပါရုံအဆင်း၊ သဒ္ဓါရုံ အသံစတဲ့ အာရုံငါးပါးက ဝတ္ထုကာမခေါ်တယ်။ လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့ ကိလေသာဆယ်ပါးက ကိလေသာကာမလို့ခေါ်တယ်။

ရူပါရုံအဆင်းမှာ လောဘစတဲ့ ကိလေသာဆယ်ပါးလုံးဖြစ်နိုင်သလို ကျန်တဲ့ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊

အတွေ့အထိ အာရုံတွေမှာလည်း ကိလေသာဆယ်ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ စာကျယ်မှာစိုး၍ ဆယ်ပါးလုံးရှင်းမပြတော့ပါ။ ရူပါရုံစသည်မှာ လောဘကိလေသာဖြစ်၍ ပမာဒ-မေ့လျော့ပုံကိုလည်း နမူနာသာဓကလေးတွေ ထုတ်ပြပါမယ်။

ဥပမာ-ဥမ္မာဒန္တီအလှကို မြင်၍ အရူးကဲ့သို့ဖြစ်ရတဲ့ သိဝိမင်း၊ သီရိမာရဲ့အဆင်းကို မြင်၍ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်၊ ဘာမျှလည်းမလုပ်၊ ဆွမ်းလည်း မစားတော့ဘဲ အိပ်ရာမှာ ခွေပြီး အိပ်နေတဲ့ရဟန်းငယ်။ ဆွမ်းခံကိုယ်တော်လေးမြင်မိ၍ မရရင်သေပါ့မယ်၊ မရလို့ သေသွားတဲ့ သီဟိုဠ်က အမျိုးသမီးငယ် စတာတွေဟာ အဆင်းရူပါရုံကို အကြောင်းပြု၍ လောဘဖြစ်ပြီး ပမာဒမေ့လျော့ခြင်းပဲ။

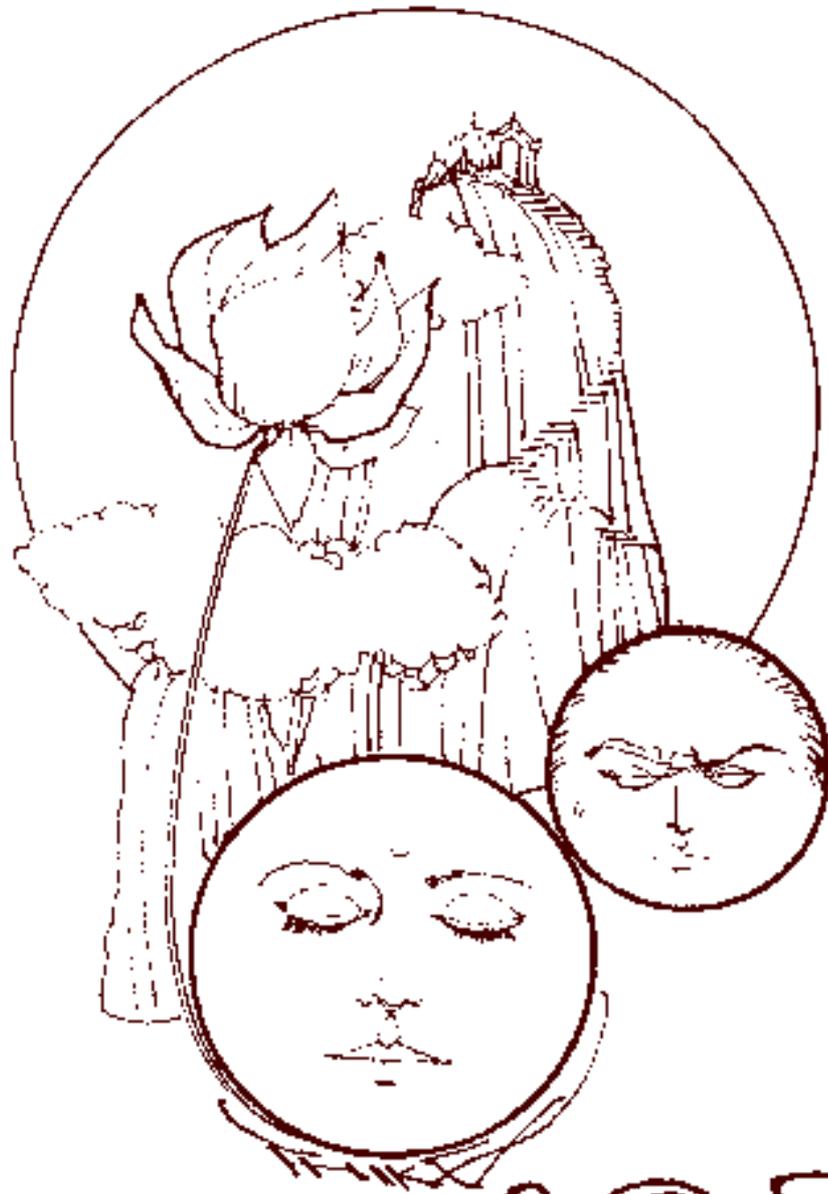
ဘုရားအလောင်းဥဒေါင်းမင်း၊ ဥဒေါင်းမရဲ့ တွန်သံကြားရ၍ ညွတ်ကွင်းမိခြင်း၊ မောင်တော် မြန်မြန်ပြန်လာခဲ့ပါလို့ မှာလိုက်တဲ့ ဇနပဒကလျာဏီရဲ့အသံကို ကြားနေ၍ တရားအားထုတ်လို့ မရတဲ့ ညီတော်နန္ဒ စတာတွေကလည်း အသံသဒ္ဓါရုံကို အကြောင်းပြုပြီး လောဘတဏှာဖြစ်၍ ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းဖြစ်တယ်။

အသားကင်မပါရင် မစားနိုင်၍ တစ်စတစ်စနဲ့ လူရဲ့အသားပါ မစားဘဲ မနေနိုင်လို့ မင်းအဖြစ်မှ ဖြုတ်ချပြီး၊ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပါပေးခံရတဲ့ ပေါဒိသာဒမင်းဟာ အရသာကို အကြောင်းပြု ရသတဏှာဖြစ်လို့ ပမာဒမေ့လျော့ခြင်းပဲ။ ယခုခေတ်မှာလည်း ဒီရသတဏှာကြောင့် နွား၊ ဝက်၊ ဆိတ်ကြက်၊ ငါး၊ ပုစွန်စတဲ့ သတ္တဝါများရဲ့ အသက်ပေါင်းများစွာ ပေး

ဆပ်နေရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကိုယ်အတွေ့အထိကြောင့် ကိလေသာတွေဖြစ်လို့ ပမာဒ မေ့လျော့ပုံကတော့ ယခုခေတ်ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတွေ အိမ်ကမခွာနိုင်ဘဲ တရားအားထုတ်နိုင်လောက်အောင် မေ့လျော့နေကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကို မဆိုထားဘိ၊ ယခုသာသနာထွန်းကားရာ၊ ထွန်းကားဆုံး မြန်မာပြည်မှာလူဦးရေသန်း(၅၀)ကျော်ခန့် ရှိပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ခံယူသူက (၄၅)သန်းခန့် ရှိမယ်ထင်တယ်။ အဲဒီ (၄၅)သန်းထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှာ အထွတ်ဆုံးအကျင့်ဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ရက်ရှည်၊ လများစွာ မိမိကိုယ်ကို အားရကျေနပ်လောက်တဲ့အထိ အားထုတ်ဖူးသူ ဦးရေမည်မျှရှိပြီလဲလို့ စာရေးသူကစပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်၍ မေးသင့်ပါတယ်။ စာရေးသူ ထင်မိတယ်။ (၄၅)သန်းမှာ (၁၀)သန်းခန့်သာ (ဒါက ခန့်မှန်းပါ။ ဒီထက်နည်းဖို့က သေချာပါတယ်။) တရားကို ရက်ရှည်လများအားထုတ်ဖူးမည်လို့ ထင်မိပါတယ်။ ဒါဟာ ဘာဖြစ်နေလို့လဲမေးရင် အာရုံငါးပါးကို အကြောင်းပြုပြီး လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့ ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေကြ၍ ‘ပမာဒ’ မေ့လျော့ခြင်း၊ မေ့လျော့နေကြတယ်လို့ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စာရေး သူတို့တစ်တွေမေ့လျော့နေတဲ့ ‘ပမာဒ’ကို မမေ့မလျော့ အမြဲသတိရှိတဲ့ ‘အပ္ပမာဒ’ဖြင့် အစားထိုးပြီး တရားတွေ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

စေတနာ၊ မေတ္တာဖြင့်
■ အရှင်ပဏ္ဍဝ(ရွှေမင်းဝံ)

အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း
အလှူအတန်း

၁၂၅၁-ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ထီးချိုင့်မြို့၊ ရွှေအင်ကြင်းတောရတိုက်၌ မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းဒါယကာ မှာ မြတောင်ခြောက်မြို့ဝန်ကြီး မင်းထင်ရာဇသေမန္တစည်သူ ဖြစ်သည်။ ထိုမြတောင်ဝန်ကြီးသည် ရွှေအင်ကြင်းတောရ သို့ လာရောက်ပြီး ဆရာတော်များနှင့် အာလာပသလ္လာပ စကား မကြာခဏပြောကြားနေလေ့ရှိတတ်၏။ တစ်နေ့ သောအခါ မြတောင်ဝန်ကြီးသည် မန်လည်ဆရာတော်နှင့် စပ်မိစပ်ရာ စကားဟောပြောနေရာမှ ...

“တပည့်တော် လျှောက်ထားပါရစေ ဆရာတော်”

“ဘာများလျှောက်ထားချင်တာတုံး ဒကာ တော်”

“မှန်ပါ။ အရှင်ဘုရားများ ဟောပြောတော်မူတဲ့ အတိုင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုတိုင်း တပည့်တော်များ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့ ဆုတောင်းနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နိဗ္ဗာန်ရဲ့သဘောကို တိတိကျကျ မသိပါဘူးကိုယ်တော်။ တိတိကျကျသိအောင် နိဗ္ဗာန်ရဲ့သဘောကို ဟောပြောတော် မူစေချင်ပါတယ်ဆရာတော်”

“ဒကာတော်က နိဗ္ဗာန်ရဲ့ သဘောကို ဘယ်လို များ အယူအဆရှိနေလို့လဲ။”

“တပည့်တော်ရဲ့ အယူအဆကတော့ နိဗ္ဗာန် ဆိုတာ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တရားတို့လို ထင်ရှားရှိတဲ့ ပရမတ္ထတရားမို့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်တယ်ဆိုရင် ယခုလို သားနှင့်မယားနှင့်၊ တိုက်နှင့်တာနှင့် ထင်ထင်ရှားရှား ချမ်းသာပျော်ရွှင်စွာ မအို၊ မနာ၊ မသေ အမြဲတည်နေရ လိမ့်မယ်လို့ ယူဆထားပါတယ်ဘုရား”

“ဒကာတော် သစ္စာလေးပါးဆိုတာ ကြားဖူးရဲ့ မဟုတ်လား”

“မှန်ပါ။ ကြားဖူးရုံမကပါဘူး၊ တပည့်တော် ဘုရားရှိခိုးတိုင်း ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ လေးဖြာတရား ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဝပ်တွားရိုကျိုး လက်စုံမိုး ရှိခိုးပူဇော် ပါ၏လို့ ဆိုပြီး ရှိခိုးနေကြောင်းပါဘုရား”

“ကောင်းတာပေါ့ ဒကာတော်၊ သစ္စာလေးပါးရဲ့ အမည်လည်းသိရ၊ ဘုရားရှိခိုးလည်းရ၊ အင်မတန်ကောင်း ပေတာပဲ၊အဲဒီသစ္စာလေးပါးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရင် နိဗ္ဗာန်ရဲ့ သဘောကိုလည်း သိတော့မှာပ”

“ဘယ်လိုသိရမှာလဲ ဆရာတော်၊ အမိန့်ရှိပါဦး”

“ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂဆိုတဲ့ သစ္စာ လေးပါးအနက်မှာ ဒုက္ခနဲ့သမုဒယဆိုတဲ့ လောကီသစ္စာ နှစ်ပါးက တစ်တွဲ၊ နိရောဓနဲ့ မဂ္ဂဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ သစ္စာ နှစ်ပါးကတစ်တွဲ၊ အဲသည်လိုခွဲပြီး မှတ်ထားဦး ဒကာတော်”

“မှန်ပါ၊ မှတ်ထားပါပြီ ဘုရား”

“အဲသည်အတွဲ နှစ်တွဲမှာ ဒုက္ခက အကျိုးသစ္စာ၊ သမုဒယက အကြောင်းသစ္စာ၊ နိရောဓက အကျိုးသစ္စာ၊ မဂ္ဂက အကြောင်းသစ္စာ၊ အဲသည်လိုခွဲပြီး မှတ်လိုက်ဦး”

“မှန်ပါ၊ မှတ်ထားပါပြီ ဘုရား”

“ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာက ဆင်းရဲခြင်းအမှန်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။အဲသည် အမှန်ဆင်းရဲတဲ့တရားက ဘယ် သူတုံးဆိုတော့ ဒုက္ခ တောဘူမကံ ဝေဠု လို့ သဂြိုဟ်ကျမ်းက ဆိုတဲ့အတိုင်း ဘုံသုံးပါးမှာဖြစ်တဲ့ ဝဠုတရားဟာ အမှန်

နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်တယ်ဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ သဘာဝကို ကျကျနနသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ လိုချင်ကြတာပါ။ ဒုက္ခကိုဒုက္ခမှန်းမသိတဲ့အပြင် သုခလိုထင်နေသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို အလကားပေးလည်း မယူပါဘူး။

ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားပဲတဲ့။ သည်နေရာမှာ ဘုံသုံးပါးဆိုတာ ကာမဘုံ(၁၁)ဘုံ၊ ရူပဘုံ(၁၆)ဘုံ၊ အရူပ ဘုံ (၄)ဘုံ၊ အားလုံး (၃၁)ဘုံကို ဆိုလိုတယ်။ ဝဠုတရား ဆိုတာက စာစကားနဲ့ပြောရရင် ကိလေသာဝဠု၊ ကမ္မဝဠု၊ ဝိပါကဝဠုပေါ့။ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်တဲ့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားကို ဌာနအားလျော်စွာ ဝဠုသုံးပါးလို့ ခေါ် ထားတယ်။ အဲဒါကို လူတိုင်းနားလည်မယ့် စကားနဲ့ပြော ရရင် ရုပ်တရားနှင့်နာမ်တရား (သို့မဟုတ်)ဒီဇန္တာကိုယ်ကြီး ကို ဝဠု(၃)ပါးလို့ ဆိုလိုတယ်။ ကဲ ..ဒကာတော်၊ ဒုက္ခ သစ္စာဆိုတာ ဆင်းရဲတာ အမှန်နော်၊ ဒီအမှန်ဆင်းရဲတဲ့ တရားက ဘုံသုံးပါးမှာဖြစ်သမျှ ဝဠုတရားတဲ့၊ ဝဠုတရား ဆိုတာကလည်း ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့ ဤဇန္တာ။ ဒီတော့ ဒုက္ခ သစ္စာဟာ ဘယ်သူတုံး၊ တွေ့ပြီလား ဒကာတော်”

“မှန်ပါ၊ တွေ့ပါပြီ ဘုရား၊ ဤဇန္တာကြီးဟာ ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်းပါ”

“ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ ခန္ဓာကြီးတော့ ရနေပြီ၊ ဒီခန္ဓာ ဘာကြောင့် ရတာတုံးလို့ အကြောင်းရှာလိုက်တော့ အကြောင်းက တခြားမတွေ့ဘူး၊ လိုချင်လို့ရတာ ဆိုတာကို တွေ့နေရတယ်။ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို လိုချင်လို့ရတာပဲ။ မလိုချင်ရင် မရပါဘူးတဲ့။ လိုချင်တယ်ဆိုတာက လောဘ တရား။ အဲဒီလောဘတရားကို သစ္စာဖွဲ့တော့ သမုဒယ သစ္စာဖွဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် သမုဒယဆိုတဲ့ လိုချင်မှု လောဘတရားကြောင့် ဒုက္ခဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ် ဖြစ်ရတယ်လို့ အတိုချုပ်မှတ်ပေတော့ ဒကာတော်”

“မှန်ပါ၊ မှတ်သားပါတယ် ဘုရား”

ဒုက္ခနဲ့ သမုဒယဆိုတဲ့ လောကီသစ္စာတရားနှစ် ပါး မှတ်ပြီးတဲ့နောက် နိရောဓနဲ့ မဂ္ဂဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ သစ္စာကို ဆက်ပြီးမှတ်လိုက်ဦး ဒကာတော်”

“မှန်ပါ၊ မှတ်ပါမယ် အရှင်ဘုရား”

“နိရောဓနဲ့ မဂ္ဂဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာသစ္စာနှစ်ပါး မှာ နိရောဓက အကျိုးသစ္စာ၊ မဂ္ဂက အကြောင်းသစ္စာ ဖြစ်တယ်။ “မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရာမတော” ဆိုတဲ့အတိုင်း လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမာ အာဇီဝ၊ သမာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ တရားရှစ်ပါးကို မဂ္ဂသစ္စာလို့ခေါ်ဝေါ်တယ်။ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ အကြောင်းခံခဲရင် နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ အကျိုးဟာ ပေါ် တော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာက အကြောင်းတရား၊ နိရောဓသစ္စာက အကျိုးတရားလို့ဆိုရတယ်။ ဒီနေရာမှာ မဂ္ဂဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နိရောဓ သစ္စာဆိုတာ ‘နိရောဓောနာမ နိဗ္ဗာန်’လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒကာတော်လျှောက်ထားတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားပါပဲ။ နိဗ္ဗာန် ဆိုတာနဲ့ နိရောဓသစ္စာဆိုတာ သဘောချင်းတူတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရဲ့သဘောကို သိရအောင် နိရောဓသစ္စာရဲ့ သဘောကို ကြည့်ကြစို့။

နိရောဓဆိုတာ မြန်မာလိုတော့ ချုပ်ငြိမ်းတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဘာတွေချုပ်ငြိမ်းတာလဲဆိုရင် ‘ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စ’ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒုက္ခရဲ့ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ ဒကာတော်မှတ်ထားခဲ့တာကို ပြန်စဉ်းစားစမ်း၊ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ဘာကိုအရကောက်ခဲ့သလဲ”

“မှန်လှပါ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ဒုက္ခသစ္စာလို့ အရ ကောက်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။”

“နိဗ္ဗာန်မှာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမရှိသင့်ရင် ဒကာတော်

ထင်မြင်ယူဆထားတဲ့၊ သားမယား၊ တိုက်တာ ပစ္စည်း ဆိုတာတွေဟာ ရုပ်နာမ်ရဲ့အမည်တွေသာ ဖြစ်တဲ့အတွက် နိဗ္ဗာန်မှာ သားတွေ၊ မယားတွေ၊ တိုက်တာတွေနဲ့ မအို၊ မနာ၊ မသေနေရတယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကိုလည်း မှား တယ်လို့ မဆိုသင့်ဘူးလား ဒကာတော်”

“မှန်ပါ၊ ဒီလိုဆို နိဗ္ဗာန်မှာ ရုပ်လည်းမရှိ၊ နာမ် လည်းမရှိနဲ့ ဘာခံစားချက်မျှလည်း မရှိပါလားဆရာ တော်”

“ဒကာတော်၊ ဘဝဆိုတာ ကြားဖူးမှာပေါ့၊ ကာမ ဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝဆိုတဲ့ ဘဝမျိုးပေါ့”

“မှန်ပါ၊ ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား”

“ဘဝဆိုတာ ပါဠိစကား၊ မြန်မာလိုတော့ ဖြစ် တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ရုပ်သစ်၊ နာမ်သစ် ဖြစ်တာပါပဲ။ ရုပ်နာမ်မှတစ်ပါး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘာမျှ မရှိဘူး။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ‘ဇာတဿ မရဏံဟောတိ၊ ဇာတာ ဒုက္ခာနိ ဖုဿတိ’လို့ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ပျက်ရမှာ၊ ဆင်းရဲ ရမှာ မလွဲဘူး။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ဖြစ်တဲ့ ဘဝမှန်သမျှ ဘုရားရှင် လွန်စွာစက်ဆုပ်ရွံရှာတော်မူတယ်။ ချီးမွမ်း တော်မမူဘူး။ ‘သေယျဝတပိ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကောပိ ရူထော ဒုဂ္ဂန္ဓောဟောတိ၊ ဇဝမေတံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကမ္မိ ဘဝံ နဝဏ္ဏေမိ၊ အန္တမသော အစ္စရာ သင်္ခာတမတ္တမ္ဘိ’လို့ ဧကဂုံတ္တရပါဠိတော်မှာ ဟောတယ်။ အနည်းငယ်မျှသော မစင်သည် မကောင်းသော အနံ့ရှိ သကဲ့သို့ ဤအတူ အနည်းငယ်မျှသော ဘဝကိုလည်း ချီးမွမ်းတော်မမူဘူးတဲ့၊ အယုတ်ဆုံး လက်ဖျစ်တတီး ကာလမျှသော ဘဝကိုသော်လည်း ချီးမွမ်းတော်မမူဘူး တဲ့၊ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်နဲ့တကွ ခံစားမှု (ဝေဒယိတသုခ) ဟာ တဏှာက ထင်သလို စစ်မှန်တဲ့သုခ မဟုတ်ဘူး ဒကာတော်၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခကို ဖောက်ပြန်ပြီး သုခလို့ ထင်နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ရုပ်နာမ်ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သန္တိသုခ ချမ်းသာကမူ စစ်မှန်တဲ့ချမ်းသာခြင်းဖြစ်တယ် ဒကာတော်”

“မှန်ပါ၊ ရုပ်လည်းမရှိ၊ နာမ်လည်းမရှိတဲ့ သန္တိ သုခဆိုတဲ့ ချမ်းသာဆိုတာ စစ်မှန်တဲ့ချမ်းသာဖြစ်မှာက တော့ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တပည့်တော်များ လက်လှမ်း မမီဘူး ဆရာတော်၊ လက်လှမ်းမမီတော့ စောစောက တပည့်တော်များ တွေးထင်ထားတဲ့ သားနဲ့မယားနဲ့ တိုက် နဲ့ တာနဲ့ မအို၊ မနာ၊ မသေ ထာဝရနေရတဲ့ နိဗ္ဗာန်

လောက် စိတ်ထဲမှာ နှစ်နှစ်သက်သက် မရှိလှဘူး ဆရာတော်”

“ဒကာတော်ရဲ့ စကားကိုကြားတော့ လိပ်ရုပ် ဥပမာကို သတိရမိတယ် ဒကာတော်ရေ ...”

“ဘယ်လို လိပ်ရုပ်ဥပမာများလဲ ဆရာတော်၊ အမိန့်ရှိပါဦး”

“မိခင်ဖြစ်သူက ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ဈေးကို ခဏသွား စရာရှိတော့ သားလေးနှစ်ယောက် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် ကစားနေရစ်အောင်ဆိုပြီး ရွှံ့မြေစေးယူလာပြီး သားတို့ရေ- အမေ ဈေးကို ခဏသွားဦးမယ်။ ဟောဒီမှာ ရွှံ့မြေစေး လေး အမေယူခဲ့တယ်။ သားတို့နှစ်ယောက် ဒီရွှံ့မြေစေး လေးနဲ့ အရုပ်ကလေးတွေလုပ်ပြီး ကစားနေရစ်ကြလို့ ဆိုပြီး ရွှံ့မြေစေးတုံးကို သားများကိုပေးပြီး ဈေးကိုသွား သတဲ့။ သားနှစ်ယောက်လည်း ရွှံ့မြေစေးတုံးလေးရတော့ အရုပ်လုပ်ကြတာပေါ့။

ပထမဆုံး အစ်ကိုက နွားရုပ်လုပ်မယ်လို့ပြော တော့ ညီက နွားရုပ်က မဆန်းပါဘူးကွာ၊ ကျွဲရုပ်လုပ်ပါ လို့ ဆိုတယ်။ အစ်ကိုဖြစ်သူက ကျွဲရုပ်ကလည်း မဆန်း ပါဘူးကွာ၊ နွားရုပ်လုပ်ပါစို့လို့ ဆိုသတဲ့။ ညီဖြစ်သူက နွားလည်း ဘာဆန်းလို့လဲ၊ တို့အိမ်မှာတောင် ရှိသားပဲ ကွာ၊ တို့မမြင်ဖူးတဲ့ အရုပ်လုပ်ကြရအောင်လို့ ဆိုသတဲ့။ ဒီလိုနဲ့ သူတို့မမြင်ဖူးတဲ့ အကောင် ဘာကောင်ရှိသလဲလို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်တွေကြတော့ လိပ်ကို သတိရကြ သတဲ့။ အဲဒီညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်ဟာ လိပ်ကို ကြားသာ ကြားဖူးပြီး မမြင်ဖူးကြဘူးတဲ့။ ဒါ့ကြောင့် ညီအစ်ကိုနှစ် ယောက် သူတို့မမြင်ဖူးတဲ့ လိပ်ရုပ် ထုလုပ်ကြတာပေါ့။ အရင်ဆုံး အစ်ကိုဖြစ်သူက လောက်စာလုံးကြီးကြီးလုံးပြီး ဦးခေါင်းလုပ်တယ်၊ ဦးခေါင်းထိပ်မှာ အချွန်ကြီးတပ်ထား တယ်။ မျက်လုံးနေရာမှာတော့ ရွေးနီစေ့ကြီးတပ်ပြီး၊ နှာခေါင်းနေရာမှာတော့ ပဲသီးတောင့်ကြီးတပ်ထားသတဲ့။ ညီဖြစ်သူက ပြောင်းဖူးယူလာပြီး ပြောင်းဖူးစေ့တွေနဲ့ ပါးစပ်မှာ ‘သွား’တွေတပ်တယ်၊ ပြောင်းဖူးမွှေးတွေနဲ့ နှုတ်ခမ်းမွှေး၊ မုတ်ဆိတ်မွှေး တပ်ကြပြန်တယ်။ လိပ်ရဲ့ ခြေနဲ့ကိုယ်ကိုတော့ နွားလိုထုပြီး အမြီးနဲ့အတောင်ကို တော့ သစ်ရွက်နဲ့တပ်ထားကြသတဲ့။

လိပ်ရုပ်ကြီးထုပြီးတော့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် သဘောကျပြီး တစ်ဟားဟားသဘောတွေကျနေတုန်း အမေဖြစ်သူ ဈေးက ပြန်လာပါရော။ မိခင်က ငါ့သားများ ဘာတွေ၊ ဘာရုပ်တွေထုပြီး သဘောတွေကျနေကြသလဲ

မေးတော့၊ သားတွေက ကျွန်တော်တို့ လိပ်ရုပ်ထုထားတာ အမေ၊ ကျွန်တော်တို့လိပ်ရုပ် အားကြီးလှလွန်းလို့ အမေ ကြည့်စမ်းပါဦးလို့ အမေ့ကို လိပ်ရုပ်ပြကြသတဲ့။ ဒီတော့ မိခင်က သားတို့ဥစ္စာ ဘယ်မှာလိပ်ရုပ်ဟုတ်လို့လဲ၊ သားတို့ အရုပ်က ဘာရုပ်ကြီးမှန်းမသိဘူး။ ဟောကြည့်- အမေ လုပ်ပြမယ်၊ လိပ်ရုပ်ဆိုတာ ဒီလိုနေတယ်လို့ လိပ်ရုပ်ပုံစံ လုပ်ပြသတဲ့။ သားနှစ်ယောက်ဟာ အမေလုပ်ပြတဲ့ လိပ် ရုပ်ကိုကြည့်ပြီး၊ ဟင့်အင်း-အမေ့လိပ်ရုပ်က ကျွန်တော်တို့ လိပ်ရုပ်လောက်မလှဘူး၊ အမေ့လိပ်ရုပ်ကို မရချင်ပါဘူး လို့ ပြောသတဲ့ ဒကာတော်။

အခုလည်း ဒကာတော်က ကလေးနှစ်ယောက် လိုပဲ၊ ကိုယ်ထင်မှန်းထားတဲ့ နိဗ္ဗာန်လိပ်ရုပ်နဲ့ ကျေနပ်နေ တော့ စစ်မှန်တဲ့ နိဗ္ဗာန်လိပ်ရုပ်ကျတော့၊ ဟင့်အင်း မလို ချင်ပါဘူး ဖြစ်နေတော့တာပေါ့၊ အမှန်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရ ပါလို၏လို့ ပါးစပ်က လွယ်လွယ်ဆုတောင်းနေကြပေမယ့် နိဗ္ဗာန်ကို လူတိုင်းမလိုချင်ပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ကို ရပါလိုကြောင်း တစ်ဖွဖွဆုတောင်းနေကြပေမယ့် နိဗ္ဗာန်ကို မရအောင် နေကြတာပါ။ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်တယ်ဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ သဘာဝကို ကျကျနနသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ လိုချင်ကြတာပါ။ ဒုက္ခကို ဒုက္ခမှန်းမသိတဲ့အပြင် သုခလို့ထင်နေသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို အလကားပေးလည်း မယူပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားလည်း မနာချင်၊ မကြားချင် ကြဘူး။ ဒါနတရား၊ သီလတရားလောက်နဲ့ အဟုတ်မှတ် နေကြတာ၊ လူ့မိုက် တိရစ္ဆာန်၊ နိဗ္ဗာန်စကား၊ အလွန်ခါး၏’ ဆိုတဲ့အတိုင်း နိဗ္ဗာန်တရားဆို နားခါးနေပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဒါ့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်နားမခါးဘဲ တကယ်လိုချင်စိတ်ဖြစ် အောင် ဒုက္ခသစ္စာကို ထပ်ပြန်တလဲလဲရှုမှတ်လေ့လာပါ ဒကာတော်”

မန်လည်ဆရာတော် ထိုသို့ မိန့်တော်မူလျှင် မြတောင်ဝန်မင်းလည်း မှန်လှပါ၊ လွန်စွာရှင်းလင်းလှပါ သည်။ ဒုက္ခသစ္စာကို သိအောင် အစွမ်းကုန်ကြိုးစား အားထုတ်ပါမည်ဘုရားဟု ဝန်ခံလျှောက်ထားခဲ့ပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ မြတောင်ဝန်မင်းအား ဟောကြားတော် မူပြီးနောက် မြတောင်ဝန်မင်း၏ လျှောက်ထားတောင်းပန် ခြင်းကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဝိသောဓန ဝဇီရဂ္ဂဒီပနီ” ကျမ်းကို ထိုနှစ် (၁၂၅၁)ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၈)ရက်နေ့အပြီး မန်လည်ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။

■ အရှင်ပဏ္ဍိတ (ဗေဒါရီဂူတောရ)

လောကမှာ 'လူချင်းတူပေမယ့် အသက်ရှူချင်း ကွဲတယ်'ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်းပါပဲ။ လူချင်းတူပေမယ့် တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူညီကြတာတွေဟာ အများကြီးပါပဲ။ စီးပွားဥစ္စာ၊ ရာထူး၊ ရုတ်သိန်၊ ရုပ်ရည်အဆင်း၊ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၊ ပညာဉာဏ်ကြီးမှု၊ အမြော်အမြင်ရှိမှု ဆိုတာတွေဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အလွန်ပဲ ကွာခြားကြပါတယ်။

ဒီလို ကွာခြားချက်တွေ ရှိနေကြပေမယ့် ဒီကွာခြားချက်ကို သိကြတဲ့သူ အလွန်ပဲနည်းလှပါတယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ကွာခြားနေတာကို သိကြတဲ့ သူတွေအထဲမှာပဲ ဒီလိုကွဲပြားရတဲ့ အကြောင်းရင်းကို မသိကြတဲ့သူတွေက များပါတယ်။ ဒီလို ကွဲပြားရတဲ့ အကြောင်းရင်းကို သိကြသူတွေအထဲမှာလည်း 'တို့တစ်တွေဟာ စီးပွားဥစ္စာပြည့်စုံအောင်၊ ထိုက်သင့်တဲ့ ရာထူးရုတ်သိန်ရှိအောင်၊ ရုပ်ရည်အဆင်း တင့်တယ်အောင်၊ ဆွေကောင်း၊ မျိုးကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ဆုံအောင်၊ အသိုင်းအဝိုင်းကောင်းအောင်၊ ပညာဉာဏ်ကြီးမားအောင် ဒီအကြောင်းရင်းတွေတော့ ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ဆည်း

ယခုကောင်း နောင်ကောင်းရလိမ့်မည်

မွေ့တအရှင်ဆေကိန္ဒ

ထားမယ်'ဆိုတဲ့ သူမျိုးကလည်း အလွန်ကို ရှားပါးလှပါတယ်။

ဒီလို ဘဝနဲ့ချီပြီး ကောင်းအောင် လိုအပ်ချက်တွေကို ပြည့်စုံဖို့ ကြိုးစားလိုတဲ့သူ၊ ကြိုးစားနေတဲ့ သူ၊ ကြိုးစားရင်ရတယ်လို့ သိတဲ့သူ ဆို

တာကလည်း အလွန်ပဲ ရှားပါးလှပါတယ်။ ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်ကြီးမှသာ ကောင်းအောင် ကြိုးစားတဲ့သူ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဉာဏ်အမြော်အမြင်ရှိတယ် ဆိုတာကလည်း ရှေ့ရေး၊ နောင်

ရေးတွေကို ထောက်ဆတ်တာ ကို ခေါ်ပါတယ်။ ဒီလို ရှေ့နောက် ထောက်ဆပြီး ယခု ပစ္စုပ္ပန်မှာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေတတ်၊ ထိုင်တတ် တာကို ခေါ်ပါတယ်။

ဥာဏ်အမြော်အမြင် ရှိ သလိုလိုနဲ့ ရှေ့ရေး၊ နောင်ရေး တွေး ပြီး ပူပင်နေသူ၊ အခုပစ္စုပ္ပန်မှာ လည်း သောက ပူပင်စိုးရိမ်မှုတွေနဲ့ နေသူကိုတော့ အပူလုံးကြီးသူလို ခေါ်ပါတယ်။ မိုက်မဲတယ်လို့တောင် ခေါ်လိုရပါတယ်။

“အရှင်ဘုရား၊ ‘အရင်က ကောင်းလို့ ခုကောင်းပါတယ်၊ အခု ကောင်း နောင်ကောင်းရလိမ့်မည်’ ဆိုတာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပေးပါဦး ဘုရား”

“ဪ ..ဒကာမကြီးက ရှေးက ဆရာတော်ကြီးများ ရေးသား ဟောပြောခဲ့တဲ့ စကားကို မှတ်မိနေ သေးတာကိုး”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ မှတ် မိရုံတွင်မကပါဘူး ဘုရား၊ အဓိပ္ပာယ် ကိုပါ နည်းနည်းတော့ သိထားပါ တယ် ဘုရား၊ အဲဒါ တပည့်တော်မ သိတာနဲ့ လွဲနေမှာစိုးလို့ မေးကြည့် တာပါဘုရား”

“ဒကာမကြီးက ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ်ကိုများ သိထားသလဲဆိုတာ အရင်ပြောပြဦးမှပေါ့”

“မှန်လှပါဘုရား။ ‘အရင် ကောင်းလို့ ခုကောင်းပါတယ်’ ဆို တာ အရင်ဘဝက ကောင်းတဲ့ ကံ တွေကို လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့သူဟာ အခုဘဝ မှာ အဲဒီ ကံတွေရဲ့အကျိုးကို ခံစား ရပြီး အခု ကောင်းနေတာကို ပြော တာပါဘုရား”

“အင်း-ဒါလည်း ဟုတ်သား

ပဲ။”

‘အခုကောင်း၊ နောင်ကောင်း ရလိမ့်မည်’ ဆိုတာကတော့ အခု ကတည်းက ကံကောင်းမှ ဒီကောင်း တဲ့ကံတွေက နောင်ဘဝ၊ နောင်ဘဝ တွေကို ကောင်းအောင်လိုက်ပြီး အကျိုးပေးကြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ဆိုရင် နောင်ဘဝလည်း ကောင်းကျိုး ခံစားရလိမ့်မယ်လို့ ပြောတာပါ ဘုရား”

“ဒါလည်း ဟုတ်တာပါပဲ”

“ဟင်-အရှင်ဘုရားရဲ့လေသံ က ‘ဒါလည်း ဟုတ်တာပါပဲ’ ဆို တော့ တခြားဟုတ်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေ ရှိသေးရင်လည်း ပြောပေးပါဦး ဘုရား၊ တပည့်တော်က အဲဒါတွေ ကို သိချင်လို့ မေးကြည့်တာပါ ဘုရား”

“အင်း ..မေးကြည့်တော့ လည်း ဖြေကြည့် ပေးရတာပေါ့”

“ရှေးရှေးဆရာတော်ကြီး များက ဘုရားဟော တရားတော် တွေကို မြန်မာတွေ နားလည်လွယ် အောင် မြန်မာစကားနဲ့ ပြန်ဆို ဟောပြောခဲ့ကြတာပါ။ ဒီလို ဟော ပြောတဲ့အခါ နားထောင်တဲ့သူတွေ ဘက်က အဓိပ္ပာယ်ကို စုံလင်အောင် နားလည်ဖို့ကတော့ အလွန်ခဲယဉ်း ပါတယ်၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ရဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်တွေကို ဦးပဉ္စင်းတို့ တောင်မှ အလုံးစုံအောင် သဘော မပေါက်သေးပါဘူး။ အနည်းငယ်မျှ လောက် မဖြစ်စလောက်ကလေးပဲ ရှိပါသေးတယ်”

“အဲဒီလောက်တောင် နက်

နဲသလား ဘုရား”

“ဒီထက်တောင် မကပါဘူး

လို့ ပြောချင်ပါတယ် ဆိုပါစို့။ ဒကာ မကြီးပြောတဲ့ ‘ရှေးက ကံကောင်းရင် အခု ကံကောင်းမယ်၊ အခုကံ ကောင်းရင် နောင်လည်း ကံကောင်း မယ်’ ဆိုတာဟာလည်း မှန်တာပါပဲ။ ဒါအပြင် ‘ရှေးက သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယတွေ ကောင်းရင် အခုလည်း သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ တွေ ကောင်းမယ်၊ အခု သဒ္ဓါဝီရိယ တွေ ကောင်းရင် နောင်လည်း သဒ္ဓါ ဝီရိယတွေ ကောင်းမယ်’ ဆိုတာ တွေကိုလည်း သိထားသင့်ပါတယ်”

“ဪ ..ရှေးကကောင်း၊ ခုကောင်း၊ ခုကောင်းရင် နောင် ကောင်းဆိုတာ ကံကောင်းတာ တစ် ခုတည်းကို ပြောတာမဟုတ်ဘူးပေါ့။ ဟုတ်ပါသလား ဘုရား”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် တရားတော်တွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေက နက်နဲသိမ့်မို့ပါတယ်။ ကျေးဇူး တော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း ‘သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မဿကာ၊ ‘သတ္တဝါတွေအားလုံး ဟာ ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြ တယ်’ ဆိုတဲ့ စကားကို ထောက် ထားပြီး ‘ဝီရိယတွေလည်း ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဥာဏ်တွေလည်း ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ’ ဆိုတာ ရှိကြတာပဲလို့ မိန့်တော်မူခဲ့ဖူး ပါတယ်”

“ဪ ..အဲဒီလိုကိုး ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ ကတော့ ကံတစ်ခုတည်းပဲ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာလို့ ထင်ခဲ့တာ၊ ဒါတောင်မှ ကံဆိုတာ အတော်ပဲ သိနိုင်ခဲ့တာကြောင့် တစ်ခါတလေ ‘ကံမကောင်းလို့၊ ‘ကံမကောင်းလို့’ ဆိုပြီး ကံကိုပဲ လွဲချ လိုက်တာ များပါတယ်ဘုရား”

“ကံကလည်း သတ္တဝါတွေ ကို ခြယ်လှယ်နိုင်သလို သတိဝီရိယ၊

ဉာဏ်စတာတွေကလည်း သတ္တဝါတွေကို ခြယ်လှယ်တာပါပဲ။ ကံက ခြယ်လှယ်တာကို ပစ္စုပ္ပန်အခုလက်ရှိ အခြေအနေမှာ ဉာဏ်အားတွေ ဝီရိယအားတွေနဲ့ ရောနေလို့ ရှုပ်နေပါလိမ့်မယ်။ ကံအကျိုးပေးတာ ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာကို သံသယ ဖြစ်နိုင်ကြတယ်”

“တပည့်တော် စိတ်ဝင်စားလာလို့ ကံအကြောင်းကို ရှင်းပြပါဦးဘုရား”

“ကဲ ..ဒီလိုဆိုရင် အတိတ်ကံက ပြီးခဲ့တဲ့ ဘဝတုန်းက ပြုခဲ့တဲ့ ကံတစ်ခုက ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးပေးပုံကို ပြောပြပါမယ်။ လူ့ဘဝကို ရတာချင်းကတော့ လူဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဒီကုသိုလ်စောတွေ သေခါနီးစောခဲ့ကြလို့ လူဖြစ်လာတာ ရှင်းပါတယ်။”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

“အဲ-ဒါပေမယ့် လူဖြစ်တာ ချင်းအတူတူ၊ ဒါနကုသိုလ်ကံ အားကောင်းပုံ၊ အားမကောင်းပုံအနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိအောင် ပြန်မေးကြည့်၊ ဒါမှ မဟုတ်ရင်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာကြည့်လို့ ရပါတယ်”

“ကြည့်လေ၊ တချို့ဆိုရင် အမိဝမ်းထဲကို ရောက်လာကတည်းက သားမှန်း၊ သမီးမှန်းတောင် မသိရသေးဘူး။ ဟိုဘက် ဒီဘက် အဘိုးအဘွားတွေက မြေးလေးအတွက် ဆိုပြီး နို့မွန့်ဘူးတွေ၊ ကလေးအင်္ကျီတွေ၊ ကစားစရာအရုပ်တွေ အများကြီးပဲ ကြိုပြီးဝယ်ပေးထားကြတယ်။ တချို့ဆိုရင် မွေးဖွားလာတဲ့အခါ အဆင်သင့်သုံးဖို့ အဝတ်ပိုင်းဖြူဖြူ အနီးတွေကိုပဲ အထည် အစိတ်သုံး

ဆယ် ဝယ်ပေးထားလိုက်ကြတာ အများကြီးပဲ”

“ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ တချို့ဆိုရင် အဲဒီအတိုင်းပဲ တွေ့ဖူးပါတယ်။ မမွေးခင်ကတည်းက ကံကောင်းလိုက်ကြတာဘုရား”

“ဟင်း ..ဒကာမကြီး မမွေးခင်ကတည်းက ကံကောင်းတယ်လို့ ပြောတာ ဟုတ်ပါတယ်။ အသုံးအနှုန်း အပြောအဆိုအရတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒါ ကံကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး၊ အကျိုးပေးကောင်းတာပါ။”

“ဪ ..ဟုတ်သားပဲ။ တပည့်တော်တို့က နှုတ်ကျိုးနေလို့ ပြောနေကျအတိုင်း ပြောမိတာပါဘုရား”

“အင်း ..ဟုတ်ပါတယ်။ တချို့များကြတော့ အမေက ကိုယ်ဝန်လွယ်ပြီဆိုကတည်းက ဆင်းဆင်းရဲရဲ တစ်အိမ်လုံး ဖြစ်သွားလိုက်ကြတာ၊ တချို့များဆို အဖေဖြစ်တဲ့သူတောင် ဆုံးရှုရသေးတယ်။ နို့မွန့်ဘူးတို့၊ အဝတ်အစားတို့၊ ကစားစရာတို့ဆိုတာ ဝေးလာဝေး၊ မွေးပြီဟေ့ဆိုမှပဲ အဖေဝတ်နေကျ ရေလဲလုပ်တဲ့ ပုဆိုးကို ဖြဲခနဲ ဆုတ်ပြီး အဝတ်နီးလုပ် ပတ်ရတာတွေလည်း ရှိသေးတာပဲလေ။”

“အရှင်ဘုရား၊ ပြောလိုက်တာကလည်းတကတဲ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှိလိုက်တာ၊ ဗွီဒီယိုပြနေသလိုပါပဲ။ တပည့်တော်တို့ ငယ်တုန်းက နေတဲ့ရွာက မိပိန်သေးကလေးမွေးတာတွေ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ မမွေးခင် ကိုယ်လေးလက်ဝန်နဲ့ တုန်းက သူ့ယောက်ျား တင်အောင် သေတာရော၊ ရေလဲပုဆိုး ဆုတ်တာ

ရော၊ အကုန်ပြန်ပေါ်တယ်ဘုရား၊ အခု အရှင်ဘုရားပြောသလို ဆိုရင် အဲဒီကလေးရဲ့ကံက အရင်ဘဝက မကောင်း ခဲ့တာပေါ့။ ဟုတ်သလားဘုရား”

“အရင်က မကောင်းခဲ့တဲ့ ကံ တစ်ခုခုပြုပြီး အလှူပေးဖို့ အားနည်းခဲ့တဲ့အတွက် ဒီလိုဖြစ်ရတာပေါ့လေ”

“ဟာ...ဒီလိုဆိုရင် ကံမကောင်းတာကြီးက အလွန်ပဲ ကြောက်စရာကြီးပါပဲ။ ခပ်ဝေးဝေးရှောင်မှ ကောင်းမယ်နဲ့ တူပါတယ်ဘုရား”

“ဒကာမကြီးပြောပုံက ကံဆိုတာကို တစ်မျိုး ထင်နေတယ်နဲ့ တူပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆိုပြဦးမယ်။ သားတွေ၊ သမီးတွေအတွက် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း ဖွင့်တုန်းက သင်ပေးခဲ့တဲ့ ကံအကြောင်းလေးကို”

“မိန့်ပါဦးဘုရား”

“ကံဆိုတာ ‘အလုပ်’၊

‘အလုပ်’ဆိုတာ ကံ၊

အလုပ်မကောင်း ကံ

မကောင်း၊

ကံမကောင်း အကျိုးပေး

မကောင်း၊

အလုပ်ကောင်းမှ

ကံကောင်းမယ်၊

ကံကောင်းမှ အကျိုးပေး

ကောင်းမယ်၊

အကျိုးပေးကောင်းချင်

ကောင်းကောင်းလုပ်။”

“ကဲ..ဟုတ်ပြီလား”

“ဪ ..ကံ ဆိုတာ

ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်ကို ပြောတာပေါ့။ ဟုတ်သလားဘုရား”

“ဟုတ်တာပေါ့၊ ကံဆိုတာ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်၊ ကိုယ်ပြောတဲ့ အလုပ်၊ ကိုယ်စဉ်းစားတဲ့အလုပ်ကို ‘ကံ’လို့ ခေါ်တာ၊ အရင်က လုပ်ခဲ့ တာရော၊အခုလုပ်နေတာရောပေါ့”

“ကိုယ်ကောင်းတာလုပ် ရင် ကိုယ်ပဲ ကောင်းကျိုးရမယ်၊ ကောင်းကျိုးတွေမှန်သမျှကို ကံ ကောင်းတွေက ဖန်ဆင်းပေးတယ်၊ ကံကောင်းတွေမှန်သမျှကို ကိုယ် ကိုယ်တိုင်က ဖန်ဆင်းနိုင်တယ်၊ ဖန်ဆင်းခွင့်ရှိတယ်၊ အဲဒီလို သဘော ပေါက်မှ ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ့်အကျိုးပေး ကောင်းအောင် ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ့် အပေါ်ပဲ မူတည်တယ်ဆိုတာ သိလာတာပေါ့”

“ဪ..ကံဆိုတာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဒီလိုကိုး ဘုရား၊ ဒီလို ဆိုရင် တပည့်တော်တို့အတွက် မကောင်းကျိုးတွေ မကြုံအောင်၊ မကောင်းတာတွေ ရှောင်ဖို့ ကောင်း တာပေါ့၊ကောင်းကျိုးတွေ အများကြီး ရဖို့လည်း အခုလို သိထားပြီးရင် အခုကတည်းက ကြိုတင်ပြီး ကောင်း တာတွေလုပ်ထားရင် ဘယ်လောက် ကောင်း လိုက်မလဲ ဘုရား”

“ကောင်းတာပေါ့ ဒကာမ ကြီး၊ ပင်ကိုယ်အသိဉာဏ် အသိ တရားရှိကြသူတွေအတွက် အခုလို ဗဟုသုတ အသိဉာဏ်တွေ ရသွား ရင် ကြိုတင်ပြီးတော့ ကံကောင်း အောင် ကျင့်လို့ရတာပေါ့”

“ဪ..အရှင်ဘုရားက ကံအကြောင်း ရှင်း ပြသလိုလိုနဲ့ တပည့်တော်မေးတဲ့ ‘အရင်ကောင်း လို့ ခုကောင်းပါသည်’ဆိုတာကို ဖြေပေးနေတာကိုး”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ ဒါမှ

လည်း ‘အခုကောင်း နောင်ကောင်း ရလိမ့်မည်’ဆိုတာကို ဆက်ပြီး အဖြေပေးရမှာကိုး”

“အဖြေပေးတော်မူပါဦး ဘုရား”

“ဒီတစ်ခါတော့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတွေ အတွက် ဖွင့်ပေးခဲ့တဲ့ ယဉ်ကျေး လိမ္မာ တရားစခန်းတုန်းက ဆုံးမ ခဲ့တာကို ပြန်ပြောရမယ်”

“ပြောပါဘုရား”

“သားတို့ သမီးတို့၊ သား တို့ သမီးတို့ဟာ အရွယ်ရောက် လာလို့ အချိန်ရောက်ပြီဆိုရင် အိမ် ထောင်ပြုကြရမှာပဲ၊ ဘုန်းဘုန်းတို့က အိမ်ထောင်ပြုအောင်တော့ ဟော ပေး၊ ပြောပေး တိုက်တွန်းပေးလို့ မရပါဘူး။ ဟောပြော တိုက်တွန်း ရင်လည်း ရဟန်းတော်တွေအတွက် အပြစ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မဖြစ် မနေ အိမ်ထောင်ပြုကြတော့မယ် ဆိုရင် အိမ်ထောင်ဘက် ခင်ပွန်း ယောက်ျားကောင်း ရဖို့၊ ဇနီးမယား ကောင်း ရဖို့၊နောက်ပြီး သားကောင်း ရတာနာ၊ သမီးကောင်းရတာလေး တွေ ရဖို့အတွက် ဘုန်းဘုန်းတို့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာမှာ နည်းလမ်းကောင်းတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို သားတို့ သမီးတို့ နည်းလမ်းအနေနဲ့ ယူမယ်ဆိုရင် တော့ ဘုန်းဘုန်းက ပြောပေးလို့ ရပါတယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်”

“အဲဒီလိုဆိုတော့ ကလေး တွေက ဘာပြောသလဲ ဘုရား”

“ပြောပေးပါ ဘုန်းဘုန်း’ တဲ့၊ ဒါနဲ့ စကားတော့ ကြိုတင်ပြီး ပလ္လင်ခံထားရသေးတယ်၊ တကယ် လို့ ဘုန်းဘုန်းပြောတဲ့အခါ သားတို့၊ သမီးတို့ရဲ့ နားနဲ့ မကြားဝံ့ မနာသာ

“ လက်ရှိအချိန်မှာ ပြု၊ ပြော၊ ကြံ နေတဲ့အခိုက် ကံစေတနာကတော့ ပါနေတာပါပဲ၊ ကံကတော့ ဖြစ်နေတာပါပဲ၊ အဲဒီကံကောင်းချင်ရင် သတိ၊ ဝီရိယ၊ ဉာဏ်နဲ့တွဲပေးပေါ့။”

တွေပါရင် 'တော်ပါတော့ ဘုန်းဘုန်း' လို့ ပြောဖို့လည်း အရင်မှာထားရ သေးတယ်”

“ဟင်..အရှင် ဘု ရားတို့ တရားဟောရတာကလည်း မလွယ် ပါလားဘုရား”

“သဘောပေါက်ရောပေါ့၊ ဘုန်းဘုန်းတို့ရဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင် အလောင်းတော်သီ ဒွတ္တမင်းသား မဖြစ်မီ နတ်ပြည်မှာ ရှိနေတဲ့ အလောင်းတော်နတ်သားဟာ သူ ဝင်စားရမည့် မိဘတွေ အမျိုးအနွယ် တွေ စတဲ့ ကြည့်စရာတွေကို ကြည့် ပြီးမှ ဝမ်းထဲကို ဝင်တယ်၊ ပဋိသန္ဓေ နေတယ် ပေါ့”

“မှန်လှပါဘုရား”

“အဲဒီလိုပါပဲ၊ နတ်ပြည်မှာ တန်ခိုးရှိကြတဲ့ နတ်တွေဟာ သက် တမ်းကုန်လို့ လူ့ပြည်ကို လာကြ ရမယ် ဆိုရင် အဲဒီလိုပဲ လှမ်းပြီး ကြည့်တတ်ကြပါတယ်။ ဘယ်သူ တွေကို မိဘတော်ရမလဲပေါ့။ အဲဒီ တော့ တို့ရဲ့အမေ၊ အဖေ ဖြစ်မယ့် သူတွေဟာ အခါကြီး၊ ရက်ကြီးတွေ ဥပုသ်ရက်တွေမှာ ရှစ်ပါးသီလ စောင့် ကြရဲ့လား၊ ကြားရက်တွေမှာ ငါးပါး သီလ လုံခြုံကြရဲ့လားလို့ ကြည့်ပြီး တော့မှ ပဋိသန္ဓေယူဖို့ နတ်ပြည်က စုတေ နတ်သက်ခြွေကြပါတယ်”

“ဪ..ဟုတ်သလား ဘုရား”

“နတ် သူ တော် ကောင်း ဘဝက လာခဲ့တဲ့ သား သမီးတွေကို ဝမ်းမှာ လွယ်လိုက်ရတာနဲ့ တစ်ပြိုင် နက် တစ်မိသားစုလုံး ချစ်ချစ်ခင်ခင် ရှိကြလို့၊ တစ်အိမ်လုံး စီးပွားတွေ ဖြစ်လို့၊ လူမှုရေးတွေ အဆင်ပြေလို့၊ ရာထူးတွေတက် ကြလို့ ဒီကလေးရဲ့

ကံကောင်းတဲ့ အရှိန်ကြောင့် အကျိုး ပေးတွေ ကောင်းကုန်တာပေါ့”

“ဪ..အဲဒီလိုဆိုတာ တပည့်တော်ဖြင့် အခုမှပဲ ကြားဖူး ပါတယ်ဘုရား”

“အင်း ..ဒီလို လူ့ပြည်ကို နတ်ပြည်က ရောက်လာတဲ့ သူတော် ကောင်းနတ်တွေရှိသလို လမ်းဘေး ရပ်ထဲ ရွာထဲ လျှောက်ပြီး သွားလာ ကျက်စားနေကြတဲ့ ပြိတ္တာ၊ သရဲ့၊ တစ္ဆေတွေကလည်း တချို့လူဖြစ်ဖို့ အခွင့်အရေး ကြုံပြီးဆိုတာနဲ့ လူ့ ဘဝကို ဝင်စားကြတာပါပဲ။ အဲ- ဒါပေမယ့် သူတို့တွေ လူ့ဘဝကို လာ ကြတဲ့အခါ တွေ့ရာကြုံရာ ဝမ်းဗိုက် ထဲဝင်ပြီး အမူးသမားလည်း အဖေ တော်လိုက်တာပဲ၊ ချသမားတွေကို လည်း အမေတော်လိုက်တာပဲ၊ တွက်ကြည့်ပေါ့၊ ကံမကောင်းလို့ ပြိတ္တာဖြစ်တဲ့သူတွေသာ ကြုံသလိုမျိုး ကိုယ့်ဝမ်းဗိုက်ထဲ ပဋိသန္ဓေလာ နေရင် တစ်အိမ်လုံး အဆင်မပြေ ဖြစ်လို့ တစ်သက်လုံး ဒုက္ခရောက်ပြီ သာ မှတ်လိုက်ပေတော့'လို့ ပြောခဲ့ တာပေါ့”

“ဟာ ..အဲဒီလိုဆိုတော့ ဒီကလေးတွေဟာ သူတို့ဗိုက်ထဲ ပြိတ္တာတွေ ဝင်လာမှာကို တော်တော် ကြောက် သွားမှာပေါ့”

“ကြောက်လား၊မ ကြောက် လားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ အဲဒီ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူ တွေဟာ တရားပွဲပြီး အိမ်ပြန်ရောက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်ကြာတော့ ဖုန်း ဆက်ပြီး လျှောက်တဲ့လူလည်း ရှိ တယ်၊သတင်းကြားလည်း ရှိတယ်၊ ဥပုသ်နေ့တွေမှာ ဥပုသ်တွေ စောင့် ကုန်ကြပြီတဲ့၊ ငါးပါးသီလလည်း

ရှေးကတင်ကြံပြီး ပြုဖူးတယ်ဆိုတာ ရှေးယခင်မမြင်နိုင်တဲ့ ဘဝတစ်ခုခုကိုသာ ပြောတယ်လို့ မတွက်လိုက်၊ မယူလိုက်ပါနဲ့၊ အရင်နှစ်တွေကလည်း၊ မနှစ်ကလည်း၊ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကလည်း၊ မနေ့ကလည်း၊ စောစောကလေး ကလည်းအားထုတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ရှေးကတင်ကြံပြီး ပြုခဲ့တယ်ခေါ်တာပါပဲ

လုံအောင် နေကြပြီတဲ့”

“ကောင်းလိုက်တာ ဘုရား၊ ခုခေတ်လူငယ်တွေသာ အရှင်ဘုရား တို့ ဆုံးမဟောပြောပြသလို သီလ တွေ လုံခြုံ၊ ဥပုသ်တွေစောင့်ရင် ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲ ဘုရား”

“အင်း ..သူတို့တွေ သီလ စောင့်ကြတော့မှာပေါ့၊ ခင်ပွန်း ကောင်း၊ ဇနီးကောင်းလည်း ရနိုင် တယ်၊ သားကောင်း၊ သမီးကောင်း လည်း ရနိုင်တယ်ဆိုတာ သိသွား ကြပြီကိုး”

“အင်း ..ဒီလိုမျိုးသာ တပည့်တော်တို့ အဲဒီ အရွယ်တုန်းက သိခဲ့ရင်လည်း သူတို့လိုပဲ ဖြစ်မှာပါပဲ ဘုရား”

“ဖြစ်သင့်တာပေါ့ ဒကာမ ကြီး၊ အဲဒီလို သီလကံ ကောင်း ကောင်း အခုအရွယ်စောင့်ထိန်းကြ လို့ အခုကံကောင်းရင် နောင်

ကောင်းရမယ်ဆိုတာ အသေအချာပဲလေ။ အဲဒီလောက်တော့ ကံကို နားလည်ပြီး ယုံကြည်မှုလည်း ရှိသင့်ပါတယ်”

“ဪ-ဟုတ်ပါပြီဘုရား။ ကံအကြောင်းကို နားလည်သင့်သလောက် နားလည်ပါပြီဘုရား။ တခြားဥာဏ်တို့၊ ဝီရိယတို့အကြောင်း တွေကိုလည်း ပြောပေးပါဦးဘုရား”

“ဒါကတော့ ပထမအနေနဲ့ ဒီပစ္စုပ္ပန်ဘဝအကျိုး ပေးကောင်းဖို့ကို ကံအနေနဲ့ အတိတ်ကံက အများကြီး အထောက်အပံ့ပြုတယ်ဆိုတာကို သိပြီးရင် အခုလက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်အချိန်တိုင်း၊ အချိန်တိုင်းမှာက ဝီရိယရှိဖို့၊ သတိရှိဖို့၊ ပညာဉာဏ်ရှိဖို့က အများကြီး အရေးကြီးပါတယ်”

“ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လက်ရှိအချိန်မှာ ပြု၊ ပြော၊ ကြံနေတဲ့အခိုက် ကံစေတနာကတော့ ပါနေတာပါပဲ။ ကံကတော့ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ အဲဒီကံကောင်းချင်ရင် သတိ၊ ဝီရိယ၊ ဉာဏ်နဲ့တွဲပေးပေါ့။ ဥာဏ်ပါတဲ့ကံက ကောင်းလည်း ကောင်းတယ်။ ကြာရှည်လည်း အကျိုးပေးတယ်။ အကျိုးပေးတွေကလည်း မြင့်မြတ်သည်ထက် မြင့်မြတ်လာနိုင်တယ်။ အခုကံကောင်းချင်ရင် အခုဥာဏ်နဲ့ပေါင်း၊ ဉာဏ်ရှိအောင် နေလိုက်ပေါ့”

“နည်းနည်းတော့ သဘောပေါက်ပါပြီဘုရား။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်က ဉာဏ်နဲ့ပေါင်းတယ်။ မပေါင်းဘူးဆိုတာကို ဘယ်လိုသိနိုင်ပါသလဲဘုရား”

“အင် ..ဒီလိုဆိုရင် လွယ်လွယ်ပဲ ပြောမယ်။ ငယ်တုန်းက အရင်တုန်းက ကိုယ့်စိတ်နဲ့ အခုဖြစ်

နေတဲ့ ကိုယ့်စိတ်ကိုပဲ ချင့်ချိန်ကြည့်ကြရအောင်”

“မှန်လှပါဘုရား”

“သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ပညာ မရှိခင်တုန်းကဆိုရင် လှူဒါန်းတဲ့အခါမှာ စိတ်က တွန့်သွားတတ်ပြီး နှမြောတဲ့အခါမှာ စိတ်က ပျော်နေတတ်တယ်။ နှမြောတာကို ကြိုက်နေတတ်တယ်”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”

“အခုအခါ အသိဉာဏ်တွေရှိလာ၊ သဒ္ဓါအားတွေ၊ ပညာအားတွေ ရှိလာတဲ့အခါမှာတော့ နှမြောတဲ့အခါ စိတ်က တွန့်နေတတ်ပြီး လှူဒါန်းနေတဲ့အခါ စိတ်က ပျော်နေပါတယ်။ လှူဒါန်းရတာကို ကြိုက်နေတတ်ပါတယ်”

“ဪ . . . ဟုတ်တယ်ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ရဲ့ စိတ်က အဲဒီလိုကို ကွာလာတာ တပည့်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်သိခဲ့ရပါတယ်ဘုရား”

“အင်းပေါ့၊ လှူဒါန်းတာနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း အရင်က လှူခဲ့ဖူးရင် အခုလှူရတာ လွယ်လာတယ်။ လှူဖြစ်လာတယ်။ မလှူဖြစ်ရင်လည်း နောင်အခါ လှူဖြစ်လာတယ်။လှူရတာ လွယ်လာတာပေါ့”

“အဲဒီလိုပါပဲ။ သီလနဲ့ ပတ်သက်လို့ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ဖြစ်ဖြစ်၊ အရင်က ပြုခဲ့ဖူးရင် အခု ပြုဖို့လွယ်တယ်။ အခုပြုဖို့လွယ်ရင် နောင်လည်းပြုဖို့ လွယ်တယ်ပေါ့”

“ဘာဝနာဆိုတော့ တရားအားထုတ်တာကို ပြောတာ မဟုတ်လားဘုရား”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ ဘာဝနာ

ဆိုတာ တရားအားထုတ်တာကို ပြောတာပေါ့”

“ဒီလိုဆိုရင် သမထတို့၊ ဝိပဿနာတို့ ဆိုတာကရောဘုရား”

“အင်း ..သမထပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိပဿနာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရှေးကတင်ကြိုပြုခဲ့ရဖူးတဲ့ သတ္တိရှိရင် နောက်နောက် လိုက်ပြီး ကျေးဇူးပြုတာပါပဲ။ ရှေးကတင်ကြိုပြီး ပြုဖူးတယ်ဆိုတာ ရှေးယခင် မမြင်နိုင်တဲ့ ဘဝတစ်ခုခုကိုသာ ပြောတယ်လို့ မတွက်လိုက်။ မယူလိုက်ပါနဲ့။ အရင်နှစ်တွေကလည်း၊ မနှစ်ကလည်း၊ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကလည်း၊ မနေ့ကလည်း၊ စောစောကလေးကလည်း အားထုတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ရှေးက တင်ကြိုပြီး ပြုခဲ့တယ် ခေါ်တာပါပဲ”

“အခု ပစ္စုပ္ပန်တရားအလုပ်အားထုတ်နေရင် ‘အခုကောင်းနောင်ကောင်းရလိမ့်မယ်’ဆိုသလိုပါပဲ။ နောက်စက္ကန့်၊ နောက်မိနစ်၊ နောက်နာရီ၊နောက်ရက်၊နောက်လ၊ နောက်နှစ်၊ နောက်ဘဝ၊ နောက်အချိန်တွေ အားလုံးမှာ အကောင်းတွေချည်းဖြစ်လာတော့တာပေါ့”

“ဪ . . .နောက်ဘဝဆိုတာ နောင်ကောင်းမယ်ဆိုတာ အဲဒီလိုအထိ သဘောပေါက်ရမှာကို ဘုရား”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ ယခင်က သမထအားထုတ်ခဲ့ရင် အဲဒီသတ္တိက အခုထိရော နောင်ပါ ကျေးဇူးပြုပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ၊ ယခင်က ဝိပဿနာအားထုတ်ခဲ့ရင်လည်း အဲဒီသတ္တိက အခုထိရော နောင်ပါ ကျေးဇူးပြုပါတယ်”

“မှန်လှပါဘုရား။အဲဒါတော့ သဘောပေါက် သင့်သလောက်

ပေါက်ပါတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမယ့် သမထနဲ့ ဝိပဿနာ ဘယ်လို ကွာခြားတယ်ဆိုတာကိုတော့ တပည့် တော်တို့ နားလည်အောင် ပြောပေး ပါဦးဘုရား”

“ကဲ.. အဲဒီလိုဆိုရင် နားလည်ရုံလောက် ပြောပေးရတာ ပေါ့၊ ဒကာမကြီးတို့အိမ်မှာ တီဗွီ ရုပ်မြင်သံကြားစက်နဲ့ ဗွီဒီယို အောက်စက်ဆိုတာ မရှိဘူးလား”

“ရှိပါတယ်ဘုရား”

“အဲဒီနှစ်ခု ဘာကွာသလဲ ဆိုရင် ဗွီဒီယိုအောက် စက်က ကိုယ်ကြည့်ချင်တဲ့အခွေကို ကိုယ် ကြိုက်သလို ထိုးကြည့်လို့ရပါတယ်။ ဘာကြော်ငြာမျှ မပါဘဲ တောက် လျှောက် ဆက်ပြီး ကြည့်လို့ရတယ်၊ ဟုတ်သလား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။”

“အဲ ..တီဗွီရုပ်မြင်သံကြား ကတော့ သူလွှင့်နေတာကိုပဲ ကြည့် လို့ရတယ်၊ သူပြနေတာကိုပဲ ကြည့် လို့ရတယ်၊ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကြည့် လို့မရဘူး၊ သူပြတာ ကြည့်လို့ရတာ နဲ့ ကိုယ်ကြိုက်တာ ခွေထိုးကြည့်တာ နှစ်မျိုး၊ အဲဒီလို ကွာတာပေါ့”

“ဪ...တပည့် တော် သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား၊ သမထ အားထုတ်တယ်ဆိုတာ ဗွီဒီယို ထိုးကြည့်သလို ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို ကိုယ်ကြည့်၊ ကိုယ်အားထုတ်ပေါ့ဘုရား၊ဝိပဿနာ ကတော့ တီဗွီရုပ်မြင်သံကြား ကြည့် ရသလို ကိုယ်ကြိုက်တာ မကြည့်ဘဲ၊ သူ ပြတာကြည့်သလို ပေါ်လာသမျှ ဖြစ်လာသမျှတွေကို မြင်အောင် ကြည့်နေရတာလို၊ ပြောချင်တာ မဟုတ်လား ဘုရား”

“အင်း ..ဒကာမကြီးက သဘောပေါက်လွယ်ပြီး ဉာဏ် ကောင်းသားပဲ၊ သမထနဲ့ဝိပဿနာ အားထုတ်ရာမှာ ဒီလို ကွာခြားမှန်း သိရင် တော်တော်ဟုတ်လာပြီပေါ့၊ သမထက ကိုယ်အားထုတ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ထင်ရှားလေလေ သမထသတ္တိတွေ ကောင်းလာ လေလေပါပဲ၊ ဝိပဿနာကတော့ တီဗွီဇာတ်လမ်းကြည့် နေရသလို ဇာတ်လမ်းပြလည်း ကြည့်ရုံပါပဲ၊ မင်းသားပြပြ၊ မင်းသမီးပြပြ၊ လူကြမ်းပြပြ သူပြတာ ကြည့်ရုံပါပဲ”

“ဒါတွင်မကပါဘူး၊ ဇာတ် လမ်းကောင်းနေတုန်း ကြော်ငြာ ထိုးလည်း ကြော်ငြာကြည့်နေ မြင် နေရုံပါပဲ၊ ကြိုက်တယ် မကြိုက်ဘူး မဖြစ်ရပါဘူး၊ ကုန်ကုန်ပြောလိုက် မယ်၊ တီဗွီကြည့်နေရင်း မီးပျက် သွားလည်း ကြိုက်တယ် မကြိုက် ဘူး မဖြစ်အောင် နေတတ်ဖို့ပါပဲ”

“အမှန်ကတော့ တစ် လောကလုံးဟာ၊ ကိုယ်တစ်အိမ်လုံး ဟာ ဇာတ်လမ်းပြလိုက်၊ ကြော်ငြာ ထိုးလိုက်၊ မီးပျက်လိုက်၊ ဇာတ်လမ်း ပြလိုက်နဲ့ အမျိုးစုံဖြစ်နေတာပါ၊ အဲဒါကို သဘောပေါက်တဲ့ဉာဏ်၊ အသိသာရှိရင် မိမိစိတ် ကို လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေက လာပြီးတော့ မပျက်ဆီးနိုင်ကြတော့ပါဘူး၊ အဲဒါ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်မှုရဲ့ သဘောအမှန်ပါပဲ”

“ဪ...အရှင်ဘုရား၊ ဥပမာပေးပြမှပဲ သမထနဲ့ ဝိပဿနာ ဆိုတာကို ကွဲကွဲပြားပြား ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သိရတော့တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က အဲဒီလို တီဗွီ ကြည့်နေရသလိုဆိုတာ နားလည်ပြီး

နေတတ်သွားရင် ဝိပဿနာဉာဏ် ဆိုတာ ပေါ်နိုင်ပါသလားဘုရား”

“ဪ...ဒကာမကြီး ရယ်၊ ဘယ်အာရုံကြုံကြုံ၊ ဘယ်ကိစ္စ ဆုံဆုံ မတုန်မလှုပ် နေတတ်လာ တာကိုက ဝိပဿနာဉာဏ်အား အစွမ်းတွေပါတယ်လေ၊ အဲဒီလို နေနိုင်တာ ဉာဏ်ပဲပေါ့”

“ဟုတ်ပါပြီဘုရား၊ တပည့် တော်တို့ အဲဒီလို အသိ၊ အဲဒီလို စိတ်မျိုးနဲ့နေသွားကြရင် နောင်လည်း အကျိုးရှိမလား၊ဘယ်တော့ လောက် များ တရားထူး အသိတွေရနိုင်ပါ သလဲဘုရား။”

“ကဲ ..ကဲ ဒကာမကြီး၊ တစ်ခါတည်းပြောလိုက်မယ်။ ရှေးက တင်ကြို ပြုခဲ့ဖူးတဲ့ ကောင်းမှုအထူး ရှိပါစေတဲ့။ ဒကာမကြီး ပြောသလို ဆိုရင် ‘အရင်က ကောင်းလို့ ခု ကောင်းပါသည်၊ အခုကောင်း နောင် ကောင်းရလိမ့်မည်’ တဲ့၊ အခု ရှေ့ စက္ကန့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ရင် နောက် စက္ကန့်တွေမှာလည်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေဖြစ်၊ ဉာဏ်အားတွေ တိုး ပြီး တရားထူးတွေဆိုတာ ရနိုင် ပါတယ်။ လက်ဖျစ်တစ်တွက်အတွင်း မှာကိုပဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ကြိုးစားလိုက် စမ်းပါ”

“သဘောပေါက်ပြီဘုရား၊ အချိန်တိုင်း သူပြတာကို ကြည့် တတ်၊ မြင်တတ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြီး နေပါတော့မယ်ဘုရား”

“အင်း...ကောင်းပါပြီ၊ ကောင်းပါပြီ။”

သတိလည်းရှိ၊ ဉာဏ်လည်းရှိ၊ အသိပြည့်စုံကြပါစေ။
■ ဓမ္မဒူတ အရှင်ဆေကိန္ဒ

ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာလျှင်

ဝနဝါသီ-အရှင်ဝါသေဠာဘိဝံသ

၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ နောင်တန်ခူးလဆန်း (၆)ရက်၊ (၇.၄.၂၀၀၂)နေ့သည် ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရွှေဟင်္သာ သိရိမန္တစံကျောင်း၏ ပဓာနနာယက ဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသော ရွှေကျင်နိကာယ တွဲဖက်သာသနာပိုင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဘဒ္ဒန္တရာဇိန္ဒာဘိဝံသ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သက်တော် (၈၆)နှစ်ပြည့် မွေးနေ့မင်္ဂလာအခါတော်နေ့ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်မြတ်ကို ဦးထိပ်ရွက်ပြီး ဤအရှင်သည်လည်း ထိုနေ့ည၌မှာ တရားဟောကြားပေးခဲ့ပါသည်။ တရားပွဲမစမီ နာရီဝက်ခန့်အလိုတွင် ဤအရှင်၏အထံသို့ ယောဂီဝတ်စုံနှင့် အမျိုးသမီးသုံးယောက် ရောက်ရှိလာပြီး တစ်ယောက်သောသူက-

“ဘုန်းဘုန်းက ဝိပဿနာတရားတွေ ဟောပြောနေသလားဘုရား”ဟူ၍ စကားစလိုက်ရာ-

“အင်း ..ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီးက သွားရေး၊ လာရေးခက်ခဲတဲ့ မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ တောရွာငယ်ကလေးတွေမှာ ဟောပြောနေတာများပါတယ်”

“ဘုန်းဘုန်းတို့လို အရည်အချင်းမျိုးနဲ့ဆိုရင် မြို့ပေါ်မှာနေပြီး ဟောပြောလိုက်ရင် နာမည်အရမ်းကြီးသွားမှာဘုရား၊ ဘာဖြစ်လို့ ဘုန်းဘုန်းက တောမှာဟောရသလဲဘုရား”

“တောရွာကလေးတွေမှာဆိုရင် မြို့ကြီးတွေမှာလို တရားဟောပြောပြသတဲ့ ဆရာတော်တွေလည်း အရောက်အပေါက် နည်းတယ်လေ၊အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးက ကွက်လပ်ဖြည့်ပြီး သာသနာပြုနေရတယ်ပေါ့”

“ဘုန်းဘုန်းက မေတ္တာ၊ ကရုဏာ တယ်ကြီး တာကိုးဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား လိုက်စားနေပါတယ်ဘုရား၊ အချိန်ရရင် ရသလို အားထုတ်တယ်ဘုရား”

“အခုလို တရားတွေ အားထုတ်တာ တော် တော်ကြာပြီလား”

“အသက် (၁၈)နှစ်ကစပြီး အားထုတ်လိုက်စား ခဲ့ပါတယ်ဘုရား၊ အခုတပည့်တော်အသက် (၂၅)နှစ်ရှိ သွားပြီဘုရား၊ မြို့မှာတော့ တရားစခန်းတွေလည်း ပေါ်တယ်၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကလည်း ကောင်း တယ် ဆိုတော့ အဆင်ပြေပါတယ်ဘုရား”

“စခန်းဝင်တဲ့ အချိန်သာမက အိမ်မှာလည်း ကြိုးစားအားထုတ်ပေါ့ကွယ်”

“မှန်ပါ၊ တရားစခန်းကထွက်လာပြီးရင် အိမ်မှာ လည်း ကြိုးစားအားထုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ရိပ်သာမှာ အားထုတ်ရတာနဲ့တော့ မတူဘူးပေါ့ဘုရား”

“ဆိတ်ငြိမ်မှုရှိတဲ့ တောထဲ၊ တောင်ထဲမှာ အား ထုတ်နိုင်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့ကွယ်”

“တပည့်တော်တို့ဆိုရင် တရားအားထုတ်ခါစ မှာ တရားထိုင်လို့ (၁၅)မိနစ်လောက်ကြာလာရင် ညောင်း လာတာ၊ ကျဉ်လာတာ၊ ပူလာတာ၊ ကိုက်လာတာနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတယ်ဘုရား၊ အခု အလေ့အကျင့်ရလာတော့ တစ်နာရီလောက်ကြာမှ နာတာ၊ ကျဉ်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ တွေ့ရတယ်ဘုရား”

“အဲဒါ ကာယိကဒုက္ခခေါ်တယ်ကွယ်၊ အဲဒီလို နာကျင်ကိုက်ခဲမှု၊ ပူမှု၊ ထုံမှုတွေ အသစ်ပေါ်လာရင် ပေါ် လာခါစ သိပ်ပြီး မထင်ရှားသေးရင် သို့မဟုတ် မိမိက ခံနိုင်ရည်စွမ်းအားရှိသေးရင် ရုမုတ်နေကျဖြစ်တဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေရဲ့ အေးသဘော၊ နွေးသဘော၊ တိုးထိသဘော၊ တွန်းကန်သဘောကလေးတွေကိုပဲ ဆက်ပြီးရှုပေါ့၊ အသစ် ပေါ်လာတဲ့ ညောင်းညာကိုက်ခဲမှု ထုံမှု၊ ကျဉ်မှု၊ နာမှု တွေက သိပ်ပြီးတော့ပြင်းထန်လာရင် မူလရူနေကျဖြစ်တဲ့ ထွက်လေဝင်လေရဲ့ သဘောကလေးတွေဟာ ရုက္ခကံထဲ မှာ မတွေ့ဘဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ အသစ် ဖြစ်ပေါ်ထင်ရှားလာတဲ့ ညောင်းညာကိုက်ခဲမှု၊ နာကျင်မှု၊ ပူမှု၊ ထုံမှု အစရှိတဲ့ သဘောတွေဟာ သိသိသာသာ ထင်ရှားလာတယ်”

“ရူတယ်ဆိုတာ နာတယ်၊ ကျဉ်တယ်၊ ပူတယ်၊

ကိုက်တယ်လို့ ပေါ်ရာမှာလိုက်ပြီး ရွတ်ဆိုနေတာကို ပြော တာလားဘုရား”

“နှုတ်ကဖြစ်စေ၊ စိတ်ထဲကဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုနေ စရာ မလိုဘူးကွယ်၊ ပေါ်နေတဲ့သဘောကို သတိထားပြီး အသိကပ်ပြီး ကြည့်နေတာကို ရူတယ်လို့ခေါ်တယ်။ ပေါ် ရာကိုလိုက်ပြီး ရွတ်ဆိုနေတာဟာ အမည်ပေးနေတာပဲ ကွယ်။ တရားအသိဉာဏ်မပါဘူး။ ဒီသဘောကလေးတွေ အပေါ်မှာ သတိနဲ့ အသိကလေးကပ်ထားဖို့သာ အဓိကပါ”

“တပည့်တော်တို့ကတော့ လိုက်ပြီးရွတ်ဆိုနေမှ အားရတယ်ဘုရား။ လိုက်မဆိုဘဲနေရင် ပေါ့တော့တော့ ဖြစ်နေတယ်ဘုရား”

“ဒါကလည်း အကျင့်ပါပဲကွယ်၊ အလေ့အကျင့် ရလာရင် နှုတ်ကဖြစ်စေ၊ စိတ်ထဲကဖြစ်စေ နာတယ်၊ ကျဉ်တယ်၊ ပူတယ်၊ ကိုက်တယ် စသည်ဖြင့် လိုက်ရွတ်ဆို နေရတာဟာ ပင်ပန်းလာတယ်”

“တပည့်တော်တို့အနေနဲ့ အဲဒီနာကျင် ကိုက်ခဲ မှုတွေ၊ ညောင်းညာမှုတွေကို ရုမုတ်လိုက်ရင် တစ်ခါ တလေလည်း ပျောက်သွားတယ်။ တစ်ခါတလေလည်း ပိုပြီးတော့ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ခံရတယ်ဘုရား”

“ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကာယိကဒုက္ခသဘောတွေ ဟာ အားမကောင်းသေးရင်တော့ ရုမုတ်နေဆဲမှာပဲ ကုန် ပျောက်သွားတာ တွေ့ရတတ်တယ်ကွယ်။ သိပ်ပြီးတော့ အားကောင်းလာရင်တော့ ယောဂီတို့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ မပျောက်သွားဘဲ ပိုပြီးဆိုးလာတယ်လို့တောင် ထင်ရ တယ်။ ဒီလိုဖြစ်တာဟာ ကာယိကဒုက္ခသဘောတွေ ပိုပြီး ထင်ရှားလာမှုပါပဲ”

“ဒီလို ပြင်းထန်လာရင် မရှုရတော့ဘူးလား ဘုန်းဘုန်း”

“အဲဒီလို ပြင်းထန်လာရင် စိတ်ထဲမှာ ဆင်းဆင်း ရဲရဲ ခံစားချက်ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီလို ခံစားမှုသဘောကို သတိပြုပြီး ရုမုတ်နေရင် အဲဒီစိတ် ဟာ ဝိပဿနာဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်ပဲကွယ်၊ ဒါကြောင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဒနာသဘောတွေကိုလည်း ရှုကောင်းပါတယ်။ အသစ်အသစ်ဖြစ်လာတဲ့ ဆင်းရဲမှု သဘောကို ဝီရိယကြီးကြီးထားပြီး ဝိပဿနာဘာဝနာ အလုပ်ကို ပြီးပြည့်စုံအောင် လုပ်ပါလို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာ ဋီကာမှာ မိန့်ကြားထားတာရှိတယ်ကွယ်။ အတတ်နိုင်ဆုံး တော့ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းခံပြီးရှုရမှာပါ။

အလေ့အကျင့်ရလာလို့ စိတ်တည်ငြိမ်လာရင် ဒီကာယိက ဒုက္ခသဘောကလေးတွေ တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့လျော့ သွားတာ၊ ပိုပိုပြီးတော့ တက်လာတာကလေးတွေကို သိမြင်လာပါတယ်။ အချို့ဆိုရင် ရှုနေရင်းနဲ့ ရှုကွက်ထဲမှာ ကုန်ပျောက်သွားတာကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါတယ်”

“အဲဒီလို ရှုနေရာက ကုန်ပျောက်သွားတော့ တပည့်တော်တို့ ဘာကိုဆက်ပြီး ရှုရမလဲဘုရား”

“အဲဒီအခါ မူလရှုမှတ်နေကျဖြစ်တဲ့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေရဲ့ အေးမှု၊ ပူမှု၊ နွေးမှု၊ တွန်းကန်မှု သဘော ကလေးကို ပြန်ပြီးတော့ သတိထားရှုပေါ့”

“ဒုက္ခဝေဒနာသဘောတွေ သိပ်ပြင်းထန်လာပြီး သည်းခံနိုင်စွမ်းအား မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်ရ မလဲဘုရား”

“ခံနိုင်ရည်စွမ်းအားမရှိဘဲ မှိတ်ကြိတ်ပေတေပြီး ရှုနေရင် စိတ်ထဲမှာ ဒေါမနဿဝေဒနာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာ တတ်တယ်ကွယ့်။ အဲဒီအခါ မိမိရဲ့ ထိုင်ပြီးနေတဲ့အနေ အထားကို သက်သောင့်သက်သာဖြစ်သွားအောင် သတိ ကြီးကြီးနဲ့ ရှုမှတ်ရင်း ပြုပြင်ပေးရတယ်။ ပြောင်းပြင်ဆဲ ကာလမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ လက်ခြေအင်္ဂါကြီးငယ်တွေရဲ့ လေးတာ၊ ပေါ့တာ၊ တွန်းကန်တာ၊ ပူတာ၊ အေးတာ ကလေးတွေကိုလည်း ရှုမှတ်သွားရတယ်။ ပြောင်းပြင် ပေးလို့ သက်သောင့်သက်သာဖြစ်သွားရင် ဝင်လေထွက် လေ အခိုက်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အေးမှု၊ နွေးမှု၊ တွန်းကန် မှု၊ ထိမှုသဘောကလေးကို ပြန်ရှုရတယ်။ သို့မဟုတ် ကိုယ့်ခန္ဓာအပေါ်မှာ ပစ္စုပ္ပန်အခိုက် ထင်ရှားနေတဲ့သဘော တစ်ခုခုကို ရှုရတယ်”

“မှန်ပါဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ အဲဒီလို သည်းခံ ပြီး ရှုမှတ်နိုင်တဲ့အခါမျိုးမှာ ကိုယ်ပေါ်မှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ နာကျင်ကိုက်ခဲတာ၊ ထုံတာတွေရယ်၊ အဲဒီသဘောတွေကို ရှုနေတဲ့ ရှုစိတ်ရယ်ဟာ ရှုညာဏ်ထဲမှာ သိသိသာသာ ကွဲပြားလာတယ်ဘုရား။ အဲဒီလို ကွဲပြားလာရင် ခေါင်းတို့ ရင်ဘတ်တို့ လက်ခြေတို့ဆိုတာ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဆိုတာ ရှာလို့မတွေ့တော့ဘဲ သဘောတရားသက်သက် ကိုသာ တွေ့ရတော့တယ်ဘုရား”

“အေးပေါ့၊ အဲဒီအဆင့်ရောက်ရင် ‘သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ’ဆိုတာကို ရှုဥာဏ်နဲ့ ပယ်နိုင်တာကြောင့် နှလုံးသွင်း မှန်ကန်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ‘တရားဆိုတာ သဘောပဲ၊ သဘောဆိုတာလည်း တရားပဲ’လို့ နားလည်လိုက်ပါ။

သဘောမသိရင် တရားမသိဘူး။ သဘောသိမှ တရားသိ တယ်။ သဘောကို ဥာဏ်နဲ့မမြင်ရင် တရားကို မမြင်ဘူး။ သဘောကိုမြင်မှ တရားကို မြင်တယ်လို့ နားလည်လိုက် ပါ”

“ဘုန်းဘုန်းစကားက လိုရင်းကို တယ်ပြီးတော့ ထိမိတာပဲ ဘုရား”

“အဲဒီလို ခန္ဓာမှာ အသစ်ပေါ်လာတိုင်း ဘယ် အာရုံမှာမဆို ရှုလိုက်တိုင်း သဘောသက်သက်ကို မြင်လာ ပြီဆိုရင် ရှုကွက်တွေလည်း ပိုပြီးတော့ ရှင်းလာတယ်။ ရှုစိတ်တွေလည်း ပိုပြီးတော့ ကြည်လင်လာတယ်။ သွက်လာတယ်။ အသိတွေ ထူးလာတဲ့အတွက်ကြောင့် ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခသဘောတွေဟာလည်း အသိစိတ်နဲ့ကပ်ပြီး ရှုလိုက်တိုင်း ပြောင်းလဲသွားတာ ချုပ် သွားတာကို သိလာပါတယ်။ အဲဒီအခါ စိတ်ကိုလည်း ပင်ပင်ပန်းပန်းချုပ်တည်းထားစရာ မလိုတော့ဘူးကွယ့်”

“ဘုန်းဘုန်းအမိန့်ရှိသလိုပဲ၊ တပည့်တော်တို့ တကယ်လက်တွေ့ကျင့်သုံးတဲ့အခါကျတော့ အကောင် အထည်၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမဆိုတာ ဘာမျှ မတွေ့ရတော့ဘဲ အရှုခံအာရုံသဘောနဲ့ ရှုစိတ်သဘော ကိုပဲ တွေ့ရတော့တယ်ဘုရား။ အဲဒီလိုသိတဲ့အသိဟာ စာဖတ်ပြီးတော့ သိတဲ့အသိ၊ တွေးခေါ်ကြံဆပြီး သိတဲ့ အသိနဲ့ မတူဘူးဘုရား။ ဒီလိုအသိမှန်မှုကြောင့် တရား လုပ်ငန်းစဉ်မှာ စိတ်ပျော်လာတယ်။ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ဟာ လည်း ပေါ့ပါးပြီးတော့လာတယ်။ သွက်လက်လာတယ်လို့ တောင် ထင်ရတယ်ဘုရား”

“ဟုတ်တယ်ကွယ့်၊ လမ်းစဉ်မှန်အတိုင်း ကျင့် သုံးလာရင် ဒီအတိုင်းဖြစ်တာပဲ၊ ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရား ကလည်း ‘အတက္ကာဝစရော=ငါတရားတွေဟာ ဆင်ခြင် တွေးခေါ်ကြံဆတဲ့ ဥာဏ်လောက်နဲ့ သိတဲ့တရားမဟုတ် ဘူး’လို့ ဟောတော်မူထားပါတယ်။ အချို့သူတွေဟာ တရားတော်ကို လက်တွေ့ကျကျ ကိုယ်တိုင်အားမထုတ် ကြဘူး၊ အချို့ကျတော့ ကျင့်သုံးအားထုတ်သော်လည်း နည်းလမ်းမမှန်ပြန်ဘူး၊ အချို့ကျတော့ နည်းလမ်းမှန် သော်လည်း ဝီရိယမရှိ စိတ်မပါတဲ့နဲ့ အားထုတ်ပြန် တယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေဟာ တရားရဲ့အရသာကို မခံစားရပါဘူး။ အဲဒီလို တရားအရသာကို ကိုယ်တိုင် မသိတော့ ဒီတရားတွေကို မယုံဘူးဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်”

“အဲဒါကတော့ လူကန်လန့်တွေပေါ့ဘုရား။

တပည့်တော်တို့အားထုတ်တာ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့ လည်း ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ကုန်အောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တကယ်အားထုတ်ပေးမယ်လို့ မကုန်ဘဲ ပိုပြီးတော့ ပြင်းထန်လာတာလည်း ရှိတယ်ဘုရား”

“တရားအားထုတ်တာဟာ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ကုန်အောင် အားထုတ်ရတာ မဟုတ်ဘူးကွယ့်၊ ဖြစ်ပေါ်နေဆဲ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့သဘော၊ သုခဝေဒနာရဲ့သဘော၊ ကိုယ်ပေါ်မှာထင်ရှားရှိနေတဲ့ ရုပ်သဘော၊ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ လိုချင်မှုလောဘဦးစီးတဲ့ သဘော၊ ပြစ်မှားလိုမှု ဒေါသဦးစီးတဲ့စိတ်ရဲ့ သဘောမှန်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိရအောင် သတိထားပြီးတော့ ရှုရတာကွယ့်၊ ဒီနေရာမှာ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ (အခဲခက်တဲ့ ညောင်း ညာ ကိုက်ခဲ နာကျင်မှု)ပေါ်လာရင် ရှုပ်ရှက်နည်း၊ သုံးနည်းရှိတယ်ကွယ့်”

“အမိန့်ရှိပါဘုန်းဘုန်း”

“ပထမနည်းကတော့ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပင်ပန်းဆင်းရဲ အခဲခက်တဲ့သဘောကို သည်းခံပြီးတော့ စူးစူးစိုက်စိုက် ဇွဲရှိရှိနဲ့ အလျှော့မပေးဘဲ ရှုတဲ့နည်းပဲ၊ ဒီနည်းကတော့ တကယ်အားထုတ်နေရင် ဒီအခဲခက်တဲ့ သဘောတွေရဲ့ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုသဘောတွေကို ထင်လွယ်စေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ရော၊ စိတ်ရော ပင်ပန်းတတ်တယ်။ စိတ်ရဲ့ သည်းခံနိုင်မှုစွမ်းအား နည်းသေးရင် ဒေါသတောင် ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ဒုတိယနည်းကတော့ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပင်ပန်းဆင်းရဲ အခဲခက်မှုတွေကို သည်းခံနိုင်သမျှ စွမ်းနိုင်သမျှ စူးစိုက်စွာ ရှုမှတ်ပြီး၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေစဉ်မှာ အခဲခက်မှုတွေ ပင်ပန်းမှုတွေက ပိုပြီးတော့ ပြင်းထန်လာရင် မှိတ်ကြိတ်ရှုမနေတော့ဘဲ အခြားတစ်နေရာက ပေါ်လာရာ အသစ်အာရုံကို ပြောင်းပြီးရှုမှတ်ရတယ်။ သို့မဟုတ် အပြင်အပကနေ ပေါ်လာတဲ့ အသံအာရုံတွေ၊ အနံ့အာရုံတွေရဲ့ တစ်ခုချင်းချုပ်ပျောက်သွားမှုကို သတိထားပြီး ရှုရတယ်။ သို့မဟုတ် အပြင်အပကနေ လေတိုးလို့ အေးသွားတဲ့သဘော၊ နွေးလာတဲ့သဘော၊ ပူလာတဲ့သဘော စသည်တို့ကို အသိကပ်ပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ အင်မတန် လေးလံတဲ့ ဝန်ထုပ်ကြီးကို ထမ်းလာတဲ့သူဟာ မောပန်းလာရင် အထုပ်ကို ခဏချနား၊ အမောပြေလာရင် ဆက်ပြီးတော့ ထမ်းသွားသလိုပေါ့၊ အခဲခက်တဲ့ သဘောတွေကို ရှုမှတ်နေစဉ် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပင်ပန်းလာရင် အခြားအာရုံအသစ်ရဲ့ သဘောလက္ခဏာကို ပြောင်းပြီးရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီတော့ သက်သောင့်သက်သာ

ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို သက်သာမှုရလာရင် ပြန်ပြီးတော့ ပထမရှုခဲ့တဲ့ အခဲခက်တဲ့ သဘောတွေကို ပြန်ရှုရတယ်။ အဲဒီလိုရှုတဲ့နည်းလည်း ရှိတယ်ကွယ့်”

“မှန်ပါဘုရား၊ ဘုန်းဘုန်း အခုအမိန့်ရှိတာတွေဟာ လက်တွေ့ကျကျအားထုတ်တဲ့ သူတွေကတော့ တော်တော်ကို တန်ဖိုးရှိတဲ့ စကားတွေပဲဘုရား”

“နားထောင်ဦးကွယ့်၊ တတိယနည်းကတော့ သိပ်ပြီးတော့ ပင်ပန်းပန်းဖောက်ပြန်လာတဲ့အခါ၊ အခဲခက်တဲ့ အခါမှာဆိုရင် ဒီပင်ပန်းဆင်းရဲ အခဲခက်မှုတွေကို ရင်ဆိုင်မရှုတော့ဘဲ၊ မူလရှုမှတ်နေကျဖြစ်တဲ့ ဝင်လေ၊ ထွက်လေရဲ့သဘော၊ သို့မဟုတ် ဝမ်းဗိုက်ကနေ တင်းနေလျော့နေတဲ့သဘောကို တစ်ခါတစ်ရံမှ အသိပြန်ကပ်ပြီး ရှုစိတ် မလွတ်ရုံလောက် ရှုမှတ်တဲ့နည်းပေါ့။ မြစ်ထဲမှာ လှေလှော်နေတဲ့သူဟာ ပင်ပန်းလာတဲ့အခါမှာ ရွက်ကို ဖွင့်ပြီး ရေစုန်မှာ လှေကို မျှောပြီးလိုက်သလိုပေါ့။ ကဲ- ဒီလောက်ဆိုရင် သဘောပေါက်လောက်ပြီပေါ့”

“မှန်ပါ၊ ပေါက်ပါပြီဘုရား၊ ဘုန်းဘုန်း အခုအမိန့်ရှိခဲ့တဲ့ နည်းသုံးမျိုးမှာ တပည့်တော်တို့အနေနဲ့ ဘယ်နည်းကို အသုံးပြုရမှာလဲဘုရား”

“ဒါက ပုံသေပြောလိုတော့ မရဘူးကွယ့်၊ တကယ်လက်တွေ့အားထုတ်တဲ့အခါမှာ မိမိရဲ့ လုပ်ငန်းအခြေအနေကိုမှီပြီးတော့ သင့်တော်သလို ပြောင်းလဲရွဲသွားတာသာ အသင့်တော်ဆုံးပဲကွယ့်၊ ဒါပေမယ့်လို့ တစ်ခုသတိပေးချင်တာကတော့ အားနည်းပြီး သွေးပေါင်တွေ သိပ်ကျနေတဲ့အခါ၊ သွေးတိုးရောဂါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်နေတဲ့အခါ၊ နှလုံးရောဂါ ပြင်းပြင်းထန်ထန်စွဲငြိနေတဲ့အခါ၊ ဦးဇောက်အာရုံကြောရောဂါတွေ ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာတော့ ပထမဆုံးပြောခဲ့တဲ့နည်းကို မသုံးသင့်ဘူး။ အစားပျက်၊ အအိပ်ပျက်ပြီး အင်အားချည့်နဲ့နေတဲ့ လူနာဟာ လေးလံတဲ့ဝန်ထုပ်ကြီးကို မသယ်နိုင်သလို ဖြစ်နေတာကြောင့် စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပိုပြီးတော့ ပင်ပန်းလာတတ်တယ်။ အဲဒါကိုတော့ သတိထားသင့်တယ်”

“မှန်ပါ၊ ဒီလောက်သိရရင် တပည့်တော်တို့ ကျေနပ်ပါပြီဘုရား။ ဘုန်းဘုန်းလည်း တရားဟောချိန်နီးပြီ၊ တပည့်တော်တို့ ဓမ္မာရုံထဲမှာ နေရာသွားယူလိုက်ဦးမယ်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားသွားလေတော့သတည်း။

■နဂါးသီ-အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ

စိတ်ကောက်သည့်အခါ ပြောလို့ရပါ

ဦးစန္ဒောဘာသ (ရွှေလရောင်၊ မင်းဘူး)

ဖန္ဒန် စပလံ စိတ္တံ၊ ဒုရက္ခံ
ဒုန္နိဝါရယံ။
ဥဇံ ကရောတိ မေဓာပီ၊
ဥသုကာရောဝ တေဇနံ။

စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ဖန္ဒန်-
တုန်လှုပ်၏။
စိတ်သည် အဘယ်လို့ တုန်
လှုပ်လေသနည်း။

လိုချင်တပ်မက်၊ ကြိုက်နှစ်
သက်ဖွယ် ရူပါရုံကို မြင်သည့်အခါ။
စိတ်သည် လောဘဖြင့် တုန်လှုပ်၏။
မိမိ မကြိုက် မနှစ်သက်သည့် ရူပါရုံ
ကို မြင်ရသည့်အခါ စိတ်သည် ဒေါသ
ဖြင့် တုန်လှုပ်၏။ မိမိကြိုက်နှစ်သက်
သည့် အသံ၊ သဒ္ဒါရုံကို ကြားသည့်
အခါ စိတ်သည် လောဘဖြင့် တုန်
လှုပ်၏။ မိမိ မကြိုက် မနှစ်သက်

သည့် အသံ သဒ္ဒါရုံကို ကြားရသည့်
အခါ စိတ်သည် ဒေါသဖြင့် တုန်လှုပ်
၏။ မိမိကြိုက်နှစ်သက်သည့် အနံ့
ဂန္ဓာရုံကို နံသည့်အခါ၊ မွှေးရသည့်
အခါ စိတ်သည် လောဘဖြင့် တုန်
လှုပ်၏။ မိမိမကြိုက် မနှစ်သက်သည့်
အနံ့ ဂန္ဓာရုံကို နံသည့်အခါ၊ ရှူရှိုက်
သည့်အခါ စိတ်သည် ဒေါသဖြင့်
တုန်လှုပ်၏။ ကောင်းမြတ်သည့်
အစားအစာ၊ ကြိုက်နှစ်သက်သည့်
အစားအစာ ရသာရုံကို စားသောက်
ခံစားရသည့်အခါ စိတ်သည် လောဘ
ဖြင့် တုန်လှုပ်၏။ မကောင်းသည့်
အစားအစာ၊ ညံ့သည့် အစားအစာ၊
မိမိ မကြိုက်မနှစ်သက်သည့် အစား
အစာ ရသာရုံကို စားသောက်ခံစား
ရသည့်အခါ စိတ်သည် ဒေါသဖြင့်
တုန်လှုပ်၏။ ကောင်းမြတ်နူးညံ့သည့်

ထိတွေ့စရာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိ
ခံစားရသည့်အခါ စိတ်သည် လောဘ
ဖြင့် တုန်လှုပ်၏။

ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည့်
ထိတွေ့စရာ၊ မကြိုက်မနှစ်သက် သည့်
ထိတွေ့စရာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကို
တွေ့ထိခံစားရသည့်အခါ စိတ်သည်
ဒေါသဖြင့် တုန်လှုပ်၏။

ယင်းသို့ တုန်လှုပ်သွားသော
စိတ်ကို မဂ္ဂမှတ်မိ၊ မသိလိုက်သော
အခါ မောဟသည် ဖြစ်၏။

တစ်ဖန် မိမိနှင့် တန်းတူသူ
များ မိမိထက် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရာထူး
အဆင့်အတန်း စသည်အားဖြင့် သာ
လွန်သွားသည်ကို တွေ့မြင်ကြားသိ
ရသည့်အခါ စိတ်၌ ဣဿာသည်
ဖြစ်၏။ ထိုအခါ စိတ်သည် ဣဿာ
ဖြင့် တုန်လှုပ်ပြန်၏။

မိမိ ရှာဖွေရရှိ ထားသော စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို မစွန့်နိုင်မခွာရက် အလွန်အမင်း တွယ်ဖက် သိမ်းပိုက် ၍ မိမိလည်း မစားရက်၊အများအကျိုး အတွက်လည်း မသုံးရက်သည့်အခါ စိတ်၌ မစွန့်ရိယသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ စိတ်သည် မစွန့်ရိယဖြင့် တုန်လှုပ်ပြန် ၏။

ရာထူးကို အမှီပြု၍ဖြစ်စေ၊ အာဏာကို အမှီပြု၍ဖြစ်စေ၊ စည်း စိမ်ဥစ္စာကို အမှီပြု၍ဖြစ်စေ၊ အတတ် ပညာ၊ နာမည်ကျော်ကြားမှုကို အမှီ ပြု၍ဖြစ်စေ၊ “မိုးစွန်ကြွားကြွား၊ ငါ တကား”ဟု စိတ်ကြီးဝင်၍ မိမိကိုယ် ကို အမြင့်ဆုံးမှာထား၊ သူတစ်ပါးတို့ အား အနိမ့်ဆုံးထားကာ နိမ့်ချ ဆက်ဆံသည့်အခါ စိတ်၌ မာနသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ စိတ်သည် မာန ကြောင့် လွန်စွာ တုန်လှုပ်လေ၏။

ယင်းသို့ တုန်လှုပ်သွားသော စိတ်ကို မရှုမှတ်မိ၊ မသိလိုက်သော အခါ စိတ်၌ ပမာဒ-မောဟသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် စိတ်သည် လောဘ၊ဒေါသ၊ မာန်မာန၊ဣဿာ၊ မစွန့်ရိယ၊ ပမာဒ၊ မောဟစသည် တရားဆိုးများကြောင့် တုန်လှုပ်၍ နေလေ၏။

စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ စပလံ- လျှပ်ပေါ် လော်လည်၏။

စိတ်သည် အဘယ်သို့ လျှပ်ပေါ် လော်လည်လေသနည်း။

မိမိ၏ ဇနီးသည်အပေါ်၌ အတည်တကျ တည့်မတ်သောစိတ် မထား၊ များစွာ ဖောက်ပြားလေ့ရှိ သော ယောက်ျားကို “လျှပ် ပေါ်သော ယောက်ျား”ဟု လောက၌ ပြောကြ ၏။ မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည်အပေါ်၌ အတည်တကျ တည့်မတ်သော စိတ် မထား များစွာဖောက်ပြားလေ့ရှိသော

မိန်းမကို “လော်လည်သော မိန်းမ”ဟု လူတို့ ဆိုကြ၏။ ထို့အတူ အာရုံ တစ်ခု၌ အတည်တကျမနေ၊အာရုံကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြောင်း၍ပြောင်း၍ ယူလေ့ရှိသော စိတ်ကို “လျှပ်ပေါ် သော စိတ်”လော်လည်သောစိတ်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ထို့အပြင် ပြေးလွှားဆော့ ကစားတတ်သည့်အရွယ် ကလေးငယ် သည် ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် လည်း ကြာကြာမနေ၊ရပ်၍ဆော့၏။ ရပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့်လည်း ကြာ ကြာမနေ၊ ပြေး၍ ကစား၏။ မတည် ငြိမ်သော ကလေးငယ်သည် ဟိုဟို သည်သည် ပြေးလွှားဆော့ကစား၍ နေလေ့ရှိသကဲ့သို့ စိတ်သည် ဟို အာရုံ၌လည်း ကြာကြာမနေ၊ သည် အာရုံ၌လည်း ကြာကြာမနေ၊ ပြေး လွှားဆော့ကစား၍ နေလေ၏။ ယင်းသို့ မတည်ငြိမ်သောစိတ်၊အတည် တကျ မရှိသောစိတ်၊ဣန္ဒြေမရသော စိတ်ကို “လျှပ်ပေါ်သော စိတ်”ဟူ၍ ခေါ်ရ၏။ “လော်လည်သောစိတ်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

စိတ်သည် ဤသို့လျှင် လျှပ်ပေါ်လေ၏။လော်လည်လေ၏။

စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ဒုရက္ခံ- စောင့်ရှောက်ရခက်သည်။ ဒုန္နိဝါရ ယံ-တားမြစ်ရ ခက်၏။

စိတ်သည် အဘယ်သို့လျှင် စောင့်ရှောက်ရ ခက်လေသနည်း။ တားမြစ်ရ ခက်လေသနည်း။

အာနာပါနုရုမှတ်စ ယောဂီ သည် ယင်းသဘောကို ပို၍ နားလည် နိုင်ပေသည်။ ဤ သမထ၊ဝိပဿနာ အာရုံသည် သန့်ရှင်း၏။ ကောင်း မြတ်၏။ မညစ်ညမ်း။ မပူလောင် မပင်ပန်းစေ။ လောကီအာရုံ ကာမ

ဂုဏ်များကား မသန့်ရှင်း၊ မမြင့်မြတ်၊ ညစ်ညမ်း၏။ပူလောင် ပင်ပန်းစေ၏။ သန့်ရှင်းကောင်းမြတ်သည့် သမထ ဝိပဿနာအာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက် အာရုံပြု၍နေသော စိတ်သည် သန့် ရှင်း၏။ ကောင်းမြတ်၏။ မပူလောင်၊ မပင်ပန်း။ ထို့ကြောင့်-

“သန့်ရှင်း ကောင်းမြတ် သည့် ဤသမထ၊ ဝိပဿနာ အာရုံ မှာနေ..”ဟု စိတ်ကိုထား၍ တခြား မသွားအောင် စောင့်ရှောက်ကြည့်ပါ။ မည်မျှ စောင့်ရှောက်ရ ခက်လေ သနည်း။ ကိုယ်တိုင်သိပေမည်။

စိတ်သည် မိမိထားသည့် အာရုံ၌မနေ၊ သူနေချင်ရာ အာရုံ၌ သာ နေ၏။ကျက်စားနေကျ(အဆင်း၊ အသံ၊အနံ့၊ အရသာ၊ အထိအတွေ့) အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားများဆီ သို့သာ လှစ်ခနဲပြေး၍သွား၏။ ဖျတ် ခနဲ ထွက်၍သွား၏။ အတိတ်သို့ ပြေး၍ပြေး၍ တွေး၏။ အနာဂတ်သို့ ပျံ့၍ပျံ့၍ လွင့်၏။ စိတ်သည် အတွေးအတောထဲ၌ ငေးမော၍ နေ လေသည်။ လွင့်မျော၍ နေလေ သည်။

ယင်းသဘောကို - “ရေ၌ ပေါက်ဖွား၊ရေပျော် ငါးသည် ရေမှထုတ်ဆယ်၍ ကုန်း ပေါ်သို့ ပစ်တင်ထားသည်ရှိသော် ရေကိုအောက်မေ့ တဆွေ့ဆွေ့ခုန် တုန်လှုပ်၍ နေသကဲ့သို့ ....”

အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ် တရားတို့၌ ပျော်ပါး၍နေသော စိတ် ကို ကာမဂုဏ်အာရုံမှ ထုတ်ဆယ်၍ သမထ၊ ဝိပဿနာအာရုံပေါ်သို့ တင် ထားသည်ရှိသော် ..ကာမဂုဏ်ကို အောက်မေ့ တဆွေ့ဆွေ့ခုန် တုန်လှုပ် ၍ နေ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

ယင်းကာမဂုဏ်အာရုံများ

ဆီသို့ ပြေး၍၊ ပြေး၍ သွားနေသော စိတ်ကို “ထိုအာရုံများကား မသန့်ရှင်း၊ မမြင့်မြတ်၊ ပူလောင်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းစေတတ်၏။ ညစ်နွမ်းစေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအာရုံများ ဆီသို့ မသွားနှင့်” ဟုဆို၍ စိတ်ကို တားမြစ်ကြည့်ပါ။

မည်မျှ တားမြစ်ရခက်လေ သနည်း။

စိတ်သည် ဤသို့လျှင် စောင့်ရှောက်ရခက်လေ၏။ တားမြစ်ရခက်လေ၏။ ဤကား ဓမ္မပဒ စိတ္တဝဂ်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူထားသော စိတ်၏ သဘောပေတည်း။

ယင်းသို့ တုန်လှုပ်လျှုပ်ပေါ်၍ စောင့်ရှောက်၊ တားမြစ်ရခက် သော စိတ်ကို “ကောက်သောစိတ်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

“မြားသမားသည် ကောက်သောမြားကို ဖြောင့်အောင် ပြုသကဲ့သို့ ပညာရှိသည် ကောက်သောစိတ်ကို ဖြောင့်အောင် ပြုရမည်” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

မြားသမားသည် ကောက်သောမြားကို မဖြောင့်ထားလျှင် ထိုမြားသည် လိုရာပစ်မှတ်သို့ မရောက်နိုင်ပေ။ ထိုအတူ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကောက်သောစိတ်ကို “အပ္ပမာဒ” သတိတရား ဖြင့် မဖြောင့်ဘဲထားလျှင် ထိုစိတ် သည် ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အမြင့်ဆုံးမျှော်မှန်းထားသည့် “နိဗ္ဗာန်ပစ်မှတ်” သို့ ထိမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အပြင် မိမိတို့ အသီးသီး မျှော်မှန်းထားသည့် လောကီအောင်မြင်ကြီးပွားရေး ပစ်မှတ်များကိုလည်း ရေရှည်တွင် ဖြောင့်တန်းစွာ ထိမှန်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ကောက်သောမြားသည် ပစ်မှတ်မှလွဲ၍သာ သွားသကဲ့သို့ ထိုအတူ ကောက်သောစိတ် သည် နိဗ္ဗာန်မှလွဲ၍သာ သွားပေလိမ့် မည်။

ကောက်သောစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်မှကွေ့၍ ကျွန်ုပ်တို့အား အပါယ်လေးပါးသို့သာ ပို့ပေလိမ့်မည်။ စိတ်ကောက်လျှင် ဘဝသည်လည်း ကောက်ကွေ့သော ဘဝပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ပုထုဇဉ်များ ဖြစ်ကြ၏။

ပုထုဇဉ်များဖြစ်သည့် အလျောက် ပုထုဇဉ်စိတ်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အရိယာစိတ် ဖြစ်မည်မဟုတ်။ လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက် ဖွယ်ရာ အဆင်းအာရုံကို မြင်ရသည့်အခါ သတိ၊ ပညာကင်းလျှင် ကင်းသလောက် ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်သည် လောဘကြောင့်လည်း ကောက်ကွေ့ပေလိမ့်မည်။ မကြိုက်မနှစ်သက်၊ အလိုမကျသည့် အဆင်းအာရုံကို တွေ့မြင်ရသည့်အခါ ဒေါသကြောင့်လည်း ကောက်ကွေ့ပေလိမ့်မည်။ ထို့အတူ တပ်မက်ဖွယ်ရာ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိတို့နှင့် တွေ့ကြုံခံစားရသောအခါ၌လည်းကောင်း၊ မနှစ်သက်စရာ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ အတွေ့အထိတို့နှင့် တွေ့ကြုံခံစားရသော အခါ၌လည်းကောင်း နှလုံးသွင်းအလျောက် ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်သည် လောဘကြောင့်လည်း ကောက်ပေလိမ့်မည်။ ဒေါသကြောင့်လည်း ကွေ့ပေလိမ့်မည်။ မာန်မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယစသော တရားဆိုးများကြောင့်လည်း ကောက်ကွေ့ပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ....

မိမိတို့၏ စိတ်ကို ပြန်၍ အာရုံပြုပြီးလျှင် ...

“သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ၊ သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ သဒေါသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။”

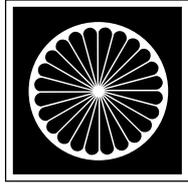
ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ကို ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစိတ်

ဟူ၍ သိရမည်။ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ကို ဒေါသနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်ဟု သိရမည် စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော သတိပဋ္ဌာန်တရားဖြင့် ရှုမှတ်၍ ကောက်သောစိတ်ကို ဖြောင့်ရမည် ဖြစ်၏။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယစသော တရားဆိုးများကြောင့် ယင်းသို့ ကောက်ကွေ့သွားသောစိတ်ကို သတိပဋ္ဌာန်တရားဖြင့် မဖြောင့်နိုင်၍ ဘဝကောက်ကွေ့သွားရသော သာဓကများသည် လောက၌လည်း များစွာရှိ၏။ ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်၌လည်း များစွာရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိဘဝကို နိဗ္ဗာန်သို့ ဖြောင့်တန်းသွားစေလိုသူတိုင်း မိမိဘဝကို နိဗ္ဗာန်မှ ကွေ့မသွားစေလိုသူတိုင်း၊ မိမိဘဝကို အပါယ်လေးပါးသို့ ကောက်မသွားစေလိုသူတိုင်း သည် ပုထုဇဉ်တို့သာဘဝ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ စသော တရားဆိုးများကြောင့် မိမိ တို့၏ စိတ်များ ကောက် ကွေ့ သွားသည့်အခါ ...

မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသည့် သတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကို လေ့လာ၊ ဖတ်ရှု၊ မှတ်သား၊ ကျင့်သုံးပြီးလျှင် “ဥနံ ကရောတိ၊ မေဓာဝီ” ဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမအတိုင်း အပ္ပမာဒတရား လက်ကိုင်ထားကာ ကောက်သောစိတ်ကို ဖြောင့်အပ်ပါကြောင်း အသိပေးတင်ပြအပ်ပါသတည်း။

■
ဦးစောတာသ
(ရွှေလရောင်၊ ဇင်းဘူး)

ထွက်ခွာမှု တံခွန် သန်းထိုက်သူ

နို့နှစ်လုံးဖိုးလုံး ကျေပါတယ်

- အရှင်ဆန္ဒာဓိက (ရွှေပါရမီတောရ)
- ပထမအကြိမ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၀၄-ခုနှစ်၊
- တန်ဖိုး (၇၀၀)ကျပ်၊
- ရွှေပါရမီဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့၊
အမှတ်-(၁၉-အ/၂)၊ ဗိုလ်ရာညွန့်လမ်း၊
ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
- ဖုန်း- ၂၄၉၅၇၃၊ ၂၈၁၆၆၃၊ (၀၉၉၉)၂၁၁၉၈
မှဖြန့်ချိသည်။
- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၉/ ၂၀၀၄ (၁)။

အင်တာဗျူးဂျာနယ်၊ အလင်းတန်းဂျာနယ်များတွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဆောင်းပါးများနှင့် ထက်ခေါင်၏ 'ဘဝနှင့်ထာဝရပြိုင်ဘက်များ' စာအုပ်အမှာစာ၊ မြသန်းစံ ၏ 'ဥပေက္ခာအဝန်းအဝိုင်း' စာအုပ် အမှာစာ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ နာရေးကူညီမှုအသင်း၊ ဒုတိယနှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ် 'ပေးဆပ်သူများ' စာအုပ်အမှာစာများကို စုစည်းထားသည့် ဆောင်းပါး (၂၁)ပုဒ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးများမှာ စာဖတ်သူတို့က သိလို၍ မေးသော အကြောင်းအချက်တို့ကို ဆရာတော်က ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ ဥပမာ၊ ဥပမေယျများဖြင့် ဖြေဆိုထားသည့်ဟန်ဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။

ဖတ်စရာ၊ မှတ်စရာ၊ သိစရာ၊ ကျင့်စရာတွေချည်းဖြစ်သည်ကို ဆောင်းပါးခေါင်းစီးများ ဖတ်မိရုံဖြင့် သိနိုင်ပါသည်။ 'ရဟန္တာနှင့် အရိုးကွင်းဆက်'၊ 'ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ'၊ 'ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းနှင့် ခေါင်းရိတ်ဆံချခြင်း'၊ 'သက်သတ်လွတ်နှင့် အသားကြီးဆယ်မျိုး'၊ 'နို့နှစ်လုံးဖိုးလုံးကျေပါတယ်'၊ 'ယမမင်းနှင့် ရူးကြောင်မှူးကြောင်'၊ 'စိတ်လျှော်ဖွပ်တဲ့အလုပ်'၊ 'မိဘကျေးဇူးဆပ်နည်း'၊ 'အလှူနှင့်ရေစက်' စသည့်ဆောင်းပါးများ ပါဝင်သည်။ စာမြည်း ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ရဟန္တာနှင့် အရိုးကွင်းဆက်ဆောင်းပါး ကောက်စာတွင် 'တကယ်တော့ ဘုရားသားတော် ရဟန်းတော်

များကို ရဟန္တာဟုတ်မဟုတ် စိစစ်ဝေဖန်တဲ့ အလုပ်ဟာ လူဝတ်ကြောင် ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ အလုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ သူပြောတဲ့စကား၊ သူဟောတဲ့တရားက ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ဘဝကိုကောင်းရာ၊ မြတ်ရာ၊ ငြိမ်းချမ်းရာဘက် တိုးတက်ပြောင်းလဲစေနိုင်တယ်ဆိုရင် ရဟန်းတာတာ၊ မတာတာ ယုံကြည်လေးမြတ်ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ရုံပါ။

ရဟန္တာဆို တပည့်ခံအားထုတ်မှ ရဟန္တာဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပုထုဇဉ်ဆီ တပည့်ခံအားထုတ်ရင်လည်း ဘုရားဟော ကျင့်စဉ်နဲ့ ကိုက်ညီရင် ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ရဟန္တာလို့ နာမည်ကြီးပေမယ့် သူညွှန်ကြားတဲ့ ကျင့်စဉ်တွေက ဘုရားဟော ထေရဝါဒကျင့်စဉ်တွေနဲ့ ဆန့်ကျင်မယ်ဆိုရင်တော့ 'ဆရာမှားရင် တစ်သံသရာလုံး မှောက်'ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း အကြီးအကျယ် ကိုယ်ကျိုးနည်းကြပါလိမ့်မယ်'ဟု ကောက်နုတ်ဖော်ပြထားသည်။

နိန္ဒာလုံးဖိုးလုံးကျေပါတယ်'ဆောင်းပါးတွင် "မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ မိခင်ကျေးဇူးကို နိန္ဒာလုံးဖိုးလုံးကျေအောင် ဆပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်မှာ မိခင်အပေါ် နို့ဖိုးကြွေး လုံးဝမကျန်တော့ပါဘူးဆိုတဲ့ မိန့်ဆိုရေးသားချက် ပိဋကတ်တော် (ထေရဝါဒစစ်စစ် ဗုဒ္ဓစာပေ)မှာ အခိုင်အမာ အထင်အရှားရှိပါတယ်"ဟု ကျမ်းညွှန်းဖော်ပြထားသည်။

"မိခင်နို့ရည်က ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုကို ပြေပျောက်စေနိုင်ပါတယ်။ ဓမ္မနို့ရည်ကတော့ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုကို ထာဝရအပြီးတိုင် ပြေပျောက်စေနိုင်ပါတယ်။ မိခင်ကို ဓမ္မနို့ရည်တိုက်ကျွေးပြီး ကျေးဇူးဆပ်ရင် နို့ဖိုးအားလုံး ကျေပါတယ်"ဟု စာရေးသူက ဆိုပါသည်။

ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်စစ်

- အရှင်ဆန္ဒာဓိက (ရွှေပါရမီတောရ)
- ပဉ္စမအကြိမ်၊ မတ်လ၊ ၂၀၀၄-ခုနှစ်၊
- တန်ဖိုး (၄၀၀)ကျပ်၊
- ရွှေပါရမီဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့၊
အမှတ်-(၁၉-အေ/ ၂)၊ ဗိုလ်ရာညွန့်လမ်း၊
ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း-၂၄၉၅၇၃၊ ၂၈၁၆၆၃၊ (၀၉၉၉)၂၁၁၉၈
မှဖြန့်ချိသည်။

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၁၅၉/ ၂၀၀၄ (၃)၊

၁၉၉၆-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၈)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ရှစ်မိုင် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပံသာ၌ ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို ပြုပြင်ဖြည့်စွက်ရေးသားထားသည့် တရားတော်တစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

"ကိုယ့်စိတ်၊ ကိုယ့်အပြောနဲ့ ကိုယ့်အပြုအမူ တွေကို အပြစ်ကင်းမကင်း၊ သန့်စင်မြင့်မြတ်မှုရှိမရှိ၊ အမြဲ မပြတ်စစ်ဆေးခြင်းဟာ လောကရေးရာမှာရော၊ ဓမ္မ ရေးရာမှာပါ ကြီးပွားတိုးတက်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းတရား ပါပဲ"ဟု စာရေးသူက ဆိုပါသည်။

မှတ်တမ်း အခြားမရှိပြီ

- ဓမ္မဒူတအရှင်ဆေကိန္ဒ
- တန်ဖိုး (-)ကျပ်၊
- စာပေရတနာ
- ၃၈၃၊ ရွှေဘုံသာလမ်း (အပေါ်)၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း-၃၇၂၀၇၇ မှဖြန့်ချိသည်။
- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၅၄၅/ ၂၀၀၃ (၈)၊

(၅-၁၀-၂၀၀၂)ရက်နေ့၊ ညတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အလုံမြို့နယ်၊ သစ်တောလမ်း၊ ဇောတနာရာမပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီးအတွင်း၌ ဟောကြားအပ်သော သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဒေဝတာသံယုတ် နန္ဒနဝဂ်၌လာသော နန္ဒနသုတ္တန်ကို တန်ဆာဆင်၍ ဟောကြားသည့် တရားတော်ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်က "အိဒိအသိမပျောက်တဲ့ သတိကိုပဲ

အားကိုးပြီး မွေးတာဟာ သေသည်မှတစ်ပါး အခြားမရှိ၊ အဲဒီလိုအသိဉာဏ်တွေ ပေါ်လာပါတယ်။ ဖြစ်တာဟာ ပျက်သည်မှတစ်ပါး အခြားမရှိ၊ ရှိတယ်ဆိုတာ ကုန်တာမှတစ်ပါး အခြားမရှိ၊ ပေါ်တယ်ဆိုတာ ပျောက်တာမှတစ်ပါး အခြားမရှိကွဲတယ်ဆိုတာ ခွဲတာမှတစ်ပါး အခြားမရှိ။

ဒါ့အပြင် သေ၊ ကုန်၊ ပျောက်၊ ကွဲ၊ ပျက်သည်မှတစ်ပါး အခြားမရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲအမှန် ဓမ္မသဘောတွေ ချုပ်ဆုံးရာဟာလည်း နိဗ္ဗာန်ပဲဆိုတာ သိလာပါလိမ့်မယ်။

ရုပ်၊ နာမ်ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်၊ ဒုက္ခဆင်းရဲအမှန် ရုပ်နာမ်ချုပ်ငြိမ်းရာသည် နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး အခြားမရှိလို့ နားလည်ပြီး ဒီအသိတရားတွေ မပျောက်မပျက်တဲ့ သတိအမြဲရှိပြီး လောကအတွင်းမှာလည်း သာယာအေးချမ်းအောင် နေတတ်ကြပါစေ”ဟု ဆိုပါသည်။

ရဟန်းမြတ်ဂုဏ်ရည်

- မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ၊ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ၊ ဘီ-အေ)
- ဒုတိယအကြိမ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၀၄-ခုနှစ်၊
- တန်ဖိုး (၂၀၀)ကျပ်၊
- မြင့်စန္ဒာစာပေ အမှတ်-၅၅၊ ၈-ရပ်ကွက်၊ သုနန္ဒာ(၃)လမ်း၊ မြောက်ဥက္ကလာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
- ဖုန်း-၆၉၀၃၂၄ မှဖြန့်ချိသည်။
- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၅၄၂/ ၂၀၀၁ (၈)၊

‘သံဃာရတနာ’အား မပြစ်မှားမိစေဘဲ အပြစ်ကင်းစွာ၊ ယုံကြည်လေးမြတ်စွာ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နိုင်ကြစေရန်၊ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လိုသည့် သဒ္ဓါတရားများ ထက်သန်လာစေရန်အတွက် သံဃာ့ဂုဏ်ရည်ကို ဖော်ကျူးပူဇော်ထားသည်။

“ယနေ့ခေတ် လူရွယ်များကလည်း ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ဆက်ဆံမှုဝေးလာကြ၍ ရဟန်းသံဃာဆိုင်ရာ၊ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ၊ ဓမ္မကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အသိပညာ ဗဟုသုတနည်း၍ ဘာသာခြားစကားကို နားယောင်ကာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းအဖြစ်ကို အလုပ်မလုပ်ချင်၍ ရဟန်းပြုနေသူ၊ အချောင်စားရ၍ ရဟန်းပြုနေသူဟု အထင်အမြင်သေး သဘောထားခံယူထားကြသည်။ ရဟန်းသံဃာဘဝ၏ မြင့်မြတ်သောကျင့်စဉ်ကို မသိကြ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဘဝချမ်းသာကို မသိကြ၍လည်းကောင်း ဤကဲ့သို့ ထင်မြင်ယူဆအထင်သေးကြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာရေးသူသည် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းဘဝ၏ မြင့်မြတ်သော ဘဝအဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို မကျင့်ကကြောက်စရာကောင်းပုံ အလုံးစုံနှင့် ရဟန်းကို လှူဒါန်းရသည့်အတွက် ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်အကျိုးကြီးပုံတို့ကို ယနေ့ခေတ်လူရွယ် လူကြီးများကို သိစေလိုပါသည်။ ကြည်ညိုတတ်ကြစေလိုပါသည်။ သံဃာတော်ကို အားထားကြစေလိုပါသည်။ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာအတွက် လယ်ယာမြေကောင်းဖြစ်သည်ကိုသိပြီး ဒါနမျိုးစေ့ကို စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရားဖြင့် စိုက်ပျိုးကြစေလိုပါသည်”ဟု စာရေးသူက ဆိုပါသည်။

စိတ်ရှင်းရင် ဘဝလည်းရှင်းတယ်

- ခင်စောတင့်
- ပထမအကြိမ်၊ မတ်လ၊ ၂၀၀၄-ခုနှစ်၊
- တန်ဖိုး (၆၅၀)ကျပ်၊
- THE COUPLE
- အမှတ်-၇၃(F)၊ ဒုတိယထပ်၊ စမ်းချောင်းလမ်း၊
- စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
- ဖုန်း-၅၁၂၀၄၆ မှဖြန့်ချိသည်။
- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၁၃၇/ ၂၀၀၄ (၂)၊

ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်စောတင့်၏ ဆောင်းပါး(၂၂)ပုဒ်တို့ကို စုစည်းထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူ့လောကမှာ စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းသာနေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဟူသော ကံသုံးပါးကို ထိန်းချုပ်ပြုပြင် တည့်မတ် နေတတ်၊ ထိုင်တတ်ကြစေရန် လမ်းညွှန်ထားသည့် အတွေးအမြင်စာစုများ ဖြစ်ပါသည်။

‘ပြေလည်သွားရအောင်’စာစုတွင် “သူများမကောင်းကြောင်းပြောတဲ့အခါ ကိုယ့်ဂုဏ်လည်း နိမ့်သွားပါတယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မလေးစားနိုင်တော့ပါဘူး။ သူများရဲ့ ကောင်းတဲ့ဂုဏ်ကို အာရုံပြုပြီး တန်ဖိုးထားတတ်ဖို့နဲ့ သူများကိုယ့်ထက်သာသွားတာကို မနာလိုတဲ့စိတ် မဖြစ် ဖို့ပါပဲ။ ဒါဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လေးစားနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်တာ နဲ့အမျှ စိတ်ချမ်းသာတဲ့သူ ဖြစ်မှာပါပဲ။

ဒီလိုမှ တရားသဘောနဲ့ မဆင်ခြင်နိုင်ရင် စွန့်ကြီးပြတ်သလို အောက်ကိုဆွဲချခံရမှာပါ။ ဘယ်အရာမျှ မမြဲပါဘူး။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားများဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တချည်းပါ။ ဘဝဆိုတာလည်း တိုတိုလေးပါပဲ”ဟု စာရေးသူက ဆိုပါသည်။ ■ သန်းထိုက်သူ

ကျမ်းပြုအကျော် အမရပူရမြို့၊
မဟာဂန္ဓာမုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
၏
ဘဝလမ်းညွှန် အဆိုအမိန့်များ

မရှိ ရှာပါ။ ရှိ ချွေတာ

ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းက မကြီးစားခဲ့ရင် အသက်ကြီးလာလို့ အတတ်ပညာ တစ်ခုခုနဲ့ အသက်မွေးရတော့ မယ်ဆိုတော့ ပညာရင့်ကျက်ရင် ရင့်ကျက်သလို၊ ပညာညံ့ရင် ညံ့သလို အကျိုးခံစားကြရမှာပဲ။

လူတိုင်း ချမ်းသာချင်ကြတယ်။ “ဝီရိယနဲ့ ရှာဖွေပါ။ သတိပညာနဲ့ မြိုးခြံချွေတာပါ”ဆိုတော့ ရှာလည်း မရှာချင်၊ ရှာလို့ရတော့လည်း မမြိုးခြံ၊ မချွေတာချင် ကြတော့ပြန်ဘူး။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး နေရာတိုင်းမှာ လိုလို ဒီလိုပဲ တွေ့နေရတယ်။

